



ОДИТЕН ДОКЛАД

№ 0300100417

**за извършен одит на изпълнението „Ефективност и ефикасност на мерките
предприети от националните и местните власти за борба срещу основните източници
на замърсяване на атмосферния въздух в големите градове”
за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2016 г.**

Настоящият окончателен одитен доклад е приет с Решение № 148 от 22.06.2018 г.
на Сметната палата (Протокол № 22)

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	4
ТЕРМИНОЛОГИЧЕН РЕЧНИК	7
РЕЗЮМЕ	11
ВЪВЕДЕНИЕ	18
Одитен обхват и подход	20
1. Цели на одита	20
2. Обхват на одита	20
3. Одитни критерии	21
4. Одитна методология	21
КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ	22
I. Ефективност на системата за управление качеството на атмосферния въздух	22
1. Оценка на рисковете по отношение качеството на атмосферния въздух	22
1.1. Установяване основните замърсители, техните източници, влияещи върху качеството на атмосферния въздух	22
1.2. Определяне и наблюдение на най-засегнатите от замърсяване на атмосферния въздух географски области	28
2. Определени отговорни органи	33
2.1. Определени отговорности на националните власти	33
2.2. Определени отговорности на регионалните и местни власти	46
2.3. Осъществена координация, комуникация и взаимовръзки	48
3. Реализиране на политиката за борба срещу замърсяване на атмосферния въздух	55
3.1. Съответствие на заложените мерки с националните и общински цели и стратегии	55
3.2. Предприети мерки за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух на национално и регионално ниво	63
3.3. Санкции при несъответствие с определените норми за качество на атмосферния въздух	67
3.4. Ефективност от прилагането на санкциите на национално и регионално ниво	72
II. Ефективен мониторинг и докладване на качеството на атмосферния въздух	77
1. Система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух в страната	77
1.1. Изградена система за мониторинг	77
1.2. Функциониране на системата за мониторинг	79
2. Ефективност на дейностите по докладване качеството на атмосферния въздух	87
2. 1. Осигуряване на своевременно, надеждно и достоверно докладване за качеството на атмосферния въздух	87
2.1.1. Осигуряване на своевременно и надеждно докладване за качеството на атмосферния въздух на национално ниво	87
2.1.2. Осигуряване на своевременно и надеждно докладване до Европейската комисия и Европейската агенция за околна среда на национално ниво	90
2.1.3. Осигуряване на своевременно и надеждно докладване за качеството на атмосферния въздух на регионално и местно ниво	92

2.2. Публичност на информацията и информираност на населението	94
2.2.1 Осигуряване на публичност на информацията и информираност на населението на национално ниво	94
2.2.2. Осигуряване на публичност на информацията и информираност на населението на регионално и местно ниво	95
III. Ефективност и ефикасност на предприетите мерки от националните и местни власти за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух	96
1. Осигурена финансова обезпеченост на мерките	96
1.1. Предвидени източници за финансиране на мерките	96
1.2. Обезпеченост на мерките с финансови средства	97
2. Ефективност и ефикасност при изпълнение на мерките	99
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	103
ПРЕПОРЪКИ	105
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ОДИТЕН ДОКЛАД № 0300100417	110
Приложение № 1 Одитни въпроси, критерии и показатели за оценка	110
Приложение № 2 Показатели и норми за качеството на атмосферния въздух и основни замърсители на страната за периода 2014 – 2016 г.	116
Приложение № 3 Изпълнение на мерки и цели за подобряване качеството на атмосферния въздух на националните власти, Столична Община, Община Пловдив и Община Стара Загора	122
Приложение № 4 Основни участници в системата за управление на качеството на атмосферния въздух в България	137
Приложение № 5 Глоби и санкции по компонент „въздух“	138
Приложение № 6 Прекъсване дейността на пунктовете за мониторинг	142
Приложение № 7 Методи за анализ	144
Приложение № 8 Финансиране на дейности	145
Приложение № 9 Таблица за местоположението на пунктовете за мониторинг, съгласно заповеди на министъра на околната среда и водите	151
Приложение № 10 Таблица за местоположението на пунктовете за мониторинг съгласно заповеди на министъра на околната среда и водите	155
Опис на одитните доказателства към одитен доклад № 0300100417	161

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

АИС	Автоматична измервателна станция
АУАН	Акт за установяване на административно нарушение
БАН	Българска академия на науките
Б(а)П	Бензо(а)пирен
БД	Басейнова дирекция
БДС	Български държавен стандарт
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВЕЕС	Висш експертен екологичен съвет
ГГИ	Големи горивни инсталации
ГД ЛАД	Главна дирекция „Лабораторно-аналитична дейност“, ИАОС
ГТИ	Големи точкови източници
ДАМТН	Държавна агенция за метрологичен и технически надзор
ДНП	Дирекция „Национални паркове“
Дирекция ПОС	Дирекция „Политики по околната среда“
Дирекция ОЗГВООС	Дирекция „Общински земи, гори, водни обекти и околна среда“, СО
Дирекция ОЧВ	Дирекция „Опазване чистотата на въздуха“, МОСВ
ДОАС	Диференциална оптична абсорбционна спектроскопия
ДЦН	Дългосрочни целеви норми
ЕВРОСАЙ	Европейска организация на върховните одитни институции
ЕАОС	Европейска агенция за околна среда
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕМЕР	Съвместна програма за наблюдение и оценка на разпространението на замърсителите на въздуха на далечни разстояния в Европа
ЕО	Европейска общност
ЕП	Европейски парламент
ЕРИПЗ	Европейски регистър за изпускане и пренос на замърсители
ЗАНН	Закон за административните нарушения и наказания
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИА АА	Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“
ИА БСА	Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“
ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИНТОСАЙ	Международна организация на върховните одитни институции, съотв. сметни палати
КАВ	Качество на атмосферния въздух
ККД	Координация на контролната дейност
КТЗВДР	Конвенция за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния
КЦН	Краткосрочни целеви норми
ЛОС	Летливи органични съединения
МАС	Мобилна автоматична станция
МВШРМ	Отдел „Мониторинг на въздуха, шума и радиологичен мониторинг“, дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“, ИАОС

МЕ	Министерство на енергетиката
МЕЕС	Междуведомствен експертен екологичен съвет
МЗ	Министерството на здравеопазването
МЗХГ	Министерство на земеделието, храните и горите
МК	Металургичен комбинат
МООС	Дирекция „Мониторинг на околната среда“, ИАОС
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторни превозни средства
МРГ	Междуведомствена работна група
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МС	Министерски съвет
МТИТС	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФК	Международен фонд за извеждане от експлоатация на АЕЦ „Козлодуй“
НАСККАВ	Национална автоматизирана система за контрол на качеството на атмосферния въздух
НАП	Националната агенция по приходите
НПДОСЗ	Национална програма за действие по околна среда и здраве
НВ	Неорганичен въглерод
НДЕФ	Национален доверителен екофонд към МОСВ
НИМХ	Национален институт по метеорология и хидрология
NMVOС	Неметанови летливи органични съединения
NH ₃	Амоняк
NO ₂	Азотен диоксид
НП	Наказателно поставление
НПО	Неправителствени организации
НПР БГ20202	Национална програма за развитие България 2020
НС	Народно събрание
НСИ	Национален статистически институт
НСМККАВ	Национална система за мониторинг и контрол на качество на атмосферния въздух
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НСОС	Национална стратегия за околна среда
НЦОЗА	Национален център по обществено здраве и анализи
ОВ	Органичен въглерод
ОВОС	Оценка за въздействие върху околната среда
ОИГДП	Остри инфекции на горните дихателни пътища
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОПРР	Оперативна програма „Регионално развитие“
ОС	Обществен съвет
ОСВ	Околна среда и водите
ОЧАВВФФ	Направление „Опазване чистотата на атмосферния въздух и вредни физични фактори“, РИОСВ
ОЧВ	Дирекция „Опазване чистотата на въздуха“, МОСВ
ПАВ	Полициклически ароматни въглеводороди
ПАМ	Принудителни административни мерки
ПДК	Пределно допустими концентрации
ПЗ	Паметна записка
ПИН	Праг за информиране на населението

ПКООСЗГ	Постоянна комисия по опазване на околната среда, земеделие и гори
ПКУТАЖП	Постоянна комисия по устройство на територията, архитектура и жилищна политика
ПМ	Пункт за мониторинг
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ПОДСИСО	Правилник за организацията и дейността на Столичен инспекторат към Столична община
ПОДСОС	Правилник за организацията и дейността на Столичния общински съвет
ПОС	Дирекция „Политики по околната среда“, МОСВ
ПСЕ	Показател за средна експозиция
ПУДНЦОЗА	Правилник за устройството и дейността на Национален център по обществено здраве и анализи
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУДРИОСВ	Правилник за устройството и дейността на регионалните инспекции по околна среда и водите
РДП	Регионален диспечерски пункт
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и водите
РЛ	Регионална лаборатория
РМС	Решение на Министерски съвет
РОУКАВ	Райони (в т.ч. агломерации) за оценка и управление на КАВ
СГИ	Средни горивни инсталации
СГН	Средногодишна норма
СДН	Среднодневна норма
СЗО	Световна здравна организация
СИ	Столичен инспекторат
СКГТ	Столична компания за градски транспорт
СНИ	Собствени непрекъснати измервания
SO ₂	Серен диоксид
СО	Столична община
СОА	Столична общинска администрация
СОС	Столичен общински съвет
СПИ	Собствени периодични измервания
СРЗИ	Столична регионална здравна инспекция
СРП	Система за ранно предупреждение
СЪВЕТ	Съвет на Европейския съюз
ТЕЦ	Топлоелектрическа централа
УП	Устройствен правилник
УПИАОС	Устройствен правилник на Изпълнителна агенция по околна среда
УПМОСВ	Устройствен правилник на МОСВ
УПОДСОА	Устройствен правилник за организацията и дейността на столична общинска администрация
ФПЧ	Фини прахови частици
ФУ	Дирекция „Финансово управление“, МОСВ
ХТМУ	Химикотехнологичен и металургичен университет
ЦДП	Централен диспечерски пункт
ЦЛ	Централна лаборатория

ТЕРМИНОЛОГИЧЕН РЕЧНИК

Агломерация	Всеки район за оценка и управление (РОУКАВ) с население, по-голямо от 250 000 жители. <i>Източник: Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, ФПЧ, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, ДР, § 1, т. 13</i>
Алармен праг	Всяко ниво, чието превишаване е свързано с риск за здравето на населението, включително при кратковременна експозиция, и при превишаването на което се предприемат незабавни мерки. <i>Източник: Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, ФПЧ, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, ДР, § 1, т. 6</i>
Антропогенни емисии на замърсители на атмосферния въздух	Емисии на замърсяване на въздуха, причинени от човешка дейност <i>Източник: Европейска агенция по околна среда https://www.eea.europa.eu/bg/themes/air/intro</i>
Бензо(а)пирен	Общото съдържание на елемента във фракцията на "ФПЧ ₁₀ " <i>Източник: Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми за арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух, ДР, § 1, т. 6</i>
Вещество	Всеки химичен елемент или съединение с изключение на веществата - източници на йонизиращи лъчения по смисъла на § 1, т. 15 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия и § 1, т. 3 от Закона за генетично модифицирани организми. <i>Източник: ЗООС, Допълнителни разпоредби, § 1, т. 32</i>
Големи точкови източници	инсталации, чиито общи емисии превишават праговите стойности на замърсителите, посочени в таблица 1 от приложение № 6 от Наредба за реда и начина за организиране на националните инвентаризации на емисиите на вредни вещества и парникови газове в атмосферата (<i>Източник: § 1, т. 11 от ДР на Наредба за реда и начина за организиране на националните инвентаризации на емисиите на вредни вещества и парникови газове в атмосферата (Приета с ПМС № 261 от 28.08.2014 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.84 от 20.10.2017г..</i>
Горен оценъчен праг (ГОП)	Ниво на съответния замърсител, под което за оценка на качеството на атмосферния въздух е достатъчно използването на комбинация от методи за постоянни измервания и дисперсионно моделиране и/или индикативни измервания <i>Източник: Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, ФПЧ, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, ДР, § 1, т. 8; Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми за арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух</i>
Градски фонові пунктове за мониторинг (ГФ)	Пунктове за мониторинг, разположени в застроената част на града където измерените нива на отделните замърсители са представителни за експозицията на по-голямата част от населението и не отговарят на критериите за промишлено-ориентирани ПМ, с обхват 100 м – 2 км. <i>Източник: Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, ФПЧ, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, ДР, § 1, т. 19; Наредба № 7 от 03.05.1999 г. за оценка и управление на КАВ, Преходни и заключителни разпоредби, Приложение № 1 към чл. 10, ал. 3 и 4</i>
Дерогация	Дерогация е правно понятие, означаващо частична отмяна на определен закон. В актовете, свързани с правото на ЕС, понятието „дерогация“ се използва и за обозначаване на случаи, когато определена държава членка се бави с прилагането на елементи от нормативни актове на ЕС в собствената си правна система, при положение че има договорени

	<p>срокове за това, или в случаите, когато държава членка е предпочела да не прилага определена клауза от договора си за присъединяване поради вътрешни обстоятелства.</p> <p><i>Източник: https://bg.wikipedia.org/wiki/Дерогация</i></p>
ДОАС – оптичен дистанционен Метод	<p>Диференциална оптична абсорбционна спектроскопия (ДОАС) - автоматични системи, с нереперентен/индикативен метод за измерване, работещи на оптичен принцип.</p> <p><i>Източник: Инструкция за предварителна оценка на качеството на атмосферния въздух на МОСВ, чл. 7 т. 3; http://www.moew.government.bg/bg/vuzduh/kachestvo-na-atmosferniva-vuzduh/normativni-aktove/</i></p>
Долен оценъчен праг (ДОП)	<p>Ниво на съответния замърсител, под което за оценка на качеството на атмосферния въздух е достатъчно използването само на методи на дисперсионно моделиране или инвентаризацията на емисии и други представителни методи</p> <p><i>Източник: Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, ФПЧ, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, ДР, § 1, т.9; Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми за арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух</i></p>
Емисия	<p>Прякото или непряко изпускане на вещества, вибрации, топлинни лъчения или шумове в атмосферния въздух, водите или почвите от организирани или неорганизирани източници в рамките на дадена инсталация или отделянето на парникови газове от въздухоплавателни средства, извършващи авиационна дейност, включена в списъка по приложения № 1 и № 2 от Закона за ограничаване изменението на климата.</p> <p><i>Източник: ЗООС, Допълнителни разпоредби, § 1, т. 36</i></p>
Емисии от природни източници	<p>Емисии на замърсители, които не са причинени пряко или косвено от човешка дейност и включват такива явления, като вулканичните изригвания, сеизмичната активност, геотермалната активност, пожарите, силните ветрове, атмосферните отлагания или преноса на природни частици от сухи райони.</p> <p><i>Източник: Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, Допълнителни разпоредби, §1, т.11</i></p>
Замърсител	<p>Всяко вещество, налично в атмосферния въздух, което е в състояние да окаже вредно въздействие върху човешкото здраве и/или околната среда като цяло.</p> <p><i>Източник: чл.2 Определения, т.2 от Директива 2008/50/ЕО на ЕП и на Съвета от 21 май 2008 г.</i></p>
Извънградски фонові пунктове за мониторинг (ИГФ)	<p>ПМ, разположени на 3 - 10 км от град, и не отговарят на критериите за градски фонов пункт за мониторинг и промишлено-ориентиран ПМ. Обхватът на ИГФ е 2-10 км.</p> <p><i>Източник: Наредба № 7 от 03.05.1999 г. за оценка и управление на КАВ, Преходни и заключителни разпоредби, Приложение № 1 към чл. 10, ал. 3 и 4</i></p>
Инсталация	<p>Всяко неподвижно техническо съоръжение, в което:</p> <p>а) се извършват една или повече от посочените в приложение № 4 дейности;</p> <p>б) се извършват други дейности на същата площадка и което е непосредствено свързано и/или има техническа връзка със съоръженията по буква "а" и което може да окаже въздействие върху емисиите и замърсяването.</p> <p><i>Източник: ЗООС, Допълнителни разпоредби, § 1, т. 34</i></p>
Качество на атмосферния въздух	<p>КАВ е състоянието на въздуха на открито в тропосферата (с изключение на въздуха на работните места), определено от състава и съотношението на естествените му съставки и добавените вещества от естествен или антропогенен произход, и се оценява спрямо пределно допустими</p>

	<p>концентрации на вредните вещества в атмосферния въздух, регистрирани за определен период от време (1 ч., 8 ч., 24 ч., 1 г.). Концентрациите не трябва да оказват нито пряко, нито косвено вредно въздействие върху организма на човека и околната среда.</p> <p><i>Източник: http://web2.apis.bg/sofiacouncil/p.php?i=139041</i></p>
Национална система за мониторинг на околната среда	<p>Комплекс от измервателни, аналитични и информационни дейности, чиято цел е осигуряването на своєвременна и достоверна информация за състоянието на компонентите на околната среда и факторите, въздействащи върху тях, въз основа на която да се правят анализи, оценки и прогнози за обосноваване на дейностите по опазване и защита на околната среда и човешкото здраве от вредни въздействия.</p> <p><i>Източник: ЗООС, Допълнителни разпоредби, § 1, т. 53</i></p>
Национален таван за емисии	<p>Максималното количество вещество, изразено в килотонове, което може да бъде изпуснато в атмосферата от държава-членка през една календарна година.</p> <p><i>Източник: Директива 2001/81/ЕО за националните тавани за емисиите на някои атмосферни замърсители,</i></p>
Неорганизирано изпускане	<p>Това, при което в атмосферния въздух веществата се отделят разсредоточено от дадена площадка - товарно-разтоварни площадки, открити складове за прахообразуващи материали, неизправна технологична апаратура и др.</p> <p><i>Източник: Закон за чистотата на атмосферния въздух, ДР, § 1, т. 10</i></p>
Норма за качество на атмосферния въздух	<p>Всяко ниво, установено с цел избягване, предотвратяване или ограничаване на вредни въздействия върху здравето на населението и/или околната среда, което следва да бъде постигнато в определен за целта срок, след което да не бъде превишавано.</p> <p><i>Източник: Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, ФПЧ, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, ДР, § 1, т. 3</i></p>
Оператор	<p>Всяко физическо или юридическо лице, по отношение на което е налице една от следните характеристики:</p> <p>а) експлоатира определено собствено предприятие, съоръжение и/или инсталация, включително част от нея;</p> <p>б) контролира експлоатацията на определено предприятие, съоръжение и/или инсталация, включително част от нея;</p> <p>в) разпорежда се и взема решения относно настоящото или бъдещото функциониране на предприятието, съоръжението и/или инсталацията, включително част от нея.</p> <p><i>Източник: ЗООС, Допълнителни разпоредби, § 1, т. 43</i></p>
Полициклични ароматни (полиароматни) въглеводороди - ПАВ	<p>Органични съединения, съдържащи поне два съединени ароматни пръстена, изградени единствено от въглерод и водород</p> <p><i>Източник: Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми за арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух, ДР, § 1, т. 8</i></p>
Промислено замърсяване	<p>Всяко пряко или непряко постъпване в резултат на човешка дейност във въздуха, водите или почвите на вещества, вибрации, топлинни лъчения или шумове, което може да окаже вредно въздействие върху човешкото здраве или околната среда, да предизвика увреждане на материалните ценности, да ограничи или предотврати възможностите за използване на полезните качества на околната среда и останалите нейни законосъобразни ползвания.</p> <p><i>Източник: ЗООС, Допълнителни разпоредби, § 1, т. 33</i></p>
Промислено-ориентирани	<p>Пунктове за мониторинг, при които има преобладаващо влияние на емисии от производствени и други дейности, с обхват 10-100 м.</p> <p><i>Източник: Наредба № 7 от 03.05.1999 г. за оценка и управление на КАВ, Преходни и</i></p>

пунктове за мониторинг (П)	<i>заключителни разпоредби, Приложение № 1 към чл. 10, ал. 3 и 4</i>
Район за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ)	Част от територията на страната в граници, определени в Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. <i>Източник: Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, ФПЧ, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, ДР, § 1, т. 12</i>
Скрининг	Целево профилактично изследване, извършено по определена програма за установяване разпространението на определен признак, симптом или заболяване сред група от индивиди. <i>Източник : Закон за здравето, ДР, §1, т. 6</i>
Текуща санкция	Санкция за увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения, дължима всеки месец от датата на налагането до датата на отмяната ѝ. <i>Източник : Наредба за вида, размера и реда за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения, ДР, §1, т. 4</i>
Транспортно-ориентирани пунктове за мониторинг (Т)	ПМ, при които броят на МПС, преминаващи в кръг с радиус 50 м, е не по-малък от 2500 превозни средства на денонощие. Обхватът на транспортните ПМ е 10-15 м. <i>Източник: Наредба № 7 от 03.05.1999 г. за оценка и управление на КАВ, Преходни и заключителни разпоредби, Приложение № 1 към чл. 10, ал. 3 и 4</i>
Фини прахови частици 2,5 (ФПЧ _{2,5})	са всички частици, преминаващи през размерно-селективен сепаратор, определен съгласно референтния метод за вземане на проби и измерване на нивата на ФПЧ _{2,5} , с 50 %-на ефективност на задържане при аеродинамичен диаметър на частицата до 2,5 микрона <i>Източник: Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух на Министерство на околната среда и водите и Министерство на здравеопазването</i>
Фини прахови частици 10 (ФПЧ ₁₀)	са всички частици, преминаващи през размерно-селективен сепаратор, определен съгласно референтния метод за вземане на проби и измерване на нивата на ФПЧ ₁₀ , с 50 %-на ефективност на задържане при аеродинамичен диаметър на частиците до 10 микрона <i>Източник: Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух на Министерство на околната среда и водите и Министерство на здравеопазването</i>
Целева норма	Дадена стойност за ниво на концентрацията на вредните вещества/замърсители в атмосферния въздух, която следва да бъде достигната в рамките на установения срок, с цел избягване, предотвратяване или ограничаване на възможните вредни въздействия на вредните вещества/замърсители върху човешкото здраве и/или околната среда <i>Източник: Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми за арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух, ДР, § 1, т. 1</i>

РЕЗЮМЕ

Настоящият доклад е изготвен в резултат на извършен одит „Ефективност и ефикасност на мерките предприети от националните и местните власти за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух в големите градове” за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2016 г.

Ефектите от лошото качество на въздуха се усещат най-силно в градските райони, представляващи зони с нарастващ брой на жителите, подложени на наднормено замърсяване, поради увеличаващата се средна гъстота на населението и бързо увеличаващ се автомобилен транспорт, както и производствени предприятия. Хората са изложени на непрекъснат риск от увреждане на здравето в градска среда. Големи градски райони се очертават, като райони, в които най-често се регистрират замърсители на атмосферния въздух, превишаващи нормите за опазване на човешкото здраве.

За одитирания период се установява продължително замърсяване на атмосферния въздух и най-висок процент от населението, живеещо при наднормени нива на замърсяване на въздуха за градовете София, Пловдив и Стара Загора. Регистрираните замърсители на атмосферния въздух в тези райони са в резултат на превишени нива на фини прахови частици (ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2.5}), на азотен диоксид и бензоапирен, като вид полиароматен въглеводород, който се изолира в проби от ФПЧ₁₀.

В настоящия одитен доклад е направена оценка на ефективността и ефикасността на предприетите мерки от националните и местните власти за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух в големите градове. Анализирани са и са оценени системата за управление на качеството на атмосферния въздух, системата за мониторинг и докладване на качеството на атмосферния въздух и предприетите мерки за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух от националните власти и от местната власт на градовете София, Пловдив и Стара Загора.

В резултат от изпълнението на одита са формирани следните по-важни констатации и оценки:

1. В българското законодателство са транспонирани европейските директиви, отнасящи се за качеството на атмосферния въздух във връзка с изпълнение на ангажиментите на Република България, като държава членка на Европейския съюз. Определени са норми в националното законодателство по отношение на замърсителите на атмосферния въздух и срокове за тяхното постигане в съответствие с изискванията на европейското законодателство. Спазени са изискванията за разработването и приемането на нормативни документи за управление на качеството на атмосферния въздух и за определяне норми за допустими емисии и за техния контрол.

Изпълнени са нормативните изисквания по отношение на определяне на райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух и на разполагане на изискващият се минимален брой пунктове за мониторинг в тях. Територията на страната е разделена в шест района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, като разпределението и обхвата на районите не са променяни. Броят на пунктовете за мониторинг в големите градове, обект на одита не е променян, независимо от разрастващата се инфраструктура, нарастващата средна гъстота на населението, развиващата се индустрия и бързо увеличаващият се автомобилен транспорт, водещи до динамично променяща се градска среда. Пропуските при отчитането на тези фактори е предпоставка да не се измерва и отчита влиянието на замърсителите на територията, които могат да окажат негативно влияние върху реалната и пълна оценка на качеството на атмосферния въздух. Осъществени са промени в градовете София и Пловдив на местоположението на по един пункт за мониторинг без да е обоснован изборът на новите площадки.

За одитирания период са дефинирани проблемните замърсители и техните източници, влияещи върху качеството на атмосферния въздух на територията на страната. Съществуват рискове в райони, в които има нарушено качеството на атмосферния въздух да не се измерва и отчита влиянието на замърсителите.

2. Определени са отговорните органи на национално и регионално ниво с функции и задачи в областта на управление на качеството на атмосферния въздух. Няма дублиране на отговорности на ангажираните в процеса по управление на качеството на атмосферния въздух структури. Министърът на околната среда и водите осъществява държавната политика по опазване чистотата на атмосферния въздух. Министърът чрез Изпълнителната агенция по околна среда ръководи Националната система за мониторинг на околната среда, в т.ч. за контрол на качеството на атмосферния въздух. При осъществяване на държавната политика министърът се подпомага от администарацията на ръководеното от него министерство, както и от Изпълнителна агенция по околната среда и териториалните си звена – Регионалните инспекции по околната среда и водите. За прилагането на политиката в определени сектори отговарят други министри – на енергетиката, икономиката, транспорта и др. Основната отговорност е възложена на органите за местно самоуправление и местна власт.

Съществуват пропуски при определянето на отговорности на местно ниво във връзка с осъществяване на дейностите по провеждането на политиката в областта на опазване чистотата на въздуха. Кметовете на трите общини, в които са извършени проверки на място, не са предприели достатъчно действия за определяне на отговорности във връзка с изпълнение на програмите за управление на качеството на атмосферния въздух в съответната община.

3. През одитирания период се осъществява координация и взаимодействие на национално ниво между отговорните органи на изпълнителната власт и на регионално ниво с регионалните им структури, както с външни институции и други заинтересовани страни, ангажирани в процеса на управление на качеството на атмосферния въздух. Координирането на дейностите с институциите, които имат отношение към качеството на атмосферния въздух се осъществява по силата на действащата нормативна уредба и утвърдените програми и планове за нейното прилагане. Министърът на околната среда и водите координира формулирането и изпълнението на цялостната политика и осъществяването на контролните правомощия на другите органи на изпълнителната власт.

Министерството на околната среда и водите осъществява комуникация и взаимодействие чрез създадени експертни и консултативни съвети, сформирани междуведомствени работни групи и работни групи на министерството. Министърът на околната среда и водите не е създал консултативен съвет за управление на качеството на атмосферния въздух. Изпълнителната агенция по околна среда координира дейността по функционирането на системата за получаване на данни за качеството на атмосферния въздух и осигурява достъп на общините за предоставяне информация за състоянието на качеството на атмосферния въздух в реално време, осъществява основни координиращи функции във връзка с изготвянето на годишните национални доклади за състоянието и опазването на околната среда и връзките с Европейската агенция по околна среда.

Въведен е единен механизъм на контрол на дейността на Регионалните инспекции по околна среда, подпомагащ ефективното осъществяване на координацията между структурите от системата на Министерството на околната среда и водите по отношение на контролната дейност на регионалните инспекции. Осъществява се взаимодействие между Регионалните инспекции по околна среда и общинските органи във връзка със задължението им за разработване, приемане и изпълнение на общински програми за качество на атмосферния въздух. Взаимодействието на Регионалните инспекции по околна среда с други институции се осъществява чрез участие на представители на всички

заинтересовани лица в програмните съвети за оценка и управление на качество на атмосферния въздух на общините, участващи в обсъждането и даването на писмени указания и становища по отношение на програмите за управление на качество на атмосферния въздух.

Съществуват пропуски при осъществяване на комуникация и обмен на информация между общините с нарушено качество на атмосферния въздух, по отношение изпълнението на мерките в програмите за качество на атмосферния въздух.

4. Нормативното изискване на чл. 75 от Закона за опазване на околна средата за разработване и внасяне за приемане от Народното събрание на Национална стратегия за околната среда, като средство за постигане на целите и принципите на закона не е спазено. След изтичането на срока на действие на Националната стратегия за околна среда и Националния план за действие 2000 – 2006 г. е разработен проект на Национална стратегия по околна среда 2009 – 2018 г. и План за действие. Документът е одобрен на заседание на Министреския съвет и внесен за разглеждане в Народното събрание през май 2009 г. Разпределен е по комисии, но не е разглеждан. Към края на 2017 г. Национална стратегия за околна среда не е приета. Няма разработен нов или актуализиран проект, внесен в Министерския съвет за одобрение, както и план за действие. Неприемането на национален стратегически документ е предпоставка политиката в областта на околната среда да е без ясно определени цели за дълъг период и създава риск за планирането и изпълнението на адекватни и ефективни мерки, насочени към постигане на безопасните за човешкото здраве норми за качеството на атмосферния въздух.

Липсата на национална стратегия позволява определяне на средносрочни цели от всяко отделно правителство, което е предпоставка за непоследователност на политиката в областта на околната среда, а неприемането на дългосрочни цели от Народното събрание създава условия за ограничаване на правителствата при изпълнение и отчитане на постигането на целите и прилагането на основополагащите принципи в областта на околната среда. През 2007 г. е приета Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух, която не се отнася до всички замърсители. Документът е валиден до края на 2018 г.

5. В стратегическите национални и общинските документи са предвидени разнообразни мерки за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух за постигане на определените цели. На национално ниво са заложили мерки насочени към поэтапно ограничаване на замърсяването от големи горивни инсталации, за ограничаване съдържанието на сяра в течните горива, както и законодателни промени, засилващи контрола върху изпълнението на изискванията. В програмите за управление на качеството на атмосферния въздух на включените в одита три общини (Столична, Пловдив и Стара Загора) са предвидени мерки, насочени към установените проблемни замърсители в съответната община.

Съществуват пропуски при планиране и отчитане на изпълнението на мерките и оценката на индивидуалния принос на всяка от тях за подобряване на качеството на атмосферния въздух, както и тяхната ефективност. При докладване на изпълнението мерките не се отчитат самостоятелно спрямо заложените индикатори за изпълнение, отчитат се с обобщени постигнати резултати за годината, без да се отчита индивидуалният напредък от изпълнението им. Такъв принцип на отчитане на изпълнението на мерките не позволява да се даде оценка за ефективността на усилията и степента на изпълнението им, което затруднява и тяхното управление.

6. При несъответствие с определените норми за качество на атмосферния въздух в националното законодателство са предвидени санкции. За неспазване на

законодателството във връзка с качеството на атмосферния въздух се прилагат принудителни административни мерки, налагат се глоби и санкции по административен ред. При увреждане и замърсяване на околната среда и/или при установяване на нарушения на нормите на емисии на вредни вещества в атмосферата в ЗООС се съдържат санкции за промишлено замърсяване при неспазване на условията в комплексните разрешителни. Санкциите се налагат с наказателно постановление от министъра на околната среда и водите или от директорите на Регионалните инспекции по околна среда и води, в което са определени видът и размерът им при установеното неспазване на нормите и условията в комплексните разрешителни на обектите, съгласно Наредба от 2011 г. на Министерския съвет за налагане на санкции.

Глобите и имуществените санкции са насочени към лицата, осъществяващи дейности с източници на емисии в атмосферния въздух. Глобите и санкциите в ЗООС са насочени към изпускането на вредни емисии, причиняващи нарушаването на КАВ, докато в ЗЧАВ са насочени основно към неспазване на емисионните норми за качество на въздуха, неорганизирано изпускане на емисии в атмосферния въздух, пропуски при измерване на емисиите на вредни вещества, неспазване правилата за контрол и непровеждане на предвидения емисионен контрол, и на регламентирани изисквания, отнасящи се до уведомяване на държавни и общински органи, регистрационен режим, наличие на удостоверения и сертификати и др. При установяването на нарушения и издаването на наказателни постановления се прилагат разпоредбите на Закона за административните нарушения и наказания.

От 2015 г. при нарушаването на разпоредбите на Закона за опазване на околната среда и на Закона за чистотата на атмосферния въздух са предвидени санкции към местните органи. Санкциите са насочени към кметовете и длъжностните лица във връзка с неизпълнението на задълженията за разработване на програми за качество на атмосферния въздух и за организиране на изпълнението на мерките в програмите и в оперативния план за действие.

Предвидена е и наказателна отговорност за лица, които замърсяват или допускат замърсяване на въздуха, което го прави опасен за хора, животни и растения като е предвидено лишаване от свобода и глоба. Размерът на наказателната отговорност е поставен в зависимост от степента на нанесената вреда.

Директорът на РИОСВ чрез налагане на принудителни административни мерки, глоби и имуществени санкции при констатирани нарушения на законодателството в областта на околната среда, включително по компонент „въздух“ издава наказателни постановления и административни актове в изпълнение на законоустановените му компетенции. Санкции се налагат за нарушения, които са установени при провеждане на контролната дейност на РИОСВ.

Във връзка с неизпълнение на задължения по Закона за опазване на околната среда и по Закона за чистотата на атмосферния въздух, както и за причинено замърсяване на атмосферния въздух през одитирания период са постъпили приходи в Министерството на околната среда и водите и в общините от глоби и имуществени санкции, разпределени съгласно изискванията на Закона за опазване на околната среда. Акумулираните суми от глоби и имуществени санкции постъпват по бюджета на общините и се разходват за дейности, съгласно одобрените бюджети за съответната година, което не дава разумна увереност, че акумулираните средства се насочват към дейности за подобряване на качеството на въздуха. От министъра на околната среда и водите не са налагани глоби на кметове и длъжностни лица във връзка с неизпълнение на задължения за изготвяне и изпълнение на програми за подобряване на качеството на атмосферния въздух. Прилаганите санкции от регионалните и местни власти въздействат върху юридическите и физически лица за спазване на екологичното законодателство.

7. Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух е част от Националната система за мониторинг на околната среда. В рамките на утвърдените 6 Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух са създадени 50 стационарни пункта, в т.ч. 9 пункта с ръчно пробонабиране и последващ лабораторен анализ, 30 автоматични измервателни станции, 7 автоматични ДОАС системи¹ (работещи на оптичен принцип), както и 4 автоматични измервателни станции за мониторинг на качеството на атмосферния въздух в горски екосистеми. За периода 2014 г. – 2016 г. от поддържаните в експлоатация 50 пункта за мониторинг от Националната система за мониторинг на околната среда, функционират 48 броя, поради възникнали аварии на два броя ДОАС системи, които аварии не са отстранени.

Създадени са предпоставки за ефективно функциониране на Националната система за мониторинг на околната среда чрез регламентиране на нормативни изисквания за дейността ѝ. Изпълнени са нормативните изисквания за функциониране на минималния брой пунктове за мониторинг и изискванията за определяне на броя и вида на пунктовете за мониторинг във всеки район за оценка и управление качеството на атмосферния въздух. Прилагат се единни, унифицирани методи за пробонабиране и анализи при спазване на процедурите за осигуряване на качеството на измерванията и данните за качеството на атмосферния въздух. Определени са редът и длъжностните лица, отговорни за осъществяване работата на Националната система за мониторинг на околната среда и осигуряване на контрол и качество на измерванията и контрол на качеството на данните, които се регистрират от автоматичните измервателни станции.

За одитирания период има прекъсване на режима на работата на част от пунктовете за мониторинг, дължащо се на наложителни премествания, технически проблеми и лоши метеорологични условия. Изпълнени са дейности по калибриране на средствата за измерване, като газанализатори за контрол качеството на атмосферния въздух и за емисионен контрол. За пунктовете за мониторинг не се поддържа необходимия размер резерв от анализатори и пробовземни устройства, който да гарантира осигуряване на изпълнението на нормативните изисквания за минимум регистрирани данни от пунктовете за мониторинг. Техниката обслужваща повечето от пунктовете за мониторинг е остаряла и на места непригодна да извършва необходимите измервания.

8. Спазени са нормативните изисквания за изготвяне, представяне и публикуване на годишни национални доклади за състоянието на околната среда и годишни доклади за дейността за изпълнението на целите на Министерство на околната среда и водите. Националните доклади за състоянието на околната среда се издават със забавяне от почти две години, поради ползване на статистическа информация от Националния статистически институт за раздели „Емисии на вредни вещества и качество на атмосферен въздух“, „Изменение на климата“ и „Отпадъци и материални ресурси“. От Изпълнителната агенция по околна среда през одитирания период не са издавани годишни бюлетини за състоянието на околната среда. Населението не е информирано във възможно най-кратък срок за нивата на измерените стойности на отделните замърсители на атмосферния въздух за изтеклата година и за спазването на годишните норми за опазване на човешкото здраве.

За дейността на Националната система за мониторинг не се изготвят самостоятелни отчети. Дейността на Националната система за мониторинг на околната среда се отчита посредством степента на изпълнение на планираните дейности, включени към годишните отчетите за дейността на Изпълнителната агенция по околна среда и чрез ежегодните отчети за степента на изпълнение на политиката по бюджетна програма “Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост”. От Министерството на здравеопазването са изготвени годишни доклади за състоянието на здравето на гражданите и изпълнението на Националната здравна стратегия за 2013 г. и за 2015 г. с оценка на атмосферния въздух, като рисков фактор, свързан с околната среда. За

¹ Системи за диференциална оптична абсорбционна спектроскопия

2014 г. няма изготвен доклад с оценка на фактор атмосферен въздух. За установяване на зависимост между замърсяването на атмосферния въздух и здравното състояние на населението на страната не са извършвани скринингови оценки.

В съответствие с новите изисквания за докладване до Европейската комисия и Европейската агенция по околна среда е създадена информационна система за докладване на данни за качеството на атмосферния въздух в нов формат, като част от Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух в реално време в Изпълнителната агенция по околна среда, която е в период на тестване.

9. За дейностите по политиката за подобряване на качеството на атмосферния въздух и на Националната система за мониторинг на околната среда са отделени значително по-малко финансови средства от тези по други бюджетни програми на Министерството на околната среда и водите.

За осигуряване на финансиране на мерките насочени към подобряване на качеството на въздуха, включени в стратегическите документи на национално и на общинско ниво няма планирани конкретни суми, което води до липса на финансиране или недофинансиране на планираните мерки. Липсата на финансови разчети с конкретни суми създава риск за своевременното и адекватно финансово обезпечаване на планираните мерки и изпълнението им по начин, който ще доведе до постигане на целите заложи в стратегическите документи. По Оперативна програма „Околна среда“ 2007-2013 г. са предоставени и изразходвани средства, свързани с мерки за подобряване на качеството на атмосферния въздух, но до края на 2016 г. по Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г. не са усвоени средства.

Общинските програми за подобряване на качеството на въздуха се финансират чрез приетите годишни бюджети на общините. Отчитането на изпълнението на бюджета на общините не се извършва по програми, а по по дейности и видове разходи. Тази практика на отчитане не дава възможност да се проследява размерът на изразходваните средства за всяка от изпълнените мерки, както и за самата програма. Общините често не разполагат с достатъчно финансови средства за реализиране на адекватни мерки за подобряване на качеството на въздуха и не се възползват достатъчно активно от възможността да реализират проекти и дейности в областта на опазване чистотата на въздуха със средства от източници извън общинския бюджет. Очакваните резултати за решаване на проблемите с качеството на въздуха в трите общини, обект на одита не са постигнати, независимо от отделените средства за осъществяване на дейности по опазване чистотата на атмосферния въздух.

10. Изпълняваните общински програми за подобряване на качеството на атмосферния въздух в гр. София, гр. Пловдив и гр. Стара Загора допринасят за намаляване на замърсителите в атмосферния въздух, но не постигат задоволителен и траен резултат за решаване на проблемите с наднормените нива на ФПЧ₁₀.

Липсата на анализ на разходите и ползите, когато се планират и изпълняват мерки за подобряване на КАВ, както и недостиг на финансови средства за реализирането им е предпоставка предприетите мерки от националните и местните власти за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух да не са достатъчно ефективни и ефикасни.

На национално ниво няма извършен скрининг на заболяванията на дихателните пътища и респираторни заболявания, който по категоричен начин да докаже пряка зависимост на болести на дихателната система, причинени от нарушеното качество на атмосферния въздух.

Отговорност за управленските решения по смисъла на чл. 6, ал. 1 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор през одитирания период носят:

Министрите на околната среда и водите:

1. Искра Михайлова - 29.05.2013 г.- 19.06.2014 г.
2. Станислав Анастасов – 19.06.2014 г. – 06.08.2014 г.
3. Светлана Жекова – 06.08.2014 г. – 07.11.2014 г.
4. Ивелина Василева – 07.11.2014 г. – 27.01.2017 г.

Изпълнителният директор на ИАОС:

1. Ваня Григорова – януари 2010 г. – 02.02.2017 г.

Кмета на Столична община:

1. Йорданка Фандъкова – от 23.11.2009 г. – до края на одитирания период

Кмета на Община Пловдив:

1. Инж. Иван Тотев – 30.10.2011 г. – до края на одитирания период

Кмета на Община Стара Загора

1. Живко Тодоров – 30.10.2011 г. – до края на одитирания период

Директорът на РИОСВ – София:

1. Инж. Ирена Петкова – 05.08.2013 г. – до края на одитирания период

Директорите на РИОСВ – Пловдив:

1. Тамер Бейсимов – 02.08. 2013 г. – 11.12.2014 г.
2. Доц. Стефан Шилев – 15.12.2014 г. – до края на одитирания период

Директорите на РИОСВ – Стара Загора:

1. И.д. Дарина Иванова Димова 18.12.2013 г. – 11.03.2014 г.
2. Мария Вълева Христова – 12.03.2014 г. – 10.12.2014 г.
3. И.д. Румяна Петкова Димитрова – 29.12.2014 г. – 31.03.2015 г.
4. Д-р Петя Папазова – 01.04.2015 г. – до края на одитирания период

Отговорността на Сметната палата се свежда до изразяване на обосновано заключение за ефективността и ефикасността на мерките предприети от националните и местните власти за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух в големите градове.

Одитът е извършен в съответствие с Международно признатите одитни стандарти, издадени от Комитета за одитни стандарти на Международната организация на върховните одитни институции – ИНТОСАЙ.

ВЪВЕДЕНИЕ

1. Основание за извършване на одита

Одитът се извършва на основание чл. 5, ал. 1, т. 3 и чл. 6, ал. 2, т. 10 от Закона за Сметната палата и Заповед № ОД-03-01-004 от 25.01.2017 г., изменена със Заповед № ОД-03-01-08 от 16.03.2017 г. и Заповед № ОД-03-01-10 от 18.04.2017 г., и Заповед № ОДР-03-01-005 от 25.01.2017 г., издадени от Горица Грънчарова-Кожарева – заместник-председател на Сметната палата. Одитната задача е включена в Програмата за одитната дейност на Сметната палата за 2017 г. под № 316.

Одитът е част от кооперативен одит на Работната група по одит на околната среда към ЕВРОСАЙ за качеството на въздуха, в който участват Върховните одитни институции на Албания, Естония, Грузия, Израел, Испания, Косово, Македония, Молдова, Полша, Румъния, Словакия, Унгария, Холандия, Швейцария и Еввропейската сметна палата.

Замърсяването на атмосферния въздух е глобален проблем на модерното общество и особено актуален за големите градове. Голяма част от градското население живее в условия на замърсявания, превишаващи допустимите нива на основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух. В Седмата програма за действие за околната среда на ЕС се потвърждава дългосрочната цел за постигане на нива на качество на въздуха, които не пораждаат значителни отрицателни въздействия и рискове за човешкото здраве и околната среда, и се призовава за пълно спазване на действащото законодателство на Съюза за качеството на въздуха, за стратегически цели и действия след 2020 г.² Осъществяването на ефективни и ефикасни мерки, предприети от националните и местните власти за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух в големите градове би подобрило качеството на атмосферния въздух на територията на страната и би осигурило защита на населението.

2. Представяне на одитирания обект

Химическите вещества, намиращи се в атмосферата, се считат за замърсители, когато присъствието им е в необичайно високи концентрации и е в състояние да причини вреда на човешкото здраве и околната среда. Основните изисквания и нормите на вредни вещества в атмосферния въздух, определени от европейските директиви³, са напълно транспонирани в националното законодателство в Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) и издадени на основание на закона наредби⁴. В Приложение № 8 към Закона за опазване на околната среда (ЗООС) се определят основните групи замърсяващи вещества, които трябва да се вземат предвид при определянето на допустими емисионни стойности и/или индивидуални емисионни ограничения⁵. В Закона за чистотата на атмосферния въздух⁶ са определени основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой.

Управлението и оценката на качеството на атмосферния въздух (КАВ) е процес, който е в компетенциите на различни институции и органи на национално, регионално и местно ниво. Министерството на околната среда и водите (МОСВ) провежда държавната

² Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 година за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, за изменение на Директива 2003/35/ЕО и за отмяна на Директива 2001/81/ЕО

³ Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент от 21 май 2008 година относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух и Директива 2004/107/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2004 година относно съдържанието на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух

⁴ Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух; Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух

⁵ ЗООС, Приложение № 8

⁶ Глава втора, Показатели и норми за КАВ, чл. 4, ал. 1 от

политика по опазване чистотата на атмосферния въздух.⁷ Министърът на околната среда и водите контролира състоянието на компонентите на околната среда на територията на страната.⁸ Общинските органи и регионалните инспекции по околната среда и водите осъществяват контрол и управление на дейностите, свързани с осигуряване чистотата на въздуха на тяхната територия.⁹

Качеството на атмосферния въздух се следи чрез национална мрежа за мониторинг на атмосферния въздух към Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС). Оценката на КАВ се извършва чрез 48 стационарни пункта, разположени на територията на страната. Според начина на вземане и анализ на пробите пунктовете са:

- 9 пункта с ръчно пробонабиране (РП);
- 30 автоматични измервателни станции (АИС);
- 4 АИС за мониторинг на КАВ за опазване на екосистеми;
- 5 пункта за мониторинг, използващи неререферентни/индикативни ДООС методи

(на принципа на диференциална оптична атомноабсорбционна спектрофотометрия), разположени в градовете Свищов, Никопол, Силистра, Бургас и Стара Загора (с. Ръжена).

Пунктовете за мониторинг на качеството на атмосферния въздух са определени със заповед на министъра на околната среда от 28.01.2013 г. и са разположени в 34 населени места. В мониторинговата дейност за КАВ са включени 6 мобилни автоматични станции, които извършват дейността си по годишни графици, утвърдени от министъра на околната среда и водите.

Анализът на данните за КАВ се извършва по райони, като се отчита спецификата на всяко населено място, в което се извършва контрол. От министъра на околната среда и водите със заповед от 21.12.2013 г. е утвърден списък на районите (в т.ч. агломерациите) за оценка и управление качеството на атмосферния въздух с териториален обхват и минимален брой пунктове за текуща оценка на КАВ, по основните показатели по чл. 4, ал. 1 от ЗЧАВ, за всеки отделен район. Съгласно изискванията на националното и европейско законодателство, територията на страната е разделена на шест Райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) – Столичен, Пловдив, Варна, Северен/Дунавски, Югозападен и Югоизточен.

За одитирания период се установява продължително замърсяване на атмосферния въздух и най-висок процент от населението, живеещо при наднормени нива на замърсяване на въздуха за градовете София, Пловдив и Стара Загора. Регистрираните замърсители на атмосферния въздух в тези райони са превишаващи нивата на фини прахови частици (ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2.5}), на азотен диоксид, на серен диоксид, и бензо(а)пирен, като вид полиароматен въглеводород, който се изолира в проби от ФПЧ₁₀.

Предвидените мерки и цели от националните власти през одитирания период са заложили в действащите три програми, в които КАВ е приоритет:

- Национална програма за развитие: България 2020 и Тригодишен план за действие за изпълнението на програмата в периода 2014-2016 г., приет с РМС № 210 от 15.04.2014 г., с област на въздействие „Повишаване качеството на атмосферния въздух на територията на страната, в т.ч. в големите градски центрове“ с мерки насочени към намаляването на емисиите на вредни вещества и достигане на добро качество на атмосферния въздух на територията на градовете, респективно на цялата страна, на основа на интегрирано развитие на екологосъобразни форми на транспорт.

- Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух – 2007 г., приета с РМС № 261 от 23.04.2007 г. осигуряваща прилагането на европейската директива за ограничаване на емисиите на вредни вещества (2001/81/ЕО) относно националните тавани на емисии - серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични

⁷ Чл. 19, ал. 1 от ЗЧАВ

⁸ Чл. 11, ал.1, т. 3

⁹ Чл. 19, ал. 2 от ЗЧАВ

съединения и амоняк. Изготвен е План за действие за осигуряване изпълнение на целите на програмата и План-график за изпълнение на мерки за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух със срок за изпълнение на мерките до 2018 г.

- Управленска програма на правителството за стабилно развитие на Република България за периода 2014 – 2018 г., приета с РМС № 42 от 26.01.2015 г. с цел намаляване на емисиите на вредни вещества и подобряване качеството на атмосферния въздух (достигане и поддържане на нормите, съгласно изискванията на законодателството на ЕС) на територията на цялата страна и предприемането на мерки.

След изтичането на срока на действие на Националната стратегия за околна среда и Националния план за действие 2000 – 2006 г. с РМС № 353 от 15.05.2009 г. е одобрен проект на Национална стратегия за околна среда 2009 – 2018 г. и План за действие. Стратегията е водеща за осъществяването на ефективна политика за устойчива околна среда от компетентните институции и организации, насочена както на национално, така и на местно ниво. Документът е одобрен на заседание на Минисреския съвет и внесен за разглеждане в Народното събрание през май 2009 г. Разпределен е по комисии, но не е разглеждан. От МОСВ няма разработен/актуализиран и внесен в МС за одобрение друг проект на НСОС и План за действие на основание чл. 75 от ЗООС.

Политиката на местните власти за опазване на чистотата на въздуха е насочена към общини с нарушено качество на атмосферния въздух. В районите с регистрирани превишения на нормите за вредни вещества и установени проблеми по отношение на замърсителите са разработени/актуализирани общински програми, с основна цел намаляване на нивата на атмосферните замърсители и ограничаване на вредното въздействие върху здравето на населението. Мерките са насочени към намаляване на емисиите на прахови частици, серен диоксид и азотни оксиди от битовото отопление чрез: газифициране на населените места; залесяване на общинските терени; възстановяване и поддържане на озеленителните пояси; оптимизиране на съществуващата транспортна схема и на трафика; обновяване на автомобилния парк на градския транспорт; изграждане на велоалеи; редовно измиване на улиците, с цел намаляване на прахността; подобряване системата на сметосъбиране и сметоизвозване; забрана за изгаряне отпадъци на нерегламентирани терени и др.

ОДИТЕН ОБХВАТ И ПОДХОД

1. Цели на одита

Извършването на одита цели:

1.1. Да се предостави независима и обективна оценка за ефективността и ефикасността на мерките, предприети от националните и местни власти за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух в големите градове.

1.2. Да се подпомогнат ръководствата на одитираните обекти относно идентифициране на слабостите и да се дадат препоръки за подобряване на дейностите насочени към борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух в големите градове.

2. Обхват на одита

2.1. Основният въпрос на одита е:

- Ефективни и ефикасни ли са предприетите мерки за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух в големите градове?

На база извършената оценка на рисковете, към основния въпрос са формулирани следните специфични въпроси:

- Ефективна ли е системата за управление качеството на атмосферния въздух?
- Ефективна ли е системата за мониторинг и докладване на КАВ?
- Ефективни и ефикасни ли са предприетите мерки за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух?

2.2. Одитираният период е от 01.01.2014 г. до 31.12.2016 г. В обхвата на одита са включени оценяването на рисковете по отношение качеството на атмосферния въздух; изградената система за управление на КАВ; предприетите действия за реализиране на политиката за борба срещу замърсяване на атмосферния въздух; изградената система за мониторинг на КАВ в страната; осигуреното докладване за КАВ; осигурената финансова обезпеченост на мерките за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух и постигнатата ефективност и ефикасност при изпълнение на мерките.

3. Одитни критерии

Използваните критерии и показатели за оценка са посочени в Приложение № 1.

4. Одитна методология

При осъществяването на одита са приложени комбинация от резултатно и системно ориентирания одитен подход. За постигане целите на одита е приложен системно-ориентираният подход, като е проверено правилното функциониране на системата за управление качеството на атмосферния въздух и на системата за мониторинг и докладване на качеството на атмосферния въздух. Проверени са предприетите мерки от националните и местни власти за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух в големите градове. Приложен е и резултатно-ориентираният подход при проучване на изпълнението относно ефективността и ефикасността на одитираната дейност и е съпоставено установеното фактическо състояние с критериите за оценка.

Използвани са следните методи:

- за събиране на информация – изискване на документи; проучване и проверка на документи; въпросници; проверки на място; интервюта и наблюдение.
- за анализ на информацията - сравнителен и качествен анализ, систематизиране и обобщаване на информация; количествен анализ - тенденции, сравнения, съотношения; таблично и графично представяне на резултатите и др.

КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ

I. Ефективност на системата за управление качеството на атмосферния въздух

1. Оценка на рисковете по отношение качеството на атмосферния въздух

1.1. Установяване на основните замърсители, техните източници, норми и сроковете за тяхното постигане¹⁰

С приетата Директива 96/62/ЕО на Съвета от 27 септември 1996 г. относно оценката и управлението на качеството на атмосферния въздух се формулират общи принципи и изисквания при третиране от страните членки на въпросите за чистотата на атмосферния въздух с цел да бъдат определени и установени норми за качеството на въздуха, срокове за тяхното постигане, качеството на въздуха да се оценява на базата на общи метод и критерии, да се осигури точна и достъпна информация за обществеността чрез системата от алармени прагове.

1.1.1. Нормативно определяне на нивата на основните замърсители на атмосферния въздух за България и сроковете за постигане на нормите на замърсителите, необходими за опазване на човешкото здраве

С приемането на ЗЧАВ през 1996 г. се уреждат въпросите за определянето на показатели и норми за качеството на атмосферния въздух; ограничаването на емисиите; определят се правата и задълженията на държавните и общинските органи, на юридическите и физическите лица по контрола, управлението и поддържането на качеството на атмосферния въздух. В чл. 4, ал. 1 от ЗЧАВ са определени основните показатели, които характеризират качеството на атмосферния въздух в приземния слой: суспендирани частици; фини прахови частици; серен диоксид; азотен диоксид и/или азотни оксиди; въглероден оксид; озон; олово (аерозол); бензен; полициклични ароматни въглеводороди; тежки метали - кадмий, никел и живак и арсен.¹¹

Съгласно Директива 2001/81/ЕО за националните тавани за емисиите на някои атмосферни замърсители, Приложение I и Приложение II, държавите-членки на ЕС са задължени да постигнат към 2010 г. и впоследствие да не надвишават национални тавани за общите емисии на определени замърсители – серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк.

За осигуряване на прилагането на Директива 2001/81/ЕО и на задълженията на страната по Договора за присъединяване към ЕС, както и на основание чл. 10а от ЗЧАВ е приета Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух.¹² Програмата предвижда прилагането на мерки за намаление нивата на емисиите, в резултат, на което да се постигнат националните тавани, с отчитане прилагането на Директива 2001/81/ЕО.

С директива 2008/50/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа и Директива 2004/107/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2004 година относно съдържанието на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух се определят общите критерии за оценка на КАВ, които да се прилагат от всяка една държава-членка на ЕС съобразно конкретната специфика на национално ниво.¹³

¹⁰ Одитно доказателство № 41

¹¹ Одитно доказателство № 1

¹² Приета от Министерски съвет с Решение № 261/ 23.04.2007 година

¹³ Директивата 2008/50/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 21 май 2008 г.

Министърът на околната среда и водите и министърът на здравеопазването съвместно издават наредби, с които утвърждават норми за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух, вкл. изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии.¹⁴ Наредба № 12 от 15.07.2010 г.¹⁵ определя нормите за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух и Наредба № 11 от 14.05.2007 г.¹⁶, определя нормите за арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух. С двете наредби се установяват целевите норми за нивата и сроковете за тяхното достигане, алармените прагове, изискванията към оценката на замърсителите на въздуха, включително регистрирането, обработката и съхранението на резултатите от нея, условията за разполагане и критерии за определяне броя на пунктовете за мониторинг за непрекъснато измерване и критериите за определяне на случаите на превишение, както и изискванията за предоставяне на населението на съответната информация за качеството на атмосферния въздух във връзка с нивата на отделните замърсители.

От Световната здравна организация през 2005 г. са публикувани Указания за норми на основните замърсители на атмосферния въздух прахови частици (ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2,5}), озон, азотен диоксид и серен диоксид, за да се оцени риска за здравето на хората при тяхното превишение. Целта на Указанията е да се постигне единен стандарт за качеството на въздуха за разработване на политики в областта на околната среда. Нормите на нивата на замърсителите, приемани и прилагани от всяка отделна държава не следва да съвпадат с нормите, определени с Указанията. Всяка държава трябва да разработи свои норми за нивата на атмосферните замърсители, съобразени с конкретната специфика на рисковете за здравето, технологичното ниво на развитие, наличие на капацитет за управление на качеството на атмосферния въздух, икономически, политически, социални и др. фактори.¹⁷

В националното законодателство определените норми за опазване на човешкото здраве за азотен диоксид съвпадат с нормите в Указанията на СЗО. За показателите ФПЧ₁₀, ФПЧ_{2,5}, серен диоксид и озон нормите за страната са по-високи от нормите на СЗО. Показателите и нормите за КАВ са посочени в Приложение № 2 към доклада.¹⁸

Принципите, изискванията и нормите на вредни вещества в атмосферния въздух, определени от европейските директиви, са напълно транспонирани в националното законодателство. Директивите са транспонирани чрез ЗЧАВ и наредбите, издадени на основание ЗЧАВ.

Сроковете за достигане на целевите стойности на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух от антропогенни източници (без природа) и международните ангажименти на България са представени в таблица № 1.

Таблица № 1

в хиляди тона (kt):

Атмосферни замърсители	Емисии през 2015г.	Ангажимент по Директива 2001/81/ЕО	Ангажимент по Гьотеборгски протокол към КТЗВДР	Цели по Националната програма, приета с Решение № 261 на МС от 23.04.2007г.		
		2010 г.	2010 г.	2010 г.	2015 г.	2020 г.
SO _x (като SO ₂)	142	836	856	380	300	250
NO _x (като NO ₂)	132	247	266	247	247	247
NMVOС	93	175	185	175	175	175
NH ₃	34	108	108	108	108	108

Източник: Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, 2017 г.

¹⁴ Чл. 6, ал. 1 и чл. 9, ал. 1 от ЗЧАВ

¹⁵ Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, издадена от МОСВ и МЗ

¹⁶ Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух, издадена от МОСВ и МЗ

¹⁷ WHO Air quality guidelines for particulate matter, ozone, nitrogen dioxide and sulfur dioxide Global update 2005

http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/69477/1/WHO_SDE_PHE_OEH_06.02_eng.pdf

¹⁸ Приложение № 2

От представените в таблицата данни е видно, че към 31.12.2015 г. общите нива на емисиите на SO₂, NO_x, NH₃, NMVOC са значително по-ниски от ангажиментите на страната, съгласно Директива 2001/81/ЕО, Гьотеборгския протокол към Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния (КТЗВДР) и целите за 2020 г. по Националната програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух .

Съгласно изискванията на Наредба № 12 от 15.07.2010 г., достигането и поддържането на нормите за опазване на човешкото здраве (пределно допустимите стойности) за ФПЧ₁₀ и серен диоксид трябва да бъдат спазени към 01.01.2005 г., нормите за азотен диоксид и азотни оксиди трябва да бъдат спазени към 01.01.2010 г., нормите за ФПЧ_{2,5} трябва да бъдат спазени на етап (1) към 01.01.2015 г. и на етап (2) към 01.01.2020 г.¹⁹

Използвано е правото на страната за дерогация (частично отлагане на изпълнението на сроковете за постигане на пределно допустимите стойности за някои от показателите, както е предвидено в чл. 22 от Директива 2008/50/ЕО).²⁰ Държавата уведомява Европейската комисия, с две поредни нотификации за невъзможност да бъдат постигнати пределно допустимите стойности на ФПЧ₁₀ в страната и за освобождаване от задължението да се прилагат пределно допустимите стойности за ФПЧ₁₀ , в срок до 11.06.2011 г. Решението на ЕК по двете нотификации за Република България е отрицателно.

Европейската комисия е нотифицирана от българска страна²¹ относно отлагане²² на крайния срок за достигане на годишните пределно допустими стойности, както и почасовата пределно допустима стойност на азотен диоксид (NO₂) в две зони - София и Пловдив. С Решение на Европейската комисия от 05.09.2012 г.²³ относно нотификацията на България, се приема отлагане на крайния срок до 31.12.2013 г.²⁴

Установеното неспазване на нормите за ФПЧ₁₀ е довело до откриване на съдебно производство срещу България от страна на Комисията на 14.09.2015 г. На 05.04.2017 г. Европейският съд в Люксембург осъжда България за неизпълнение на задължения по Директива 2008/50/ЕО.²⁵ Причината е систематичното и постоянно неспазване от 2007 г. до 2014 г. включително както на годишните, така и на дневните пределно допустими стойности, приложими за концентрациите на ФПЧ₁₀, в следните зони и агломерации: БГ0001 агломерация София, БГ0002 агломерация Пловдив, БГ0004 Северна, БГ0005 Югозападна и БГ0006 Югоизточна, на дневната пределно допустима стойност, приложима за концентрациите на ФПЧ₁₀, в зона БГ0003 Варна, както и на годишната пределно допустима стойност, приложима за концентрациите на ФПЧ₁₀ през 2007 г., 2008 г., и от 2010 г. до 2014 г. включително, също в зона БГ0003 Варна. Република България е осъдена да понесе, наред с направените от нея съдебни разноски, и тези на Европейската комисия. В Решението на Европейския съд не е определена финансова санкция за България.²⁶

1.1.2. Основни замърсители на атмосферния въздух с установени превишения на нормите за КАВ в страната за периода 2014 г.-2016 г.

¹⁹ Приложение № 1 към чл. 3 от Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух

²⁰ Чл. 22, т. 2 от Директива 2008/50/ЕО на ЕП и на Съвета

²¹ Одитно доказателство № 2

²² Чл. 22, параграф 1 от Директива 2008/50/ЕО

²³ Решение на Комисията от 05.09.2012 г. относно нотификацията на България за отлагане на крайния срок за достигане на пределно допустими стойности на азотен диоксид (NO₂) в две зони на следене качеството на въздуха, чл. 1, т. 2

²⁴ Одитно доказателство № 10

²⁵ член 13, параграф 1 във връзка с приложение XI към Директива 2008/50/ЕО²⁵ на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 година от държава-членка относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа

²⁶ <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=189624&pageIndex=0&doclang=BG&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=547748>

В Националните доклади на МОСВ и ИАОС за състоянието и опазването на околната среда за 2014 г. и 2015 г., издадени съответно 2016 г. и 2017 г. е обобщена информация за нивата на основните замърсители, влияещи върху качеството на атмосферния въздух в България за периода 2014-2016 г.²⁷ Данните за основните замърсители на страната, превишаващи установените норми за одитирания период са показани в Приложение № 2 към доклада.²⁸

По данни на Изпълнителната агенция по околна среда:

През 2014 г., 2015 г. и 2016 г. във всички РОУКАВ е регистрирано превишение на средноденонощната норма и средногодишната норма за ФПЧ₁₀. Отчетени са повече от 35 превишения на средноденонощните норми (СДН) за трите календарни години в София, Пловдив, Бургас, Монтана, Видин, Ловеч. За същия период е превишавана средногодишната норма на ФПЧ_{2,5} в РОУКАВ София, РОУКАВ Пловдив, Югозападен РОУКАВ и Северен РОУКАВ.

За последните пет години продължава тенденцията на нарушаване на нормата за КАВ по отношение на допустимия брой превишения на средночасовите норми (СЧН) и на СДН за серен диоксид в гр. Гълъбово (РОУКАВ Югоизточен). През 2014 г. средногодишната норма на азотен диоксид в страната не е превишавана, регистрирани са превишения на СЧН в градовете София, Пловдив, Варна и Бургас, които не са повече от допустимите 18 броя за календарната година. През 2015 г. броят на допустимите превишения на СЧН е надвишен в гр. Пловдив – 19 броя за календарната година. Отчетени са превишения на СЧН в град София, които не надвишават допустимия брой. През 2016 г. са регистрирани превишения на СЧН в градовете София, Пловдив, Варна и Плевен, които не надвишават допустимия брой, както и средногодишната норма (СГН) е превишена в градовете Пловдив, Варна и Плевен.

През 2014 г. в 8 от 15 пункта, измерващи полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) е регистрирано превишение на целевата СГН.²⁹ През 2015 г. в 10 от 15 пункта е регистрирано превишение на целевата СГН³⁰, за 2016 г. от 14 пункта е регистрирано превишение на целевата СГН в 9 пункта,³¹ измерващи ПАВ.

През 2014 г. и 2015 г. средногодишната целева норма за съдържание на кадмий е превишена в ръчните пунктове в Долни Воден (РОУКАВ Пловдив) и в Пирдоп (Югозападен РОУКАВ). През 2014 г., 2015 г. и 2016 г. са регистрирани еднократни превишения на прага за информирание на населението (ПИН) за озон в извънградски фонові станции³² и в гр. Димитровград.³³ Не е превишавана краткосрочната целева норма за озон за опазване на човешкото здраве в повече от 25 дни осреднено за тригодишен период.³⁴ Не са регистрирани превишения на нормите за опазване на човешкото здраве на суспендирани частици, въглероден оксид, олово, бензен, никел, живак и арсен.³⁵

Показателите азотен диоксид, серен диоксид и озон се следят за превишаване на алармени прагове, съгласно Наредба № 12 от 15 юли 2010 г.³⁶ При установено превишение на алармените прагове се предприемат незабавни мерки за понижаване на нивата им в атмосферния въздух. За одитирания период е превишаван аларменият праг на

²⁷ Национални доклади за опазване околната среда 2016 и 2017 г. <http://eea.government.bg/bg/dokladi>

²⁸ Одитни доказателства № № 1, 3, 4, 5, 6, 7 и Приложение № 2

²⁹ Пунктове за мониторинг с превишения на ПАВ за 2014 г. - РП „Църква“ в гр. Перник; РП „РИОСВ“ в гр. Монтана; РП „Гара Яна“ в Гара Яна; АИС „Каменица“ в гр. Пловдив; АИС „Плевен“ в гр. Плевен; АИС „ИАОС/Павлово“ в гр. София; АИС „Благоевград“ в гр. Благоевград; ДООС Остра Могила в Остра Могила

³⁰ Пунктове за мониторинг в градовете Монтана, Кърджали, Плевен, Хасково, Благоевград, София, Пловдив, Перник и селата Гара Яна и Ръжена

³¹ Пунктовете за мониторинг в градовете София – 2 броя, Перник, Монтана, Хасково, Пловдив, Кърджали, Плевен и село Ръжена

³² АИС „Копитото“ и АИС „Юндола“

³³ АИС „Раковски“

³⁴ Наредба № 12/15.07.2010 г., Приложение № 3

³⁵ Одитно доказателство № 1 и Национални доклади за състоянието и опазването на околната среда - 2016 г. и 2017 г.

³⁶ Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, Приложение № 2 към чл. 4 и Приложение № 4 към чл. 8, ал. 1

серен диоксид в определени райони на страната,³⁷ с което са създадени рискове за здравето на населението изложено на кратковременна експозиция на серен диоксид. Не са отчитани превишения на алармените прагове на азотен диоксид и озон.³⁸

1.1.3. Основните проблемни замърсители за одитирания период се наблюдават и измерват, като резултатите от това са показани в следващите диаграми:³⁹

Относителен дял на емисиите на вредни вещества по основни групи източници през 2014 г.

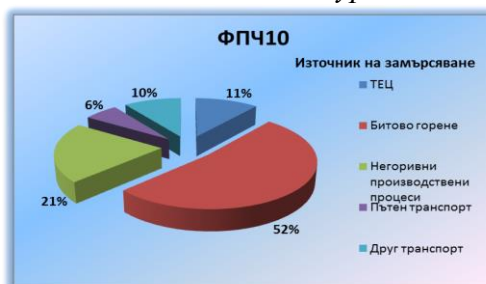
Фигура № 1



Фигура № 2



Фигура № 3



Фигура № 4



Източник: Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда за 2016 г.

Относителен дял на емисиите на вредни вещества по основни групи източници през 2015 г.

Фигура № 5



Фигура № 6



³⁷ Отчетени са превишения на алармения праг на серен диоксид в атмосферния въздух в гр. Гълъбово – 2 броя превишения през 2014 г., 3 броя превишения през 2015 г. и 3 броя превишения през 2016 г. и в гр. Перник – Център - 2 броя превишения през 2015 г. - <http://eea.government.bg/airq/alarm.jsp>

³⁸ Одитни доказателства № № 1, 3, 4, 5, 6, 7

³⁹ Национални доклади за опазване околната среда 2016 и 2017 г. <http://eea.government.bg/bg/dokladi>

Фигура № 7



Фигура № 8



Източник: Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда за 2017 г.

През 2014 г. и 2015 г. се наблюдават промени в относителния дял на замърсяването на атмосферния въздух от основните групи източници на замърсяване. При източник на замърсяване от топлоелектрически централи (ТЕЦ), дялът на емисиите на серен диоксид и азотен диоксид намалява с 5 на сто през 2015 г. спрямо 2014 г. При източник на замърсяване от битово горене, дялът на емисиите на ФПЧ₁₀ от 52 на сто не се променя, за ФПЧ_{2,5} през 2015 г. дялът на емисиите се понижава с 3 на сто спрямо 2014 г. При източник на замърсяване от пътен и друг вид транспорт, дялът на емисиите на азотен диоксид се увеличава през 2015 г. спрямо 2014 г. за пътен транспорт с 2 на сто, за друг вид транспорт с 1 на сто, а дялът на емисиите на ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2,5} е без промяна. При източник на замърсяване от негоривни производствени процеси дялът на емисиите на серен диоксид се увеличава с 1 на сто, на азотен диоксид и ФПЧ_{2,5} с 3 на сто, а за ФПЧ₁₀ не се променя. Дялът на емисиите на серен диоксид се увеличава с 2 на сто през 2015 г. при източник на замърсяване горивни процеси в индустрията.

Основни източници на замърсители на атмосферния въздух, вследствие на човешка дейност са пътен или друг вид транспорт⁴⁰, битово горене, топлоелектрически централи, промишлени предприятия, горивни и негоривни процеси в индустрията и др. Секторите битово горене⁴¹, транспорт⁴², промишленост⁴³ и строително-ремонтни дейности са определени, като групи източници (сектори), които имат най-голям принос към замърсяването на атмосферния въздух.⁴⁴

Резултатите за дела на емисиите на вредни вещества по основните групи източници за 2016 г. ще бъдат представени в Националния доклад за опазване на околната среда, който ще бъде публикуван до средата на 2018 г., след получаване на данните от Националния статистически институт (НСИ).⁴⁵ От Националния статистически институт се изготвя годишен план за статистическите изследвания, който се включва като неразделна част от Националната програма за статистически изследвания.⁴⁶ На интернет страницата на НСИ в раздел „Околна среда - Източници на емисии“ до края на 2017 г. са публикувани данни за емисии на вредни вещества в атмосферата до 2015 г. включително.⁴⁷

⁴⁰ Автомобили, самолети, плавателни съдове

⁴¹ Дърва; въглища; течни горива

⁴² Емисии от пътен транспорт; изгаряне на горивата в ДВГ; износване на пътната настилка; износване на гуми и спирачки; суспендиране на прах от пътната настилка

⁴³ Обекти с неподвижни източници на емисии в атмосферния въздух – големи горивни инсталации; фирми, които произвеждат, употребяват и съхраняват опасни химични вещества и препарати; инсталации, в които се употребяват органични разтворители и др.

⁴⁴ Одитно доказателство № 1

⁴⁵ Чл. 22, ал. 2 от ЗООС

⁴⁶ чл.6, ал.1, т. 4 от Закона за статистиката

⁴⁷ Одитно доказателство № 8 и Приложение № 2

<http://www.nsi.bg/bg/content/2552/%D0%B5%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%B8%D0%B8-%D0%BD%D0%B0-%D0%B2%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B8-%D0%B2%D0%B5%D1%89%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0-%D0%B2-%D0%B0%D1%82%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B0>

Установени са основните замърсители и техните източници, влияещи върху КАВ в страната за периода 2014 – 2016 г. Фините прахови частици (ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2,5}) са най-проблемните замърсители на атмосферния въздух по отношение на опазване на човешкото здраве, следвани от бензо(а)пирен (ПАВ), азотен диоксид, серен диоксид и кадмий. Отчетени са системни превишения на алармения праг на серен диоксид в град Гълъбово (Югоизточен РОУКАВ), които създават рискове за здравословното състояние на населението.

Определени са норми по отношение на замърсителите на атмосферния въздух и срокове за тяхното постигане в съответствие с европейските директиви. Отопяването на домакинствата с твърди горива, моторните превозни средства и производството на електрическа и топлинна енергия са основните източници на замърсяване на въздуха на национално ниво.

1.2. Определяне и наблюдение на най-засегнатите от замърсяване на атмосферния въздух географски области⁴⁸

1.2.1. Регламентирани райони за оценка и управление на КАВ и изисквания за разполагане на пунктове за мониторинг

Съгласно изискванията на Директива 96/62/ЕО на Съвета от 27 септември 1996 г. относно оценката и управлението на качеството на атмосферния въздух, след като бъдат установени пределно допустимите стойности и алармени прагове на замърсителите, влияещи върху качеството на въздуха, държавите-членки съставят списъци на зоните и агломерациите, в които нивата на един или повече замърсители превишават съответните пределно допустими стойности⁴⁹ и определят зоните и агломерациите на тяхна територия, за които са задължителни измерванията на съответните замърсители. Изборът на зони и агломерации се основава на съществуващото административно и териториално разделение и на предварителните оценка на нивата на замърсителите във всяка община.⁵⁰

В Наредба № 12 от 15.07.2010 г.⁵¹, Наредба № 11 от 14.05.2007 г.⁵² и Наредба № 7 от 03.05.1999 г.⁵³ са определени изискванията за класифициране на районите и агломерациите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух. В районите, в които нивата на замърсителите превишават установените норми е задължителна оценката на КАВ чрез измерване на съответни замърсители. ИАОС⁵⁴ съгласувано с РИОСВ, изготвя списък на районите за оценка и управление на КАВ на територията на страната, съгласно определена класификация в Наредба № 7.⁵⁵ Границите на районите за оценка и управление се определят и утвърждават със заповед на министъра на околната среда и водите, като разпределението им се преразглежда не по-малко от един път на всеки пет години.⁵⁶ Последният актуален списък с районите за оценка и управление на КАВ (в т.ч. агломерациите) е утвърден със Заповед от 21.12.2013 г.⁵⁷, която отменя Заповед № РД-1046 от 03.12.2010 г. на министъра на околната среда и водите. С актуализирането на заповедта не са извършени промени в разпределението и обхвата на шестте РОУКАВ на територията на България. В заповедта са определени териториалният

⁴⁸ Одитно доказателство № 35

⁴⁹ Чл. 8, т. 1 от Директива 96/62/ЕО на Съвета от 27 септември 1996 г.

⁵⁰ Чл.6 от Директива 96/62/ЕО на Съвета от 27 септември 1996 г.

⁵¹ Чл. 9 и 10, ал.1 от Наредба № 12/15.07.2010 г. за норми за серен диоксид,азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух

⁵² Чл. 6 от Наредба № 11/14.05.2007 г. за норми за арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух

⁵³ Чл. 8, ал.1 от Наредба № 7/ 03.05.1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух

⁵⁴ Националният център по околна среда и устойчиво развитие е преименуван на ИАОС (УП на ИАОС, приет с ПМС № 63 от 25.04.2000 г.)

⁵⁵ Чл. 30 от Наредба № 7/ 03.05.1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух

⁵⁶ Чл.9, ал.2, 3 и 4 от Наредба № 12/15.07.2010 г., чл.6, ал.1 от Наредба № 11/14.05.2007 г., чл.3 и чл.30 от Наредба № 7/ 03.05.1999 г., чл.11, ал. 1, т. 5 от ЗООС

⁵⁷ Заповед № РД-969 от 21.12.2013 г. на министъра на околната среда и водите

обхват и минималният брой пунктове за текуща оценка на КАВ, по основните показатели⁵⁸, за всеки отделен район за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ), считано от 01.01.2014 г.⁵⁹

Определени са следните РОУКАВ: Агломерация Столична; Агломерация Пловдив; Агломерация Варна; Северен/Дунавски; Югозападен и Югоизточен, показани в картата на фигура № 9.

Фигура № 9



На картата са обозначени минималният брой пунктове за мониторинг, разпределени за всеки един РОУКАВ на територията на страната, съгласно заповедта. Наблюдава се неравномерно териториално разделяне на страната в РОУКАВ и различен брой пунктове на територията на всеки РОУКАВ. В Северна България са определени два РОУКАВ, от които единият е Агломерация Варна, а Южна България е разделена на четири, поради повече планински масиви.

В Приложения към наредбите за КАВ⁶⁰ са определени изискванията и критериите за разполагане на минимален брой пунктове за мониторинг в страната, чрез които да се осъществява постоянно измерване. В границите на всеки РОУКАВ със заповед⁶¹ от 28.01.2013 г. на министъра на околната среда и водите са определени видът на пунктовете за мониторинг на КАВ, тяхното местоположение и обхват, контролираните замърсители, изискванията към тяхното измерване и анализ, както и форматът и сроковете за докладване на данните и информацията. Контролът по изпълнението на заповедта е

⁵⁸ Чл. 4, ал.1 от ЗЧАВ

⁵⁹ Одитно доказателство № 11

⁶⁰ Наредба № 7 от 03.05.1999 г. за оценка и управление на КАВ – Приложение № 1 към чл. 10, ал. 3 и ал. 4, Приложение №2 към чл. 12, ал. 4, Наредба № 11/14.05.2007 г. за норми за арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух – Приложение № 3 към чл. 9; чл. 10, ал.1 и чл.14, Наредба № 12/15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух – Приложение № 6 към чл. 11 и Приложение № 7 към чл. 12

⁶¹ Заповед № РД-66 от 28.01.2013 г. на министъра на околната среда и водите

възложен на ресорния заместник-министър на околната среда и водите. Със заповедта се задължават кметовете на общини в зоните, в които са превишени нормите и горните оценъчни прагове да предприемат действия за приемане или актуализиране на програми за намаляване на замърсителите. В рамките на утвърдените 6 Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух са определени 50 пункта за мониторинг, разположени в 34 населени места, съгласно минималните изисквания в Наредбите.⁶²

1.2.2. Най-засегнати региони от замърсяване на атмосферния въздух по географско разположение и концентрация на групи източници на замърсявания в България

Ефектите от лошото качество на въздуха се усещат най-силно в градските райони, представляващи зони с нарастващ брой на жителите, подложени на наднормено замърсяване, поради увеличаващата се средна гъстота на населението, силно развита индустрия и бързо увеличаващ се автомобилен транспорт. Хората са изложени на непрекъснат риск от увреждане на здравето в градска среда. В таблица №2 е показано разпределението на засегнатото население по райони за оценка на КАВ и по нива на замърсители.

Таблица № 2

Процент на засегнатото население от нивата на ФПЧ₁₀, NO₂, ФПЧ_{2,5}, бензо(а)пирен и SO₂ по РОУКАВ и общо за страната по РОУКАВ

РОУКАВ	ФПЧ ₁₀		NO ₂		ФПЧ _{2,5}		SO ₂		Б(а)П	
	2014 г.	2015 г.	2014 г.	2015 г.	2014 г.	2015 г.	2014 г.	2015 г.	2014 г.	2015 г.
Столичен	100	100	0	0	100	100	0	0	100	100
Пловдив	100	100	0	0	100	100	0	0	100	100
Варна	100	50	0	0	0	0	0	0	0	0
Северен/Дунавски	87,2	87,2	0	22,66	100	100	0	0	100	100
Югозападен	100	100	0	0	100	100	0	0	77,3	100
Югоизточен	100	72,5	0	0	0	0	3,3	3,3	0	26,4
Общо за страната	97,24	88,7	0	3,6	79,64	79,6	0,33	0,33	34,80	75,1

Източник: Национален доклад на МОСВ за състоянието и опазването на околната среда за 2014 г. (издаден 2016 г.), Национален доклад на МОСВ за състоянието и опазването на околната среда за 2015 г. (издаден 2017 г.)

За определяне на засегнатото население от замърсяване на атмосферния въздух са анализирани данни от населени места, в които са разположени пунктове за мониторинг на КАВ. Станциите за мониторинг, от които се отчитат данни са градски фонов и транспортни. Промислените пунктове не са включени в анализа, поради специфичността на разполагането им.⁶³ Съгласно методиката на Европейската агенция по околна среда, 96,4 на сто от населението е изложено на концентрации над нормата в градски фонов пунктове. Останалите 3,6 на сто от населението на България живее на по-малко от 100 метра до главен път и следователно е потенциално изложено на концентрации над нормата, измерени на транспортните пунктове.

През 2014 – 2015 г. процентът на население, изложено на наднормени нива на ФПЧ₁₀ в страната достига до 97 на сто от населението на страната. Близко 80 на сто от населението на страната живее при нива на замърсяване над целевата норма за ФПЧ_{2,5}. Около 75 на сто е населението, живеещо при нива на замърсяване над целевата норма за бензо(а)пирен (ПАВ).⁶⁴

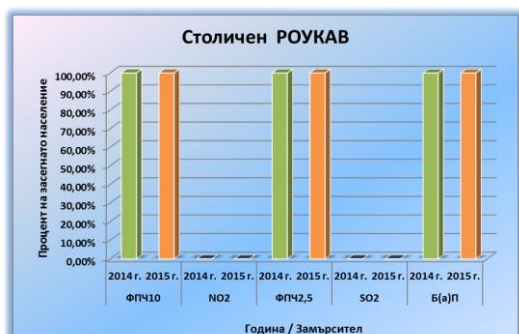
⁶² Одитно доказателство № 11

⁶³ Промислено-ориентиран пункт за мониторинг – разполага се в райони, където има преобладаващо влияние на емисии от производствени и други дейности с обхват на измерване от 10 м до 100 м

⁶⁴ Националният доклад за състоянието и опазването на околната среда за 2016 г. не е готов, тъй като информацията се обработва от ИАОС, след получаване на данни от Националния статистически институт, които за 2016 г. не са предоставени на ИАОС

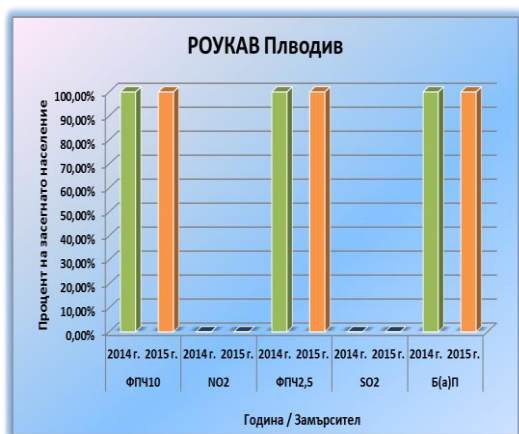
Установява се продължително замърсяване на атмосферния въздух и най-висок процент от населението, живеещо при наднормени нива на замърсяване на въздуха за градовете София, Пловдив, Стара Загора и Гълъбово. В обхвата на одита са изследвани следните големи градски райони, в които са регистрирани замърсители на атмосферния въздух, превишаващи нормите за опазване на човешкото здраве.⁶⁵

Фигура № 10



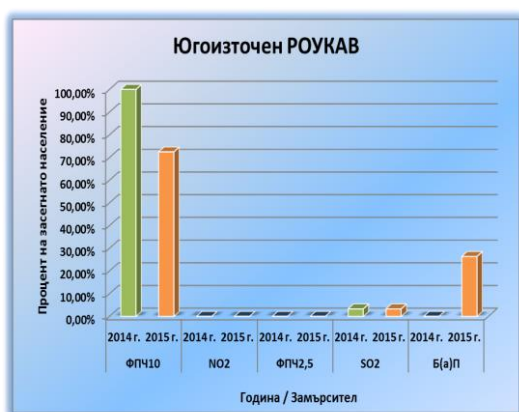
Град София (към РОУКАВ Агломерация – София) зона с нарастващ брой на жителите, подложени на наднормено замърсяване, поради увеличаващата се средна гъстота на населението; силно развита индустрия; бързо увеличаващ се автомобилен транспорт; географско-релефна характеристика, която определя задържането на емисиите в приземния слой и затруднява разнасянето им.

Фигура № 11



Град Пловдив (към РОУКАВ Агломерация – Пловдив) зона с голяма концентрация на населението; силно развита индустрия и интензивно движение на автомобилния транспорт; 81 на сто от дните в годината (294 дни) са с температурна инверсия, изключително неблагоприятна климатична особеност за разсейването на замърсителите. Преобладаващо е влиянието на изгарянето на твърди горива за битово отопление и отделянето на вредни вещества от транспортните средства, които са с най-голям дял в емисиите в атмосферния въздух.

Фигура № 12



Град Стара Загора и град Гълъбово (към РОУКАВ Югоизточен) зона със силно развита индустрия и географска характеристика, изразена в обширната негативно релефна форма на Горнотракийската низина, предпоставка за образуване на трайни мъгли и условие за натрупване на атмосферни замърсители. Проблем в Стара Загора е липсата на централно отопление, градът е газифициран в голяма степен, но повечето домакинства не са включени към мрежата, поради липса на финансов ресурс.

В района на община Гълъбово са разположени четири топлоелектрически централи от комплекса „Марица изток“, които емитират 75 на сто от националните емисии по показател серен диоксид. В град Гълъбово са регистрирани ежегодни превишения на алармения праг на серен диоксид за периода 2014-2016 г.⁶⁶

За одитирания период местоположението и броят на пунктовете за мониторинг на включените в обхвата на одита райони за оценка на КАВ не са променяни съществено. За одитирания период е променено местоположението на пунктове за мониторинг в

⁶⁵ Национални доклади за опазване околната среда 2016 и 2017 г. <http://eea.government.bg/bg/dokladi>

⁶⁶ Одитни доказателства №№ 3, 4, 5, 6, 7

градовете София и Пловдив, на основание заповед от 03.02.2011 г. на министъра на околната среда и водите за назначаване на работна група за преразглеждане разположението на всички пунктове за КАВ от НСМОС и становище на МОСВ от 24.10.2011 г. относно възможностите за преместването на пунктовете за мониторинг.⁶⁷ За преместването на пункта в гр. София има съставени протоколи на работната група,⁶⁸ в които са посочени предложения на нови площадки и окончателния избор, без да се обосновава избора на местоположението на новата станция. както няма преглед и сравнителна оценка на различните възможности за месторазположение, каквито са изискванията⁶⁹ в Наредба № 12 от 15.07.2010 г.⁷⁰ За преместването на пункта в гр. Пловдив няма съставен протокол на работната група, с който да се обоснова избора на нова площадка. Община Пловдив с писмо от 06.02.2013 г.⁷¹ информира МОСВ, ИАОС и РИОСВ – Пловдив за необходимост от предприемане на действия за преместване. В Приложение № 9 към доклада са представени промените на пунктове за мониторинг в градовете обект на одита.⁷²

В град София функционират пет АИС, от които 3 са градски фонови⁷³, един транспортен⁷⁴ и един градски фонов/транспортен⁷⁵, един ръчен – промишлен клас⁷⁶ и един извънградски фонов пункт за мониторинг⁷⁷, които обслужват територията на Столична община от 1 349 km². Поради инфраструктурни промени през 2015 г. една АИС е преместена.⁷⁸ В град Пловдив функционират две АИС - един градски фонов⁷⁹ и един транспортен пункт за мониторинг⁸⁰, който е с променено местоположение⁸¹ и обслужват територия от 102 km². В град Стара Загора функционират два градски фонови пункта за мониторинг, от които една АИС⁸² и един ръчен пункт⁸³, които обслужват 85 km² и в гр. Гълъбово функционира една АИС промишлено/градски фонов клас⁸⁴ за 18 km², обхващащи части от територията на Югоизточен РОУКАВ.⁸⁵

Транспортните пунктове измерват КАВ в обхват от 10 до 15 м, градските фонови пунктове от 100 м до 2 км, промишлените пунктове са от 10 до 100 м, извънградските фонови пунктове измерват в обхват от 2 до 10 км.⁸⁶ Липсва разумна увереност, че се осигурява покритие, което да дава достатъчно пълна представа за КАВ на територията на целия град, в който са разположени. Съществува риск да не се измери и отчете замърсяване на атмосферния въздух в някои райони, в които липсват пунктове за мониторинг.

Със заповеди на министъра на околната среда и водите и в съответствие с изискванията на нормативната уредба са регламентирани районите за оценка и управление на КАВ и са разположени изискващият се минимален брой пунктове за

⁶⁷ Заповед № РД-66 от 03.02.2011 г. на министъра на околната среда и водите, Писмо № 12-00-1379 от 24.10.2011 г. на Дирекция „Опазване чистотата на въздуха“ в МОСВ

⁶⁸ Протокол № 38 от 06.02.2012 г. и Протокол № 40 от 10.05.2012 г.

⁶⁹ т. IV от Приложение № 6 от Наредба № 12/15.07.2010 г

⁷⁰ Одитно доказателство № 13– Протокол № 38 от 06.02.2012 г., Протокол № 40 от 10.05.2012 г.

⁷¹ Писмо изх. №12МН87(2) от 06.02.2013 г. на кмета на Община Пловдив

⁷² Приложение № 9 Таблица за местоположението на ПМ съгласно заповеди на министъра на околната среда и водите

⁷³ АИС „Надежда“, АИС Дружба“ и АИС „Хиподрума“

⁷⁴ АИС „Младост“

⁷⁵ АИС „ИАОС/Павлово“

⁷⁶ РП „Гара Яна“, обслужващ МК „Кремиковци“ до закриването му

⁷⁷ АИС „Копигото“

⁷⁸ На 02.10.2015 г. АИС „Орлов мост“ е преместена в ж.к. „Младост“ в сградата на НИМХ, поради строеж на втори метродиаметър.

⁷⁹ АИС „Каменица“

⁸⁰ АИС „ж.к. Тракия“

⁸¹ АИС „Баня Старинна“ е преместена в ж.к. „Тракия“ между ул. „Съединение“ и бл. 28 (АИС „Тракия“)

⁸² АИС „Зелен клин“

⁸³ РП Стара Загора „РИОСВ“

⁸⁴ АИС „Гълъбово“

⁸⁵ Приложения № 4 към Заповед № РД-66 от 28.01.2013 г. на министъра на околната среда и водите

⁸⁶ ПЗР & 4, т. 7 от Наредба № 7 от 03.05.1999 г. и Приложение № 4 от Заповед № РД-66 от 28.01.2013 г.

мониторинг в страната. Разпределението и обхвата на шестте РОУКАВ не са променяни.

Броят на пунктовете за мониторинг в големите градове, обект на одита не е променян. Осъществени са промени в градовете София и Пловдив на местоположението на по един пункт за мониторинг без да е обоснован изборът на новите площадки. Съществуват рискове в райони, в които има нарушено КАВ да не се измерва и отчита влиянието на замърсителите, което е предпоставка за предоставяне на неточна и неизчерпателна информация, необходима за оценката на качеството на атмосферния въздух.

Независимо от разрастващата се инфраструктура, нарастващата средна гъстота на населението, развиващата се индустрия и бързо увеличаващият се автомобилен транспорт, водещи до динамично променяща се градска среда, местоположението и броят на пунктовете за мониторинг на включените в обхвата на одита райони за оценка на КАВ не са променяни съществено. Пропуските при отчитането на тези фактори, могат да окажат негативно влияние върху реалната и пълна оценка на КАВ.

2. Определени отговорни органи⁸⁷

2.1. Определени отговорности на националните власти

Управлението и оценката на качеството на атмосферния въздух е процес, който е в компетенциите на различни институции и органи на национално и регионално ниво. Органите ангажирани в процеса по опазване чистотата на въздуха в България са посочени в Приложение към одитния доклад и на национално ниво са: Народното събрание, Министерския съвет, МОСВ и ИАОС. Министърът на здравеопазването, съвместно с министъра на околната среда и водите издават наредби, с които утвърждават норми за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух и норми за отлагания на вредни вещества (замърсители)⁸⁸.

2.1.1. Министърът на околната среда и водите и неговата администрация (МОСВ) провежда държавната политика по опазване чистотата на атмосферния въздух⁸⁹, като разработва нормативни документи, координира национални програми, определя норми на допустими емисии на вредни вещества от неподвижни източници и изпълнява задълженията на страната ни по Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния. Министърът на околната среда и водите контролира състоянието на компонентите на околната среда на територията на страната, като издава заповеди, разрешителни, инструкции и утвърждава методики и подготвя ежегодно доклад за състоянието на околната среда.⁹⁰

Процесът по разработване на закони, подзаконови нормативни актове, методики, инструкции и други, свързани с политиката по опазване чистотата на атмосферния въздух се извършва при спазване на Устройствения правилник на МОСВ (УПМОСВ) и регламентираната процедура в Глава пета, Раздел III „Вътрешни правила за писане на нормативни актове“ от „Инструкцията за обмен на документи по електронен път и документи на хартиен носител на централно управление на МОСВ“.⁹¹ Разработени и приети са нормативни документи за управление КАВ и за определяне норми за допустими емисии и норми за техния контрол.⁹² Действащи са наредби,⁹³ с които са определени

⁸⁷ Одитно доказателство № РД-И-20

⁸⁸ Чл. 6, ал. 1 от ЗЧАВ

⁸⁹ Чл. 19, ал. 1 от ЗЧАВ

⁹⁰ Чл. 11, ал. 1 от ЗООС

⁹¹ Утвърдена със Заповед⁹¹ от 18.02.2015 г. на министъра.⁹¹

⁹² Одитни доказателства № № 11, 10

норми за максимално допустими емисии по видове замърсители и норми за максимално допустими концентрации на вредни вещества по компоненти на околната среда и по райони. Издадени и утвърдени са инструкции⁹⁴, методики⁹⁵ и заповеди, чрез които министърът на околната среда и водите контролира състоянието на компонентите на околната среда на територията на страната.⁹⁶ Цялостното управление на политиката по опазването на чистотата на атмосферния въздух се ръководи от ресорен заместник-министър.⁹⁷

За провеждането на политиката в областта на опазване КАВ, министърът се подпомага от дирекции в специализираната администрация на МОСВ, съгласно Устройствен правилник на Министерство на околната среда и водите (УПМОСВ): дирекция „Опазване чистотата на въздуха и предотвратяване на замърсяването“; дирекция „Политики по околна среда“ и дирекция Финансово управление“, дирекция "Екологична оценка и оценка на въздействието върху околната среда", Дирекция "Политика по изменение на климата", Дирекция "Координация по въпросите на Европейския съюз и международно сътрудничество" и Главна дирекция "Оперативна програма "Околна среда". Основни отговорни дирекции са:⁹⁸

2.1.1.1. Дирекция „Политики по околна среда“⁹⁹ (ПОС) отговаря за дейности по разработване, актуализиране, отчитане и докладване на политиката по опазване на околната среда, както и интегриране на политиката по околна среда в другите държавни политики. Осъществява общо и методическо ръководство, координация и контрол върху дейността на регионалните инспекции по околната среда и водите. За одитирания период във връзка с политиката по опазване на околната среда за компонент „въздух“ от дирекцията са изпълнени следните дейности¹⁰⁰:

а) участие в разработването и изготвянето на цели¹⁰¹ и приоритети на МОСВ, както и отчети за изпълнението на целите на МОСВ¹⁰² за всяка година.¹⁰³

⁹³ Наредба № 1 от 27.06.2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии; Наредба № 6 от 26.03.1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници; Наредба № 7 от 1999 г. за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух; Наредба № 10 от 6.10.2003 г. за норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчни газове на серен диоксид, азотни оксиди, общ прах, изпускани в атмосферния въздух от големи горивни инсталации); Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух; Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух; Наредба № 14 от 23.09.1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места; Наредба за норми за допустими емисии на серен диоксид, азотни оксиди и прах, изпускани в атмосферата от големи горивни инсталации

⁹⁴ Инструкция за предварителна оценка на КАВ; Инструкция за разработване на програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества, в районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, в които е налице превишаване на установените норми; Инструкция за информиране на населението; Инструкция за информиране на населението при превишаване на установените алармени прагове за нивата на серен диоксид, азотен диоксид и озон

⁹⁵ Методика за инвентаризация емисиите на вредни вещества във въздуха; Методика за определяне на превишенията на средноденонощната норма на ФПЧ₁₀, които могат да се отдадат на зимното осоляване на пътищата; Методика за определяне на превишенията на средноденонощната норма на ФПЧ₁₀, които могат да се отдадат на зимното опесъчаване на пътищата

⁹⁶ Заповед № РД-766 от 05.10.2012 г. за условията и реда за осигуряване и контрол на качеството на данните, получавани от Националната автоматизирана система за контрол качеството на атмосферния въздух; Заповед № РД-66 от 28.01.2013 г. на министъра на околната среда и водите за определяне броя и вида на пунктовете за мониторинг на КАВ, методите и средствата за измерване оценка на КАВ и докладването на данните и информацията и Заповед № РД-969 от 21.12.2013 г. на министъра на околната среда и водите за утвърждаване на списък на районите (в т.ч. агломерациите) за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ)

⁹⁷ Одитни доказателства №№ 10, 11

⁹⁸ http://www5.moew.government.bg/?wpfb_dl=17745

⁹⁹ Чл. 34 от УПМОСВ

¹⁰⁰ Одитно доказателство № 9

¹⁰¹ Чл. 33а и чл. 63 от Закона за администрацията

¹⁰² Цели на МОСВ за 2014 г., 2015 и 2016 г. и Отчети за изпълнението на целите на МОСВ за 2013 г., 2014 г. и 2015 г.

¹⁰³ Одитно доказателство № 9

б) изготвяне на два раздела от Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда;¹⁰⁴

в) събиране и обобщаване на информация от звената/структурите на МОСВ и изготвяне на отчети/доклади за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми по бюджета на МОСВ, в рамките на бюджетната процедура на МОСВ;¹⁰⁵

г) подготовка за разработване и/или актуализиране на национални програми и планове;¹⁰⁶

д) координиране и участие в разработването на предложения на МОСВ за цели и мерки в Плановите за изпълнение на актуализираната Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012 – 2030 г.) и в подготовката на предложения за разработване на Национална програма за действие по околна среда и здраве за периода 2015 – 2020 г.;¹⁰⁷

е) събиране, изготвяне и обобщаване на информация от звената/структурите на МОСВ по програми на правителството;¹⁰⁸

ж) изпълнение на дейности като технически секретар на Обществения съвет (ОС) към МОСВ¹⁰⁹, както и дейностите по организиране на допълнителни заседания на тематичните работни групи.

През одитния период дирекция ПОС допринася за интеграцията на политиката по опазване качеството на атмосферния въздух в демографската хоризонтална държавна политика. Координира и участва в разработването на предложения на МОСВ за цели и мерки в Плановите за изпълнение на актуализираната Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012 – 2030 г.) и тяхното

http://www5.moew.government.bg/?page_id=47567;

http://www5.moew.government.bg/?page_id=47569;

http://www5.moew.government.bg/?page_id=47571;

http://www5.moew.government.bg/?page_id=47577;

http://www5.moew.government.bg/?page_id=47579; http://www5.moew.government.bg/?page_id=47573

¹⁰⁴ Раздел „Повишаване на екологичното съзнание и култура“ и Раздел „Финансиране на дейностите по опазване на околната среда“

¹⁰⁵ Отчет за степента на изпълнение на политиките и програмите по бюджета на МОСВ към 30.06.2016 г. http://www5.moew.government.bg/?page_id=45267; Отчет за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми на МОСВ към 31.12.2015 г. http://www5.moew.government.bg/?page_id=45255; Отчет за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми на МОСВ към 30.06.2015 г. http://www5.moew.government.bg/?page_id=45255; Отчет за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми на МОСВ към 31.12.2014 г. http://www5.moew.government.bg/?page_id=45242; Отчет за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми на МОСВ към 30.06.2014 г. http://www5.moew.government.bg/?page_id=45242; Отчет за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми на МОСВ към 31.12.2013 г.

¹⁰⁶ Проект на Национална програма за действие по околна среда и здраве за периода 2015 – 2020 г.; Планове за изпълнение на актуализираната Национална стратегия за демографско развитие на населението в РБ (2012 – 2030 г.) <http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=778>; Трети национален план за действие в рамките на инициативата „Партньорство за открито управление“ 01.07.2016 г. – 30.06.2018 г. <http://www.strategy.bg/Articles/View.aspx?lang=bg-BG&categoryId=&Id=24&y=&m=&d=>

¹⁰⁷ План за 2017 г., приет с Решение № 229 на МС от 26.04.2017 г. съдържа: Направление 4 – Подобряване на общото здравословно състояние на населението и намаляване на общата, преждевременната, детската и майчината смъртност; 4.9. Подобряване на чистота на околната среда (вода, въздух, почви); 4.9.2. Обезопасяване на опасни за здравето източници на замърсяване – сметища, производства, отпадъчни води и др.; 4.9.2.7. Намаляване замърсяването на атмосферния въздух чрез понижаване количествата на ФПЧ₁₀ /NOx; 4.9.2.8. Извършване на текуща оценка на КАВ и контрол на емисиите на вредни вещества от неподвижни източници на емисии; План за 2016 г., приет с Решение № 1036 на МС от 30.12.2015 г. и План за 2015 г. за мониторинг на изпълнението на Стратегията, приет с Решение № 948 на МС от 03.12.2015 г. с мярка за въздуха: 4.7.1.5. Извършване на текуща оценка на КАВ и контрол на емисиите на вредни вещества от неподвижни източници на емисии; План за 2014 г. за мониторинг на изпълнението на Стратегията, приет с Протокол на МС № 40 от 01.10.2014 г. – мярката: 4.9.1.4. Извършване на текуща оценка на качеството на атмосферния въздух. Изпълнението на мярката е отчетено в Отчет за 2014 г. за изпълнението на Актуализираната национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012-2030 г.), приет с Решение № 948 на МС от 03.12.2015 г.

¹⁰⁸ Програма на правителството за стабилно развитие на Република България за периода 2014-2018 г. <http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=950>; ¹⁰⁸ Програма на правителството „Държавност, развитие, справедливост“ 2013-2017 г.; Приоритетни дейности в националната политика по опазване на околната среда (до декември 2014 г.); Националната програма за развитие: България 2020 и Тригодишни планове за действие към нея; Национална програма за реформи на Република България в изпълнение на Стратегия „Европа 2020“ <http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=762>; Доклад за състоянието на националната сигурност на Република България през 2015 г.

¹⁰⁹ Регламентирани в чл. 11 в Правилата за устройството и дейността на Обществения съвет към МОСВ

отчитане. Предложенията за цели и мерки и отчетите¹¹⁰ са представени на Министерството на труда и социалната политика (МТСП). За одитирания период са приети Планове за 2014 г., за 2015 г., 2016 г. и за 2017 г., като във всеки от тях са включени дейности за подобряване качеството на атмосферния въздух.¹¹¹

Дирекцията координира и участва в подготовката на предложения за разработване на Национална програма за действие по околна среда и здраве за периода 2015 – 2020 г. (НПДОСЗ). Направени са предложения по структурата на проект на НПДОСЗ 2015 – 2020 г., цели и приоритети на програмата с включена Оперативна цел 2: „Намаляване на емисиите на вредни вещества, достигане и поддържане на нормите за качеството на атмосферния въздух на територията на цялата страна, установени съгласно изискванията на законодателството на ЕС“ и предложения за дейности „План за действие“, които да бъдат включени в проекта на НПДОСЗ 2015 – 2020 г. Предложенията са изпратени на Министерството на здравеопазването. До месец декември 2017 г. няма приета НПДОСЗ.¹¹²

Отдел „Координация на контролната дейност“ (ККД) към дирекция ПОС отговаря за методическото ръководство, координация и контрол по отношение на планиране, извършване и докладване на контролната дейност на Регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ). Въведен е единен механизъм на контрол върху дейността на РИОСВ чрез Инструкцията за планиране и отчитане на контролната дейност на РИОСВ.¹¹³ От дирекция ПОС/отдел ККД са изготвени указания към РИОСВ за планиране, за извършване и за отчитане на контролната дейност. Съдържанието и формата на План за контролната дейност на РИОСВ и на отчет за дейността на РИОСВ ежегодно се актуализират и се публикувани на интернет страницата на МОСВ.¹¹⁴ Отделът изготвя анализ на осъществената контролна дейност на РИОСВ, в т.ч. анализ на резултатите от контролната дейност за компонент „въздух“, обобщава резултатите на национално ниво и изготвя препоръки за повишаване на ефективността от контролната дейност на РИОСВ.¹¹⁵

За одитирания период на 16-те регионални инспекции са давани подробни указания за изготвяне на оценка на риска на обектите, подлежащи на контрол от РИОСВ, в резултат на което, отчитайки критериите за дейността на обектите и за въздействие върху компонентите на околната среда, планираната контролна дейност се оптимизира (прецизира), като планираните обекти за контрол и честота на проверки се съобразяват с определения екологичен риск (висок, среден, нисък), наличния човешки и финансов ресурс на РИОСВ. Критериите по отношение на компонент „въздух“ за контрол на обекти с издадени комплексни разрешителни са по класификация на екологичния риск, отчитане на възможните въздействия върху околната среда и човешкото здраве, и съответствие на дейността на обектите със ЗЧАВ, ЗООС и подзаконовни нормативни актове. Плановете за контролна дейност се представят от дирекция ПОС на министъра за утвърждаване, след предварителен преглед за съответствие и съгласуване.¹¹⁶

Редът за осъществяване на проверки от Дирекцията на дейността на РИОСВ по осъществяване на превантивен, текущ и последващ контрол, както и участието в съвместни проверки с РИОСВ на конкретни обекти е определен във Вътрешните правила на дирекция „Политики по околната среда“ за възлагане и изпълнение на задачи от служителите в дирекцията.¹¹⁷ Директорът на дирекция ПОС осъществява контрол в изпълнение на заповеди, издадени от министъра на околната среда и водите, с които са утвърдени образци на Предупредителен констативен протокол и констативен протокол.¹¹⁸

¹¹⁰ Подготвени от дирекция ПОС въз основа на информация от дирекция ОЧВ

¹¹¹ Одитно доказателство № 9

¹¹² Одитно доказателство № 9

¹¹³ Утвърдена през 2010 г. от министъра на околната среда и водите http://www5.moew.government.bg/?page_id=47643

¹¹⁴ http://www5.moew.government.bg/?page_id=47643

¹¹⁵ Одитно доказателство № 9

¹¹⁶ Одитно доказателство № 9

¹¹⁷ Точка VI и VII от Вътрешни правила на дирекция „Политики по околната среда“ за възлагане и изпълнение на задачи от служителите в дирекция ПОС

¹¹⁸ Одитно доказателство № 9

Ежемесечно, чрез месечните отчети за контролната дейност на РИОСВ, отдел ККД оперативно контролира докладваните месечни данни за точност, яснота и съответствие по отношение на извършените проверки, констатации и предприети мерки (предписания, актове, наказателни постановления). В тримесечен период се извършва контрол по отношение на съответствие на докладваните от РИОСВ данни за контролната и санкционна дейност. Ежегодно, обобщен отчет за наложени санкции се изпраща на НСИ. Обобщени са данните от месечните и тримесечните отчети на РИОСВ от дирекцията и са публикувани на интернет страницата на МОСВ.¹¹⁹

При възникване на аварийни ситуации във връзка със замърсяването на атмосферния въздух, дирекция ПОС осъществява методическото ръководство и координация, като дава указания¹²⁰ за действия при сигнали за аварийни ситуации, свързани със замърсяване на компонентите на околната среда. Регламентирани са действията при сигнал за аварийна ситуация, свързана със замърсяване на атмосферния въздух.¹²¹

За одитирания период дирекция ПОС изпълнява функциите, регламентирани в УПМОСВ. Осъществява дейности по разработване, актуализиране, интегриране, отчитане и докладване на политиката по опазване на околната среда, в т.ч. и за компонент „въздух“. Оказва общо и методическо ръководство, координация и контрол върху дейността на регионалните инспекции по околната среда и водите чрез въведена единна методика. Дирекцията е отговорна за много разнородни дейности, регламентирани в УПМОСВ.

2.1.1.2 Дирекция „Опазване чистотата на въздуха“ (ОЧВ)¹²² подпомага МОСВ при провеждането на цялостната политика в областта на опазване чистотата на въздуха. Дейността и организацията на работата във връзка с изпълнение на функциите на дирекцията са регламентирани в УПМОСВ. Отговаря за разработването на нормативните актове, стратегиите, програмите и планове в рамките на националната политика в областта на опазване качеството на атмосферния въздух и за контрола по тяхното прилагане. В компетенциите на дирекцията са дейностите свързани с методическото ръководство на политиката.¹²³

Дирекцията е отговорна за прилагане и налагане на законодателството в областта на опазване чистотата на въздуха, в т.ч. докладване на резултатите на национално и европейско ниво. Отговаря за прилагането на над 15 директиви, от които 5 отнасящи се до КАВ¹²⁴ и на Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния и протоколите към нея. Основно дирекцията осъществява дейности по транспонирането на европейското законодателство в националното, в разработването на нови и изменението на действащи нормативни документи по опазване чистотата на въздуха.¹²⁵ Предоставя информация и оказва методическа помощ на общините с нарушено качество

¹¹⁹ Одитни доказателства № № 9, 11

http://www5.moew.government.bg/?page_id=47647; http://www5.moew.government.bg/?page_id=47650

¹²⁰ Утвърдени от министъра на ОСВ със Заповед РД-667/23.08.2012 г. Раздел II от Указания за действия при възникнали аварийни ситуации, свързани със замърсяване на компонентите на околната среда и Заповед РД-68/27.01.2015 г., Раздел I от Указания за действия при възникнали аварийни ситуации, свързани със замърсяване на компонентите на околната среда

¹²¹ Одитно доказателство № 9

¹²² Чл. 36 от УПМОСВ

¹²³ Одитни доказателства № № 10, 11

¹²⁴ Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 година относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа; Директива 96/62/ЕО на Съвета от 27 септември 1996 година относно оценката и управлението на качеството на околния въздух; Директива 2001/80/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2001 година за ограничаване на емисиите на определени замърсители във въздуха, изпускани от големи горивни инсталации; Директива 2001/81/ЕО относно националните тавани за емисии на някои атмосферни замърсители; Директива 2004/107/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2004 година относно съдържанието на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух

¹²⁵ Одитно доказателство № 10

на въздуха за изготвяне и приемане на програми за управление на КАВ. Дава становища относно пълнотата и съответствието на изготвените програми на общини с нарушено качество на атмосферния въздух, във връзка с изискванията на законодателството.¹²⁶ Дирекция ОЧВ няма преки задължения по постигането и поддържането на качеството на атмосферния въздух на територията на общините с нарушено КАВ.¹²⁷ Произнася се за пълнотата и съответствието на изготвените програми за КАВ с нормативните изисквания.¹²⁸

Дирекцията участва в изготвянето на частта за атмосферния въздух от Националните доклади за състоянието и опазването на околната среда и дава становища и съгласува¹²⁹ изготвените раздели „Емисии и на вредни вещества и КАВ“, „Транспорт“ и „Енергетика“ от докладите за съответната година.¹³⁰ Във връзка с бюджетната процедура за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми по бюджета на МОСВ, дирекцията предоставя отчет за изпълнение на Програма № 3 „Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух“. Изпълнението на дейностите на дирекцията се отчита в отчетите по степента на изпълнение на утвърдените политики и програми по бюджета на МОСВ. От дирекция ОЧВ са представени в дирекция „Финансово управление“ подробни отчети за изпълнението на Програма № 3 към програмния бюджет на МОСВ за 2014 г., 2015 г. и 2016 г.¹³¹

Дирекция ОЧВ изпълнява функциите, регламентирани в УПМОСВ. Основно дирекцията осъществява дейности по транспонирането на европейското законодателство в националното и в разработването на нови нормативни документи и изменението на действащи такива в законодателството по опазване чистотата на въздуха. Изпълнява дейности свързани с методическото ръководство в областта за подобряване на КАВ.

Положени са усилия от дирекция ОЧВ за оказване на методическа помощ на общините с нарушено качество на атмосферния въздух за разработването/актуализирането на програми за КАВ.

2.1.1.3. Дирекция „Финансово управление“ (ФУ)¹³² контролира и анализира изпълнението на бюджета на министерството и извършва счетоводната отчетност, съгласно „Вътрешни правила за организация на бюджетния процес в МОСВ“. МОСВ прилага програмен формат на бюджет, където разходите се класифицират по области на политики и по бюджетни програми.¹³³ Разходите за опазване чистотата на въздуха са класифицирани в Политика в областта на опазване на чистотата на атмосферния въздух по Програма 3 "Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух" за периода от 2014 г. до 2016 г. и в Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост по Програма 5 "Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост" за 2014 г. и Програма 8 "Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост" за 2015 г. и 2016 г. към програмния бюджет на МОСВ.¹³⁴

¹²⁶ Чл. 27 от ЗЧАВ

¹²⁷ Одитни доказателства № № 10, 11

¹²⁸ Одитни доказателства № № 10, 11

¹²⁹ Заповед №РД-881/18.11.2014г. на МОСВ и съгласувателно писмо на дирекция „ОЧВ“ за Националния доклад за 2013 г.; Заповед № РД-769/23.11.2015г. на МОСВ и съгласувателно писмо на дирекция „ОЧВ“ за Националния доклад за 2014г.; Заповед №РД-684/25.11.2016г. на МОСВ и съгласувателно писмо на дирекция „ОЧВ“ за Националния доклад за 2015г.

¹³⁰ Одитни доказателства №№ 2, 10

¹³¹ Одитни доказателства № № 10,11

¹³² Чл. 29 от УПМОСВ

¹³³ Чл. 13, раздел IV и VIII от „Вътрешни правила за организация на бюджетния процес в МОСВ“

¹³⁴ Одитни доказателства № № 11,12

За одитирания период са изготвени 3 отчета¹³⁵ за изпълнението на политиките и програмите, съобразени с програмния формат на бюджета на МОСВ. Отчетите представят информация за изпълнението на целите и програмите на министерството въз основа на проведените дейности в рамките на отчетния период. Съдържат информация за степента на изпълнение на провежданите политики и програми в областта на околната среда, в т.ч. за компонент въздух и извършените разходи за тяхното изпълнение, както и отговорността за изпълнение на програмата.¹³⁶

За одитирания период в отчетите за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми на МОСВ са отчетени степента на изпълнение на дейностите по Програма "Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух" с отговорни за изпълнението дирекция ОЧВ към МОСВ, ИОАС и РИОСВ и по Програма "Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост" с отговорни изпълнителния директор на ИАОС и директорите на РИОСВ.

Създадено е структурно звено, с определени функции свързани с политиката по опазване чистотата на атмосферния въздух. Отговорностите на дирекциите, подпомагащи министъра при осъществяването на политиката по опазване чистотата на въздуха са ясно определени. Функциите, които дирекциите изпълняват са регламентирани в УПМОСВ. На дирекцията, отговаряща за политиката за опазване на околната среда, са формулирани разнородни дейности, от които и методическо ръководство, координация и контрол върху дейността на регионалните инспекции по околната среда и водите. Чрез определяне на отговорности и дейности за опазване чистотата на атмосферния въздух от министъра на околната среда и водите са положени усилия за осигуряване на ефективно провеждане на политиката в областта на КАВ.

2.1.2. Регионалните инспекции по околната среда и водите осигуряват провеждането на политиката по опазване чистотата на атмосферния въздух на регионално ниво. Функционират 16 регионални инспекции,¹³⁷ извършващи регулираща, контролна и информационна дейност.¹³⁸ Осъществяват контрол и управление на дейностите¹³⁹, свързани с осигуряване чистотата на въздуха, предотвратяването и ограничаването на промишленото замърсяване на тяхната територия.¹⁴⁰

Регионалните инспекции по околната среда и водите подпомагат общините с нарушено качество на въздуха за изготвяне и приемане на програми за управление на качеството на атмосферния въздух¹⁴¹ чрез участие на експерти в програмните съвети за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух.¹⁴² Регионалните инспекции изготвят и предоставят информация за състоянието на околната среда по компонент

¹³⁵ Отчет за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми на Министерството на околната среда и водите към 31.12.2014 г.; Отчет за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми на Министерството на околната среда и водите към 31.12.2015 г. и Отчет за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми на Министерството на околната среда и водите към 30.06.2016 г.

¹³⁶ Одитни доказателства №№ 10, 11, 12

¹³⁷ Чл. 3 от ПУДРИОСВ и Приложение към чл. 3

¹³⁸ Чл.2, ал. 1, чл. 12 от ПУДРИОСВ и чл. 14, чл. 147, ал. 5 от ЗООС

¹³⁹ Чл. 19, ал. 2 от ЗЧАВ

¹⁴⁰ Одитно доказателство № 11, <http://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/>

¹⁴¹ Чл. 13, ал. 2, т. 2 от ПУДРИОСВ

¹⁴² Чл. 6, ал.1 и ал.2 и чл.19, ал. 1от Инструкция за разработване на програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества, в районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, в които е налице превишаване на установените норми

„въздух“.¹⁴³ Осъществяват контрол по изпълнение на мерките, предвидени в общинските програми за намаляване на нивата на замърсителите в атмосферния въздух и за достигане на съответните норми в установените за целта срокове.¹⁴⁴

Дейностите свързани с опазване на въздуха от замърсяване и увреждане се извършват от Дирекция „Контрол на околната среда“, направление „Опазване чистотата на атмосферния въздух и вредни физични фактори“ (ОЧАВВФФ).¹⁴⁵ Направлението извършва оценка и управление на КАВ чрез НСМОС. Осъществява емисионен контрол на големи горивни инсталации (ГГИ), оказващи въздействие на качеството на въздуха в населени места за спазване на нормите в издадените комплексни разрешителни. Контролът е насочен върху състоянието и експлоатацията на обектите с източници на емисии в атмосферния въздух, работата на пречиствателните съоръжения и привеждането на инсталациите в съответствие с изискванията на нормативната уредба. Поддържат регистри и бази данни за обекти, които подлежат на контрол.¹⁴⁶

Чрез директни съществени проверки са оценени отговорностите по отношение опазване чистотата на въздуха на РИОСВ – София, на РИОСВ – Пловдив и на РИОСВ – Стара Загора. За одитирания период РИОСВ – София, РИОСВ – Пловдив и РИОСВ – Стара Загора изготвят оценка на КАВ, посочена в регионалните доклади за състоянието на околната среда.¹⁴⁷ Регионалните инспекции осъществяват текущ контрол чрез планови и извънредни проверки на обекти, изпускащи емисии в атмосферния въздух и изготвят доклади след всяка извършена проверка. Оказват на общините методическа помощ и дават указания във връзка с разработването/актуализирането на програмите за качеството на атмосферния въздух. Осъществяването на контролната дейност се извършва чрез участие на експерти в програмните съвети за оценка и управление на КАВ на общините.¹⁴⁸

Регионалните инспекции осъществяват информационните си функции в съответствие с „Инструкция за информиране на населението при превишаване на установените алармени прагове за нивата на серен диоксид, азотен диоксид и озон“. Предоставят информация на обществеността чрез публикуване на материали на интернет страницата на инспекцията. От РИОСВ – София и РИОСВ – Стара Загора не са извършвани действия съгласно Инструкцията, поради липсата на регистриране на превишения на алармените прагове по показателите серен диоксид, азотен диоксид и озон. От РИОСВ - Стара Загора са създадени процедури за информиране на населението и алармиране на обществеността при превишаване на алармените прагове по показател серен диоксид. При превишения се изпълняват дейности съгласно Инструкцията¹⁴⁹ и Оперативен план за действие на Община Гълъбово и РИОСВ - Стара Загора.¹⁵⁰

РИОСВ осъществяват контрол по изпълнение на изискванията на законодателството и изпълнение на мерките за КАВ . Извършват превантивен, текущ и последващ контрол чрез оценка и управление на качество на атмосферния въздух, контрол на големи горивни източници и емисионен контрол на горивни и производствени неподвижни източници. Осъщественият контрол се извършва чрез планови и извънредни

¹⁴³ Чл. 14, ал. 1 и 2, т. 1 от ПУДРИОСВ и съгласно изискванията на чл.147, ал. 5 и ал. 6 от ЗООС, в т. ч. за включването на базата данни за състоянието на околната среда и по годишните доклади за състоянието на околната среда на територията на РИОСВ

¹⁴⁴ Одитно доказателство № 9

¹⁴⁵ Чл. 11, ал. 1 и 2, т. 1 от ПУДРИОСВ

¹⁴⁶ Одитни доказателства № № 8, 9 <http://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/kontrolna-dejnost/riosv/zakonodatelstvo/>; <http://registers.moew.government.bg/kr/>; <http://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/registri/>

¹⁴⁷ РИОСВ-София <http://www.riew-sofia.org/index.php/2014-02-03-21-18-13> и <http://www.riew-sofia.org/index.php/2014-02-03-21-15-53>; РИОСВ-Пловдив http://plovdiv.riosv.com/files/godishni_dokladi/god_2016.pdf; http://plovdiv.riosv.com/files/godishni_dokladi/god-2015.pdf; http://plovdiv.riosv.com/files/godishni_dokladi/god-2014.pdf; РИОСВ-Стара Загора http://stz.riew.e-gov.bg/Dokladi_za_systoyaniето_na_okolnata_sreda-c206

¹⁴⁸ Одитни доказателства №№ 3, 5, 7, 15.1, 15.2, 15.3, 16

¹⁴⁹ Инструкция за информиране на населението при превишаване на установените алармени прагове за нивата на серен диоксид, азотен диоксид и озон

¹⁵⁰ Одитни доказателства №№ 3, 5, 7, 15.1, 15.2, 15.3

проверки на обектите, оказващи въздействие на качеството на въздуха в населени места.

Осъществяват контрол на съответния регион чрез участие на експерти в Програмните съвети за подпомагане общините с нарушено КАВ за разработване на програми, както и осъществяват текущ и последващ контрол по изпълнение на мерките за намаляване на нивата на замърсителите.

2.1.3. Изпълнителната агенция по околна среда (ИОАС) е отговорна за проектирането и управлението на Националната система за мониторинг на околната среда, както и за предоставянето на информация за състоянието на компонентите и факторите на околната среда за територията на цялата страна, в т.ч. и за компонент „въздух“.¹⁵¹ Агенцията е Национален координационен център към Европейската агенция по околна среда (ЕАОС)¹⁵². Качеството на атмосферния въздух се следи чрез национална мрежа за мониторинг на атмосферния въздух, включена към Националната система за мониторинг на околната среда.¹⁵³

2.1.3.1. Главна дирекция „Лабораторно-аналитична дейност“ (ГД ЛАД)¹⁵⁴ е отговорна за набиране и анализ на проби от околната среда, осигуряваща дейността на НСМОС. ГД ЛАД се състои от една централна лаборатория (ЦЛ) и 14 териториални звена - регионални лаборатории (РЛ), подчинени функционално и методически на централната лаборатория в град София. Главната дирекция отговаря за анализите на качеството на атмосферния въздух, за изграждане и функциониране на системата за контрол на качеството на въздуха, и за провеждане на измервания на емисии от неподвижни източници.¹⁵⁵

Отдел „Лаборатория за качеството на въздуха“¹⁵⁶ оказва методическа помощ и контролира качеството на анализите в регионалните лаборатории. Осигурява и контролира качеството на данните чрез единен подход¹⁵⁷, получавани при измерванията за компонент „въздух“.¹⁵⁸ За компонент „въздух“ методическото ръководство се осъществява чрез действия по организиране на семинари и участие на експерти в тях, при промени в законодателство, при разпределения на материали, при обработване на заявки за измервания от общини и кметства. Участва в прилагане на изискванията на националното законодателство по отношение на нормативното и метрологично осигуряване на измерванията, свързани с изследване на КАВ и измервания на емисии на вредни вещества. Отговаря за нормалното функциониране и получаване на достоверна информация за КАВ от стационарните автоматични станции в района на град София, предаващи данни в реално време, и обслужва пунктовете за КАВ на територията на София, Перник и Благоевград по показатели фини прахови частици (ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2.5}). Анализите за КАВ се осъществяват в съответствие с изискванията на Наредба № 12 от 15.07.2010 г.¹⁵⁹ и измерването на КАВ се извършват чрез референтни методи за оценка на концентрациите на замърсителите в атмосферния въздух.¹⁶⁰ Методите са задължителни за вземането на проби и анализите за определяне на нивата на серен диоксид, азотен диоксид, ФПЧ, олово, бензен и въглероден оксид в атмосферния въздух. Вземането на проби и анализите се

¹⁵¹ Чл. 11, ал. 1, т. 2 и чл. 147, ал. 2, 4 и 5 от ЗООС и чл. 2, ал. 1 от УПИАОС

¹⁵² <http://eea.government.bg/bg/about>

¹⁵³ Одитно доказателство № 8

¹⁵⁴ Чл. 15, чл. 16, т. 1 - а), аа), в), т. 2 и 5 от УПИАОС <http://eea.government.bg/bg/about/directorates/lad>

¹⁵⁵ Одитни доказателства №№ 8, 13

¹⁵⁶ <http://eea.government.bg/bg/labs/sof/air>

¹⁵⁷ Единен подход за осигуряване и контрол на качеството на измерванията на нивата на замърсителите серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, утвърден със Заповед № РД-50/31.01.2011 г. на министър на околната среда и водите

¹⁵⁸ Одитно доказателство № 8

¹⁵⁹ Чл. 17, ал.1 Наредба 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух

¹⁶⁰ Приложение № 7

извършват съгласно инструкции¹⁶¹, издадени от министъра на околната среда и водите, съгласувано с министъра на здравеопазването.¹⁶² Чрез ежегодни графици, утвърдени от министъра на околната среда и водите, извършва изследване на качеството на атмосферния въздух и измервания на емисии на вредни вещества, изпускани във въздуха, с мобилни автоматични станции. Отделът извършва проверки за правилното прилагане на изискванията на националното законодателство за получаване на достоверна информация за състоянието на въздуха и анализира и ръководи дейностите при аварийни ситуации, и координира реакцията при извънредни измервания.¹⁶³

Функционират 14 регионални лаборатории, подчинени на Централната лаборатория на ИАОС, извършващи лабораторно-аналитична дейност на регионално ниво чрез набиране и анализ на проби и последващото им изпитване за компонент „въздух“. На база на анализите на КАВ се поддържа актуална информация за състоянието на околната среда и актуални данни в НСМОС. Лабораториите подпомагат Регионалните инспекции по околна среда в контролната им дейност.¹⁶⁴

Централната и регионалните лаборатории притежават сертификата за акредитация валиден до 17.09.2019 г. от Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ за извършване на изпитване на атмосферен въздух – емисии, чрез вземане на проби (извадки), съгласно БДС. От 2011 г. лабораториите към Главна дирекция ЛАД са акредитирани от Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“¹⁶⁵ и разполагат с автоматични газови анализатори и пробовземна апаратура за контрол на емисиите на следните атмосферни замърсители: общ прах, съдържание на тежки метали, SO₂, NO₂/NO, CO, CO₂, общи въглеводороди, летливи органични съединения, амоняк и кислород.¹⁶⁶

Регионалните лаборатории в градовете Пловдив и Стара Загора извършват вземане на проби за компонент „въздух“ и осъществяват последващото му изпитване за поддържане на актуалната информация за състоянието на околната среда и актуалните данни в НСМОС. Към регионалните лаборатории функционира лаборатория „Качество на въздуха“, която извършва изпитване на КАВ. Извършват непрекъснати измервания на качеството на атмосферния въздух, като резултатите постъпват в реално време в регионален диспечерски пункт (РДП)¹⁶⁷, респективно в централен диспечерски пункт (ЦДП) – София.¹⁶⁸

ИАОС е отговорна за проектирането и управлението на Националната система за мониторинг на околната среда, както и за предоставянето на информация за състоянието на компонентите и факторите на околната среда за територията на цялата страна. Отговаря за пунктове за мониторинг на КАВ в страната и чрез централната лаборатория и 14 регионални лаборатории извършва лабораторно-аналитичната дейност, необходима за функционирането на НСМОС.

За оценката на качеството на атмосферния въздух лабораториите осъществяват дейности свързани с измервания на газове и фини прахови частици, както и измервания на газове, прах и органични характеристики в емисии от неподвижни източници. Лабораториите притежават валиден сертификат за изпитвателна лаборатория до 17.09.2019 г., чрез което се осигуряват точни данни и информация за КАВ.

¹⁶¹ чл. 22 от Наредба № 7 от 1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух <http://eea.government.bg/bg/legislation/air>

¹⁶² Одитно доказателство № ... Писмо изх. № 1777 от 26.06.2017 г. на ИАОС, МОСВ (РД-И-05) т. 9

¹⁶³ Одитни доказателства №№ 8, 13 <http://eea.government.bg/bg/labs/sof/air>

¹⁶⁴ Одитно доказателство № 8, <http://eea.government.bg/bg/labs>

¹⁶⁵ Съгласно БДС EN ISO/IEC 17025 “Общи изисквания относно компетентността на лабораториите за изпитване и калибриране” http://eea.government.bg/bg/labs/ZAP_ACR.pdf; http://eea.government.bg/bg/labs/Zapoved_Akreditazia.pdf

¹⁶⁶ Одитни доказателства №№ 8, 13

¹⁶⁷ РДП Пловдив и РДП Стара Загора

¹⁶⁸ Одитни доказателства №№ 3,5, 17, 18, 19

2.1.3.2. Дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“ (МООС)¹⁶⁹ администрира НСМОС и извършва анализи и оценки на състоянието на околната среда по компонент „въздух“. Събира, анализира и предоставя данни за КАВ и извършва на национално ниво анализ и оценка на състоянието на околната среда по компонент „въздух“. Изготвя и публикува национално представителна информация за състоянието на околната среда. Дирекцията подава данни за КАВ на Националния статистически институт във връзка с годишното обобщаване на данните от тримесечните бюлетини за състоянието на околната среда, които института използва за изготвяне на бюлетини за състоянието на въздуха.¹⁷⁰

Дирекцията е отговорна за изготвянето на годишните национални доклади за състоянието и опазването на околната среда. Ежегодно, съвместно с други ведомства¹⁷¹ се разработва и изготвя Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда, който се внася за разглеждане в Колегиума на МОСВ. За одитирания период със Заповеди¹⁷² на министъра на околната среда и водите са създадени междуведомствени работни групи с председател изпълнителният директор на ИОАС за изготвяне на ежегодните доклади за състоянието и опазването на околната среда. Приетите доклади през периода 2014 г. – 2016 г. са публикувани на интернет страницата на ИАОС.¹⁷³

2.1.3.2.1. Отдел “Мониторинг на въздуха, шума и радиологичен мониторинг”¹⁷⁴ към Дирекция МООС администрира дейността на Националната система за контрол качество на атмосферния въздух и извършва контрол, обработка и оценка на данните за КАВ, съгласно изискванията на Заповед на министъра на околната среда и водите¹⁷⁵. Участва в разработването и внедряването на информационните продукти и системи за КАВ и емисиите на вредни вещества във въздуха. Разработва раздел „Емисии на вредни вещества и качество на атмосферния въздух” от Националния годишен доклад за състоянието и опазването на околната среда и раздели “Атмосферен въздух” и „Фонов мониторинг” от тримесечните бюлетини за състоянието на околната среда.¹⁷⁶

Наблюдението на КАВ от ИАОС се осъществява чрез НСМОС за контрол на КАВ и на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух, съгласно изискванията на нормативната уредба, отнасящи се до КАВ.

2.1.3.2.2. Отдел „Калибровка”¹⁷⁷ към Дирекция МООС извършва дейности по калибриране на средствата за измерване /газанализатори/ за контрол на КАВ и за емисионен контрол, и използваните средства за изпитване от Главна дирекция „Лабораторно – аналитична дейност”. Отделът извършва дейности по настройка и калибриране на апаратурата, използвана в пунктовете за мониторинг на действащата НСМОС за КАВ. Отговаря за наличната резервна газанализаторна апаратура необходима за осигуряване качеството на данните за контрол качество на атмосферния въздух в системата на МОСВ¹⁷⁸, която е в минимален размер.¹⁷⁹ Оказва методическа помощ и осъществява проверки за правилното прилагане на основните елементи на единния подход за осигуряване и контрол качеството на измерванията на замърсителите в атмосферния

¹⁶⁹ Чл. 17, т. 1, т. 3, т. 4, т. 5 - а), в), г) и т. 7 от УПИАОС <http://eea.government.bg/bg/about/directorates/moos>

¹⁷⁰ Одитно доказателство № 13

¹⁷¹ Секторни министерства и Агенции, БАН, НСИ, НИМХ

¹⁷² Заповед № РД-881/18.11.2014 г., Заповед № РД-769/23.11.2015 г. и № РД-684/25.11.2016 г.

¹⁷³ Одитно доказателство № 8, 13, <http://eea.government.bg/bg/dokladi/soe-report>

¹⁷⁴ <http://eea.government.bg/bg/about/directorates/moos/air>

¹⁷⁵ Заповед № 66 от 28.01.2013 г. за определяне броя и вида на пунктовете за мониторинг на КАВ, методите и средствата за измерване оценка на КАВ и докладването на данните и информацията

¹⁷⁶ Одитно доказателство № 8, 13

¹⁷⁷ <http://eea.government.bg/bg/about/directorates/moos/calibration>

¹⁷⁸ Заповед №66/28.01.2013 г. на министъра на околната среда и водите

¹⁷⁹ Одитни доказателства №№ 8, 13

въздух. Регулярно са извършвани посещения на стационарните автоматични станции за контрол качеството на атмосферния въздух, предаващи данни в реално време, по време на които е извършвана проверка за изпълнението на единния подход за осигуряване и контрол качеството на измерванията.¹⁸⁰

Калибрираните, съгласно международният стандарт средства за измерване на емисионен контрол и на контрол на КАВ, осигуряват и гарантират качествени измервания на замърсителите в атмосферния. Недостатъчният резерв от анализатори, пробовземни устройства и резервни части, необходим за целите на лабораторното отчитане на данните и калибриране на уредите е предпоставка мониторингът на атмосферния въздух да не е достатъчно ефективен.

2.1.3.3. Дирекция “Информационно обслужване и технологии, международно сътрудничество и връзки с обществеността”¹⁸¹ е отговорна за информирането на населението, предоставянето на обществеността на информация за околната среда и актуализиране на интернет сайта на ИАОС. Извършва програмно-информационното осигуряване на НСМОС. Дирекцията отговарят за публикуването на ежедневните и тримесечните бюлетини за КАВ, за ежегодните национални доклади за околната среда и за връзките с ЕАОС. Със Заповед¹⁸² от 18.01.2013 г. на изпълнителния директор на ИАОС са определени поименно служители, отговорни за актуализирането на информацията. Заповедта не е актуализирана в съответствие с настъпилите персонални промени. Ангажиментите по заповедта се изпълняват от отговорните служители на съответните длъжности поименно, въпреки че заповедта не е актуализирана. Списъкът от документи подлежащи на публикуване на интернет страницата на Агенцията е определен със Заповед¹⁸³ от 14.03.2013 г. Дирекцията няма ангажимент за подаване на данни към общините, те получават информацията директно чрез НСМОС и няма технически затруднения относно докладването и предоставянето на информация.¹⁸⁴

ИАОС осъществява наблюдения и контрол на КАВ и на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух чрез НСМОС, съгласно изискванията на законодателството и нормативната уредба, отнасяща се до КАВ. Чрез набиране и анализ на проби от околната среда се извършва лабораторно-аналитичната дейност, необходима за функционирането на НСМОС, която осигурява своевременна и надеждна информация за министъра и другите отговорни лица, както и за населението. Агенцията предоставя информация за състоянието на компонентите и факторите на околната среда за територията на цялата страна, в т.ч. и за компонент „въздух“. Информацията от НСМОС позволява анализ на проблемите и изясняване на съществуващата ситуация, за да може да се определят цели на политиката, независимо дали в законодателството или в стратегически документи.

2.1.4. Министърът на здравеопазването, съвместно с министъра на околната среда и водите издават наредби, с които утвърждават норми за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух и норми за отлагания на вредни вещества.¹⁸⁵ От министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите са утвърдени норми за пределно допустими концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух.

¹⁸⁰ Одитни доказателства №№ 8, 13

¹⁸¹ <http://eea.government.bg/bg/about/directorates/iot-msvo>

¹⁸² Заповед № 16/18.01.2010 г. на изпълнителния директор на ИАОС

¹⁸³ Заповед № 62/14.03.2013 г. на изпълнителния директор на ИАОС

¹⁸⁴ Одитни доказателства №№ 8, 13

¹⁸⁵ Чл. 6, ал. 1 и 2 от ЗЧАВ

От двамата министри съвместно са утвърдени наредби¹⁸⁶ с норми за максимално допустими емисии по видове замърсители и норми за максимално допустими концентрации на вредни вещества по компоненти на средата и по райони. Министерството на здравеопазването ежегодно участва в изготвянето на националния доклад за състоянието и опазването на околната среда.¹⁸⁷

С цел осигуряване на качеството на атмосферния въздух, съгласно нормативните изисквания от министъра на здравеопазването, съвместно с министъра на околната среда и водите са издадени наредби с утвърдени норми за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух и норми за отлагания на вредни вещества.

2.1.5. Националният център по общественото здраве и анализи (НЦОЗА) извършва оценка на здравния риск при неблагоприятното въздействие на фактор „въздух“ и разработва и/или актуализира регулаторни механизми, за всеки един замърсител. Осъществява своята дейност на национално равнище самостоятелно или в сътрудничество с други национални и международни организации.¹⁸⁸

Националният център извършва оценка на здравния риск за населението чрез разработване и/или актуализиране на регулаторни механизми и здравно обосновани стандарти за всеки един от замърсителите на въздуха, съобразени с нивата (концентрациите), продължителността на въздействие и токсикогичната характеристика за всеки един от тях. Стандартите са въз основа на научнообосновани доказателства от епидемиологични и токсикологични изследвания. Всеки, емитиран замърсител в атмосферата от природни или антропогенни¹⁸⁹ източници представлява потенциален рисков фактор и се идентифицира, като такъв, в случаите, в които достига до нива генериращи здравословни проблеми¹⁹⁰ сред населението. В съответствие с токсикологичната характеристика на всеки отделен атмосферен замърсител, провокиращ при пикови концентрации остри здравословни ефекти, са разработени краткосрочни норми (почасови) и средноденонощни/средногодишни норми. За остри здравословни проблеми са разработени и алармени прагове за атмосферни замърсители,¹⁹¹ които регламентират максимално допустима концентрация за определен времеви период.¹⁹²

Агенцията извършва оценка на здравния риск за населението¹⁹³ въз основа на получените данни за КАВ от НСМОС и нормативните документи, регламентиращи контрола върху нивата на замърсителите и източниците на замърсяване. Здравословните стандарти, определени с цел опазване на човешкото здраве са критерий за оценка на дейностите по опазване чистотата на атмосферния въздух. Оценката на КАВ се изготвя по основни показатели – фини прахови частици (ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2.5}), серен диоксид, азотен

¹⁸⁶ Наредба № 1 от 27.06.2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии; Наредба № 7 от 1999 г. за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух; Наредба № 10 от 6.10.2003 г. за норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчни газове на серен диоксид, азотни оксиди, общ прах, изпускани в атмосферния въздух от големи горивни инсталации); Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух; Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух; Наредба № 14 от 23.09.1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места и Заповед № РД-881/18.11.2014 г., Заповед № РД-769/23.11.2015 г. и № РД-684/25.11.2016 г.

<http://www.moew.government.bg/bg/vuzduh/kachestvo-na-atmosfernaya-vuzduh/normativni-aktove/>

¹⁸⁷ Одитни доказателства №№ 13, 14

¹⁸⁸ Чл. 1, ал. 3, т. 1 и 2 и ал. 4 от ПУДНЦОЗА

¹⁸⁹ Антропогенни източници - промишлени, битови, транспортни

¹⁹⁰ Генериране на здравословни проблеми – от лек дискомфорт до по-сериозни здравословни оплаквания е комплексен процес от конкретното въздействие на вредните емисии и от особености на човешкия организъм (възраст, общо здравословно състояние и др.), климат, специфичен релеф – определящ динамиката в атмосферната циркулация за задържането или разсейването на замърсителите

¹⁹¹ Алармени прагове за серен диоксид, азотен диоксид и озон

¹⁹² Одитно доказателство № 14 и Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух

¹⁹³ Чл. 5, ал. 1, т. 1; чл. 29, чл. 32, т. 5; чл. 33, ал. 1 и 2 от 33

диоксид, въглероден оксид, озон, бензен, олово, кадмий, никел, живак, арсен и полициклични ароматни въглеводороди, както и други допълнителни замърсители. Не е извършена скринингова оценка за установяване на зависимост между замърсяването на атмосферния въздух и здравното състояние на населението.¹⁹⁴

НЦОЗА участва в междуетровствени работни групи за изготвяне на проекти за изменение и допълнение на ЗЧАВ¹⁹⁵ и на наредби¹⁹⁶, отнасящи се до КАВ.¹⁹⁷

Агенцията извършва оценката на здравния риск при неблагоприятното въздействие на фактор „въздух“. Участва в работни групи за разработване и актуализиране на нормативни актове в областта на КАВ и опазване здравето на населението. Не са извършвани скринингови оценки, въз основа на които да се установява влиянието на замърсяването на атмосферния въздух върху здравното състояние на населението.

2.2. Определени отговорности на местните власти

2.2.1. Общински власти

Кметовете на общините разработват/актуализират и общинските съвети приемат програми за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми в случаите, когато в даден район общата маса на емисиите довежда до превишаване на нормите за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух и на нормите за отлагания с мерки за подобряване качеството на въздуха и за достигане на утвърдените норми.¹⁹⁸ Осъществяват контрол и управление на дейностите, свързани с осигуряване чистотата на въздуха на тяхната територия.¹⁹⁹

2.2.1.1. За периода 2014 г. – 2016 г. в Столична община (СО) кметът администрира, осъществява общото ръководство и координира дейностите, свързани с изготвяне и отчитане на програмите за КАВ чрез отдел „Околна среда“ към дирекция „Общински земи, гори, водни обекти и околна среда“, направление „Зелена система и земеползване“. В Устройствения правилник за организацията и дейността на Столичната общинска администрация (УПОДСОА)²⁰⁰ са определени отговорности за участие в процеса на планиране на бюджетните средства за изпълнението на планове и програми, свързани с управлението дейностите по компоненти на околната среда. Не са регламентирани функции в областта на опазване на КАВ. С последното изменение на УПОДСОА от 09.12.2016 г. е структуриран отдел "Качество на атмосферния въздух и климат" към Дирекция "Околна среда" в направление „Зелена система, екология и земеползване“²⁰¹ с отговорности за координация, разработване и организация на прилагането и мониторинга по изпълнение политиката на Столична община в областта на качеството на атмосферния въздух.²⁰²

¹⁹⁴ Одитно доказателство № 14, <http://ncphp.government.bg/files/doklad-ncoza-2016-.pdf>;

<http://ncphp.government.bg/files/NCPHA-otchet-2015-FINAL.pdf>; http://ncphp.government.bg/files/Otchet_NCPHA_2014.pdf

¹⁹⁵ Заповед № РД-171/04.04.2016 г. на министъра на ОСВ

¹⁹⁶ Заповед № РД-548/05.10.2016 г. на министъра на ОСВ за Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух и за Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух; Заповед № РД-02-132/29.07.2014 г. и Заповед № РД-02-248/03.11.2015 г. за Наредба № 14 от 23.09.1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места

¹⁹⁷ Одитни доказателства №№ 2, 14 <http://ncphp.government.bg/files/doklad-ncoza-2016-.pdf>;

<http://ncphp.government.bg/files/NCPHA-otchet-2015-FINAL.pdf>; http://ncphp.government.bg/files/Otchet_NCPHA_2014.pdf

¹⁹⁸ Чл. 27, ал. 1 и 2 от ЗЧАВ

¹⁹⁹ Чл. 19, ал. 2 от ЗЧАВ

²⁰⁰ чл. 49 от УПОДСОА <https://web2.apis.bg/sofiacouncil/home.php?dt=10&dispid=1>

²⁰¹ Чл. 52, ал. 1, ал. 3, ал. 3 от УПОДСОА

²⁰² Одитно доказателство № 20

За изпълнението на дейностите по програмите за КАВ, кметът на СО назначава със Заповед²⁰³ Програмен съвет за разработване на Програмите за управление на качеството на атмосферния въздух на Столична община. През одитния период 2014 г. – 2016 г. членовете на програмните съвети осъществяват дейности по разработване на Програма за КАВ 2011-2014 г. и Програма 2015-2020 г. на Столична община.²⁰⁴

До 09.12.2016 г. от кмета не са възложени дейности за организация по прилагане и изпълнение на политиката на Столична община в областта на опазване чистотата на атмосферния въздух. Определени са отговорности, за които няма дейности, отнасящи се до КАВ. Липсата на определени дейности за КАВ е предпоставка за неефективно управление и изпълнение на местната политика за компонент „въздух“.

2.2.1.2. В Община Пловдив Дирекция “Екология и управление на отпадъците”²⁰⁵ контролира изпълнението на „Програма за опазване на околната среда“, в т.ч. съдържащата се в нея „Програма за подобряване на КАВ на територията на община Пловдив“ и изготвя годишни отчети за реализиране на мерките заложи в „Плана за действие“. Анализира информацията за състоянието на околната среда и предлага решения за подобряването ѝ. В Устройствения правилник на общинската администрация на Пловдив няма определени конкретни отговорности на дирекцията, отнасящи се до подобряване КАВ и опазване чистота на атмосферния въздух. Един главен експерт от дирекцията отговаря за всички дейности свързани с качество на атмосферния въздух.²⁰⁶

Със Заповед²⁰⁷ на кмета на Община Пловдив е сформиран Програмен съвет за оценка и управление на КАВ. Програмният съвет заседава един път годишно или при необходимост. Програмният съвет представя и приема отчет за изпълнението на мерките свързани с подобряване качеството на атмосферния въздух за предходната година и коментира проблеми относно чистотата на атмосферния въздух.

Регламентирани са отговорности на структурно звено в община Пловдив за контрол на изпълнението на „Програма за подобряване на КАВ на територията на община Пловдив“, която е съставна част от „Програма за опазване на околната среда“. От кмета на община Пловдив не са не са регламентирани конкретни функции за опазване чистотата на въздуха на дирекция „Екология“.

2.2.1.3. Съгласно Устройствения правилник на Община Стара Загора, дейностите по администрирането, осъществяването на общо ръководство и контрол върху дейността по изпълнение на политиката за качеството на атмосферния въздух и мерките, насочени към опазването и подобряването на атмосферния въздух са отговорност до 01.01.2016 г. на Дирекция „Стопански политики“, а след 01.01.2016 г. - на Дирекция „Транспорт, чистота и екология“. В длъжностната характеристика на главен експерт от дирекцията са заложи задължения по извършване на дейностите.²⁰⁸

Определени са членовете на Програмен съвет за управление на КАВ със Заповед²⁰⁹ на кмета на община Стара Загора. През одитния период 2014 г. – 2016 г. за заседанията на

²⁰³ Заповед № СО15-РД-09-01-142/16.04.2015 г. и Заповед № РД-09-01-1/03.01.2011 г. на кмета на СО за назначаване на Програмен съвет и Заповед <https://www.sofia.bg/documents/20182/307334/Z.SOA15-RD-09-01-142-16.04.2015.pdf/48651e36-476d-47a7-ad29-e012c9512a10>

²⁰⁴ Одитни доказателства №№ 15.1, 20

²⁰⁵ Чл. 32 т. 21, т. 31, т. 32 и т. 33 от Устройствения правилник на общинска администрация Пловдив

<http://www.plovdiv.bg/%d0%b0%d0%b4%d0%bc%d0%b8%d0%bd%d0%b8%d1%81%d1%82%d1%80%d0%b0%d1%86%d0%b8%d1%8f/%d1%83%d1%81%d1%82%d1%80%d0%be%d0%b9%d1%81%d1%82%d0%b2%d0%b5%d0%bd-%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%b8%d0%bb%d0%bd%d0%b8%d0%ba/>

²⁰⁶ Одитни доказателства №№ 4, 21

²⁰⁷ Заповед №15 ОА1458/05.06.2015 г., отменяща Заповед №12 ОА1106/07.05.2012 г. на кмета на Община Пловдив

²⁰⁸ Одитни доказателства №№ 6, 22

²⁰⁹ Заповед № 10-00-302/11.02.2013 г. на кмета на община Стара Загора за определяне членовете на Програмен съвет за управление на КАВ

Програмния съвет на Община Стара Загора, проведени на 01.04.2015 г. и на 14.04.2016 г. са съставени протоколи.²¹⁰ За провеждане на заседание на Програмния съвет през 2014 г. е изпратена покана от заместник-кмета на Стара Загора, но няма данни за проведено заседание на 12.04.2014 и няма съставен протокол.²¹¹

Регламентирани са отговорности на структурно звено в община Стара Загора за администрирането, осъществяването на общо ръководство и контрол върху дейността по изпълнение на политиката за качеството на атмосферния въздух и мерките, насочени към опазването и подобряването му. Определен е главен експерт, отговарящ за дейностите свързани с качество на атмосферния въздух.

Определени са отговорните органи и звена на национално и местно ниво с функции и задачи в областта на управление на КАВ. Няма дублиране на отговорности на ангажираните в процеса по управление на КАВ структури. Съществуват пропуски при определянето на отговорности на местно ниво във връзка с осъществяване на дейностите по провеждането на политиката в областта на опазване чистотата на въздуха, което е предпоставка за взимането на адекватни и своевременни управленски решения. Кметовете на трите общини, в които са извършени проверки на място, не са предприели достатъчно действия за определяне на отговорности във връзка с изпълнение на програмите за управление на КАВ в съответната община.

2.3. Осъществена координация, комуникация и взаимовръзки²¹²

За осъществяване политиката по опазване чистотата на атмосферния въздух участват много структури на национално и на регионално ниво. Осъществява се взаимодействие и координация на национално ниво между отговорните органи на изпълнителната власт и на регионално ниво с регионалните им структури, както и с външни институции и други заинтересовани страни, ангажирани в процеса на управление на КАВ.

Комуникацията се осъществява чрез контакти и взаимодействие със структури на изпълнителната власт на национално и регионално ниво, местни общински администрации, ведомства, институции и външни структури.

2.3.1. Осъществена вътрешна координация и комуникация

2.3.1.1. Дирекция ПОС на МОСВ е координиращо звено между специализираните дирекции в МОСВ, ИАОС и Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) при осъществяване на вътрешните взаимовръзки на МОСВ. Изпълнява координиращи функции по разработването на национални политики в областта на околната среда.²¹³ Основната дейност на дирекцията е координиране и участие в национални стратегии, програми и планове по компоненти на околната среда, както и в изготвянето на годишни доклади за дейността. Другата съществена част от дейността на дирекцията е осъществяване на общо и методическо ръководство, координация и контрол на дейността на РИОСВ.²¹⁴

Дирекция ПОС е отговорното звено за координация и методическо ръководство на дейностите, свързани с повишаване на общественото съзнание и култура в областта на околната среда, изпълнявани в системата на МОСВ.²¹⁵ Изпълнението на целите за

²¹⁰ Протоколи от 01.04.2015 г. и от 14.04.2016 г. от проведени заседания на Програмния съвет на Община Стара Загора

²¹¹ Одитни доказателства №№ 15.3

²¹² Одитна доказателство № 59

²¹³ Чл. 34, ал. 1, т. 12, 14 и 15 от УП на МОСВ

²¹⁴ Одитни доказателства №№ 09, 11

²¹⁵ Регионални инспекции по околната среда, Дирекция „Национални паркове“ и Басенови дирекции

повишаване на общественото съзнание и култура в областта на околната среда се осъществява чрез провеждане на национални информационни кампании и образователни дейности и инициативи на територията на цялата страна. За служителите от регионалните подразделения има определен ред за изискване и предоставяне на информация по електронен път относно подготовката и координираното провеждане на годишните национални кампании за отбелязване на датите²¹⁶ от международния екологичен календар.²¹⁷

Отдел „Координация на контролната дейност“ (ККД) към дирекция ПОС осъществява координацията върху контролната дейност на РИОСВ по отношение на планирането, извършването и отчитането ѝ.²¹⁸ Осъществяват се съгласувателни процедури за актуализиране съдържанието и формата на План за контролната дейност и формата на отчет за дейността на РИОСВ. С цел оперативност и бързина на реакцията е създадена практика за комуникация между дирекцията/отдел ККД и РИОСВ по електронен път, чрез единен електронен адрес kkd@moew.government.bg.

2.3.1.2. Дирекция „Опазване чистотата на въздуха“ (ОЧВ)²¹⁹ осъществява *координация* в областта по опазване чистотата на атмосферния въздух. Координацията и комуникацията е във връзка с дейности по промени в законодателството, както и дейности по международно сътрудничество и координация по въпросите на ЕС в областта на опазване чистотата на атмосферния въздух се извършват от дирекция ОЧВ, съвместно с дирекция „Координация по въпросите на Европейския съюз и международно сътрудничество“ и дирекция „Правно-административно обслужване“ в МОСВ.²²⁰ Координирането на дейностите по осигуряване на изпълнението на националните и европейските нормативни изисквания за оценка на КАВ чрез измервания се осъществява чрез транспонирането на европейското законодателство в националното,²²¹ чрез осигуряване и контрол на качеството на данните, получавани от НСМОС²²² и чрез постоянно действаща работна група²²³ за оценка на ПМ.²²⁴

2.3.1.3. Отдел “Координация на регионални лаборатории” към ГД ЛАД на ИАОС осъществява координацията на регионалните лаборатории с другите отдели на Изпълнителната агенция. Координацията се осъществява за подпомагане на регионалните лаборатории в подготовката им за акредитация, при подготовка и провеждане на срещи, квалификационни курсове и семинари за специалистите от регионалните лаборатории с участие на водещи наши и външни специалисти в областта на екологията. Координират се извънредни измервания и се ръководи методически реакцията при аварийни ситуации. Комуникацията между лабораториите се извършва чрез справки на хартиен носител и по телефон.²²⁵

Между структурите на МОСВ се осъществява комуникация и чрез публикуване на документи и информация на общия вътрешен сървър на министерството, където

²¹⁶ Световен ден на водата 22 март, Ден на Земята 22 април, Световен ден на околната среда 5 юни, Европейска седмица на мобилността и др.

²¹⁷ Одитно доказателство № 9

²¹⁸ Одитни доказателства №№ 9, 11

²¹⁹ С Устройствен правилник на Министерството на околната среда и водите, приет с ПМС № 208 от 27.09.2017 г., обн., ДВ, бр. 80 от 6.10.2017 г., в сила от 1.10.2017 г. – дирекция „Опазване чистотата на въздуха и предотвратяване на замърсяването“

²²⁰ Одитно доказателство № 10

²²¹ Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух и Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, в сила от 30.07.2010 г.

²²² Заповед № РД-766 от 05.10.2012 г. за условията и реда за осигуряване и контрол на качеството на данните, получавани от Националната автоматизирана система за контрол качеството на атмосферния въздух

²²³ Заповед РД-551 от 24.07.2015 г. са постоянна работна група за оценка на ПМ

²²⁴ Одитни доказателства №№ 10, 11

²²⁵ Одитно доказателство № 13

компетентните дирекции по компоненти и фактори на околната среда имат достъп за ползване на данните.²²⁶

Ежегодно се осъществяват съгласувателни процедури²²⁷ между МОСВ, РИОСВ и ИАОС във връзка с изготвянето и утвърждаването на годишните графици за мобилните автоматични станции (МАС) за контрол на КАВ и за контрол на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух. По предложение на РИОСВ се изготвят и се изпращат за съгласуване с ИАОС и утвърждаване от МОСВ план-графици за дейността на мобилните станции за мониторинг на атмосферния въздух. Координира се процеса по изготвяне на инвентаризацията на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух.²²⁸

В РИОСВ експертите от направление „Опазване чистотата на атмосферния въздух и вредни физични фактори“ осъществяват координация и комуникация помежду си чрез консултации, допълнителни информации и предприемане на действия, когато е възникнала аварийна ситуация с пренос на емисии към територията на друга РИОСВ.²²⁹

В МОСВ са определени звената, на които са възложени функции по координация във връзка с разработването на целите и приоритетите на националната политика за околна среда и по опазване чистотата на атмосферния въздух. Координацията между компетентните дирекции се осъществява чрез съгласувателни процедури и чрез докладване. РИОСВ извършват контролната си дейност по единна методика, утвърдена от министъра на околната среда и водите, подпомагаща ефективното осъществяване на координацията между структурите от системата на МОСВ и осъществяват комуникация помежду си.

Има изградена система за обмен на информация и комуникация между структурните звена в МОСВ, в т.ч. между звената подпомагащи дейностите по прилагане, изпълнение и мониторинг на политиката на МОСВ в областта по опазване и управление на околната среда компонент „въздух“. Достъпът за ползване на данните от общия вътрешен сървър в МОСВ от всички дирекции е предпоставка за осъществяване на ефективна комуникация между дирекциите в МОСВ.

2.3.2. Осъществена външна координация и комуникация

Дирекция ПОС координира и участва в процеса на интегриране на политиката по околната среда с други държавни политики. Дирекцията координира партньорството и обмена на информация с НСИ, академичната общност и неправителствения сектор за дейности, свързани с участието на обществеността, неправителствени организации и други заинтересувани страни в изпълнението на националната политика за опазване на околната среда. Ежегодно НСИ изисква информация от МОСВ относно изготвянето на годишната Национална статистическа програма. Дирекцията е координиращо звено между специализираните дирекции в МОСВ, ИАОС и Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС), като изисква от тях предложения, обобщава постъпилата информация и я подготвя за предоставяне на НСИ от името на министъра на околната среда и водите.²³⁰

От месец март на 2013 г. функционира Обществен съвет към МОСВ²³¹, осъществяващ дейността си съгласно Правила²³². В състава на съвета са включени представители на неправителствени организации, осъществяващи дейност в областта на опазване на околната среда, бизнеса, научни/академични среди; общини и местното

²²⁶ Одитно доказателство № № 9, 10

²²⁷ Писмо на ИАОС изх. № 91-00-11610/06.02.2014 г.; Писмо на ИАОС изх. № 91-00-11594/05.02.2015 г. и Писмо на ИАОС изх. № 91-00-11376/19.01.2016 г.

²²⁸ Одитно доказателство № 8, 13

²²⁹ Одитни доказателства №№ 3, 5,7, 15.1.,15.2, 15.3

²³⁰ Одитно доказателство № 9

²³¹ Чл. 45, ал. 1 от Закона за администрацията

²³² Правила за устройството и дейността на Обществения съвет към МОСВ

самоуправление, медии, държавни институции, други страни, при заявен интерес по конкретната тема когато включените в дневния ред въпроси са и от тяхна компетентност. Съветът подпомага министъра при вземане на решения, изразяване на становища, формиране на позиции, поемане на инициативи за развитие и провеждане на държавната политика по опазване на околната среда. През одитирания период е проведено петото редовно заседание на Обществения съвет на тема „Приоритети и политики на Министерство на околната среда и водите през 2014 година“ и среща на 13.09.2016 г. на Тематичната група “Климатични промени” към Обществения съвет на МОСВ. В протоколите от 04.02.2014 г. и от 13.09.2016 г. няма данни да са разглеждани въпроси отнасящи се до КАВ.²³³

Дирекция ОЧВ е отговорна за координацията по разработването на закони, подзаконовни нормативни актове, методики, инструкции и други актове, както и за координацията, съвместно с компетентните министерства и ведомства на дейностите по ограничаване емисиите на вредни вещества от подвижни източници. Координира дейностите, свързани с осъществяването на контрола върху спазването на нормите за КАВ и алармените прагове за информиране на населението.²³⁴ Координацията и комуникацията на дирекцията във връзка с дейности по промени в законодателството е чрез създадени междуведомствени работни групи²³⁵, на които директорът на дирекция ОЧВ е председател и отговаря за организирането на заседанията на Междуведомствените работни групи (МРГ), както и за докладване на резултатите от работата им. Изготвени са доклади от ресорния заместник-министър във връзка с изменения в нормативните документи в областта на опазване на чистотата на въздуха. Експерти от дирекцията участват в Управляващ комитет²³⁶, в МРГ за горива²³⁷ и дейности по ограничаване на емисиите на вредни вещества от подвижни източници с водещата роля на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС). През одитирания период не са осъществявани съвместни дейности, а са извършени съгласувателни процедури при разработването на нормативни документи в областта. Координирането на дейностите с институциите, които имат отношение към КАВ се осъществява по силата на действащата нормативна уредба и утвърдените програми и планове за нейното прилагане. Дейностите са насочени към контрола върху спазването на нормите за КАВ и върху контрола по изпълнение на мерките за ограничаване емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух.²³⁸

ИАОС осъществява координиране дейността на системата за получаване на данни за КАВ в реално време и координиране и контрол на дейностите по изпълнение на договори за сервизно обслужване на Националната система за контрол качеството на атмосферния въздух.²³⁹ От Агенцията на общините е осигурен достъп до данните от автоматичните измервателни станции, разположени на тяхната територия за предоставяне на информация за качеството на атмосферния въздух в реално време на населението.²⁴⁰

Основни координиращи функции осъществява ИАОС във връзка с изготвянето на годишните национални доклади за състоянието и опазването на околната среда. За

²³³ Одитни доказателства № № 9, 23

²³⁴ Чл. 36, ал. 1, т. 1, т.3 и т. 4

²³⁵ Заповед № РД-171/04.04.2016 г. за създаване на МРГ за промени в ЗЧАВ; Заповед № РД-548/05.10.2016 г. за създаване на МРГ за промени в Наредба 12 от 15.07.2010 г. и в Наредба 11 от 14.05.2007 г.; Заповед № РД-549/24.07.2015 г. за създаване на МРГ за промени в законодателството за ограничаване на съдържанието на сяра и пепел във въглищата и брикетите; Заповед № РД-268/28.04.2015 г. за създаване на МРГ за обсъждане на нормативни възможности за предоставяне на целеви помощи за отопление

²³⁶ Управляващ комитет по проект „Разработване на интегрирана транспортна стратегия в периода“, учреден със Заповед № РД-08-115/10.03.2016 г. на министъра на транспорта информационните технологии и съобщенията

²³⁷ Заповед № РД-08-414/31.07.2015 г. на министъра на транспорта информационните технологии и съобщенията за транспониране на Директива 2014/94/ЕС за разгръщане на инфраструктура за алтернативни горива

²³⁸ Одитно доказателство №№ 2 и 10

²³⁹ Одитно доказателство № 8, 13

²⁴⁰ Одитно доказателство № 10, http://eea.government.bg/eea/main-site/bg/prev_nsmos/air/obshtini.html

одитирания период със заповеди²⁴¹ на министъра на околната среда и водите са създадени междуведомствени работни групи с председател изпълнителния директор на ИОАС и с членове експерти от МОСВ, ИАОС, Министерството на икономиката, Министерството на енергетиката, Министерството на земеделието, храните и горите (МЗХГ), Министерството на здравеопазването (МЗ), МТИТС, Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ), НСИ, Агенцията за устойчиво енергийно развитие, Агенцията за ядрено регулиране, Националния център по радиология и радиационна защита, Българската агенция за безопасност на храните, Изпълнителната агенция по горите, Националния институт по метеорология и хидрология (НИМХ-БАН), Института по океанология на БАН, за изготвяне на ежегодните доклади за състоянието и опазването на околната среда. Във връзка със съгласуването на изготвените раздели на Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда се осъществява комуникация между ангажираните за изготвянето му институции.²⁴²

Координация, комуникация и взаимодействие се осъществява между МОСВ, РИОСВ и общинските администрации по отношение процеса по разработване, актуализиране/преразглеждане и прилагане на общинските програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух, за райони с нарушено КАВ чрез даване на писмени указания от МОСВ и РИОСВ.²⁴³ За одитирания период до общинските власти от дирекция ОЧВ на МОСВ са дадени писмени указания за изготвяне и/или актуализиране на програмите за управление на КАВ на 28²⁴⁴ общини.²⁴⁵

РИОСВ и други институции участват със свои представители в програмните съвети²⁴⁶ за оценка и управление на КАВ на общините, като дават писмени указания и становища по отношение на програмите за управление на КАВ.²⁴⁷ Допълнителната оценка на КАВ²⁴⁸, извън текущата оценка за разработването и прилагането на общинските програми се съгласува с дирекция ОЧВ на МОСВ и ИАОС.

От проведените интервюта на място с представители на регионалните и местни структури в градовете София, Пловдив и Стара Загора е установено, че има забавяне в осъществяването на комуникация между Столична община и РИОСВ – София. Често има прехвърляне и препращане на писма и кореспонденция в звената на Столична Община, с което се забавя достигането на информацията на експертно ниво до РИОСВ – София.²⁴⁹ Съществуват затруднения със сътрудничеството на оперативно ниво между община Пловдив и МОСВ. Комуникацията се осъществява със забавяне, поради предоставяне на исканата информация и указания от МОСВ на общината с голямо закъснение.²⁵⁰ Експертите от Община Стара Загора споделят, че не се осъществява комуникация, взаимовръзки и обмен на информация между общините с нарушено КАВ. Липсва

²⁴¹ Заповед № РД-881/18.11.2014 г., Заповед № РД-769/23.11.2015 г. и № РД-684/25.11.2016 гот 05.10.2017 г.

²⁴² Одитни доказателства №№ 8, 9, 10, 13

²⁴³ Одитни доказателства №№ 3, 4, 5, 6, 7, 15.1, 15.2, 15.3 и 21

²⁴⁴ Общини: Асеновград; Благоевград; Варна; Видин; Враца; Гълъбово; Горна Оряховица; Димитровград; Добрич; Кърджали; Ловеч; Монтана; Несебър; Пазарджик; Перник; Плевен; Русе; Смолян; Столична Община; Сливен; Стара Загора; Хасково; Бургас; Велико Търново; Пирдоп; Пловдив

²⁴⁵ Одитни доказателства № № 10,11

²⁴⁶ Заповед № РД-09-01-1/03.01.2011 г. на кмета на СО за определяне на членовете на Програмния съвет за разработване на Програма КАВ 2011-2014 г. на Столична община и Заповед № СО-15-РД-09-01-142/16.04.2015 г. СО за определяне на членовете на Програмния съвет за разработване на Програма 2015-2020 г. КАВ на Столична община; Заповед №150А1458/05.06.2015 г. на кмета на община Пловдив; Заповед № 10-00-302/11.02.2013 г. на кмета на община Стара Загора за определяне членовете на Програмен съвет за управление на КАВ и Заповед № 305/14.04.2014 г. на община Гълъбово за определяне членовете на Програмен съвет за управление на КАВ

²⁴⁷ Одитни доказателства №№ 3, 5, 7, 15.1, 15.2, 15.3

²⁴⁸ Заповед № РД-969 от 21.12.2013 г. на министъра на околната среда и водите за РОУКАВ, за минимален брой пунктовете за текуща оценка по основни показатели

²⁴⁹ Одитни доказателства №№ 7, 15.1

²⁵⁰ Одитни доказателства №№ 4, 21

споделяне на опит, добри практики и информация във връзка с изпълнение на дейностите по мерките за КАВ между общините в страната, както и с други общини в Европа.²⁵¹

Координирането на дейностите с институциите, които имат отношение към КАВ се осъществява по силата на действащата нормативна уредба и утвърдените програми и планове за нейното прилагане. Дейностите са насочени към изпълнение на мерките и контрола върху спазването на нормите за КАВ и върху контрола по ограничаване емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух.

ИАОС координира дейността на системата за получаване на данни за КАВ и осигурява достъп на общините за предоставяне информация за състоянието за КАВ в реално време.

Съществуват пропуски при осъществяване на комуникацията и обmena на информация между общините с нарушено КАВ, по отношение изпълнението на мерките в програмите за КАВ.

2.3.3. Осъществени взаимодействия и взаимовръзки

Взаимодействието, координацията и комуникацията с други органи на изпълнителната власт се осъществява чрез създаването на междуведомствени работни групи с конкретни задачи, двустранно подписана инструкция за взаимодействие²⁵², становища по компетентност и др. При осъществяване на политиката по опазване чистотата на атмосферния въздух, МОСВ взаимодейства със следните органи на изпълнителната власт:

2.3.3.1. С Министерството на енергетиката, като принципал на действащите в страната ТЕЦ, във връзка с изпълнението на Програма за прилагане на Директива 2001/80/ЕС за ограничаване на замърсяването на атмосферния въздух от големи горивни инсталации²⁵³, и с изпълнението на Преходен национален план,²⁵⁴ съвместно разработен от министъра на околната среда и водите и министъра на енергетиката. Взаимодействие се осъществява и по отношение разработването на национални програми за прилагането на съответните директиви на ЕС, имащи отношение към емисиите на вредни вещества в енергийния сектор. Разработена е Национална програма²⁵⁵ за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амониак в атмосферния въздух. Осъществено е транспониране в националното законодателство²⁵⁶ на Директива (ЕС) 2015/2193 за ограничаване на емисиите във въздуха на определени замърсители, изпускани от средни горивни инсталации.²⁵⁷

2.3.3.2. С Министерството на икономиката за ограничаване на замърсяването на атмосферния въздух от промишлеността и прилагането на европейските изисквания за качество на течните горива чрез Държавна агенция за метрологичен и технически надзор относно предоставяне на информация за изготвяне на годишен доклад за 2014 г. до ЕК. Взаимодействие се осъществява по отношение на ограничаване на замърсяването на

²⁵¹ Одитни доказателства № 4, 6, 20, 21, 22

²⁵² Инструкция за взаимодействие между Министерство на околната среда и водите и Агенция „Митници за повишаване ефективността на контрола, осъществяван по Закона за защита на от вредното въздействие на химичните вещества и смеси и ЗЧАВ“

²⁵³ Съответно транспонирана в националното законодателство с прилагането на Наредба № 10 (ДВ, бр. 93/2003г.)

²⁵⁴ Приет с Решение №1083 от 28.12.2012 г. на Министерския съвет, изготвен съгласно чл. 32 от Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността, транспонирана в националното законодателство чрез Наредба за норми за допустими емисии на серен диоксид, азотни оксиди и общ прах, изпускани в атмосферата от големи горивни инсталации (обн., ДВ, бр.2/2013г.), съгласно чл. 9г, ал. 2 от ЗЧАВ

²⁵⁵ Разработена в съответствие с чл. 10а, ал.1 от ЗЧАВ и Приета с Решение № 261 от 23.04.2007 г. на Министерския съвет от 23.04.2007 г.

²⁵⁶ Заповед № РД-171/04.04.2016 г. на министъра на околната среда водите за създаване на МВГ

²⁵⁷ Одитно доказателство № 11

атмосферния въздух от промишлеността²⁵⁸ и разработването на национални програми за прилагането на съответните директиви на ЕС, съвместно с Министерство на енергетиката.²⁵⁹

2.3.3.3. С Министерството на здравеопазването за разработването на норми за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух и оценката на здравния риск за населението. МЗ и НЦОЗА участват в междуведомствени работни групи за изготвяне на проекти за изменение и допълнение на ЗЧАВ²⁶⁰ и на Наредби²⁶¹, отнасящи се до КАВ. НЦОЗА като част от системата на здравеопазване, съгласува инициативи и предложения с МЗ и/или извършва оценка на риска.²⁶²

2.3.3.4. С Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията за определянето на технически изисквания за емисиите на вредни вещества от МПС, които са обект на контрол при периодичните технически прегледи; по отношение на техническите изисквания към подвижните цистерни за превоз на бензини.²⁶³

2.3.3.5. С Министерството на земеделието, храните и горите за определянето на технически изисквания за емисиите на вредни вещества от дизелови двигатели, предназначени за нови самоходни машини.²⁶⁴

2.3.3.6. С Националния статистически институт се осъществява взаимодействие по отношение на ежегодните инвентаризации на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух и потреблението на различните видове течни горива. НСИ предоставя информация за изготвяне на инвентаризация на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух на ИАОС.²⁶⁵

Взаимодействието между институциите се осъществява по силата на действащата нормативна уредба и утвърдените програми и планове за нейното прилагане.²⁶⁶ Между Министерството на околната среда и водите и Агенция „Митници“ действа инструкция за взаимодействие за повишаване ефективността на контрола, осъществяван по Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси и ЗЧАВ.²⁶⁷

Към министъра на околната среда и водите е създаден Висш експертен екологичен съвет (ВЕЕС) и седем Консултативни съвети²⁶⁸ във връзка с политиката за управление на

²⁵⁸ Заповед №РД-171/04.04.2016 г.

²⁵⁹ Одитно доказателство № 11

²⁶⁰ Заповед № РД-171/04.04.2016 г. на министъра на ОСВ

²⁶¹ Заповед № РД-548/05.10.2016 г. на министъра на ОСВ за Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух и за Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух; Заповед № РД-02-132/29.07.2014 г. и Заповед № РД-02-248/03.11.2015 г. за Наредба № 14 от 23.09.1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места

²⁶² Одитни доказателства №№ 2, 14 <http://ncphp.government.bg/files/doklad-nczoa-2016-.pdf>; <http://ncphp.government.bg/files/NCPHA-otchet-2015-FINAL.pdf>; http://ncphp.government.bg/files/Otchet_NCPHA_2014.pdf

²⁶³ Заповед №РД-545/24.07.2015г. на министъра на околната среда водите за създаване на междуведомствена работна група със задача разработване на проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба №16 за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини

²⁶⁴ Заповед № РД09-22/13.01.2017г. на МЗХГ за създаване на МРГ; писмо от МЗХГ с Вх.№04-002013/24.10.2017 г. за създаване на МРГ; писмо до МЗХГ с Изх.№04-00-2013/17.11.2017г. за участие в МРГ.

²⁶⁵ Писмо с Вх.№12-00-1812/22.12.2014г. от ИАОС за съгласуване на инвентаризацията на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух, отговор на дирекция „ОЧВ“ с Изх.№12-00-1812/05.01.2015г.; писмо с Изх.№33-00-115/18.05.0 до председателя на НСИ относно предоставяне на информация за изготвяне на годишен доклад за 2014г. за качеството на течните горива до ЕК, съгласно Наредба за реда и начина за организиране на националните инвентаризации на емисиите на вредни вещества и парникови газове в атмосферата от 28.08.2014 г.

²⁶⁶ Одитни доказателства №№ 9, 11

²⁶⁷ Инструкция за взаимодействие между МОСВ и Агенция „Митници за повишаване ефективността на контрола, осъществяван по Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси и ЗЧАВ“

²⁶⁸ Консултативна комисия по генетично модифицирани организми; Национален съвет по биологично разнообразие; Национален експертен съвет по изменение на климата; Висш консултативен съвет по водите; Консултативен и координационен съвет по опазване на околната среда в морските води на Черно море и Обществен съвет към министъра на околната среда и водите

компонентите на околната среда, от които два консултативни съвета²⁶⁹ не действат. Към РИОСВ и Изпълнителната агенция по околна среда са създадени експертни екологични съвети.²⁷⁰ ВЕЕС, консултативните и експертните съвети изпълняват функциите и задачите си съгласно Правилници на министъра на околната среда и водите. ВЕЕС заседава в основен и в специализирани състави.²⁷¹ За одитирания период основният състав разглежда доклади за оценка на въздействието върху околната среда и приложената към тях документация. Дирекция ОЧВ участва с представители, като постоянни членове в основния състав на ВЕЕС²⁷², като дава становища по компонент „въздух“ за инвестиционни намерения, подлежащи за разглеждане от ВЕЕС и съгласува проекта на решението по оценка на въздействието върху околната среда.²⁷³

През периода 2014 г. – 2016 г. представители от специализирани дирекции от МОСВ, РИОСВ и ИАОС участват в междуведомствени работни групи за разработване на проект за изменение и допълнение на ЗЧАВ²⁷⁴ и за разработване на проект за изменение и допълнение на наредби²⁷⁵ за КАВ.²⁷⁶

МОСВ е определено за координатор на национално ниво за провеждането на кампанията „Европейска седмица на мобилността“ пряко насочена към целите за опазване чистотата на атмосферния въздух, организирана с подкрепата на Европейската комисия. Ежегодно се провеждат кампании с включени инициативи за насърчаване популяризирането на устойчивата градска мобилност.²⁷⁷

Осъществява се взаимодействие, координация и комуникация с други органи на изпълнителната власт чрез сформирани междуведомствени работни групи с конкретни задачи насочени към политиката по опазване чистотата на атмосферния въздух.

Създадени са Висши екологичен експертен съвет и консултативни съвети към министъра на околната среда и водите във връзка с осъществяване на политиката за управление на компонентите на околната среда. За управление на КАВ не е създаден консултативен съвет. Създадени са експертни екологични съвети към РИОСВ и към ИАОС.

3. Реализиране на политиката за борба срещу замърсяване на атмосферния въздух²⁷⁸

3.1. Съответствие на заложените мерки с националните и общински цели и стратегии

3.1.1. Предвидени цели и мерки от националните власти през одитирания период

3.1.1.1. Съгласно разпоредбите на Закона на опазване на околната среда, МОСВ разработва и внася за одобряване от Министерския съвет Национална стратегия по околна

²⁶⁹ Консултативно-експертен съвет по лечебни растения и Консултативен съвет по околна среда

²⁷⁰ Чл. 12, ал. 1, ал.2 от ЗООС

²⁷¹ Правилника за функциите, задачите и състава на Висшия експертен екологичен съвет към министъра на околната среда и водите http://www.moew.government.bg/static/media/ups/tiny/filebase/Industry/EIA/2015/legislation2015/Pravilnik_VEES.pdf, Правилник за устройството на експертния екологичен съвет при ИАОС и Правилник за функциите и задачите и състава на експертните екологични съвети към РИОСВ

²⁷² Заповед № 695/30.11.2016г. на министъра на околната среда и водите за основния състав на ВЕЕС и становище на дирекция ОЧВ, с Изх. № ОВОС-51/12.09.2015 г., относно доклад за ОВОС

²⁷³ Одитно доказателство № 11

²⁷⁴ Заповед № РД-171/04.04.2016 г. на министъра на ОСВ за изменени на ЗЧАВ, Заповед РД-551 от 24.07.2015 г. са постоянна работна група за оценка на ПМ

²⁷⁵ Заповед № РД-548/05.10.2016 г. на министъра на ОСВ за Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух и за Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух; Заповед № РД-02-132/29.07.2014 г. и Заповед № РД-02-248/03.11.2015 г. за Наредба № 14 от 23.09.1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места Заповед РД-551 от 24.07.2015 г. са постоянна работна група за оценка на ПМ

²⁷⁶ Одитни доказателства № 2, 8, 10

²⁷⁷ Одитно доказателство № 9 <http://www5.moew.government.bg/?p=50683> и <http://www5.moew.government.bg/?p=50704> <http://www.moew.government.bg/ot-16-do-22-septemvri-e-evropejskata-sedmica-na-mobilnostta-2017/>

²⁷⁸ Одитно доказателство № 55

среда (НСОС) за период от 10 години и петгодишен план за действие към нея с конкретни институционални, организационни и инвестиционни мерки, срокове, отговорни институции, необходими ресурси и източници на финансиране.²⁷⁹

След изтичането на срока на действие на Националната стратегия за околна среда и Националния план за действие 2000 – 2006 г.²⁸⁰ от МОСВ е разработен проект на НСОС 2009 – 2018 г. с План за действие, който е одобрен на заседание на МС²⁸¹ и внесен в Народното събрание.²⁸² С разпореждане на председателя на Народното събрание от 19.05.2009 г.²⁸³ проектът на Стратегията е разпределен за разглеждане от седем постоянни парламентарни комисии.²⁸⁴ На 25.06.2009 г. мандатът на 40-тото Народно събрание приключва, без стратегията да е разглеждана и приета от народните представители. Към месец декември 2017 г. от МОСВ няма разработен/актуализиран проект на НСОС и План за действие по силата на чл. 75 от ЗООС и внесен за одобрение от МС.²⁸⁵ Стратегията е водеща за осъществяването на ефективна политика за устойчива околна среда от компетентните институции и организации, насочена както на национално, така и на местно ниво.²⁸⁶

Националната стратегия за опазване на околната среда създава рамка за разработване на стратегически и програмни документи за компонентите на околната среда и факторите, които въздействат върху тях. Тя задава целите и приоритетите в политиката по околна среда, включително и по отношение на финансирането. Липсата на стратегия е предпоставка общоприетата национална политика за опазване на околната среда да не осигурява обвързаност, последователност и постигане на синергия с всички секторни политики за устойчива околна среда. Без стратегия липсва основа за определяне на мерки и действия на всички равнища.

За периода 2009 – 2017 г. няма приета национална стратегия за опазване на околната среда. Не са спазени изискванията на чл. 75 от Закона за опазване на околната среда за наличието на стратегически документ за околната среда, като средство за постигане на целите на закона и принципите на опазване на околната среда. Липсата на национална стратегия създава риск за цялостна визия, целенасоченост, последователност и обвързаност на усилията на всички участници в процеса на управление на КАВ и осигуряване на синергия между предвижданите и изпълнявани мерки за периода. Съществува риск за ефективността и ефикасността на усилията, които държавата полага за околната среда, в т.ч. и нейните компоненти.

Независимо от липсата на НСОС, политиката за опазване чистотата на атмосферния въздух се осъществява от правителството чрез предвидените мерки и цели, заложи в действащите три Национални програми, в които КАВ е един от приоритетите.²⁸⁷

3.1.1.2. Национална програма за развитие: България 2020²⁸⁸ и приет Тригодишен план за действие в периода 2014-2016 г.²⁸⁹ за изпълнението на програмата с област на въздействие „Повишаване качеството на атмосферния въздух на територията на страната,

²⁷⁹ чл. 75, ал. 2 и чл. 76, ал. 1 от ЗООС

²⁸⁰ Прието с Решение № 455/20.06.2001 г. на Министерския съвет

²⁸¹ Решение № 353 от 15.05.2009 г. на МС

²⁸² Писмо вх. № 902-03-6 от 15.05.2009 г.

²⁸³ Разпореждане рег. № 950-01-214 от 19.05.2009 г.

²⁸⁴ Комисия по околната среда и водите; Комисия по бюджет и финанси; Комисия по местно самоуправление, регионална политика и благоустройство; Комисия по транспорт и съобщения; Комисия по енергетика; Комисия по култура; Комисия по земеделието и горите

²⁸⁵ Одитни доказателства № № 9, 40

²⁸⁶ Глава пета от ЗООС

²⁸⁷ Одитно доказателство № 44

²⁸⁸ Решение № 1057 на МС от 20-12-2012 г.

²⁸⁹ Решение № 210 на МС от 15.04.2014 г.

в т.ч. в големите градски центрове“ с мерки насочени към намаляването на емисиите на вредни вещества и достигане на добро качество на атмосферния въздух на територията на градовете, респективно на цялата страна, на основа на интегрирано развитие на екологосъобразни форми на транспорт.²⁹⁰

За одитирания период са предвидени следните мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в тригодишния план 2014г. – 2016г. към Националната програма:

- Мярка „Изпълнение на мерките от Националната програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух, приета с РМС № 261/23.04.2007 г.“;

- Мярка „Изпълнение на мерките за постигане изискванията на новата Директива 2010/75/ЕО, относно емисиите от промишлеността“;

- Мярка „Изпълнение на мерките от общинските програми по чл. 27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух за управление на качеството на атмосферния въздух в райони с нарушено качество на въздуха“.

В Национална програма за развитие: България 2020 и Тригодишния план за действие за изпълнението на програмата в периода 2014-2016 г. са предвидени мерки насочени към намаляването на емисиите на вредни вещества и достигане на добро качество на атмосферния въздух на територията на цялата страна.

3.1.1.3. Програма на правителството за стабилно развитие на Република България за периода 2014 – 2018 г.²⁹¹, с цел намаляване на емисиите на вредни вещества и подобряване качеството на атмосферния въздух (достигане и поддържане на нормите, съгласно изискванията на законодателството на ЕС) на територията на цялата страна с предприемането на конкретни мерки²⁹²:

- Определяне и реализиране на приоритетни направления за финансиране от Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“

- Изпълнение на мерките от Националната програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух

- Подпомагане на общинските власти при актуализирането/разработването на програми за подобряване на качеството на атмосферния въздух

В Програмата на правителството за стабилно развитие на Република България за периода 2014 – 2018 г. са заложен мерки, насочени към намаляване на емисиите на вредни вещества и подобряване качеството на атмосферния въздух.

3.1.1.4. Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух – 2007 г.²⁹³ е приета на основание ЗЧАВ²⁹⁴. С нея се осигурява прилагането на европейската директива за ограничаване на емисиите на вредни вещества²⁹⁵ относно националните тавани на емисии - серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и

²⁹⁰ Одитни доказателства № 9, 10

²⁹¹ Приета с РМС № 42 от 26.01.2015 г.

²⁹² Заложени мерки в изпълнение на Цел 7 „Намаляване на емисиите на вредни вещества и подобряване качеството на атмосферния въздух (достигане и поддържане на нормите, съгласно изискванията на законодателството на ЕС) на територията на цялата страна“, Раздел 15. „Екология и опазване на околната среда е включен Приоритет 15.1. Опазване на природата, смекчаване на неблагоприятните климатични изменения и устойчив икономически растеж чрез енергийна и ресурсна ефективност“

²⁹³ Приета с РМС № 261 от 23.04.2007 г.

²⁹⁴ Чл.10а от ЗЧАВ

²⁹⁵ Директива 2001/81/ЕС за националните тавани за атмосферните замърсители

амоняк.²⁹⁶ Изготвен е План за действие за осигуряване изпълнение на целите на програмата и План-график за изпълнение на мерки за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух със срок за изпълнение на мерките до 2018 г. Изпълнението на програмата се отчита чрез Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда за съответната година. В част „Емисии на вредни вещества във въздуха“ са включени емисии на основни замърсители, разпределени по години на национално ниво, както и емисии на вредни вещества в атмосферния въздух, разпределени по групи източници.²⁹⁷

Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух осигурява прилагането на Директивата за националните тавани на атмосферните емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух, в съответствие с поетите на страната преговорни ангажименти към ЕС. Предвидените мерки са насочени към постигането на определените в Директивата тавани.

3.1.1.5. Цели на администрацията на Министерството на околната среда и водите

Ежегодно МОСВ разработва и изготвя цели на МОСВ и отчети за изпълнението на целите на МОСВ в изпълнение на Закона за администрацията.²⁹⁸ Одобрена цел на администрацията от министъра на околната среда и водите е намаляването на емисиите на вредни вещества и подобряване качеството на атмосферния въздух с предвидени дейности с период на изпълнение една година. За одитирания период са предвидени следните цели с дейности:

- за 2014 г. цел: „Провеждане на дългосрочна устойчива политика за подобряване качеството на атмосферния въздух“ за достигане на по-добро КАВ на територията на цялата страна, насочена към актуализиране и приемане на общински програми за управление на КАВ и цел „Продължаване на засилената контролна дейност“ в областта на опазване на околната среда;

- за 2015 г. цел „Намаляване на емисиите на вредни вещества и подобряване на КАВ“ в изпълнение на Приоритет 15.1. „Опазване на природата, смекчаване на неблагоприятните климатични изменения и устойчив икономически растеж чрез енергийна и ресурсна ефективност“ на Програмата на правителството и цел „Продължаване на засилената контролна дейност и успешно прилагане на механизмите за контрол за изпълнение на екологичното законодателство“, насочена към формиране на съзнателно отношение и грижа към околната среда;

- за 2016 г. цел „Намаляване на емисиите на вредни вещества и подобряване на КАВ в цялата страна“ насочена към подпомагане на общините при изготвяне и актуализиране на общинските програми, съгласно ЗЧАВ и проучване на възможности за извършване на законодателни промени, във връзка с прилагане на допълнителни мерки за намаляване на нивата на замърсителите, и предприемане на допълнителни мерки във връзка със стартирана наказателна процедура срещу Република България по нарушение № 2009/2135 относно нивата на серен диоксид. Втора цел „Облекчаване на достъпа на обществеността до наличната информация за околната среда“ насочена към създаване на информационна система за докладване за данни за КАВ като част от Националната система за мониторинг на КАВ в реално време.²⁹⁹

²⁹⁶ Директива 2016/2284 на Европейския Парламент и на Съвета от 14 декември 2016 година за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, за изменение на Директива 2003/35/ЕО и за отмяна на Директива 2001/81/ЕО

²⁹⁷ Одитни доказателства №№ 9, 10

²⁹⁸ Чл. 33а от Закона за администрацията

²⁹⁹ Одитно доказателство № 9

За одитирания период ежегодно са одобрявани оперативни цели на администрацията на МОСВ и са предвидени дейности насочени към намаляването на емисиите на вредни вещества и подобряване качеството на атмосферния въздух.

3.1.1.6. Трети национален план по изменение на климата за периода 2013 – 2020 г. на МОСВ, в който се съдържат мерки насочени към сектори енергетика и транспорт. В Плана за сектор енергетика са предвидени мерки за преминаване на ТЕЦ от въглищни технологии на природен газ. Мерки за стимулиране производството на електрическа енергия от ниско- и беземисионни източници чрез институционална подкрепа за инвестиции в беземисионни електрогенерации мощности - ядрена енергия, както и мерки за увеличаване дела на електрическата енергия от възобновяеми източници в електроенергийния микс.

За сектор транспорт мерките са увеличаване дела на биогоривата; развитие и стимулиране ползването на „хибриден“ и електрически автомобилен транспорт; намаляване относителния дял на пътуванията с лични моторни превозни средства чрез подобряване на обществения градски транспорт и развитие на немоторизирания транспорт; развитие и стимулиране на велосипедното движение; намаляване на МПС, използващи конвенционални горива в градския транспорт; увеличаване дела на обществения електротранспорт – железопътен, тролейбусен, трамваен, метро и т.н.³⁰⁰

Предвидените мерки по секторите енергетика и транспорт в Третия национален план по изменение на климата водят до намаляване използването на конвенционални горива, които влияят върху намаляване на емисиите на вредни вещества, в т.ч. и за нормите на фини прахови частици.

3.1.1.7. В Енергийната стратегия Република България до 2020 г. един от приоритетите на правителството е развитието и разширяването на битовата газификация в страната чрез преминаване на използване на високоефективни уреди за отопление на природен газ. В тази връзка стартира Проект „Мерки за енергийна ефективност при крайните потребители на природен газ чрез газоразпределителните дружества в България“³⁰¹ Проекта има за цел да осигури специален и ефективен механизъм за подкрепа на газификацията на българските домакинства в съответствие с изискванията на Директивата за енергийна ефективност на ЕС. Насърчава най-ефективните технологии и подкрепя преминаването от въглеродно интензивното електричество към природен газ, като по този начин се намаляват вредните емисии в атмосферния въздух.³⁰²

За одитирания период в националните програми и в целите на МОСВ са заложили мерки насочени към подобряване КАВ. Предвидените мерки в националните документи са допълващи се и насочени към постигане на КАВ. В секторните политики на правителството се съдържат и мерки насочени към намаляване на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух.

Посочените мерки за тригодишния одитиран период са еднакви и насочени към осъществяване на едни и същи дейности, засягащи компонент „въздух“. Мерките нямат заложили измерители, като в програмите не за всички мерки са

<http://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/strategicheski-celi/prioriteti-za-2016/otchet-za-izpulnenieto-na-celite-na-ministerstvoto-na-okolnata-sreda-i-vodite-za-2016-g/>

³⁰⁰http://www.moew.government.bg/static/media/ups/tiny/file/Climate/Climate Change Policy Directorate/Treti nacionalen plan_za_deistvie_po_izmenenie_na_klimata.pdf

³⁰¹ Проект DESIREE GAS

³⁰² <http://www.mi.government.bg/bg/competitions/predvaritelna-obyava-za-targ-konsultantski-uslugi-po-proekt-desiree-gas-769-c38-1.html?p=eyJwZXJpb2QiOiIwIiwia2V5d29yZHMiOiJcdTA0MWFcdTA0M2JcdTA0NGVcdTA0NDdcdTA0M2VcdTA0MzJcdTA0MzAgXHUwNDM0XHUwNDQzXHUwNDNjXHUwNDMwIiwib3JkZXIiOiIwIiwieWVhcnI6IjIwMTQiLCJib250aCI6IjUifQ==> и <https://desireegas.bg/bg/%D0%B7%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B0>

посочени количествени и качествени индикатори за изпълнение. Предвиждането на мерки с еднакви дейности и липсата на заложен индикатори за изпълнение на мерките възпрепятства оценката на изпълнението, на индивидуалния принос и ефективността на всяка мярка.

3.1.2. Предвидени мерки и цели от регионалните власти

Законодателството в областта на опазване на чистотата на въздуха изисква от местните власти в общини с нарушено качество на атмосферния въздух, да разработят програми с необходимите мерки за спазване на нормите и изискванията на ЗЧАВ.³⁰³ Редът и условията за разработване на програмите е определен с „Инструкция за разработване на програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества, в районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, в които е налице превишаване на установените норми“, утвърдена със Заповед № РД-996 от 20.12.2001 г. на министъра на околната среда и водите. Общинският съвет има задължението да приема предложени от кметовете програми със заложен мерки за намаляване нивата на замърсителите с цел достигане на утвърдените норми в установените срокове, които са задължителни за изпълнение.³⁰⁴ Програмите задължително съдържат целите, етапите и сроковете за тяхното постигане; средствата за обезпечаване на програмата; системата за отчитане и контрол за изпълнението и системата за оценка на резултатите; мерките по организиране и регулиране движението на автомобилния транспорт. Министърът на околната среда и водите може да издава указания за актуализиране на общинските програми, ако това се налага. При риск от превишаване на установените норми или алармени прагове общинските органи разработват и изпълняват оперативен план за действие с мерки за ограничаване на уврежданията върху здравето на населението. Местните власти осъществяват превантивен, текущ и последващ контрол на регионално ниво чрез контрол и управление на дейностите, свързани с осигуряване чистотата на въздуха на тяхната територия.³⁰⁵

3.1.2.1. Територията на Столична община е определена като РОУКАВ, в която се превишават нивата на фини прахови частици и азотен диоксид. За одитирания период от Столична община се изпълняват мерки от „Програма за намаляване нивата на емисиите и за достигане на установените норми за ФПЧ₁₀ и NO₂ и управление на КАВ за периода 2011 – 2014 г.“³⁰⁶ През 2015 г. е изготвен проект на „Програма за управлението на КАВ на СО за 2015 г. – 2020 г.“, който е приет на 18.05.2017 г.,³⁰⁷ с предвидени мерки за достигане на установените норми на ФПЧ₁₀. От РИОСВ – София са дадени указания на Столична община, съгласно които е необходимо разработването на допълнение към Програма за КАВ 2015 – 2020 г., в което да се включат мерки за показател „полициклични ароматни въглеводороди“ (ПАВ).³⁰⁸ Целта на програмата КАВ е предприемането на мерки за достигане на установените норми за ФПЧ₁₀ на територията на Столична община, както и спазването на нормите на останалите основни показатели, характеризиращи КАВ, с което да се осигури екологичен комфорт на населението.³⁰⁹

Предвидените мерки в Програмата за КАВ 2011 – 2014 г. на СО съответстват и отговарят на стратегическите цели за достигането на нормите за качеството на

³⁰³ Когато в даден район общата маса на емисиите довежда до превишаване на нормите за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух от общините се разработват програми за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми

³⁰⁴ Чл. 27 от ЗЧАВ

³⁰⁵ Чл. 30 и чл. 28а от ЗЧАВ

³⁰⁶ Приета с Решение № 47 от 28.07.2011 г. от СОС

³⁰⁷ Одитно доказателство № 20, <https://www.sofia.bg/disaster-protection>

³⁰⁸ Одитни доказателства №№ 15.1, и 20

³⁰⁹ Решение № 252 по протокол № 33/18.05.2017г. на СОС

атмосферния въздух върху територията на общината. Програмата за управлението на КАВ на СО за 2015 г. – 2020 г. е приета с двугодишно закъснение, което създава риск за доброто управление на КАВ на територията на общината и своевременното решаване на проблемите.

3.1.2.2. Община Пловдив като район с нарушено КАВ, вследствие на превишаване на нормите за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух, има задължение да разработи и приеме програма за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми. От общинските органи няма разработена и приета програма за КАВ по смисъла на чл. 27 от ЗЧАВ. За периода 2014-2015 г. Общината изпълнява мерки от „Програма за достигане на нормативните нива по показателите ФПЧ_{2,5} и ПАВ в атмосферния въздух на територията на Община Пловдив“³¹⁰ която е неразделна част от Програмата за опазване околна среда, като секторна програма с формулирани мерки и План за действие за периода 2014-2015 г. с критерии за контрол, отнасяща се само до показатели ФПЧ_{2,5} и ПАВ.³¹¹ В планът за действие към Програмата за опазване на околната среда на община Пловдив за периода 2014-2020 г.³¹² е предвидено изпълнението на конкретни и целенасочени мерки по отделните компоненти на околната среда, с цел постигане на съответствие с действащите норми и стандарти. Заложени са приоритетни дългосрочни мерки по отношение на замърсяването с ФПЧ₁₀ и NO₂ на атмосферния въздух. През месец август 2015 г., след публикуване на Ръководство за подпомагане на бенефициенти при изпълнение на проекти по Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС) 2014-2020 г.³¹³, общината насочва усилията си за кандидатстване по ОПОС 2014 – 2020 г. за мярка във връзка подпомагане на общински органи за разработване на програми за КАВ.³¹⁴

Община Пловдив е кандидат по процедура "Разработване/актуализация на общинските програми за качеството на атмосферния въздух" по Оперативна програма "Околна среда" 2014-2020 г., Приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“ с проектно предложение за изготвянето на комплексна програма за подобряване на КАВ за достигане на нормативните стойности по показателите ФПЧ₁₀, ФПЧ_{2,5}, азотен диоксид и полициклични ароматни въглеводороди, определени като показатели, които нарушават КАВ на територията на общината. Общината е бенефициент по проект „Разработване на "Програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на Община Пловдив" и План за действие към същата за периода 2018 – 2023 г.“ и има сключен договор от 15.05.2017 г. за безвъзмездна финансова помощ с МОСВ за разработване на програма за КАВ по ОПОС 2014 – 2020.³¹⁵

Община Пловдив няма разработена и приета самостоятелна програма за КАВ с мерки за борба срещу основните замърсители на атмосферния въздух. Общината изпълнява мерки по Програмата за околна среда 2014 -2020 г. и мерки от неразделната ѝ част „Програма за достигане на нормативните нива по показателите ФПЧ_{2,5} и ПАВ в атмосферния въздух на територията на Община Пловдив“ 2014-2015 г. Не са спазени изискванията на чл. 27 от ЗЧАВ за разработването и приемането на самостоятелна програма за КАВ, поради кандидатстване на общината за проект по Оперативна програма "Околна среда" 2014-2020 г.

³¹⁰ Приета от Общинския съвет с Решение №373 от 17.10.2013 г., http://www.plovdiv.bg/wp-content/uploads/okolna-sreda/Program_AQ_PM2.5&PAH_Pd_2013_2015.Plovdiv.pdf

³¹¹ Одитни доказателства №№4, 21, http://www.plovdiv.bg/wp-content/uploads/okolna-sreda/Program_AQ_PM2.5&PAH_Pd_2013_2015.Plovdiv.pdf

³¹² Решение № 252 от 01.08.2014 г.

³¹³ <http://ope.moew.government.bg/bg/news/newsdetail/from/current/id/923>

³¹⁴ Одитни доказателства №№ 3,4, 21, 48

³¹⁵ Одитни доказателства № 4 и 21 <http://ope.moew.government.bg/bg>

3.1.2.3. Община Стара Загора като район с нарушено КАВ, вследствие на превишаване на нормите за вредни вещества (замърсители) в атмосферния въздух, има задължение да разработи и приеме програма за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми. За одитирания период от Общинския съвет Стара Загора са приети и действат Програма за намаляване на нивата на азотен диоксид и достигане на установените норми на община Стара Загора 2013-2015 г., Актуализация на Програма за намаляване на нивата на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми за вредни вещества, 2011-2015 г. и Актуализирана Програма за намаляване на вредните емисии в атмосферния въздух (ФПЧ₁₀) и достигане установените норми на територията на град Стара Загора.

В програмите и плановете за действие към тях са формулирани цели, приоритети и мерки за подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на гр. Стара Загора за съответните периоди. Основните източници на замърсяване на атмосферния въздух на територията на Община Стара Загора са идентифицирани в програмите и са заложили мерки за опазване на здравето на хората чрез подобряване качеството на атмосферния въздух. Изпълняват се мерки насочени към поетапна газификация на гр. Стара Загора и увеличаване броя на домакинствата в битовия сектор, отопляващи се с газ от централен източник, изграждане на велосипедни алеи и реализиране на проект „Интегриран градски транспорт”.³¹⁶

През одитирания период превишаване на допустимите норми по показателя фини прахови частици с размер 10 микрона е проблем в качеството на атмосферния въздух на територията на гр. Стара Загора. Основните цели на заложените мерки в програмата за управление на КАВ на Стара Загора са насочени към намаляване на емисиите, намаляване на броя на превишенията на средночасовата норма и поддържане на средногодишната концентрация под средногодишната норма.³¹⁷

Мерките предвидени в Програмите за КАВ на Община Стара Загора са насочени към замърсителите нарушаващи КАВ на територията на общината, като съответстват и отговарят на стратегическите цели за достигането на нормите за качество на атмосферния въздух.

В стратегическите национални и общински документи са предвидени разнообразни мерки за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух за постигане на определените цели. На национално ниво са заложили мерки насочени към поетапно ограничаване на замърсяването от големи горивни инсталации, за ограничаване съдържанието на сяра в течните горива, както и законодателни промени, засилващи контрола върху изпълнението на изискванията.

В програмите за управление на КАВ на включените в одита три общини - Столична, Пловдив и Стара Загора са предвидени мерки, насочени към установените проблемни замърсители в съответната община.

Предвидените мерки в националните документи са с аналогичен характер и насочени към осъществяване на едни и същи дейности, засягащи компонент „въздух“. Мерки са насочени към ограничаване на емисиите от ГГИ, основно в енергетиката и промишлеността, и към качеството на горивата. На местно равнище се залагат мерки свързани с екологосъобразен транспорт, инфраструктура и озеленяване и газификация. Предвиждането на мерки с еднакви дейности създава риск за формализиране на процеса, което може да има ограничен принос за постигането на заложените цели в областта на опазване чистота на атмосферния въздух.

³¹⁶ Одитни доказателства №№ 6, 22

³¹⁷ Одитни доказателства №№ 22, 49

Липсата на Национална стратегия за околна среда води до риск от неефективно и несвоевременно осъществяване на целенасочена държавна политика. Интегрирането на националната политика по опазване на околната среда в секторните и в местните политики на регионално равнище създава възможност за концентриране на усилията и координираност за реализиране на принципите и целите на европейското и националното законодателство. Липсата на стратегически документ, който да дава общата рамка на политиката по опазване чистота на атмосферния въздух създава риск за планирането и изпълнението на адекватни и ефективни мерки, насочени към постигане на безопасните за човешкото здраве норми за КАВ.

3.2. Предприети мерки за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух на национално и регионално ниво

3.2.1. Предприетите мерки от националните власти

По отношение на мерките, свързани с чистотата на въздуха, МОСВ изпълнява предвидените мерки в Националната програма за развитие България 2020 г., Националната програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух и предвидените дейности в Целите на Министерство на околната среда и водите за 2014 г., 2015 г. и 2016 г.³¹⁸

3.2.1.1. В Националната програма за развитие: България 2020 г. и в тригодишните планове за действие са определени едни и същи мерки за подобряване на КАВ със съответните срокове, необходими и осигурени финансови средства, индикатори за изпълнение, отговорни и свързани институции. Отчитането на мерките е показано в Приложение към тригодишния план „Матрица с мерки за изпълнението на НПП БГ 2020“ в съответния период с информация относно хода на изпълнение на всяка една от мерките.³¹⁹ За периода 2014 г. – 2016 г. изпълнението на мерките е посочено в Приложение № 3, мерките се отчитат регулярно, но без да се актуализират и без да се анализира крайната им степен на изпълнение. Няма отчитане на изпълнението на мерките след приключване на изпълнението на предвидените дейности. Съществуват пропуски при планиране и отчитане на изпълнението на мерките и оценката на индивидуалния принос на всяка от тях за подобряване на КАВ, както и тяхната ефективност. При докладване на изпълнението мерките не се отчитат самостоятелно спрямо заложените индикатори за изпълнение, отчитат се с обобщени постигнати резултати за годината, без да се отчита индивидуалния напредък от изпълнението им.³²⁰

Липсата на отчитане на изпълнението на мерките след приключване на изпълнението на предвидените дейности не позволява да се анализира крайната степен на изпълнение. В тригодишните планове мерките нямат заложен измерител, като в програмите не за всички мерки са посочени количествени и качествени индикатори за изпълнение. Предвиждането на мерки с еднакви дейности и липсата на заложен индикатори за изпълнение на мерките възпрепятства оценката на изпълнението, на индивидуалния принос и ефективността на всяка мярка.

³¹⁸ Одитно доказателство № 9

³¹⁹ Тригодишен план за действие за изпълнението на Националната програма за развитие: България 2020 в периода 2014-2016 г.: <http://www.strategy.bg/FileHandler.ashx?fileId=4508> ; Тригодишен план за действие за изпълнението на Националната програма за развитие: България 2020 в периода 2015-2017 г.: <http://www.strategy.bg/FileHandler.ashx?fileId=5259> ; Тригодишен план за действие за изпълнението на Националната програма за развитие: България 2020 в периода 2016-2018 г.: <http://www.strategy.bg/FileHandler.ashx?fileId=6341>

³²⁰ Одитни доказателства №№ 9,10

3.2.1.2. Изпълнението на мерките от Националната програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух – 2007 г. се отчита ежегодно чрез Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда за съответната година. В част „Емисии на вредни вещества във въздуха“ са включени данни на емисиите на основни замърсители, разпределени по години на национално ниво, както и за емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух, разпределени по групи източници. Данните за изпълнението на мерките отнасящи се за 2014 г. и 2015 г. са оповестени след публикуването на националните доклади през 2016 и 2017 г.³²¹ на интернет страницата на ИОАС.³²²

Изпълнени са мерки за ограничаване емисиите на замърсителите, чрез които заложените цели по Националната програма до 2010 г. и до 2015 г. за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух са изпълнени. Постигнати са праговите стойности за 2010 г., с което са изпълнени ангажиментите на България по Директива 2001/81/ ЕО за националните тавани за атмосферните емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк. Изпълнението на мерките и постигнатите стойности са показани в таблица 1.2 от Приложение № 3 към доклада.³²³

3.2.1.3. Всяка година МОСВ разработва и изготвя отчети за изпълнението на целите на МОСВ³²⁴, където се отчита изпълнението на дейностите по заложените цели за съответната година.³²⁵

Предприети са мерки от националните власти насочени към законодателни промени, засягащи КАВ. През 2015 г. със Закон за изменение и допълнение на ЗЧАВ³²⁶ са приети промени, свързани с изготвянето и изпълнението на общинските програми³²⁷ за намаляване нивата на замърсителите в районите с нарушено КАВ. Въведени са санкции за кметове и длъжностни лица за неизпълнение на задълженията по общинските програми, с което се залага осъществяване на засилен контрол по разработването и изпълнението на програмите за КАВ. Изпълнението на целите на МОСВ е посочено в таблица 1.3 от Приложение № 3 към доклада.³²⁸

С цел подобряване качеството на атмосферния въздух в населените места със Заповед³²⁹ от 24.07.2015 г. на министъра на околната среда и водите е създадена междуведомствена работна група за извършване на промени в законодателството, с оглед ограничаване на съдържанието на сяра и пепел във въглищата и брикетите, които се продават за битово отопление на населението. На първото заседание проведено на 06.08.2015 г. са обсъдени и изготвени предложения за въвеждане на регулация за горивата, които се използват в бита. В рамките на одитирания период МРГ не е заседавала, дейността ѝ е възобновена през 2017 г. и работата ѝ продължава по отношение на обсъждане и предлагане на варианти за извършването на промени в законодателството, с оглед ограничаване на съдържанието на сяра и пепел във въглищата и брикетите, които се продават за битово отопление.³³⁰

МОСВ методически подпомага общините при изготвяне, актуализиране и изпълнение на общински програми по чл. 27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух в районите с нарушено качество на атмосферния въздух и осъществяване на контрол върху тяхното изпълнение. От месец юли 2016 г. е обявена процедура за

³²¹ <http://eea.government.bg/bg/dokladi>

³²² Одитни доказателства №№ 9, 10

³²³ Приложение № 3 към доклада

³²⁴ Чл. 33а от Закона за администрацията

³²⁵ Одитно доказателство № 9 http://www5.moew.government.bg/?page_id=47573

³²⁶ Обн. ДВ, бр. 101 от 22.12.2015 г.

³²⁷ Чл. 27 от ЗЧАВ

³²⁸ Одитни доказателства №№ 10, 11

³²⁹ Заповед № РД-549/24.07.2015 г. на министъра на ОСВ

³³⁰ Одитно доказателство № 9

предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за разработване/ актуализиране на общинските програми за КАВ и възможност на общините с нарушено КАВ да кандидатстват по Оперативна програма "Околна среда" 2014-2020 г., приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“.³³¹

Във връзка с превишенията на нормите за КАВ по показател серен диоксид в гр. Гълъбово, вследствие на дейността на ТЕЦ от комплекс „Марица изток“ и заведена наказателна процедура³³² за състоянието на КАВ по този показател, МОСВ предприема мерки, като инициира усъвършенстване/надграждане на съществуващата система за ранно предупреждение (СРП). Изпълняват се два договора за обществена поръчка от 20.03.2017 г.³³³ между МОСВ и НИМХ – БАН по проект „Усъвършенстване на съществуващата СРП за замърсяване на приземния слой със серен диоксид“ със задачи насочени към определяне на гранична стойност на концентрацията на серен диоксид в АИС в гр. Гълъбово и създаване на алгоритъм за „Съветващ модул“, който да бъде интегриран в съществуващата СРП.³³⁴

Резултатите от мониторинга на атмосферния въздух показват, че предприетите мерки през одитирания период на местно ниво са недостатъчни, предвид продължаващите проблеми с наднормени нива на ФПЧ₁₀ на територията на цялата страна. Това налага да бъдат предприети мерки и на национално ниво, поради което МОСВ реализира:

- предоставяне на безвъзмездна финансова помощ от 108 млн. лв. по Приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“ на ОПОС 2014-2020 г. на общини с нарушено КАВ. Предвиденият финансов ресурс е насочен към основните източници на ФПЧ₁₀ – битовото отопление и транспортът. В рамките на тази ос през юли 2016 г. е обявена процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за разработване/ актуализация на общинските програми за КАВ. - Изпълнение на споразумение между МОСВ и Международната банка за възстановяване и развитие за оказване на съдействие за разработване на Национална програма за КАВ и Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения, фини прахови частици и амоняк в атмосферния въздух. Споразумението е ратифицирано със Закон от Народното събрание³³⁵ на 08.12.2016 г.³³⁶

За одитирания период националните власти изпълняват мерки насочени към подобряване КАВ. В резултат от изпълнението на мерките се намаляват емисиите на замърсителите в атмосферния въздух. Избраният подход за отчитането на изпълнението на мерките не позволява да се оцени индивидуалния принос, степента на изпълнение и ефективността на всяка една мярка.

Осъществяването на ефективна политика за устойчива околна среда от компетентните институции и организации, насочена както на национално, така и на местно ниво изисква наличието на стратегически документ за околната среда и наблюдение на неговото изпълнение, като средство за постигане на целите на закона и принципите на опазване на околната среда, както и определените приоритети на национално ниво за постигане на синергичен ефект от усилията на всички равнища и сектори. За одитирания период не е приета национална стратегия за опазване на околната среда, която да е водещият стратегически документ за провеждането на държавната политика по опазване околната среда.

³³¹ Одитни доказателства №№ 10, 11

³³² Наказателна процедура по нарушение № 2009/2135 по описа на Европейската комисия

³³³ Договор № Д-30-24/20.03.2017 г. между МОСМ и НИМХ-БАН за създаване на алгоритъм за „Съветващ модул“, който да може да бъде интегриран в съществуващата СРП за ТЕЦ от енергиен басейн „Марица-изток“ и Договор № Д-30-25/20.03.2017 г. между МОСМ и НИМХ-БАН за определяне на гранична стойност на концентрацията на SO₂ в гр. Гълъбово, при достигането на на която да започне намаляване на емисиите от операторите на ТЕЦ от енергиен басейн „Марица-изток“

³³⁴ Одитни доказателства №№ 2, 10, 11

³³⁵ Обн., ДВ, бр. 101/2016 г.

³³⁶ Одитни доказателства №№ 2, 10, 11 <http://ope.moew.government.bg/bg/pages/programirane-2014-2020/18#1>

3.2.2. *Предприети мерки от местните власти*

3.2.2.1. От Столична община до края на 2014 г. са изпълнявани мерки от „Програма за намаляване на нивата на емисиите и достигане на установените норми на ФПЧ и азотен диоксид на територията на Столична община за периода 2011-2014 г.“. Голяма част от заложените мерки са с постоянен характер и са изпълнявани регулярно през целия период според наличните финансови средства, като текущи ремонти на пътната инфраструктура, строителство на велосипедни алеи, механично почистване и миене на улици и булеварди, поставяне на тротоари, по-високи от нивото на озеленени площи и др. Част от мерките са свързани с изпълнението на проекти, които имат за цел подобряването на инфраструктурата и градската среда на Столична община и облекчаване на трафика, като разширяване на първи и строителство на втори метродиаметър, изграждане на кръгово движение и на кръстовища на две нива. Поради факта, че повечето от мерките са изпълнявани през целия период, няма яснота за ежегодната степен на изпълнение. Липсата на индивидуално годишно отчитане на изпълнението на мерките не позволява да бъде анализиран годишния принос на всяка мярка към подобряване на КАВ, както и индивидуалната годишна ефективност.

В „Програма за управлението на качеството на атмосферния въздух на СО за периода 2015 г. – 2020 г.“, приета от Столичния общински съвет на 18.05.2017 г.³³⁷, са заложили значително повече дългосрочни мерки, като фокусът им е върху провеждане на политики за намаляване на употребяваните за отопление твърди горива, насърчаване на населението да санира жилищата и да използва алтернативни източници на енергия, оптимална организация на транспортната схема с цел намаляване на трафика в центъра на града и облекчаване на задръстванията, посредством изграждане на кръстовища на две нива, подмяна на част от автобусите, доставка на тролейбуси и трамваи, както и строителство на 3-ти метродиаметър. Изпълнените мерки за периода 2014 г. – 2016 г. са посочени в таблица 2.1 от Приложение № 3 към доклада.³³⁸

3.2.2.2. За периода 2014 - 2015 г. Община Пловдив изпълнява „Програма за достигане на нормативните нива по показателите ФПЧ_{2,5} и ПАВ в атмосферния въздух на територията на Община Пловдив“ с План за действие за периода 2014 – 2015 г., която е неразделна част от Програмата за опазване околна среда. Мерките от секторната програма се отнасят само до показатели за намаляване на емисиите на ФПЧ_{2,5} и ПАВ. През 2014 г. се изпълняват допълнителни мерки³³⁹ за намаляване на замърсяването на въздуха с ФПЧ₁₀, които не са заложили в програмата на общината. Като компенсаторни мерки от плана за действие към Програмата за опазване на околната среда на Община Пловдив за периода 2014 - 2020 г. са предвидени изпълнението на конкретни и целенасочени мерки по отделните компоненти на околната среда, с цел постигане на съответствие с действащите норми и стандарти.³⁴⁰ Заложили са приоритетни дългосрочни мерки по отношение на замърсяването с ФПЧ₁₀ и NO₂ на атмосферния въздух.³⁴¹

През 2016 г. Община Пловдив кандидатства по Оперативна програма "Околна среда" 2014-2020 г., Приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“ с проектно предложение за изготвянето на комплексна програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух за достигане на нормативните стойности по показателите ФПЧ₁₀, ФПЧ_{2,5}, NO₂ и ПАВ, определени като показатели, които нарушават

³³⁷ Решение № 252 по протокол № 33/18.05.2017г. на СОС

³³⁸ Одитни доказателства №№ 20, 24

³³⁹ Приети от Програмният съвет за оценка и управление на КАВ на община Пловдив

³⁴⁰ Решение № 373 от 17.10.2013 г. и Решение № 252 от 01.08.2014 г. http://www.plovdiv.bg/wp-content/uploads/2012/12/POOS_Prils.pdf

³⁴¹ Одитни доказателства №№ 3,4, 21

КАВ на територията на общината.³⁴² Изпълнението на проекта стартира на 15.05.2017 г., с подписването на договор за безвъзмездна помощ.³⁴³

Изпълнените мерки за периода 2014 г. – 2016 г. са посочени в таблица 2.2 от Приложение № 3 към доклада.

3.2.2.3. През периода от 2014 г. до 2016 г. се изпълняват мерки от „Програма за намаляване на нивата на азотен диоксид и достигане на установените норми в община Стара Загора за периода 2013-2015 г.“³⁴⁴ със заложен мерки и формулирани приоритети и цели за подобряване КАВ на територията на гр. Стара Загора. Изпълнението на мерките, заложен в плана за действие към програмата за подобряване на КАВ се докладват ежегодно до Общинския съвет на Стара Загора и РИОСВ – Стара Загора. Изпълнени са мерки от програмата на Стара Загора насочени към намаляване на емисиите, намаляване на броя на превишенията на средночасовата норма и поддържане на средногодишната концентрация под средногодишната норма по показателя фини прахови частици с размер 10 микрона. Изпълнените мерки за периода 2014 г. – 2016 г. са посочени в таблица 2.3 от Приложение № 3 към доклада.³⁴⁵

От Столична община, Община Пловдив и Община Стара Загора се изпълняват мерките, предвидени в програмите им за управлението на КАВ, насочени към проблемните замърсители на съответната община. Съществуват пропуски при планирането и отчитането на изпълнението на мерките. Мерките не се отчитат самостоятелно спрямо заложените индикатори за изпълнение, отчитат се с обобщени постигнати резултати за годината. В трите одитирани общини, когато изпълнението на дадена мярка продължава по-дълго от една календарна година, не се отчита постигнатият напредък през съответната година, което не позволява да се даде оценка за ефективността на усилията и степента на изпълнението им, което затруднява и тяхното управление.

3.3. Санкции при несъответствие с определените норми за качество на атмосферния въздух³⁴⁶

В националното законодателство на Република България изискванията на Директива 2008/50/ЕО³⁴⁷ по отношение на санкциите е транспонирана в ЗООС, ЗЧАВ и наредбите към тях, като основна цел на законодателя е санкциите да бъдат ефективни, съразмерни и възпиращи. За неспазване на законодателството във връзка с качеството на атмосферния въздух се прилагат принудителни административни мерки, налагат се глоби и санкции по административен ред.³⁴⁸

3.3.1. Санкции при увреждане или замърсяване на околната среда по чл. 69 от Закона за опазване на околната среда

При увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения на едноличните търговци и на юридическите лица се налагат санкции.³⁴⁹ Санкциите се налагат от министъра на околната среда и водите или от упълномощени от него длъжностни лица с

³⁴² Договор за безвъзмездна финансова помощ с регистрационен № BG16M1OP002-5.002-0011-C01 г., сключен с Министерство на околната среда и водите. <http://ope.moew.government.bg/bg>, Решение № 373 от 17.10.2013 г.

³⁴³ Одитни доказателства №№ 4, 21

³⁴⁴ Програма за намаляване на нивата на азотен диоксид и достигане на установените норми на община Стара Загора за периода 2013-2015 г., приета с Решение № 831/ 25.07.2013 г. на Общински съвет Стара Загора

³⁴⁵ Одитни доказателства №№ 6, 22

³⁴⁶ Одитно доказателство № 56

³⁴⁷ чл. 30 от Директива 2008/50/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 21 май 2008 година относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа

³⁴⁸ Глава десета от ЗООС и глава седма от ЗЧАВ

³⁴⁹ Чл. 69, ал. 1 от ЗООС

наказателно постановление, в което се определят видът и размерът на санкцията и подлежи на обжалване по реда на Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) и въз основа на протокол от извършена проверка.³⁵⁰ Санкциите са еднократни или текущи, като текущите са с фиксиран размер или нарастващи. Видът, размерът и редът за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения се уреждат с наредба на Министерския съвет.³⁵¹ Министерът на околната среда и водите със заповед утвърждава образци на протокол за проверка, констативен протокол, предложение за налагане на санкция и наказателно постановление.³⁵²

През 2011 г. от МС е приета Наредба³⁵³, в която са определени видът, размерът и редът за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения, в т.ч. и при неспазване на нормативно установените срокове за привеждане на даден обект в съответствие с разпоредбите на законодателството по опазване на околната среда. Санкциите, налагани по реда на наредбата, са еднократни и текущи. Еднократна санкция се налага при допуснато аварийно замърсяване, при замърсяване на околната среда за определен период от време в работни часове и по данни от извършени собствени непрекъснати измервания (СНИ) при изпускане в атмосферния въздух на отпадъчни газове, съдържащи вредни вещества (замърсители) над нормите за допустими емисии или емисионните норми, определени в комплексните разрешителни на обектите. Текуща санкция се налага във всички останали случаи извън цитираните по-горе случаи.³⁵⁴

Със заповед от 22.02.2010 г. на министъра на околната среда и водите са утвърдени образци³⁵⁵ на протокола за проверка, констативният протокол, предложението за налагане на санкция и на наказателното постановление, които са публикувани на интернет страницата на МОСВ.³⁵⁶ Размерът на санкциите при замърсяване на атмосферния въздух се изчисляват на основата на установения единичен размер на санкцията за вредното вещество (замърсител) и масовия поток на емисиите за един час. Единичните размери на санкциите за отделните вредни вещества (замърсители) са посочени в таблица към Приложение № 2 от Наредбата за налагане на санкции в "лева на кг вредна емисия на газове", с приложени и формули, по които се изчислява размерът на санкцията за всеки конкретен случай. Посочени са конкретните вещества и химичните съединения, както и обема на емисия, които подлежат на финансови санкции.³⁵⁷

На юридическите лица и едноличните търговци, които при осъществяване на своята дейност изпускат в атмосферния въздух отпадъчни газове, съдържащи вредни вещества (замърсители) над нормите за допустими емисии (концентрации на вредни вещества в отпадъчни газове) и/или над определените емисионни норми и ограничения, описани в комплексните разрешителни, се налагат санкции от контролните органи на МОСВ – РИОСВ. Замерването се извършва в момента на проверка и не отразява потока на емисиите през останалото време, извън проверката или на основание на регистрирани собствени измервания на операторите. Когато замърсяването или увреждането на околната среда и/или неспазването на определените емисионни норми и ограничения се

³⁵⁰ Чл. 69, ал. 2, 3 и 4 и чл. 69а, ал.1 и 2 от ЗООС

³⁵¹ Чл. 69, ал. 8 от ЗООС

³⁵² Чл. 69а, ал. 3 от ЗООС

³⁵³ „Наредба за вида, размера и реда за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения“, приета с ПМС № 247 от 30.08.2011 г.

³⁵⁴ Чл.1, чл. 2 и чл. 3 от Наредбата за вида, размера и реда за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения

³⁵⁵ Съгласно чл. 69а, ал. 3 и чл. 69в, ал. 12 от ЗООС

³⁵⁶ Одитно доказателство № 9 <http://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/kontrolna-dejnost/riosv/zakonodatelstvo/>

³⁵⁷ Чл. 20 и приложение № 2 от Наредбата за вида, размера и реда за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения

установява с протоколи от лабораторни изпитвания/анализи, вземането на проби, измерванията, изпитванията и анализите се извършват от лабораториите в системата на МОСВ или от акредитирани лаборатории, включително акредитирани лаборатории за собствени периодични изследвания (СПИ) или СНИ на проверяваните лица. Проверката и вземането на проби се извършва в присъствието на представител на проверяваните лица.³⁵⁸ Въз основа на протокола за проверка и протоколите от лабораторните изпитвания/анализи контролиращото длъжностно лице съставя констативен протокол за установяване на замърсяването или увреждането на околната среда и/или неспазването на определените емисионни норми и ограничения. Санкциите се налагат с наказателно постановление от министъра на околната среда и водите или от директорите на РИОСВ, в което са определени видът и размерът им при установеното неспазване на нормите и условията в комплексните разрешителни на обектите.

При увреждане и замърсяване на околната среда и/или при неспазване на определените емисионни норми се налагат санкции. При установяване на нарушения на нормите на емисии на вредни вещества в атмосферата в ЗООС се съдържат санкции за промишлено замърсяване и при неспазване на условията в комплексните разрешителни. Санкциите са за нарушения установени в момента на проверката и не се взима предвид потока на емисиите през останалото време.

3.3.2. Санкции по Закона за опазване на околната среда и по Закона за чистотата на въздуха

В ЗООС и ЗЧАВ са определени два вида санкции – принудителни административни мерки³⁵⁹ и глоби или имуществени санкции.³⁶⁰

3.3.2.1. Принудителни административни мерки

Прилагането на принудителни административни мерки³⁶¹ се осъществява от министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице и директорите на РИОСВ в случаи на аварии, предизвикани от действия или бездействия на оператори на обекти и територии, възникване на непосредствена опасност за замърсяване или увреждане на околната среда или за увреждане на здравето или имуществото на хората, предотвратяване или преустановяване на административни нарушения и др.³⁶² Принудителните административни мерки са превантивни, преустановителни и възстановителни и се прилагат с мотивирана заповед на компетентния орган, с която се определя подходящ срок за изпълнението ѝ. Със мотивирана заповед на министъра на околната среда и водите със съдействието на областния управител се спират производствената дейност на собствениците или ползвателите на територии, както и достъпа до територии на собствениците и ползвателите, включително чрез пломбиране или запечатване. Принудителните административни мерки се прилагат до отстраняване на причините, довели до тяхното прилагане. Заповедта се съобщава на заинтересованото лице и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като обжалването на заповедта не спира действието.³⁶³

Принудителните административни мерки са временно спиране или ограничаване дейността на операторите на инсталации, даване на задължителни писмени указания за преустановяване извършването на определени действия или за задължително предприемане на такива действия в определен срок, разпореждане за извършване на

³⁵⁸ Чл.6 и чл.7 от Чл.20 от Наредбата за вида, размера и реда за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения

³⁵⁹ Глава десета от ЗООС и глава седма от ЗЧАВ

³⁶⁰ Чл. 162 до чл. 166б от ЗООС и от чл. 34 до чл. 42а от ЗЧАВ

³⁶¹ Глава десета от ЗООС и глава седма от ЗЧАВ

³⁶² Чл. 158 от ЗООС и чл. 33а от ЗЧАВ

³⁶³ Чл. 159 и чл. 160 от ЗООС и чл. 33б и чл. 33в от ЗЧАВ

анализи, експертизи, проверки, изпитвания на вещества и продукти, инсталации, съоръжения и др.³⁶⁴

3.3.2.2. Глоби и имуществени санкции

Министърът на околната среда и водите или на упълномощените от него длъжностни лица и директори на РИОСВ налагат имуществени санкции на юридически и физически лица, осъществяващи дейности с източници на емисии в атмосферния въздух. На операторите на инсталации, неизпълняващи задълженията по ЗООС³⁶⁵ и представящи невярна информация на докладването на данни³⁶⁶ в публичния регистър за изпускането и преноса на замърсители на национално ниво се налага имуществена санкция.³⁶⁷ За неизпълнение на изискванията по ЗООС³⁶⁸ на физическо и юридическо лице, притежаващо моторно превозно средства, което чрез своето устройство, действие или използвано гориво причинява замърсяване на атмосферния въздух се налага глоба или имуществена санкция в двоен размер на незаплатената екотакса за моторното превозно средство.³⁶⁹ С глоба³⁷⁰ се наказва длъжностно лице, което не допусне в обекта или на територията контролен орган, извършващ проверка, измерване или вземане на проба и имуществена санкция³⁷¹ се налага на юридическото лице или едноличния търговец, когато лицето е негов работник или служител.³⁷²

С изменението на ЗООС от 14.08.2015 г. се въвеждат глоби³⁷³ за физическите лица, областните управители, кметовете на общини, кметовете на райони, кметовете на кметства и длъжностните лица и имуществени санкции за юридическите лица и едноличните търговци при нарушаване на закона.³⁷⁴ При повторно нарушение се налага глобата или имуществената санкция в двоен размер. Въвежда се и глоба³⁷⁵ за нарушения, извършени от физически лица при явно маловажни случаи.³⁷⁶ От законодателя е предвидено при явно маловажни случаи на нарушения, извършени от физически лица глоба, но нормативно не е определено и липсва яснота кои случаи при нарушаване на екологичното законодателство могат да бъдат приети като такива.

Обект на глоби и имуществени санкции по ЗЧАВ са нарушаването на разпоредбите за емисии от неподвижни източници³⁷⁷, емисии от подвижни източници, в т.ч. норми, изисквания и емисии на летливи органични съединения³⁷⁸ Неорганизираното изпускане на емисии в атмосферния въздух, когато е възможно ограничаването му, също се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция.³⁷⁹ На физическите лица се налагат глоби, а на юридическите лица - имуществени санкции, когато не провеждат предвидения по закона емисионен контрол, редовни проверки и не изготвят и не осигуряват изпълнението на програма за техническа поддръжка на пречиствателните съоръжения за спазването на емисионните норми по разрешителното.³⁸⁰ С глоба се наказва лице, осъществяващо

³⁶⁴ Чл. 33б от ЗЧАВ

³⁶⁵ Чл. 125 от ЗООС

³⁶⁶ Чл. 22а от ЗЧАВ

³⁶⁷ Чл. 164 от ЗООС от 10 000 до 5000 000лв. за неизпълнение на чл.125 и от 2 000 до 5 000лв. за неизпълнение на чл.22а

³⁶⁸ Чл. 56а от ЗООС

³⁶⁹ Чл. 164б от ЗООС

³⁷⁰ В размер от 2 000 до 20 000 лв.

³⁷¹ В размер от 2 000 до 20 000 лв.

³⁷² Чл. 165 и чл. 166 от ЗООС

³⁷³ В размер от 200 до 20 000 лв.

³⁷⁴ В размер от 5 000 до 500 000 лв.

³⁷⁵ В размер от 100 до 500 лв.

³⁷⁶ Чл. 162 от ЗООС

³⁷⁷ Чл. 34н и чл. 41 от ЗЧАВ

³⁷⁸ Разтворители, бои, лакове, течни горива и производни) и летливи органични съединения, изпускани в околната среда (относно вещества, които нарушават озоновия слой – хладилно и климатично оборудване, съдържащо флуорсъдържащи парникови газове – чл.34, чл. 34а, чл. 34б, чл. 34в, чл. 34 г, 34д, чл. 34е, чл. 34ж, чл. 34з, чл. 34и и чл. 34к, чл. 34м от ЗЧАВ

³⁷⁹ В размер от 500 до 5 000 лв. чл. 35 от ЗЧАВ

³⁸⁰ В размер от 100 до 2 000 лв. чл. 36 от ЗЧАВ

дейности с източници на емисии в атмосферния въздух, което не извърши предвидените изисквания за уведомяване в съответствие със закона³⁸¹ и не осигури достъп и съдействие³⁸² на контролните органи.³⁸³ Заложени са санкции отнасящи се до мониторинговата система за КАВ. Ако деянието не представлява престъпление, наказва се с глоба лицето, което повреди съоръженията на станциите³⁸⁴ и унищожи или подправи данни и информация,³⁸⁵ както и не осигури свободен достъп до информацията³⁸⁶ от националната и от местните системи за наблюдение и контрол върху състоянието на околната среда.³⁸⁷ Предвидено е при повторно нарушение на глобата или имуществената санкция да се налага в двоен размер.³⁸⁸

С изменението на ЗЧАВ от 22.12.2015 г. се въвеждат санкции на кметове и длъжностни лица за неизпълнение на задълженията по общинските програми за КАВ. Определят се редът и лицата, които налагат санкциите.³⁸⁹ Предвидени са глоби при неразработване на програми³⁹⁰, при неизпълнение на указания на министъра на околната среда и водите³⁹¹ и при неизпълнение задълженията по организиране на изпълнението на мерките в програмите и в оперативния план за действие.³⁹² От 02.02.2017 в ЗЧАВ се въвеждат изисквания за контрол и мониторинг на емисиите на серен диоксид, азотни оксиди и прах, изпускани в атмосферния въздух от средни горивни инсталации (СГИ),³⁹³ както глоби и имуществени санкции³⁹⁴ при неизпълнение на изискванията.³⁹⁵ Предвидените в закона санкции за кметовете и общински длъжностни лица са определени по отношение на изпълнение изискванията за разработване на програми за управление на КАВ и организиране на изпълнението на мерките в тях. Не са предвидени санкции при неизпълнение на мерките предвидени в програмите, както и при непостигане на ефективни резултати за подобряване на КАВ.

Конкретният размер на глобите и имуществените санкции, в рамките на определения в ЗЧАВ минимален и максимален размер, се определят от директорите на РИОСВ по предложение на служителите на експертен принцип, което предполага тълкуване на тежестта на нарушението и съответно тежестта на наказанието и размера на глобите и имуществените санкции. *Широките граници на предвидените глоби и имуществени санкции създава възможност за субективно тълкуване на тежестта на нарушението и влиянието му върху КАВ и риск от корупционен натиск (практики).*

3.3.3. Административнонаказателна отговорност

Предвидено е нарушителите на разпоредбите на ЗООС и ЗЧАВ да носят административно наказателна отговорност. При извършване на проверки и констатиране на нарушения се съставят актовете за установяване на административни нарушения (АУАН) от длъжностни лица, оправомощени от министъра на околната среда и водите или от директора на съответната РИОСВ, както и от представители на обществеността и на неправителствени екологични организации, определени от министъра на околната среда и водите.³⁹⁶

³⁸¹ В размер от 50 до 2 000 лв.

³⁸² В размер от 50 до 500 лв.

³⁸³ Чл. 37 и чл. 38 от ЗЧАВ

³⁸⁴ В размер от 500 до 1 000 лв.

³⁸⁵ В размер от 50 до 500 лв.

³⁸⁶ Глоба от 10 до 100 лв., при повторно нарушение глобата от 20 до 200 лв.

³⁸⁷ Чл. 39 и чл. 40 от ЗЧАВ

³⁸⁸ Чл. 34а, ал.3; чл. 34б, ал.3; чл. 34в, ал. 2; чл. 34г, ал.2; чл. 34д; чл. 34н, ал. 1; чл. 34о, ал. 2; чл. 36, ал.2; чл. 37, ал.2 от ЗЧАВ

³⁸⁹ Чл. 42а от ЗЧАВ

³⁹⁰ В размер от 2 000 до 5 000 лв. чл. 42а, ал.1 от ЗЧАВ

³⁹¹ В размер от 1000 до 4 000 лв. чл. 42а, ал.2 от ЗЧАВ

³⁹² В размер от 1 000 до 5 000 лв. чл. 42а, ал.3 от ЗЧАВ

³⁹³ Чл. 9г от ЗЧАВ

³⁹⁴ В размер от 500 до 20 000 лв.

³⁹⁵ Чл. 34о от ЗЧАВ

³⁹⁶ Чл. 43, ал. 4 от ЗЧАВ и чл. 167 и чл. 169, ал.1 от ЗООС

Наказателните постановления за нарушаване на ЗООС и ЗЧАВ се издават от министъра на околната среда и водите или от оправомощено от него длъжностно лице или от директора на съответната РИОСВ.³⁹⁷ Установяването на нарушенията и издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Разпоредбите на Закона за административните нарушения и наказания предвиждат за маловажни случаи на административни нарушения наказващият орган да не наложи наказание, а да предупреди нарушителя, устно или писмено, че при повторно извършване на нарушение ще му бъде наложено административно наказание.³⁹⁸

Предвидена е наказателна отговорност за лица, които замърсяват или допускат замърсяване на въздуха, което го прави опасен за хора, животни и растения като наказанието е лишаване от свобода от една до пет години и глоба от пет хиляди до тридесет хиляди лева. Предвидени са наказания за деяния причиняващи немаловажни вреди на околната среда.³⁹⁹

Предвидени са принудителни административни мерки, насочени към дейността на операторите на инсталации. Мерките са временно спиране или ограничаване на дейността, даване на указания за преустановяване на извършването на определени действия или за задължително предприемане на такива действия в определен срок. Принудителните административни мерки се прилагат до отстраняване на причините за прилагането им.

Глобите и имуществените санкции са насочени към лицата осъществяващи дейности с източници на емисии в атмосферния въздух. В ЗООС са насочени към изпускането на вредни емисии, причиняващи нарушаването на КАВ, докато в ЗЧАВ са насочени основно към несъответствия на норми за качество и на регламентирани изисквания, отнасящи се до документалното представяне на дейностите, като уведомяване, регистрационен режим, наличие на удостоверения и сертификати.

От 2015 г. при нарушаването на разпоредбите на ЗООС и ЗЧАВ са предвидени санкции към местните органи. В ЗЧАВ санкциите са насочени към кметовете и длъжностните лица във връзка с неизпълнението на задълженията за разработване на програми за КАВ и за организиране на изпълнението на мерките в програмите и в оперативния план за действие.

Националното законодателство е съобразено с нормите и законовата регулация на ЕС в областта на санкциите при неспазване на законодателството по отношение на КАВ. Предвидена е наказателна отговорност за лица, които извършват престъпления против околната среда и за деяния причиняващи немаловажни вреди на околната среда. Наказанията са лишаване от свобода и глоба в зависимост от вредите на околната среда.

3.4. Ефективност от прилагането на санкциите на национално и регионално ниво

Дейностите във връзка с налагането на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда по компонент „въздух“ се изпълняват от РИОСВ.⁴⁰⁰ Директорът на РИОСВ налага принудителни административни мерки, глоби и имуществени санкции при констатирани нарушения на законодателството в областта на околната среда, включително по компонент „въздух“, като издава наказателни постановления и административни актове в изпълнение на законоустановените му компетенции.⁴⁰¹

³⁹⁷ Чл. 168 и чл. 169, ал. 2 от ЗООС и чл. 43 ал. 3, ал. 5 и ал. 6 от ЗЧАВ

³⁹⁸ Чл. 28 от ЗАНН

³⁹⁹ Чл. 352, ал. 1 и ал. 3 от Наказателния кодекс

⁴⁰⁰ Глава десета от ЗООС и глава седма от ЗЧАВ

⁴⁰¹ Чл. 7 от Правилника за устройството и дейността на РИОСВ

3.4.1. Санкции по чл. 69 от Закона за опазване на околната среда при увреждане или замърсяване на околната среда

За одитирания период по чл. 69 от ЗООС за компонент „въздух“ от директорите на РИОСВ са наложени общо 159 броя санкции по наказателни постановления на стойност 1 735 657 лв., в т.ч. 124 броя текущи санкции на стойност 134 761 лв. и 35 броя еднократни санкции на стойност 1 600 896 лв. Издадени са заповеди за промяна на наложени санкции⁴⁰² 245 броя, от които за отмяна са 116 броя и за намаляване на санкцията са 129 броя. За спиране на наложената санкцията са издадени 99 броя заповеди и за възобновяване на санкцията са 80 броя.⁴⁰³ За периода събраните суми от налагани санкции са на обща стойност 3 271 023 лв. и предадени на НАП за принудително събиране 22 броя преписки на обща стойност 135 515 лв.⁴⁰⁴

Осемдесет на сто от приходите от санкциите за увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми по чл. 69 от ЗООС постъпват по бюджета на общината, на чиято територия се намира санкционираният субект.⁴⁰⁵ Приходите от глоби и имуществени санкции за нарушаване на ЗООС следва да се изразходват за екологични проекти и дейности по приоритети, определени в общинските програми за околна среда.⁴⁰⁶

В края на всеки календарен месец РИОСВ разпределя постъпленията от санкциите от предходния месец и ги превежда по единната бюджетна сметка на Министерството на околната среда и водите и на общинските бюджети, съгласно разпределението на закона.⁴⁰⁷ За одитирания период в МОСВ са постъпили средства в размер на 1 059 655 лв. санкции, наложени на основание чл. 69 от ЗООС и свързани със замърсяване на атмосферния въздух над допустимите норми.⁴⁰⁸

Постъпили са средства от наложени санкции по бюджета на общините,⁴⁰⁹ които са обект на директни проверки по време на одита. Поради факта, че общинските бюджети не се съставят и отчитат в програмен формат, не може се определи конкретна сума, която е постъпила от наложените санкции по компонент „въздух“. В счетоводната отчетност на общините е предвидено аналитична отчетност на приходите от глоби и имуществени санкции във връзка с нарушаване на ЗООС, но няма аналитичност по компоненти на околната среда.⁴¹⁰

Постъпленията от санкциите се разпределят съгласно изискванията на ЗООС. Акумулираните суми от глоби и имуществени санкции постъпват по бюджета на общините и се разходват за дейности, съгласно одобрените бюджети за съответната година, което не дава разумна увереност, че акумулираните средства се насочват към дейности за подобряване на КАВ. По този начин не се прилага принципа „замърсителят плаща за причинените вреди“, както е регламентирано в разпоредбите на ЗООС.

3.4.2. Санкции по Закона за чистотата на атмосферния въздух

При констатирани нарушения на ЗЧАВ през периода 2014 г. – 2016 г. от директорите на РИОСВ са наложени глоби и имуществени санкции по 288 броя АУАН, от които 13 броя са прекратени. Издадени са 281 наказателни постановления на обща стойност 301 350 лв., в т. ч. за налагане на глоби на физически лица са издадени 34 броя

⁴⁰² Чл. 69б от ЗООС

⁴⁰³ Чл. 69в от ЗООС

⁴⁰⁴ Одитно доказателство № 9, Приложение № 5 към одитния доклад

<http://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/kontrolna-dejnost/riovs/globi-i-sankcii/page/2/>

⁴⁰⁵ Чл. 65, ал. 1 от ЗООС

⁴⁰⁶ Чл. 65, ал. 3 от ЗООС

⁴⁰⁷ Одитно доказателство № 9

⁴⁰⁸ Одитно доказателство № 12 и Приложение № 5 от доклада

⁴⁰⁹ Столична община, Община Пловдив, Община Стара Загора

⁴¹⁰ Одитни доказателства №№ 9, 20, 21, 22, 51 и 52 <https://www.sofia.bg/budget>

на стойност 18 000 лв. и за налагане на имуществени санкции 247 броя на обща стойност 283 350 лв. Издадените и прекратени АУАН за налагане принудителни административни мерки от РИОСВ за нарушения по компонент „въздух“ са показани в таблица № 3.

Таблица № 3

АУАН	2014		2015		2016	
	общ брой	прекратени	общ брой	прекратени	общ брой	прекратени
ЗЧАВ	85	2	87	5	116	6

Източник: Писмо № изх. 50-00-17 от 23.06.2017 г. на директора на дирекция ПОС на МОСВ <http://www.moew.government.bg/bg/godishen-otchet-nalozeni-sankcii-2016-g/>

Сумите от събраните глоби и имуществени санкции, наложени по ЗЧАВ се насочват за финансиране на дейността на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС)⁴¹¹ за реализация на екологични проекти и дейности в изпълнение на национални и общински стратегии и програми в областта на околната среда.⁴¹² За одитирания период събраните суми за наложените санкции са в размер на 342 071 лв., като за принудително събиране са предадени на Националната агенция по приходите (НАП) 53 броя преписки по наказателни постановления на стойност 63 200 лв.⁴¹³

През одитирания период 2014 г. – 2016 г. от министъра на околната среда и водите не са налагани глоби във връзка с неизпълнение на задължения за изготвяне и изпълнение на програми за подобряване на качеството на атмосферния въздух,⁴¹⁴ на кметове и длъжностни лица за неизпълнение на изискванията по чл. 27 от ЗЧАВ.⁴¹⁵

РИОСВ налагат санкции за нарушения, които са разкрити при провеждане на контролната им дейност. Директорът на регионална инспекция по околната среда и водите осъществява на регионално равнище контрол върху компонентите на околната среда и факторите, които им въздействат.

От министъра на околната среда и водите не са налагани глоби на кметове и длъжностни лица във връзка с неизпълнение на задължения за изготвяне и изпълнение на програми за подобряване на качеството на атмосферния въздух. Неприлагането на законната възможност за налагане на глоби на кметове и общински длъжностни лица не способства за качествено и в срок разработване и изпълнение на общинските програми за подобряване на качеството на атмосферния въздух.

3.4.3 Наложени принудителни административни мерки за компонент „въздух“ по ЗООС и по ЗЧАВ

За одитирания период са предприети 120 принудителни административни мерки (ПАМ), свързани със спиране на дейности на инсталации до привеждане в съответствие с изискванията на законодателството по опазване на околната среда. При налагането на ПАМ юридически лица, работещи в несъответствие с изискванията на екологичното законодателство предприемат мерки за привеждане в съответствие със законовите норми. В таблица № 4 са посочени издадените заповеди за ПАМ от 16-те РИОСВ и издадените заповеди от РИОСВ обект на директни проверки.⁴¹⁶

⁴¹¹ Чл. 65, ал. 5, т. 5 от ЗООС

⁴¹² Чл. 61, ал. 1 от ЗООС

⁴¹³ Одитно доказателство 9 <http://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/kontrolna-dejnost/riosv/globi-i-sankcii/page/2/>

⁴¹⁴ Съгласно чл. 42а, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 във връзка с чл. 27 от ЗЧАВ

⁴¹⁵ Одитно доказателство № 12 и Приложение № 5 към доклада

⁴¹⁶ Одитно доказателство № 12

Таблица № 4

брой

	2014 г.	2015 г.	2016 г.	общо
За 16-те РИОСВ, в т.ч.:	26	39	55	120
РИОСВ София	0	3	1	4
РИОСВ Пловдив	2	3	3	8
РИОСВ Стара Загора	0	1	3	4

Източник: Писмо № изх. 50-00-17 от 23.06.2017 г. на директора на дирекция ПОС на МОСВ

В сравнение с предходните 2014 г. и 2015 г. се наблюдава тенденция на увеличаване на наложените ПАМ за 2016 г., което е в резултат на засилени контролни дейности от РИОСВ, свързани с прилагането на нормативните актове, регламентиращи качеството на компонентите на околната среда и факторите които им въздействат.

3.4.4. Санкции, прилагани на местно ниво от регионалните органи на МОСВ – РИОСВ – София, РИОСВ – Пловдив и РИОСВ – Стара Загора

При осъществяване на контролната дейност инспекторите от РИОСВ установяват нарушения и събират доказателства (вземат проби, които дават за изпитване, съставят протоколи и т.н.). За установените нарушения и въз основа на събраните доказателства се съставя от оправомощени длъжности лица АУАН, който е основание за издаване на наказателно постановление, в което се определя размерът на глобата или имуществената санкция.

Директорът на РИОСВ⁴¹⁷ издава наказателни постановления и административни актове за налагане на принудителни административни мерки. За прилагане на принудителни административни мерки се съставят предупредителни и констативни протоколи и чрез заповеди се дават предписания.⁴¹⁸

През одитирания период от РИОСВ – София, РИОСВ – Пловдив и РИОСВ – Стара Загора са наложени глоби и имуществени санкции във връзка с неизпълнение на задължения и замърсяване на атмосферния въздух съгласно чл. 69 от ЗООС и глава 7 от ЗЧАВ са показани в таблица № 5.⁴¹⁹

Таблица № 5

лева

	2014 г.	2015 г.	2016 г.
РИОСВ София	10 161	372 564	13 719
РИОСВ Пловдив	57 458	4 830	60 515
РИОСВ Стара Загора	2 871	2 409	20 018

От
отчетените

данните за 2015 г. на РИОСВ – София се наблюдава значителна разлика на наложените глоби и имуществени санкции в сравнение с 2014 г. и 2016 г. От РИОСВ София през 2015 г. е наложена еднократна имуществена санкция на оператор в размер на 347 884,94 лв. за превишение на средномесечни стойности по отношение на замърсители (азотни оксиди) за 12 месеца на 2013 г. по информация от представени и утвърдени месечни доклади за собствени измервания на оператора. Наказателното постановление, издадено от директора на РИОСВ – София, е отменено от Софийски районен съд, поради неспазени сроковете за издаване на констативен протокол⁴²⁰ и тримесечния срок по чл. 34, ал. 1 от ЗАНН и пропускане на нормативно установени срокове в следствие на бездействие на РИОСВ – София.⁴²¹

⁴¹⁷ Чл. 7 от Правилник за устройството и дейността на РИОСВ

⁴¹⁸ Одитно доказателство № 9

⁴¹⁹ Одитно доказателство № 12

⁴²⁰ Чл. 10, ал. 2 от Наредбата за вида, размера и реда за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения

⁴²¹ Одитни доказателства №№ 16 и 56

Във връзка с неизпълнение на задължения по ЗООС и по ЗЧАВ, както и за причинено замърсяване на атмосферния въздух през одитирания период в МОСВ и в общините са постъпили приходи от глоби и имуществени санкции.

3.4.4. Причини за отмяна на наказателни постановления при съдебно обжалване на наказателни постановления, издадени от директори на РИОСВ

За одитирания период са обжалвани 21 броя наказателни постановления за наложени имуществени санкции по чл. 69 от ЗООС. Обжалваните наказателни постановления за наложени санкции по чл. 69 от ЗООС са одитирания период са показани в таблица № 6.

За същия период са обжалвани 27 броя издадени наказателни постановления за налагане на глоби и имуществени санкции за нарушения по ЗЧАВ. Обжалваните наказателни постановления за налагане на глоби и имуществени санкции, издадени за нарушения по ЗЧАВ за 2014 г. и 2015 г. са показани в таблица № 7.⁴²²

Таблица № 6

ГОДИНА НА ОБЖАЛВАНЕ	ВЛЕЗЛИ В СИЛА		ОТМЕНЕНИ		В СЪДЕБНА ПРОЦЕДУРА		ОБЩО	
	БРОЙ	СТОЙНОСТ лева	БРОЙ	СТОЙНОСТ лева	БРОЙ	СТОЙНОСТ лева	БРОЙ	СТОЙНОСТ лева
2014	2	846	0	0	2	13 835	4	14 681
2015	1	9 116	2	352 885	4	178 485	7	540 486
2016	3	1 681	2	177 915	5	24 730	10	204 326
общо:	6	11 643	4	530 800	11	217 050	21	759 493

Източник: Източник: Писмо № изх. 50-00-17 от 23.06.2017 г. на директора на дирекция ПОС на МОСВ <http://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/kontrolna-dejnost/riosv/globi-i-sankcii/page/2/>

Таблица № 7

ГОДИНА	ОБЖАЛВАНИ НП-ГЛОБИ						ОБЖАЛВАНИ НП-ИМУЩЕСТВЕНИ САНКЦИИ					
	ВЛЕЗЛИ В СИЛА		ОТМЕНЕНИ		В СЪДЕБНА ПРОЦЕДУРА		ВЛЕЗЛИ В СИЛА		ОТМЕНЕНИ		В СЪДЕБНА ПРОЦЕДУРА	
	БРОЙ	СТОЙНОСТ лева	БРОЙ	СТОЙНОСТ лева	БРОЙ	СТОЙНОСТ лева	БРОЙ	СТОЙНОСТ лева	БРОЙ	СТОЙНОСТ лева	БРОЙ	СТОЙНОСТ лева
2014	3	7 000	1	200	1	1 000	11	30 000	6	31 000	3	3 000
2015	3	800	1	500	1	1 000	5	5 800	3	8 000	9	10 500

Източник: Източник: Писмо № изх. 50-00-17 от 23.06.2017 г. на директора на дирекция ПОС на МОСВ <http://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/kontrolna-dejnost/riosv/globi-i-sankcii/page/2/>

Направен е преглед на общо 35 досиета чрез извършване на проверки, на включените в обхвата на одита РИОСВ⁴²³ във връзка с осъществената контролна дейност на обекти, включени в годишните им планове. При шест проверки са установени нарушения на екологичното законодателство. При четири проверки са издадени АУАН и НП, с които е наложена парична санкция. Наложена една ПАМ за спиране на дейността и при едно установено нарушение не се предприети действия.⁴²⁴

На обжалвани в съда наказателни постановления издадени от трите РИОСВ е извършена директна проверка на 15 досиета.⁴²⁵ Общата стойност на санкциите по обжалваните наказателни постановления е в размер на 581 640 лв., от които три броя постановления са са потвърдени от съда на обща стойност от 17 400 лв.⁴²⁶ При 12 съдебни производства на обща сума 564 240 лв. е отменено наказателното постановление.⁴²⁷

⁴²² Одитно доказателство № 9

⁴²³ РИОСВ – София - 11 броя, РИОСВ – Пловдив - 11 броя и РИОСВ – Стара Загора – 13 броя

⁴²⁴ Одитно доказателство № 56

⁴²⁵ РИОСВ – София – 2 досиета, РИОСВ – Пловдив – 1 досие и РИОСВ Стара Загора – 12 досиета, от които 11 на ТЕЦ „Брикел“ („Брикел“ ЕАД)

⁴²⁶ Наказателно постановление на РИОСВ – София, на РИОСВ – Пловдив и на РИОСВ – Стара Загора

⁴²⁷ Одитно доказателство № 56

От прегледа на 12 отменени досиета на обжалваните наказателни постановления за едно постановление основната причина за отменяне е пропускане на нормативно установени срокове за съставяне на констативен протокол и наказателно постановление. За 10 броя наказателни постановления причините са: липса на прецизно описание на извършените нарушения; доказателствата за извършените нарушения не са достатъчни за доказване на нарушението; констатациите за нарушения не са подкрепени с технически средства; неправилно посочени законови норми, които са нарушени. За едно наказателно постановление причината за отмяна е позоваване на съд на „определение за маловажност“ на нарушението по ЗАНН⁴²⁸, без съдът да се мотивира какво е определението за "маловажно значение" при екологични нарушения.⁴²⁹

В връзка със подобряване на санкционната дейността от МОСВ са дадени указания⁴³⁰ до директорите на РИОСВ във връзка с резултатите от извършена проверка на Върховната административна прокуратура на актове и постановления издадени от РИОСВ при извършване на контролната и административно-наказателната дейност по прилагане на ЗООС.⁴³¹

Положени са усилия от МОСВ за подобряване на осъществяваната санкционна дейност на РИОСВ.

Политиката на националните и местни власти по опазване чистотата на атмосферния въздух е насочена към постигане и поддържане на качество на въздуха, в съответствие с определените от националното законодателство изисквания и осъществяване на отговорностите на Република България по ангажиментите за прилагане на европейските директиви и международните споразумения.

Идентифицираните пропуски по отношение на липсата на национална стратегия за опазване на околната среда, непроменяният брой пунктове за мониторинг в големите градове, както и пропуски при определянето на отговорности за провеждане на местната политика за КАВ и неприлагане на санкции на кметове и длъжностни лица във връзка с неизпълнение на задълженията им по ЗООС и ЗЧАВ е причина за недостатъчно ефективно функциониране на системата за управление на КАВ.

II. Ефективен мониторинг и докладване на качеството на атмосферния въздух

1. Система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух в страната⁴³²

Мониторингът на замърсяването на въздуха се осъществява на европейско, национално, регионално и местно ниво.

1.1. Изградена система за мониторинг

Качеството на атмосферния въздух във всички РОУКАВ се следи чрез националната система за наблюдение, контрол и информация върху състоянието на околната среда на МОСВ.⁴³³ Националната система за мониторинг на околната среда осигурява оценка на КАВ върху територията на страната, разделена на 6 Района за оценка

⁴²⁸ Чл. 28 от ЗАНН

⁴²⁹ Одитно доказателство № 56

⁴³⁰ Писмо изх. № 11-00-99/26.06.2017 г. на заместник-министър на околната среда и водите

⁴³¹ Одитно доказателство № 9

⁴³² Одитно доказателство № 54

⁴³³ Чл. 20, ал. 1 от ЗЧАВ

и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ)⁴³⁴, утвърдени със заповед на министъра на околната среда и водите.⁴³⁵

Националната система за мониторинг на околната среда е специализирана система, работеща в непрекъснат режим и осигуряваща данни за състоянието на атмосферния въздух със стандартни неподвижни пунктове за мониторинг. В населени места без неподвижни пунктове за мониторинг наблюдението на КАВ се извършва от мобилни автоматични станции (МАС). Мониторингът на качеството на атмосферния въздух се осъществява чрез автоматични и ръчни пунктове съгласно изискванията на Наредба № 12 от 15.07.2010 г. Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) в ИАОС⁴³⁶ е създадена и функционира в съответствие с изискванията на Закона за опазване на околната среда.⁴³⁷ Системата се ръководи от министъра на околната среда и водите чрез ИАОС и включва Национална мрежа за мониторинг на атмосферния въздух.⁴³⁸ В обхвата на НСМОС е включена контролно-информационна система за емисии на вредни вещества в атмосферния въздух. За информационното осигуряване на НСМОС е създадена национална автоматизирана система за мониторинг на околната среда (НАСМОС).⁴³⁹ НСМОС изпълнява и функции по обмен на информация за състоянието на околната среда с Европейската система за мониторинг.⁴⁴⁰ На територията на Република България е изградена и действа Национална система за контрол на КАВ (НСККАВ), която е част от НСМОС и се администрира от ИАОС.⁴⁴¹

Дейността на Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух се регламентира със заповед на министъра на околната среда и водите⁴⁴² по отношение на брой, вид на пунктовете, контролирани атмосферни замърсители, методи и средства за измерване.⁴⁴³

Измервания и наблюдения на компонентите на околната среда се извършват от структурите на ИАОС по единни, унифицирани методи за пробонабиране и анализи при спазване на процедурите за осигуряване на качеството на измерванията и данните. Главна дирекция „Лабораторно-аналитична дейност“ към ИАОС е структурирана в петнадесет териториални звена – едно звено Централна лаборатория – София, включваща девет отдела и четиринадесет регионални звена позиционирани в големи градове на страната. Всички лаборатории на ИАОС са акредитирани по БДС EN ISO/IEC 17025 – „Общи изисквания относно компетентността на лабораториите за изпитване и калибриране“ от ИА „БСА“ със Сертификат за акредитация и заповед № А 507/17.09.2015 г. за преакредитация, издадени от Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“. Сертификатът е валиден до 17.09.2019 г.⁴⁴⁴

Качеството на всички измервания на нивата на атмосферните замърсители се осигурява и контролира с еднакви процедури, методи и средства за калибриране и изпитване. Отдел „Калибровка“ към „Дирекция мониторинг и оценка на околната среда“ извършва дейностите по калибриране на средствата за измерване за контрол на КАВ и емисионен контрол и издава свидетелства съгласно Европейски стандарт.⁴⁴⁵ В изпълнение на изискванията на Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. на МОСВ и МЗ е изготвен „Единен подход за осигуряване и контрол на качеството на измерванията на нивата на

⁴³⁴ Заповед № 969/21.12.2013 г. на министъра на околната среда и водите

⁴³⁵ Одитно доказателство № 10

⁴³⁶ <http://eea.government.bg/bg/nsmos>

⁴³⁷ Чл.1, т. 7 от ЗООС

⁴³⁸ Чл.144, ал. 1, т.1 от ЗООС

⁴³⁹ Чл.144, ал.3 от ЗООС

⁴⁴⁰ Чл.145, т. 7 от ЗООС и чл.21 от Директива 2008/50/ЕО на ЕП и на Съвета от 21 май 2008 г.относно КАВ и за по-чист въздух в Европа

⁴⁴¹ Одитно доказателство № 1, 8

⁴⁴² Заповед № 66/28.01.2013 г. На министъра на околната среда и водите

⁴⁴³ Одитно доказателство № 1

⁴⁴⁴ <http://eea.government.bg/bg/labs>

⁴⁴⁵ Одитно доказателство № 13

замърсителите в атмосферния въздух“, утвърден със заповед на министъра на околната среда и водите от 2011 г.⁴⁴⁶

Резултатите и данните от регионалните лаборатории постъпват в регионален диспечерски пункт на РИОСВ в реално време, респективно резултатите и данните от измерванията, извършвани във всички пунктовете за мониторинг, постъпват в Централна лаборатория и се изпращат в Централен диспечерски пункт.⁴⁴⁷ Издадена е заповед⁴⁴⁸ на министъра на околната среда и водите за осигуряване на качество на отчитаните данни за КАВ в Националната автоматизирана система за контрол на КАВ.⁴⁴⁹

Регламентирани са изискванията за дейността на Националната система за мониторинг на околната среда в ИАОС.

Изпълнени са нормативните изисквания по отношение на определяне на райони за оценка и управление на КАВ, изграждане на мрежа за мониторинг на атмосферния въздух на територията на страната, прилагане на единни, унифицирани методи за пробонабиране и анализи при спазване на процедурите за осигуряване на качеството на измерванията и данните за КАВ.

1.2. Функциониране на системата за мониторинг

Границите на районите за оценка и управление на КАВ се определят и утвърждават от министъра на околната среда и водите и разпределението им се преразглежда не по-малко от един път на всеки пет години.⁴⁵⁰ Критериите за определяне на минималния брой пунктове за мониторинг във всяко РОУКАВ, за осъществяване на постоянно измерване на концентрациите на атмосферни замърсители са определени в Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. на МОСВ и МЗ⁴⁵¹ и Наредба № 11 от 14.05.2007 г. на МОСВ и МЗ.⁴⁵² Критериите за определяне на минимален брой пунктове за мониторинг за постоянно измерване за оценка на съответствието с нормите за опазване на човешкото здраве и алармените прагове в районите и агломерациите, където постоянните измервания са единствен източник на информация, са за неорганизирани и точкови източници. За неорганизирани източници критериите са очакваната експозиция на населението, превишаване на максималните концентрации на горния оценъчен праг и когато максималните концентрации са между горния и долния оценъчен праг. За точкови източници се взимат предвид плътността на емисиите, вероятните модели за тяхната дисперсия в атмосферния въздух и очакваната експозиция на населението.

1.2.1. Разпределението на пунктовете за мониторинг на територията на 6-те РОУКАВ е направено от министъра на околната среда и водите.⁴⁵³ Във всяко РОУКАВ са определени изисквания за минимален брой пунктове, в зависимост от обхвата по териториалните единици, от броя на населението и от показателите, които се оценяват.⁴⁵⁴

Министърът на околната среда и водите, чрез заповед разрешава оборудването на нови, закриването и преместването на съществуващи пунктове за мониторинг, съгласувано с изпълнителния директор на ИАОС, с общинските органи и с директора на РИОСВ, на чиято територия са разположени.⁴⁵⁵ Разположението, видът и броят на пунктовете за

⁴⁴⁶ Приложение № 8, III, т. от Наредба № 12/15.07.2010 г. на МОСВ и МЗ за норми на серен диоксид, азотен диоксид, ФПЧ, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух и Заповед № РД-50 от 31.01.2011 г. на министъра на околната среда и водите

⁴⁴⁷ Чл. 25 от Наредба № 7 от 03.05.1999 г. за оценка и управление на КАВ

⁴⁴⁸ Заповед № РД-766 от 05.10.2012 г. за определяне условията и реда за осигуряване и контрол на данните, получавани от НАСККАВ

⁴⁴⁹ Одитно доказателство № 10

⁴⁵⁰ Чл. 9, ал. 2, 3 и 4 от Наредба № 12/15.07.2010 г., чл.6, ал.1 от Наредба № 11/14.05.2007 г., чл. 3 и чл. 30 от Наредба №7 от 03.05.1999 г., чл.11, ал. 1, т. 5 от ЗООС

⁴⁵¹ Приложение № 7 към чл.12 на Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. на МОСВ и МЗ

⁴⁵² Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми за арсен, кадмий, никел и ПАВ в атмосферния въздух

⁴⁵³ Заповед № РД-969 от 21.12.2013 г. на министъра на околната среда и водите

⁴⁵⁴ Одитно доказателство № 10

⁴⁵⁵ чл. 13 , ал. 1 и 2 и чл.14, ал.3, т.т.1 и 2 от Наредба № 7 от 03.05.1999 г. за оценка и управление на КАВ

мониторинг на територията на страната са определени със заповед на министъра на околната среда и водите от 31.12.2004 г., която е актуализирана със заповеди от 28.03.2007 г., 09.10.2008 г., 20.12.2010 г. и 28.01.2013 г.⁴⁵⁶

Със заповед на Изпълнителния директор на ИАОС от 01.04.2013 г.⁴⁵⁷ са определени длъжностните лица, които отговарят за определяне броя и вида на пунктовете за мониторинг на КАВ, методите и средствата за измерване, оценка на КАВ и докладването на данните и информацията.⁴⁵⁸

В изпълнение на заповед на министъра на околната среда и водите⁴⁵⁹ Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух на МОСВ се състои от 50 стационарни пункта, в т.ч. 9 пункта с ръчно пробонабиране и последващ лабораторен анализ, 30 автоматични измервателни станции, 7 автоматични ДОАС системи (работещи на оптичен принцип), както и 4 АИС за мониторинг на КАВ в горски екосистеми.⁴⁶⁰ За периода 2014 г. – 2016 г. от поддържаните в експлоатация 50 пункта за мониторинг от НСМОС, функционират 48 броя, поради възникнали аварии (пожар) на два броя ДОАС⁴⁶¹ системи, които аварии не са отстранени.⁴⁶²

Системата за качеството на атмосферния въздух разполага с 6 броя мобилни автоматични станции (МАС) към регионалните лаборатории в София, Пловдив, Плевен, Стара Загора, Варна и Русе. През 2015 г. са закупени 6 броя нови МАС, като старите се използват за подпомагане работата на новите.⁴⁶³ Дейността на МАС ежегодно се регламентира с графици, утвърждавани от министъра на околната среда и водите, даващи възможност за обслужване на територията на цялата страна.⁴⁶⁴

През 2011 г., 2014 г. и 2015 г. със заповеди на министъра на околната среда и водите са назначавани работни групи за преразглеждане разположението на всички пунктове за контрол от Националната автоматизирана система за контрол на КАВ.⁴⁶⁵ При констатирана необходимост от преместване на даден пункт за мониторинг, РИОСВ, на чиято територия е проверявания пункт за контрол на атмосферния въздух, изготвят предложения за нови площадки, съгласувано с общинските власти и МОСВ.⁴⁶⁶ За извършената работа на работните групи не са предоставени протоколи, което не дава разумна увереност за ефективността от тяхната дейност.⁴⁶⁷

Процедурите по избор на площадките, на които се разполагат пунктовете за мониторинг се документират напълно на етапа на тяхното класифициране посредством фотографии на околностите с компасна стрелка и подробна карта. Документирането и прегледа на избора на разположението на площадките се преразглежда на равни интервали от време.⁴⁶⁸ От 16.06.2017 г. с Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 12 от 2010 г.⁴⁶⁹ е конкретизиран интервалът от време, през който се преразглежда разположението на площадките. Документацията се актуализира при необходимост и се преразглежда на всеки пет години, за да се потвърди, че критериите за избор, проектът на мрежата от площадки за мониторинг и местоположението на всяка една от тях продължават да са валидни и оптимални с течение на времето. Изпълнителният директор

⁴⁵⁶ Заповед № РД-1372 от 31.12.2004 г., Заповед № РД-264 от 28.03.2007 г., Заповед № РД-694 от 09.10.2008 г., Заповед № РД-1088 от 20.12.2010 г., Заповед № РД-66 от 28.01.2013 г. на министъра на околната среда и водите

⁴⁵⁷ Заповед № 70/01.04.2013 г. на директора на ИАОС от 05.10.2017 г.

⁴⁵⁸ Одитно доказателство № 13

⁴⁵⁹ Заповед № 66/28.01.2013 г. на министъра на околната среда и водите

⁴⁶⁰ КФС „Рожен“, „Юндола“, „Витиня“ и „Старо Оряхово“

⁴⁶¹ ДОАС „Остра могила“ и ДОАС Могила „ЕКО 1“

⁴⁶² Одитни доказателства №№ 1,13 и Приложение № 10 към доклада <http://eea.government.bg/bg/nsmos/spravki/2016/air2>

⁴⁶³ Одитно доказателство № 26

⁴⁶⁴ Одитно доказателство № 8

⁴⁶⁵ Заповед № РД-66 от 03.02.2011 г., Заповед № РД-207 от 13.03.2014 г., Заповед № РД-551 от 24.07.2015 г. на министъра на околната среда и водите

⁴⁶⁶ Писмо № 12-00-1379 от 24.10.2011 г. на Дирекция „Опазване чистотата на въздуха“ в МОСВ

⁴⁶⁷ Одитно доказателство № 8

⁴⁶⁸ Приложение № 6 към чл.11, т. IV от Наредба № 12 от 15.07.2010 г.

⁴⁶⁹ Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 12 от 2010 г. § 8, т. IV, публикувана в ДВ бр. 48, от 16.06.2017 г.

на ИАОС или оправомощено от него лице документира за всички зони и агломерации процедурите по избор на площадки, записва и съхранява обяснителна информация относно проекта на мрежата от площадки за мониторинг и избора на местоположението на всяка една от тях.

Предвид проблемите с КАВ в някои райони и практиката прилагана до 2016 г. за преразглеждане и актуализиране местоположението и броя на площадки за мониторинг на КАВ, определеният 5-годишен интервал от време с изменение и допълнение на Наредба № 12 от 15.07.2010 г. е твърде дълъг, за да дава увереност, че своевременно ще бъде установена необходимост от промяна на площадките.

За периода 2004 г. – 2016 г. на територията на страната са осъществени промени на пунктове за мониторинг, както следва:⁴⁷⁰

- броят на пунктовете за мониторинг, които функционират, съгласно заповедите на министъра на околната среда и водите е 45 през 2004 г., 51 през 2007 г., 55 през 2008 г., 54 през 2010 г. и 50 от 2013 и понастоящем;

- за периода е прекратена дейността на 18 ръчни пункта, на мястото на които са въведени в експлоатация 9 автоматични измервателни станции и един промишлено ориентиран пункт, поддържан от оператора, съгласно условията на издаденото му комплексно разрешително;

- през 2007 г. са въведени в експлоатация 7 нови пункта за мониторинг, използващи нерелеферентни/индикативни ДОАС методи за измерване, които през 2008 г. са увеличени на 11 броя, които през 2010 г. са намалени на 10 и през 2013 г. на 7;

- от 2015 г. 2 броя пункта за мониторинг, използващи ДОАС методи за измерване не осъществяват регулярно измервания, поради възникнали аварии, които не са отстранени.

За периода 2004 г. – 2008 г. броят на пунктовете за мониторинг се увеличава с десет броя, като след 2008 г. се намалява с пет броя. От 2004 г. до 2013 г. е намален броят на ръчните пунктове за мониторинг от 25 на 9 и е увеличен броят на автоматичните измервателни станции от 18 на 34. След 2013 г. до 2017 г. броят на пунктовете за мониторинг от НСМОС не е променян.

В изпълнение на заповед на министъра на околната среда и водите за определяне условията и реда за осигуряване и контрол на качеството на данните, получавани от НАСККАВ от 2012 г.⁴⁷¹ са определени отговорности за осигуряване на качеството на измерванията, получавани от стационарни АИС и МАС, като със заповед от 25.04.2012 г.⁴⁷² на изпълнителния директор на ИАОС са определени поименно отговорните служители от регионалните лаборатории. За осигуряване и контрол на качеството на данните, регистрирани от автоматичните измервателни станции и станциите, работещи на принципа на ДОАС, със заповеди от 21.11.2012 г. и 23.12.2016 г.⁴⁷³ са определени експерти от ИАОС и техните заместници.⁴⁷⁴

От публикуваните данни в тримесечните бюлетини, които се оповестяват на интернет страницата на ИАОС, със съдържаща се информация за технически или други проблеми на НАСККАВ, се установява, че има чести прекъсвания на работата на АИС, разположени на територията на страната за определени периоди от време през 2014 г. – 2016 г. След анализ на режима на работа на АИС и информация, предоставена от ИАОС, прекъсванията се дължат на технически причини, комуникационни проблеми,

⁴⁷⁰ Приложение № 10 към одитния доклад

⁴⁷¹ Заповед № РД-766 от 05.10.2012 г. за определяне условията и реда за осигуряване и контрол на данните, получавани от НАСККАВ

⁴⁷² Заповед № 96 от 25.04.2012 г. на изпълнителния директор на ИАОС за определяне на отговорници за изпълнение на изискванията за осигуряване и контрол качеството на измерванията, получавани от стационарни АИС и МАС

⁴⁷³ Заповед № 271 от 21.11.2012 г. и Заповед № 380 от 23.12.2016 г. на изпълнителния директор на ИАОС

⁴⁷⁴ Одитни доказателства №№ 10, 13

премествания на пунктове за мониторинг, поради инфраструктурни промени, неработещи пунктове, поради аварии, пожари и др., показани в Приложение № 6 към доклада.⁴⁷⁵

Централна лаборатория – София, чрез отдел „Лаборатория за качество на въздуха“ отговаря за нормалното функциониране и получаване на достоверна информация за КАВ от стационарните автоматични станции в района на град София, изследва КАВ и емисии на вредни вещества чрез МАС.⁴⁷⁶ От Централна лаборатория се спазват изискванията на Единния подход за осигуряване и контрол качеството на измерванията на атмосферните замърсители. Изпълняват се последователно процедурите по контрол качеството на данните, регистрирани от АИС и ДОАС системите, които постъпват в Централната лаборатория. Ежедневно се прави проверка за достоверността на регистрираните данни до 10.00 часа и при необходимост се съставя протокол за промяна статуса на данните от АИС и ДОАС системите, които се подават за изготвяне на ежедневните бюлетини за КАВ. Данните от Централната лаборатория постъпват в централен диспечерски пункт към ИАОС.⁴⁷⁷ При необходимост се съставят протоколи за валидиране/инвалидиране на данни. Протоколите се изготвят, когато има постъпили нереални стойности, вследствие на токов удар, техническа неизправност на апаратурата или др. Данните се инвалидират и се проверява на място състоянието на уредите, за което се съставя протокол.⁴⁷⁸ От Централната лаборатория се оказва методична помощ на регионалните лаборатории.⁴⁷⁹

Разработено е приложение, с което след верификация, данните се публикуват автоматично на интернет страницата на ИАОС. Всеки ден се генерира бюлетин за КАВ за предходния ден. Данните постъпват между 10.30 и 11.00 часа от Централна лаборатория – София до Централен диспечерски пункт. Дирекция „Информационно обслужване и технологии, международно сътрудничество и връзки с обществеността“ отговаря за данните и за техническата поддръжка на НСМОС. Със Заповед от 01.04.2010 г.⁴⁸⁰ е определен старши експерт от отдел „Поддръжка на информационни системи“ от дирекцията, отговорен за събиране, подготовка и въвеждане на данни, в специфичните директории на интернет страницата на ИАОС и съхраняване на данните на сървъра.⁴⁸¹

Отдел „Калибровка“⁴⁸² към Дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“ извършва дейности по калибриране на средствата за измерване /газанализатори/ за контрол на КАВ и за емисионен контрол, и използваните средства за изпитване от Главна дирекция „Лабораторно – аналитична дейност“. По време на изпълнение на одитната задача е предоставен сертификат за акредитация валиден до 20.01.2020 г.⁴⁸³ Отделът извършва дейности по настройка и калибриране на апаратурата, използвана в действащата НСМОС за КАВ, МАС, и ръчните пунктове за мониторинг и за наличната резервна газанализаторна апаратура необходима за осигуряване качеството на данните за контрол качество на атмосферния въздух в системата на МОСВ.⁴⁸⁴ Всички газанализатори за контрол на КАВ и емисионен контрол са калибрирани съгласно международният стандарт EN ISO БДС 17025 и са издадени протоколи от изпитване, протоколи за тримесечно калибриране и сертификати за калибриране. Регулярно са извършвани посещения на стационарните автоматични станции за контрол качеството на атмосферния въздух, предаващи данни в реално време и е извършвана проверка за изпълнението на Единния подход за осигуряване и контрол качеството на измерванията. Има осигурен минимален резерв от анализатори и пробовземни устройства. Има осигурен минимален резерв от

⁴⁷⁵ Одитно доказателство № 1 и Приложение № 6 към доклада

⁴⁷⁶ Функционална характеристика на Главна дирекция „Лабораторно-аналитична дейност“

⁴⁷⁷ Одитно доказателство № 27

⁴⁷⁸ Одитно доказателство № 27.

⁴⁷⁹ Одитно доказателство № 8

⁴⁸⁰ Заповед № 81/01.04.2010 г. на изпълнителния директор на ИАОС

⁴⁸¹ Одитни доказателства №№ 8, 13

⁴⁸² Одитно доказателство № 8, <http://eea.government.bg/bg/about/directorates/moos/calibration>

⁴⁸³ Одитно доказателство № 13

⁴⁸⁴ Заповед № 66/28.01.2013 г. на министъра на околната среда и водите

анализатори и пробовземни устройства,⁴⁸⁵ който не е достатъчен за всички стационарни и мобилни пунктове за мониторинг от НСМОС. Има изготвен регистър във формат „excel“, който не се актуализира.⁴⁸⁶

Изпълнени са нормативните изисквания за функциониране на минималния брой и вид пунктове за мониторинг във всяко РОУКАВ. С промените на интервала от време за преразглеждане и актуализиране на избора на площадки за мониторинг на КАВ в измененията от 16.06.2017 г. на Наредба № 12 от 15.07.2010 г. е постигнато съответствие с Директива (ЕС) 2015/1480 на Комисията от 28 август 2015 година за изменение на няколко приложения към Директива 2004/107/ЕО и Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, в които са определени правила относно референтните методи, валидирането на данни и местоположението на точките за вземане на проби при оценяване на качеството на атмосферния въздух.

Определен е редът и длъжностните лица, отговорни за осъществяване работата на НСМОС, включително за осигуряване на контрол и качество на измерванията и контрол качеството на данните, които се регистрират от автоматичните измервателни станции.

За одитирания период има прекъсвания на режима на работата на пунктовете за мониторинг. Неосигуряването на постоянен режим на работа на пунктовете, създава риск за пълнотата и своевременността на данните за КАВ.

Регламентирани са редът за получаването, обработката, проверката и достоверността на данните получавани от НАСККАВ, както и контрола на качеството на измерванията на атмосферни замърсители. Спазват се процедурите по отношение на данните и изискванията на Единния подход за осигуряване и контрол качеството на измерванията на атмосферни замърсители.

Изпълнени са дейности по калибриране на средствата за измерване - газанализатори за контрол качеството на атмосферния въздух и емисионен контрол по утвърден годишен график. За пунктовете за мониторинг не се поддържа достатъчен резерв от анализатори и пробовземни устройства, който да гарантира непрекъснатостта на работата им.

1.2.2. Функциониране на системата за мониторинг на регионално и местно ниво – РИОСВ, Регионални лаборатории, пунктове за мониторинг, общини

РИОСВ участват и съдействат при създаването и функционирането на НСМОС в рамките на правомощията си⁴⁸⁷. Оценките за състоянието на околната среда се извършват на регионално равнище от РИОСВ.⁴⁸⁸ Резултатите и данните от измерванията, извършвани в пунктове за мониторинг, постъпват в РДП на РИОСВ, в реално време.⁴⁸⁹ Със Заповеди от 2012 г. и 2015 г.⁴⁹⁰ са определени поименно експерти и техните заместници, отговорни за осигуряване и контрол на качеството на данните от НАСККАВ.⁴⁹¹

ИАОС съгласува ежегодно графици за дейността на РИОСВ и регионалните лаборатории за контрол на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух и графици за дейността на регионалните лаборатории за контрол на качеството на атмосферния въздух с мобилни автоматични станции.⁴⁹²

⁴⁸⁵ т. 13 от Заповед № РД-264 от 28.03.2007 г. на министъра на околната среда и водите

⁴⁸⁶ Одитни доказателства №№ 8, 13

⁴⁸⁷ Чл. 18, т. 5 от Правилника за устройството и дейността на регионалните инспекции по околната среда и водите

⁴⁸⁸ Чл.147, ал.5 и 7 от ЗООС

⁴⁸⁹ ЧЛ.2 4 и чл. 25 от Наредба № 7 от 03.05.1999 г. за оценка и управление на КАВ

⁴⁹⁰ Заповед № РД-571/05.11.2012 г. за осигуряване и контрол на качеството на данните от НАСККАВ на директор на РИОСВ-Пловдив, Проверка на място в РИОСВ-Пловдив и Заповеди № РД-08-293/17.10.2012 г. и № РД-05-2145/18.05.2015 г. за осигуряване и контрол на качеството на данните от НАСККАВ на директора на РИОСВ-Стара Загора

⁴⁹¹ Одитни доказателства №№ 13, 28, 29, 30, 31

⁴⁹² Одитни доказателства № 8

1.2.2.1. РИОСВ – София води регистър на обектите, които подлежат на контрол от РИОСВ. Поддържат се две отделни бази данни. Едната база данни е за обекти, подлежащи на комплексни проверки по план за проверка на повече от един компонент от околната среда, а другата - по комплексни разрешителни. Регистърът се поддържа от началник-отдел „Опазване чистотата на атмосферния въздух и опасни химични вещества“ и експертите в отдела. Регистърът е в excel формат и не е публичен.⁴⁹³

В РИОСВ – София не се изпълняват функциите на регионален диспечерски пункт, както е регламентирано с нормативните изисквания.⁴⁹⁴ От ИАОС е осигурен на РИОСВ-София достъп с потребителско име и парола до Националната система за контрол на качеството на атмосферен въздух в реално време, което позволява да се наблюдават стойностите по показатели за КАВ, получаване на данни от системата и използването им за анализ и др. В РИОСВ-София е определен 1 експерт от отдел „Опазване чистотата на атмосферния въздух и опасни химични вещества“, който има достъп да данните на НСМОС. Инспекцията не изготвя протоколи за промяна на статуса на данните, при установени недостоверни данни и не участва в процеса по потвърждаване (изготвяне) на ежедневния бюлетин за КАВ.⁴⁹⁵

1.2.2.2. Експертите от направление опазване чистотата на въздуха и вредни физични фактори на РИОСВ – Пловдив осъществяват проверки чрез емисионен контрол на големи горивни инсталации, на големи точкови източници и на горивни и производствени неподвижни източници за спазване на издадените им комплексни разрешителни за дейността. РИОСВ – Пловдив разполага с общ списък на всички обекти, подлежащи на контрол на територията на общината. Всеки обект, подлежащ на контрол има досие, което се допълва с протоколи и доклади от извършените проверки през следващите години.⁴⁹⁶

РИОСВ – Пловдив поддържа база данни за обекти, подлежащи на комплексни проверки, публикуван на интернет страницата на РИОСВ – Пловдив и база данни от параметрите на КАВ след лабораторен анализ, които не са публични.⁴⁹⁷

РИОСВ – Пловдив изготвя протоколи за промяна статуса на данните, при установени недостоверни данни. За периода 2014 – 2016 г. От РИОСВ – Пловдив са съставени 91 броя протоколи за промяна на статуса на данни. Чрез разработеното приложение, след верификация, данни се качват автоматично на интернет страницата на ИАОС. Всеки ден се генерира бюлетин за КАВ за предходния ден.⁴⁹⁸

1.2.2.3. РИОСВ – Стара Загора поддържа списъци на обектите, формиращи емисии в атмосферния въздух и подлежащи на задължителен емисионен контрол, които се актуализират периодично. Ежегодно, до края на месец ноември се изготвят графици за емисионен и имисионен контрол за следващата календарна година,⁴⁹⁹ които след утвърждаване от министъра на околната среда и водите се изпълняват. За 2014 г. и 2015 г. РИОСВ – Стара Загора има изготвени и утвърдени графици за провеждане на емисионен контрол, в които не са включени обекти, разположени на територията на Община Стара Загора и Община Гълъбово, включени са обекти⁵⁰⁰, подлежащи на контрол чрез инвентаризационни карти.⁵⁰¹

⁴⁹³ Одитни доказателства №№ 7, 15.1

⁴⁹⁴ Чл.24 и чл.25 от Наредба № 7 от 03.05.1999 г. за оценка и управление на КАВ и точка 2.7. от Заповед № РД-766 от 05.10.2012г. за определяне условията и реда за осигуряване и контрол на данните, получавани от НАСККАВ

⁴⁹⁵ Одитни доказателства № 10, 32

⁴⁹⁶ Одитни доказателства №№ 3, 15.2

⁴⁹⁷ Одитни доказателства №№ 3, 15.2, http://plovdiv.riosv.com/main.php?module=info&object=info&action=view&inf_id=39

⁴⁹⁸ Одитно доказателство № 28

⁴⁹⁹ Одитно доказателство № 15.3

⁵⁰⁰ Обекти, провеждащи собствени измервания

⁵⁰¹ Одитни доказателства №№ 8, 13, 33

РИОСВ – Стара Загора не изпълнява функциите на регионален диспечерски пункт, в който да постъпват резултатите и данните от непрекъснатите измервания, извършвани в пунктовете за мониторинг.⁵⁰² Ежедневната проверка за наличие и достоверност на регистрираните данни се извършва физически от експерт назначен към регионална лаборатория – Стара Загора. Няма определен служител от РИОСВ – Стара Загора, който да следи и оперира с постъпващите данни за КАВ. Определени са длъжностни лица за осигуряване и контрол на данните, регистрирани от АИС, които съгласуват документите за контрол на качеството на данните, издавани от регионалната лаборатория.⁵⁰³ За одитирания период от регионалната лаборатория – Стара Загора са изготвени 2 броя протоколи за промяна на статуса на данни, съгласувани с РИОСВ – Стара Загора. След проверка за достоверността на данните, те се изпращат до ЦДП – София.⁵⁰⁴

1.2.2.4. Регионалните лаборатории към Главна дирекция „Лабораторно аналитична дейност“ извършват анализи за КАВ в съответствие с изискванията на Наредба № 12 от 15.07.2010 г.⁵⁰⁵ Измерването на КАВ се извършва чрез референтни методи за оценка на концентрациите на замърсителите в атмосферния въздух, показани в Приложение № 7 към доклада. Методите са задължителни за вземането на проби и анализите за определяне на нивата на серен диоксид, азотен диоксид, ФПЧ, олово, бензен и въглероден оксид в атмосферния въздух. Вземането на проби и анализите се извършват съгласно инструкции,⁵⁰⁶ издадени от министъра на околната среда и водите, съгласувано с министъра на здравеопазването. Лабораториите на ИАОС разполагат с автоматични газови анализатори и пробовземна апаратура за контрол на емисиите на вредни вещества във въздуха, монтирани на моторни превозни средства.⁵⁰⁷

От регионалните лаборатории се осигуряват контрол на качество на данните получавани от НАСККАВ, съгласно регламентираните изисквания.⁵⁰⁸ Регионалните лаборатории са акредитирани изпитвателни лаборатории със сертификат,⁵⁰⁹ валиден до 17.09.2019 г., като териториални звена към Главна дирекция „Лабораторно-аналитична дейност“ в структурата на ИАОС. Спазват се изискванията на Единния подход за осигуряване и контрол качеството на измерванията на атмосферните замърсители.⁵¹⁰

От регионална лаборатория – Пловдив и регионална лаборатория – Стара Загора се осъществяват последователно процедурите, посочени в заповедта на министъра на околната среда и водите за изпълнение на изискванията за осигуряване качество на данните, получавани в НАСККАВ. Данните постъпват между 10.30 и 11.00 часа от регионална лаборатория – Пловдив до РИОСВ – Пловдив, прави се ежедневна проверка за тяхната достоверност. Ежедневната проверка на данни до 10.00 часа се извършва от един експерт за регионална лаборатория – Стара Загора. След проверка за достоверност, данните се изпращат до ЦДП – София. Чрез разработеното приложение, след верификация, данни се качват автоматично на интернет страницата на ИАОС. Всеки ден се генерира бюлетин за КАВ за предходния ден.⁵¹¹

⁵⁰² чл. 24 и чл.25 от Наредба № 7 от 03.05.1999 г. за оценка и управление на КАВ и точка 2.7. от Заповед № РД-766 от 05.10.2012г. за определяне условията и реда за осигуряване и контрол на данните, получавани от НАСККАВ

⁵⁰³ Заповед № РД-08-293 от 17.10.2012 г. и писмо № РД-05-2145 от 18.05.2015 г. на РИОСВ-Стара Загора

⁵⁰⁴ Одитни доказателства №№ 5, 31, 33

⁵⁰⁵ Чл. 17, ал.1 Наредба 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух

⁵⁰⁶ Чл. 22 от Наредба № 7 от 1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух

<http://eea.government.bg/bg/legislation/air>

⁵⁰⁷ Одитно доказателство № 8

⁵⁰⁸ Заповед № РД-766/05.10.2012 г. за осигуряване и контрол на качеството на данните от НАСККАВ на министъра на ОСВ

⁵⁰⁹ Сертификат за акредитация и Заповед № А 507/17.09.2015 г. за преакредитация, издадени от Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“

⁵¹⁰ Одитни доказателства № 30, 31

⁵¹¹ Одитни доказателства № 30, 31

1.2.2.5. Пунктове за мониторинг

Осъществени са директни съществени проверки на пунктове за мониторинг разположени на територията на градовете София, Пловдив, Стара Загора и Гълъбово.

В град София са посетени 6 градски фонові пунктове за мониторинг⁵¹² и един извънградски фонов пункт⁵¹³, в които се установи остаряла техника, от началото на 90-те години. Прекъсвания, за около месец на измерванията са отчетени през 2015 г., поради преместване на АИС „Орлов мост“.⁵¹⁴

Спазени са регламентираните изисквания за разположението на ръчен пункт, градски фонові, транспортно ориентирани и извънградски фонов пункт за мониторинг в град София и е осигурен необходимият минимален брой пунктове.

От двата пункта за мониторинг, разположени на територията на град Пловдив⁵¹⁵, апаратурата, обслужваща едната АИС е закупена в края на 90-те години. Отчетени са прекъсвания на работата на АИС за около един месец през 2015 г., поради наложително преместване на станцията, краткотрайни прекъсвания, вследствие на токов удар и др.⁵¹⁶

Спазени са регламентираните изисквания за разположението на необходимия минимален брой пунктове, по един градски фонов и транспортно ориентиран пункт за мониторинг в град Пловдив.

АИС Стара Загора функционира от 2006 г., АИС Гълъбово от 2008 г. Уредите, обслужващи АИС на територията на град Стара Загора и град Гълъбово са обновени от около 3 – 5 години. За одитирания период е имало краткотрайни прекъсвания на работата на ръчния пункт за мониторинг в град Стара Загора и АИС „Зелен клин“ в Стара Загора, поради токов удар, климатични промени, изгаряне на помпа, запушване на канал и др.⁵¹⁷

Спазени са регламентираните изисквания за разположението на необходимия минимален брой пунктове, по един градски фонов и ръчен пункт на територията на град Стара Загора и един градски фонов пункт на територията на град Гълъбово.

1.2.2.6. Общинските органи осъществяват контрол и управление на дейностите, свързани с осигуряване чистотата на въздуха на тяхна територия, в изпълнение с изискванията на ЗЧАВ.⁵¹⁸ Общинските органи, съгласувано с министъра на околната среда и водите могат да изграждат местни системи за наблюдение и контрол на качеството на атмосферния въздух в райони на тяхна територия.⁵¹⁹

Столична община и Община Стара Загора нямат изградена местна система за наблюдение и контрол на КАВ, независимо от актуалността на проблема с качеството на въздуха.

В Община Пловдив, на основание Договор⁵²⁰ между Общината и Национален институт по метеорология и хидрология е изградена „Местна система за наблюдение и прогнозиране (моделиране) замърсяването на въздушния басейн на територията на Община Пловдив“.⁵²¹ Всички налични данни от мониторинга на КАВ в гр. Пловдив и

⁵¹² Ръчен ПМ „Гара Яна“, АИС „Надежда“, АИС „Дружба“, АИС „Орлов мост“ (преместена в ж.к. „Младост“), АИС „Хиподрума“ и АИС „ИАОС/Павлово“

⁵¹³ АИС „Копитото“

⁵¹⁴ Одитно доказателство № 26

⁵¹⁵ АИС „Каменица“ и АИС „Баня Старинна“ (преместена в ж.к. „Тракия“)

⁵¹⁶ Одитно доказателство № 17

⁵¹⁷ Одитно доказателство № 18, 19

⁵¹⁸ Чл.19, ал. 2 и чл.24, т.1 и 2 от ЗЧАВ

⁵¹⁹ Чл. 20, ал. 1 и 2 от ЗЧАВ

⁵²⁰ Договор от 09.04.2002 г. за възлагане на обществена поръчка за изграждане на местна система за наблюдение и прогнозиране замърсяването на въздушния басейн на територията на община Пловдив

⁵²¹ Одитно доказателство № 21

метеорологичен приземен мониторинг се регистрират от компютрите на системата. Функциите на системата са свързани с мониторинг на замърсителите и метеорологичните показатели в атмосферата, моделиране на дисперсията на емисии и информиране на населението.

Чрез местната система за наблюдение в Община Пловдив се информира населението за състоянието на атмосферния въздух, като ежедневно текстова метеорологична информация и данни за КАВ се визуализират на електронното табло пред сградата на Общината и на интернет страницата на Община Пловдив.

Осигурен е достъп от страна на ИАОС на общините до данните от автоматичните измервателни станции, разположени на тяхната територия, което им дава възможност за предоставяне на информация за качеството на атмосферния въздух в реално време на засегнатото население.⁵²² Кметовете на Столична община, Община Пловдив и Община Стара Загора поддържат на интернет страниците информация за състоянието на атмосферния въздух на територията на съответната община.

РИОСВ – Пловдив изпълнява функциите на РДП, РИОСВ – Стара Загора и РИОСВ – София не изпълняват функциите на РДП, по реда на условията за осигуряване качество на данните, получавани от НАСККАВ, което не дава увереност за достоверността и обективното отчитане на данни за атмосферните замърсители на територията на град София и град Стара Загора.

Спазват се процедурите по контрол качеството на данните, регистрирани от пунктовете за мониторинг, които се извършват от регионалните лаборатории Пловдив и Стара Загора, както и прилагането изискванията на Единния подход за осигуряване и контрол качеството на измерванията на атмосферните замърсители.

Спазени са регламентирания изисквания за разположението на извънградски фонов пункт за мониторинг, ръчни, градски фонов и транспортно ориентирани пунктове за мониторинг в градовете София, Пловдив, Стара Загора и Гълъбово.

Техниката, закупена през 1991 – 1992 г. и обслужваща повечето от пунктовете за мониторинг е остаряла.

За одитирания период прекъсването на работата на пунктовете за мониторинг се дължи на наложителни премествания, технически проблеми и лоши метеорологични условия.

Столична община и Община Стара Загора нямат изградена местна система за наблюдение и контрол на КАВ. В Община Пловдив е изградена „Местна система за наблюдение и прогнозиране (моделиране) замърсяването на въздушния басейн на територията на Община Пловдив“. Осигурен е достъп от страна на ИАОС на общините до данните от автоматичните измервателни станции, разположени на тяхната територия, което им дава възможност за предоставяне на информация за качеството на атмосферния въздух в реално време на засегнатото население.

2. Ефективност на дейностите по докладване качеството на атмосферния въздух⁵²³

2.1. Осигуряване на своевременно, надеждно и достоверно докладване за качеството на атмосферния въздух

Министърът на околната среда и водите, съвместно със заинтересуваните органи на изпълнителната власт осигурява събирането и предоставянето на информация за състоянието на околната среда.⁵²⁴ Централните и териториални органи на изпълнителната власт са компетентни органи да събират и разполагат с информация за околната среда.⁵²⁵

⁵²² http://eea.government.bg/eea/main-site/bg/prev_nsmos/air/obshtini.html

⁵²³ Одитно доказателство № 57

⁵²⁴ Чл.11 от ЗООС

⁵²⁵ Чл.21, ал.1 от ЗООС

Задължение на компетентните органи е да създават интернет страница и поддържат чрез нея информационна база данни за околната среда, която е безплатна и обществено достъпна.⁵²⁶ Базата данни трябва да съдържа национални и регионални доклади за състоянието на околната среда, както и други доклади за състоянието на околната среда, предвидени в закона или в подзаконов нормативен акт.⁵²⁷

2.1.1. Осигуряване на своевременно и надеждно докладване за качеството на атмосферния въздух на национално ниво

Министърът на околната среда и водите има задължението ежегодно да внася в Министерския съвет доклад за състоянието на околната среда, който след приемането му се публикува на интернет страниците на Министерството на околната среда и водите и на Изпълнителната агенция по околна среда. Докладът се внася в МС в тримесечен срок след предоставяне на данните и информацията от Националния статистически институт.⁵²⁸

Всяка година ИАОС по заповед на министъра на околната среда и водите, съвместно с други ведомства, изготвя Националния доклад за състоянието и опазването за околната среда.⁵²⁹ Издаването на Годишния доклад се забавя, поради необходимост от предоставяне на информация от Националния статистически институт за раздели „Емисии на вредни вещества и качество на атмосферен въздух“, „Изменение на климата“ и „Отпадъци и материални ресурси“. Докладът за 2016 г. все още не е готов и се очаква да бъде приет през месец май 2018 г. Националният доклад за състоянието и опазването на околната среда, след приемането му се публикува на интернет страниците на МОСВ и на ИАОС.⁵³⁰

В Националния доклад на МОСВ за състоянието и опазването на околната среда от 2015 г., издаден през 2017 г., разпределението на емисиите по източници е отразено с дялове (проценти) различни от данните на ИАОС за разпределението на емисии по източници, предоставени на одитния екип.⁵³¹ Установено е несъответствие на данните при формиране на разпределението на основните групи източници на замърсяване с ФПЧ₁₀ за 2015 г. в Националния доклад. Допусната е грешка при формирането на общия сбор от дяловете на отделните източници на емисии на ФПЧ₁₀ в диаграмата за 2015 г., отстранена по време на одита.⁵³²

За дейността на МОСВ се разработват годишни доклади, въз основа на целите и приоритетите на националната политика за околна среда, които се публикуват на електронната страницата на министерството ежегодно до 28 февруари.⁵³³ Изготвени са отчети за изпълнението на поставените стратегически цели и приоритети на МОСВ за 2014 г., 2015 г. и 2016 г., които са публикувани.⁵³⁴

През 2010 г. е въведен единен механизъм на контрол за всички РИОСВ чрез „Инструкция за планиране и отчитане на контролната дейност на РИОСВ“, утвърдена от министъра на околната среда и водите – публикувана на интернет страницата на МОСВ.⁵³⁵ Утвърдени са съдържанието и формата на план за контролната дейност на РИОСВ и формата на отчет за дейността на РИОСВ, които ежегодно се актуализират. Форматите на план за контролна дейност и отчет за дейността на РИОСВ са публикувани на интернет

⁵²⁶ Чл.25а, ал1 от ЗООС

⁵²⁷ Чл.25а, ал.2 т. 4 от ЗООС

⁵²⁸ Чл.22, ал.1 и 2 от ЗООС

⁵²⁹ Заповед № РД-881/18.11.2014 г. на министъра на околната среда и водите, Заповед № РД-769 от 23.11.2015 г. и Заповед № РД-684 от 25.11.2016 г. на министъра на околната среда и водите

⁵³⁰ Одитни доказателства №№ 8,13 <http://eea.government.bg/bg/soer/2015/soer-bg-2015.pdf>, <http://eea.government.bg/bg/soer/2014/soer-bg-2014.pdf>, <http://eea.government.bg/bg/soer/2013/soer-bg-2013.pdf>

⁵³¹ Одитно доказателство № 1

⁵³² Одитно доказателство № 8

⁵³³ Чл. 63 от ЗА

⁵³⁴ Одитно доказателство № 9 http://www5.moew.government.bg/?page_id=47577, <http://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/strategicheski-celi/prioriteti-za-2016/otchet-za-izpulnenieto-na-celite-na-ministerstvoto-na-okolnata-sreda-i-vodite-za-2016-g/>

⁵³⁵ http://www5.moew.government.bg/?page_id=47643

страницата на МОСВ.⁵³⁶ Ежемесечно се анализира и обобщава осъществяваната контролна дейност, и се изготвя обобщен отчет за контролната дейност на 16-те РИОСВ, който се публикува на Интернет страницата на МОСВ.⁵³⁷ В тримесечен период се изготвят тримесечни отчети за санкционната дейност на РИОСВ – наложени санкции за констатирани нарушения на законодателството по опазване на околната среда, които са публични – публикувани на интернет страницата на МОСВ.⁵³⁸

В рамките на бюджетната процедура на МОСВ се изготвят отчети/доклади за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми по бюджета на МОСВ. За одитирания период са изготвени отчети за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми на министерството, където са отчетени и изпълнението на политиката по Програма "Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух" и по Програма "Националната система за мониторинг на околната среда и информационна безопасност".⁵³⁹

Отчитането на дейността на ИАОС пред МОСВ се извършва чрез Годишни отчети на плана за дейността на ИАОС⁵⁴⁰, които се публикуват на интернет страницата на ИАОС.⁵⁴¹ Отчитането на дейността на НСМОС се осъществява посредством отчитане степента на изпълнение на планираните дейности общо за ИАОС, при спазване последователността на дейностите от разработените планове.⁵⁴² Не се изготвят самостоятелни отчети за дейността на НСМОС. Изготвени са "справки за обслужване на мониторинговата мрежа за ...", които се оповестяват на страницата на ИАОС в раздел НСМОС.⁵⁴³

Във връзка с изпълнението на ежегодната програма за дейностите на акредитираната лаборатория за калибриране, съгласно изискванията на Единния подход за осигуряване и контрол на качеството на измерванията на нивата на замърсителите в атмосферния въздух, се изготвят доклади от отдели „Лаборатория за качество на въздуха“ към ГД ЛАД и „Калибровка“ към дирекция МООС в ИАОС⁵⁴⁴ за одитирани период са изготвени са доклади от двата отдела с отчитане на дейности по изпълнението на програмата до Изпълнителния директор на ИАОС.⁵⁴⁵

2.1.1.5. Министерството на здравеопазването и Националният център по обществено здраве и анализи участват в изготвянето на националния доклад за състоянието и опазването на околната среда.⁵⁴⁶

Министерство на здравеопазването разработва и провежда политика, насочена към опазване здравето на гражданите чрез осигуряване на здравословна жизнена среда, като анализира и оценява фактор „въздух“ на жизнената среда на национално равнище в годишен доклад за състоянието на здравето на гражданите и изпълнението на Националната здравна стратегия и предлага мерки за ограничаване на вредното му въздействие върху здравето на гражданите.⁵⁴⁷ Изготвени са два годишни доклада⁵⁴⁸ за състоянието на здравето на гражданите и изпълнението на Националната здравна

⁵³⁶ <http://www.moew.government.bg/bg/mesechni-otcheti-za-kontrolnata-dejnost-na-riosv-arhiv-2010-g-2016-g/>

⁵³⁷ Одитно доказателство № 9 http://www5.moew.government.bg/?page_id=47647

⁵³⁸ Одитно доказателство № 9 http://www5.moew.government.bg/?page_id=47650

⁵³⁹ Одитни доказателства №№ 8 и 9

⁵⁴⁰ Чл. 5, ал.13 от УП на ИАОС

⁵⁴¹ http://eea.government.bg/bg/about/plan_IAOS_2017.pdf

⁵⁴² Одитно доказателство № 8

⁵⁴³ <http://eea.government.bg/bg/nsmos/spravki/>

⁵⁴⁴ Единен подход за осигуряване и контрол на качеството на измерванията на нивата на замърсителите в атмосферния въздух и Заповед № РД-50 от 31.01.2011 г. на министъра на околната среда и водите

⁵⁴⁵ Одитни доказателства №№ 8, 13, 30

⁵⁴⁶ Одитно доказателство № 14

⁵⁴⁷ Чл. 5, ал. 1, т. 1 и ал. 2; чл. 32, ал. 2 от Закона за здравето

⁵⁴⁸ Годишен доклад за състоянието на здравето на гражданите и изпълнението на Националната здравна стратегия за 2013 г., София 2014 г. и Годишен доклад за състоянието на здравето на гражданите в Р. България и изпълнение на националната здравна стратегия 2015 г.

стратегия за 2013 г.⁵⁴⁹ и за 2015 г.⁵⁵⁰ с оценка на КАВ, като рисков фактор, свързан с опазване на здравето. Докладите са публикувани на интернет страницата на МЗ. Няма изготвен доклад за 2014 г., поради липса на издадена заповед за изготвянето му. Към месец декември 2017 г., докладът за 2016 г. е в процес на изготвяне.⁵⁵¹

Спазени са регламентиранияте изисквания за изготвяне, представяне и публикуване на годишните национални доклади за състоянието на околната среда и годишните доклади за дейността (изпълнението на целите) на МОСВ.

Отчитат се дейностите за изпълнение на Единния подход за осигуряване и контрол на качеството на измерванията на нивата на замърсителите в атмосферния въздух от Главна дирекция „Лабораторно-аналитична дейност“ в ИАОС и дейността на НСМОС, като част от дейността на ИАОС.

Отчитането на дейността на НСМОС се осъществява посредством отчитане степента на изпълнение на планираните дейности, включени към Отчетите за дейността на ИАОС, при спазване последователността на дейностите от плановете. Дейности на НСМОС се отчитат и чрез изпълнение на бюджетна програма посредством ежегодни отчети за степента на изпълнение на политиката по Програма “Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост” за 2014 г. 2015 г. и 2016 г. Не се изготвят самостоятелни отчети за дейността на НСМОС.

Изготвени са два годишни доклада за състоянието на здравето на гражданите и изпълнението на Националната здравна стратегия за 2013 г. и за 2015 г. с оценка на атмосферния въздух, като рисков фактор, свързан с околната среда и са публикувани на интернет страницата на МЗ.

2.1.2. Осигуряване на своевременно и надеждно докладване до Европейската комисия и Европейската агенция за околна среда

ИАОС е Национален координационен център към Европейската агенция по околна среда (ЕАОС). ЕАОС е органът на Европейския съюз, създаден да предоставя навременна, целенасочена, подходяща и достоверна информация за околната среда на лицата, определящи политиката в тази област и на обществеността. България предоставя годишни доклади по приоритетни потоци към Европейската агенция по околна среда. Те представляват отчети за превишения на допустимите норми на отделните компоненти на околната среда.⁵⁵²

Дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“ в ИАОС⁵⁵³ изготвя национално представителна информация за състоянието на околната среда и природните ресурси като създава, обработва и докладва информация до ЕК, ЕАОС и други международни институции,⁵⁵⁴ в съответствие с нормативните изисквания на Европейското и национално законодателство.⁵⁵⁵ Информацията се предава за всяка календарна година, не по-късно от 30 септември на следващата година.⁵⁵⁶ Задълженията на Република България свързани с докладването до Европейската комисия и ЕАОС на информацията относно КАВ за 2014 г. са изпълнени.⁵⁵⁷

⁵⁴⁹ http://ncpha.government.bg/files/doklad_2013%281%29.pdf

⁵⁵⁰ http://ncphp.government.bg/files/doklad_zdrave_-17-10.pdf

⁵⁵¹ Одитно доказателство № 14 <https://www.mh.government.bg/bg/politiki/otcheti-i-dokladi/>

⁵⁵² <http://cdr.eionet.europa.eu/bg>

⁵⁵³ Одитно доказателство № 8 <http://eea.government.bg/bg/about/directorates/moos>

⁵⁵⁴ Чл.17 от УП на ИАОС

⁵⁵⁵ Приложение № 17 към чл.49, ал.1, т.6 от Наредба № 12 от 15 юли 2010 г., Директива 2008/50/ЕО, Директива 2004/107/ЕО

⁵⁵⁶ Чл. 49, ал. 1 от Наредба № 12 от 15.07.2010 г. и чл.5, т.1/д от Директива 2004/107/ЕО

⁵⁵⁷ Одитно доказателство № 8, 10

От 01.01.2016 г. има изискване за представяне на информацията относно качеството на атмосферния въздух на ЕК и ЕАОС по приоритетни потоци в нов формат.⁵⁵⁸ Докладването до ЕК и ЕАОС за 2015 г. не е извършено в срок до 30 септември 2016 г., поради невъзможност на ИАОС да изпраща файловете с информацията в изисквания формат.⁵⁵⁹ На 13.01.2017 г. Европейската агенция по околна среда е предоставила възможност на ИАОС да подготви файлове с данни от измерванията от станциите за 2015 г. в „xml формат“ (избран и одобрен от Европейската агенция), за да бъде осъществено докладването за КАВ от България за 2015 г.⁵⁶⁰

В съответствие с новите изисквания за докладване на данни до ЕК и ЕАОС на 15.07.2016 г. е издадена Заповед⁵⁶¹ на министъра на околната среда и водите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на ИАОС⁵⁶² На 09.11.2016 г. е сключен договор⁵⁶³ с външен изпълнител за изпълнение на проекта.⁵⁶⁴ Софтуерът е активен и функционира, но все още е в тестова фаза. Докладването на данни за 2016 г. е осъществено в новия формат в срок до 30 септември 2017 г., съгласно изискванията на Решение 2011/850/ЕС на Комисията.⁵⁶⁵

До ЕАОС в изисквания формат са докладвани данни за ограничаване на емисиите на определени замърсители, изпускани във въздуха от големи горивни инсталации,⁵⁶⁶ данни за националните тавани за емисии на някои атмосферни замърсители⁵⁶⁷ за 2014 г.⁵⁶⁸ и ежегодни данни за националната инвентаризация на емисии⁵⁶⁹ на вредни вещества в атмосферния въздух.⁵⁷⁰

Министърът на околната среда и водите е компетентен орган за докладването на информацията в Националната информационна система за докладване по Европейски регистър за изпускане и пренос на замърсители (ЕРИПЗ) по Регламент (ЕО) № 166/2006 г. Задължение на Изпълнителния директор на ИАОС е да обобщава данните от докладването по ЕРИПЗ, да поддържа публичен регистър на изпускането и преноса на замърсители на национално ниво, както да осигурява достъп до него чрез интернет страницата на ИАОС.⁵⁷¹ Разработена е и функционира Национална информационна система за докладване по ЕРИПЗ, осигуряваща докладване през интернет от операторите (първични звена), верифициране и потвърждаване на докладите от РИОСВ (междинни звена) и изготвяне на докладите до ЕК от ИАОС (крайно звено).⁵⁷² Част от информационната система е и публичният регистър, осигуряващ възможност за извършване на справки от данните в системата. Извършено е докладване по ЕРИПЗ до ЕК от ИАОС (крайно звено)

⁵⁵⁸ съгласно Решение № 2011/850/ЕС за изпълнение на Комисията от 12 декември 2011 година за формулиране на правила за прилагането на директиви 2004/107/ЕО и 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно взаимния обмен информация и докладването за качеството на атмосферния въздух

⁵⁵⁹ Одитно доказателство № 13

⁵⁶⁰ Одитно доказателство № 10

⁵⁶¹ Заповед № РД-ОП-80 (РД-И-05)

⁵⁶² Проект BG16M10P002-5.001 „Създаване на информационна система за докладване на данни за КАВ като част от Националната система за мониторинг на КАВ в реално време“, със срок за изпълнение 24 месеца. продължителност на дейността 10 месеца.

⁵⁶³ Договор № 3320 от 09.11.2016 г. за създаване на информационна система за докладване на данни за КАВ

⁵⁶⁴ Одитно доказателство № 8

⁵⁶⁵ Одитни доказателства № 8, 10, 13 <http://cdr.eionet.europa.eu/bg/eu/aqd/e1a> , <http://cdr.eionet.europa.eu/bg/eu/aqd/d>
<http://cdr.eionet.europa.eu/bg/eu/aqd/i/envwgyzuw/>, <http://cdr.eionet.europa.eu/bg/eu/aqd/j/envwgyzcv/>,
<http://cdr.eionet.europa.eu/bg/eu/aqd/k/envwgyzna/>, <http://cdr.eionet.europa.eu/bg/eu/aqd/h/envwgyzvg/>

⁵⁶⁶ Одитно доказателство № 8 <http://cdr.eionet.europa.eu/bg/eu/lcpart44/envvzv4g/> ,
<http://cdr.eionet.europa.eu/bg/eu/lcpart44/envvrjr5q/>, http://cdr.eionet.europa.eu/bg/eu/copy_of_lcpes/envvgvxqa/ ,
<http://cdr.eionet.europa.eu/bg/eu/lcpart44/envvvujha/>

⁵⁶⁷ Съгласно Директива 2001/81/ЕС

⁵⁶⁸ Одитно доказателство № 8 <http://cdr.eionet.europa.eu/bg/eu/colr2kkqg/>

⁵⁶⁹ В съответствие с Наредба за реда и начина за организиране на националните инвентаризации на емисиите на вредни вещества и парникови газове в атмосферата, приета с ПМС № 261 от 28.08.2014 г.

⁵⁷⁰ Одитно доказателство № 8, 10

⁵⁷¹ Чл.22а, чл. 22б, 22в от ЗООС

⁵⁷² Одитно доказателство № 8

за 2014 г. и 2015 г.⁵⁷³ Докладването за 2016 г. следва да бъде осъществено в срок до 31 март на 2018 г.⁵⁷⁴

Изпълнени са изискванията за докладване до ЕАОС на данни относно ограничаване на емисиите на определени замърсители, изпускани във въздуха от големи горивни инсталации и на данни за националните инвентаризации на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух.

Задължението за докладване на информация за КАВ за 2014 г. е изпълнено, за 2015 г. срокът за докладване не е спазен, поради нови изисквания за формата на докладване на страните-членки към Европейските институции. Създадена е информационна система за докладване на данни за КАВ в нов формат, като част от Националната система за мониторинг на КАВ в реално време в ИАОС, която е в период на тестване.

От ИАОС се поддържа публичен регистър на изпускането и преноса на замърсители на национално ниво и се докладват данни необходими за ЕРИПЗ.

2.1.3. Осигуряване на своевременно и надеждно докладване за качеството на атмосферния въздух на регионално и местно ниво

2.1.3.1. Регионалните инспекции по околната среда и водите ежегодно в срок до 30 април имат задължението да изготвят регионален доклад за състоянието на околната среда на съответната им територия за предходната година. Съдържанието и обхватът на регионалния доклад се определят с указания на министъра на околната среда и водите.⁵⁷⁵

Със заповед на министъра на околната среда и водите от 28.01.2013 г.⁵⁷⁶ е определен реда и формата за отчитане на информацията и докладване на контролираните замърсители на регионално ниво от РИОСВ. Инспекциите извършват проверки на докладите и валидиране на данните на оператори имащи задължения, съгласно изискванията на Регламент № 166/2006 г. за поддържане на електронния регистър по ЕРИПЗ.⁵⁷⁷

РИОСВ – София, РИОСВ – Пловдив и РИОСВ – Стара Загора изготвят в срок ежегодните регионални доклади за състоянието на околната среда. Докладите се публикуват на интернет страниците на регионалните инспекции и са публични.

В изпълнение на Заповед на министъра на околната среда и водите от 28.01.2013 г. относно докладването на данни от пунктовете за мониторинг, РИОСВ – Пловдив и РИОСВ – Стара Загора изпращат ежедневно данни за нивата на ФПЧ₁₀ и/или ФПЧ_{2,5}, изготвят ежемесечни и шестмесечни доклади до дирекция ОЧВ и дирекция ПОС към МОСВ за нивата на ФПЧ, регистрирани в пунктовете за мониторинг на атмосферния въздух на контролираната от тях територия.

РИОСВ – София не изготвя ежемесечни и шестмесечни доклади за зимен и летен период за ФПЧ и не изпраща данни ежедневно до дирекции ОЧВ и ПОС към МОСВ за състоянието на КАВ на контролираната от тях територия, в неизпълнение на изискванията на Заповедта на министъра на околната среда и водите.

РИОСВ – София, РИОСВ – Пловдив и РИОСВ – Стара Загора осъществяват емисионен контрол на големи точкови източници (ГТИ), чиято дейност е регламентирана с издадени комплексни разрешителни. Операторите на ГТИ провеждат собствен мониторинг и докладват до РИОСВ за резултатите.

⁵⁷³ Одитно доказателство № 8 <http://cdr.eionet.europa.eu/bg/eprtrdat/envvvpj/w/>, <http://cdr.eionet.europa.eu/bg/eprtrdat/envwno3mw>

⁵⁷⁴ Чл. 7, т. 1 на Регламент № 166/2006 за създаване на Европейски регистър за изпускане и пренос на замърсители (ЕРИПЗ)

⁵⁷⁵ Чл. 22, ал. 3 от ЗООС

⁵⁷⁶ Заповед № РД-66 от 28.01.2013 г., т.11 на министъра на околната среда и водите

⁵⁷⁷ Одитно доказателство № 1

РиОСВ-Стара Загора изготвя ежемесечни доклади до Дирекция ОЧВ към МОСВ във връзка с поет ангажимент за предоставяне на ежемесечна информация до ЕК по процедура за нарушение № 2009/2135 относно нивата на серен диоксид в гр. Гълъбово.

От РиОСВ – София, РиОСВ – Пловдив и РиОСВ – Стара Загора за одитирания период са изготвени и публикувани регионални доклади за състоянието на околната среда.

От РиОСВ – София не се изготвят доклади за зимен и летен период за състоянието на КАВ по показатели $ФПЧ_{10}$ и $ФПЧ_{2.5}$ за контролираната територия. Неосигуреното докладване за показател фини прахови частици от РиОСВ – София на МОСВ възпрепятства своевременно предприемане на действия и създава риск за изпълнението на дейности, свързани с опазване чистотата на атмосферния въздух.

2.1.3.2. Общини

Съгласно разпоредбите на чл. 27 от Директива 2008/50/ЕО на ЕП и на Съвета от 21.08.2008 г. и чл. 49, ал. 1 от Наредба № 12 от 2010 г., МОСВ има ангажимент да докладва на ЕК информация за данните за КАВ за всяка календарна година не по-късно от 30 септември на следващата година. Информацията за програмите за КАВ и мерките, които се прилагат, се докладват не по-късно от две години след края на календарната година.⁵⁷⁸

Общините, съгласно разпоредбите на ЗООС, следва да се отчитат и докладват на РиОСВ за достигане на нормите за нивата на контролираните замърсители, респ. изпълнението на мерките по Програмите за КАВ, приети за съответната община. Съгласно изискванията на ЗООС, кметовете на общините ежегодно внасят в общински съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда. Отчетите се представят за информация пред РиОСВ.⁵⁷⁹

В съответствие с изискванията на нормативната уредба Община Пловдив и Община Стара Загора отчитат пред съответния общински съвет и до съответното РиОСВ изпълнението на мерките по програмите за КАВ, приети и действащи на тяхна територия. От Столична община е представен отчет за 2014 г. до РиОСВ-София за изпълнение на мерките от Програма за КАВ 2011-2014 г. Отчетът не е внасян на общински съвет в СО. За 2015 г. и 2016 г. не е отчитано изпълнение на мерки от Програмите за КАВ на СО пред РиОСВ-София и Столичния общински съвет.⁵⁸⁰

В отчетите на Община Пловдив няма обобщаване на изпълнението на мерките и те не са ясно разграничени по компоненти. Няма заложен конкретни индикатори за изпълнение и няма обобщени изводи при отчитане на мерките. Община Пловдив има празни отчети по изпълнение на някои мерки, обозначавайки липса на изпълнение на действие по дадената мярка. Много от изпълнените мерки се изпълняват и отчитат в други релевантни проекти, програми и планове на Община Пловдив. Общината при изготвяне на отчетите за КАВ отчита както проблем липсата на указия, регламент или насоки за отчитане на мерките спрямо индикаторите на общините.⁵⁸¹

До 2014 г. ежегодното докладване на програмите по чл. 27 на ЗЧАВ се осъществява чрез попълване на въпросник в „excel” формат, установен с Решение на Комисията 2004/224/ЕО от 20 февруари 2004 г. относно установяване на режим за предоставяне на информация за планове и програми, изискани по силата на Директива 96/62/ЕО относно пределно допустимите стойности на определени замърсители в атмосферния въздух. След влизането в сила на Решение за изпълнение на Комисията

⁵⁷⁸ Напр. данните за КАВ за 2015 г. се докладват най-късно до септември 2016 г.

⁵⁷⁹ Чл. 79, ал. 5 и 6 от ЗЧАВ

⁵⁸⁰ Програмата за КАВ 2015-2020 г. е приета от Общински съвет на Столична община с Решение № 252 от 18.05.2017 г. В Програмата в Приложение № 1 – справка за изпълнение на мерките, е включен отчет за изпълнение на мерките от Програмата за КАВ 2011-2014 г.

⁵⁸¹ Одитно доказателство № 4

2011/850/ЕС, информацията за програмите за КАВ, следва да бъде предоставена на ЕК съгласно изискванията на чл. 13 и чл. 14 от Решението.⁵⁸²

2.1.3.3. Регионални лаборатории

Дейността на Централна лаборатория – София, Регионална лаборатория – Пловдив и Регионална лаборатория – Стара Загора е регламентирана с Единен подход за осигуряване и контрол на качеството на измерванията на нивата на замърсителите в атмосферния въздух, утвърден със заповед на министъра на околната среда и водите. Ежегодно се отчита изпълнението на програма за дейността на отдел “Лаборатория за качеството на въздуха“, която се утвърждава от Изпълнителния директор на ИАОС. Всяка година се изготвя доклад до Изпълнителния директор на ИАОС от отдел „Калибровка“ към Дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“ в ИАОС и отдел „Лаборатория за качеството на въздуха“, съдържащи констатации за правилното изпълнение и прилагане на Единния подход.⁵⁸³

2.1.3.4. Докладване на Регионални здравни инспекции за влиянието на атмосферния въздух върху здравето на населението

Регионалните здравни инспекции в София, Пловдив и Стара Загора изготвят годишни доклади (анализи) за влиянието на атмосферния въздух върху здравето на населението. Осигурен е публичен достъп до информацията от докладите на интернет страниците на Столична РЗИ и РЗИ-Стара Загора. РЗИ-Пловдив не публикува анализите и обобщенията от годишните доклади за състоянието на КАВ на територията на Община Пловдив на интернет страницата на Инспекцията, с което не информира населението за възможни рискове от замърсяването на атмосферния въздух върху здравето на хората.⁵⁸⁴

2.2. Публичност на информацията и информираност на населението

2.2.1 Осигуряване на публичност на информацията и информираност на населението на национално ниво

Предоставя се информация на обществеността за нивата на основните замърсители на атмосферния въздух в страната чрез онлайн достъп до данните за КАВ на интернет страницата на ИАОС, чрез Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда и чрез публикуване на други доклади за дейността на МОСВ и ИАОС, съдържащи информация за КАВ. МЗ публикува годишни доклади за състоянието на здравето на гражданите на интернет страницата си.⁵⁸⁵

Провеждат се национални информационни кампании, образователни дейности и инициативи на територията на цялата страна за повишаване на общественото съзнание и култура в областта на околната среда. Осъществява се ежедневно публикуване на бюлетини за КАВ и тримесечни бюлетини за състоянието на околната среда на интернет страниците на ИАОС и МОСВ.⁵⁸⁶

В съответствие с изискванията на ЗООС изпълнителният директор на ИАОС поддържа Европейски регистър за изпускане и пренос на замърсители (ЕРИПЗ) и публичен регистър на изпускането и преноса на замърсители *на национално ниво, както и осигурява достъп до него чрез интернет страницата на ИАОС.*⁵⁸⁷

Не е изпълнено изискването на чл. 147, ал. 6 на ЗООС за изготвяне и публикуване на годишни бюлетини за състоянието на околната среда на интернет страницата на ИАОС.

⁵⁸² Одитно доказателство № 10

⁵⁸³ Одитно доказателство №№ 13,27, 30, 31

⁵⁸⁴ Одитно доказателство №№ 37, 38, 39

⁵⁸⁵ Одитно доказателство № 8

http://ncpha.government.bg/files/doklad_2013%281%29.pdf http://ncphp.government.bg/files/doklad_zdrave_-17-10.pdf

⁵⁸⁶ Одитно доказателство № 9

⁵⁸⁷ <http://eea.government.bg/bg/r-r-r-kpkz/registry>

Не се информира населението във възможно най-кратък срок за нивата на измерените стойности на отделните замърсители на атмосферния въздух за изтеклата година и за спазването на годишните норми за опазване на човешкото здраве. Не може да се осъществи съпоставимост на информацията по отношение на измерваните средногодишни стойности на замърсителите на атмосферния въздух за текущата година и информацията, която се публикува в Националните годишни доклади за състоянието и опазването на околната среда.⁵⁸⁸

2.2.2. Осигуряване на публичност на информацията и информираност на населението на регионално и местно ниво

2.2.2.1. РИОСВ-София, РИОСВ-Пловдив и РИОСВ-Стара Загора изготвят и публикуват в срок ежегодните регионални доклади за състоянието на околната среда. На интернет страниците на РИОСВ се публикуват ежедневен бюлетин за състоянието на въздуха и тримесечен бюлетин за състоянието на околната среда. Публикува се информация за уведомяване на населението при превишаване на алармените концентрации на замърсителите на атмосферния въздух и мерки, които следва да се предприемат.⁵⁸⁹

2.2.2.2. Информира се населението на общините Столична, Пловдив и Стара Загора за състоянието на атмосферния въздух в реално време чрез поддържане и актуализиране на информация на интернет страниците на Общините, която се визуализира на електронни информационни табла, отразяващи показатели за КАВ в реално време.⁵⁹⁰

Съществуват технически проблеми с експлоатацията на системите за визуализиране на данни в реално време на териториите на Общините Пловдив и Стара Загора, вследствие на които системите не работят за определен период от време до отстраняване на проблемите. В екобюлетина на Община Пловдив се отразява състоянието на въздуха чрез препратката към ИАОС, която не е свързана с онлайн трансфера на данни постъпващи в местната система на общината за визуализация в реално време.⁵⁹¹

Необходимо е организирането на национална кампания по националните медии за осъществяване на ефективна информираност на населението за състоянието на КАВ и предприемане на мерки за предотвратяване на замърсяванията, с цел превенция на заболяемостта от замърсяване на въздуха.⁵⁹²

2.2.2.3. Регионалните здравни инспекции в София, Пловдив и Стара Загора изготвят годишни доклади (анализи) за влиянието на атмосферния въздух върху здравето на населението. Осигурен е публичен достъп до информацията от докладите на интернет страниците на Столична РЗИ и РЗИ – Стара Загора. РЗИ – Пловдив не публикува анализите и обобщенията от годишните доклади за състоянието на КАВ на територията на Община Пловдив на интернет страницата на Инспекцията, с което не информира населението за възможни рискове от влиянието на замърсяването на атмосферния въздух върху здравето на хората.⁵⁹³

Създадени са предпоставки за ефективно функциониране на Националната система за мониторинг на околната среда по отношение регламентиране на нормативни изисквания за дейността ѝ. Изградена е и функционира мрежа за мониторинг на КАВ, която обхваща територията на цялата страна.

⁵⁸⁸ <http://eea.government.bg/>

⁵⁸⁹ РИОСВ – София <http://www.riew-sofia.org/>, РИОСВ – Пловдив <http://plovdiv.riosv.com/main.php>, РИОСВ – Стара Загора <http://stz.riew.e-gov.bg/>

⁵⁹⁰ Столична община <https://www.sofia.bg/>, Община Пловдив <http://www.plovdiv.bg>, Община Стара Загора <http://www.starazagora.bg/>

⁵⁹¹ Одитни доказателства № № 4, 6

⁵⁹² Одитно доказателство № 6

⁵⁹³ Столична регионална здравна инспекция <http://www.srzi.bg/>, РЗИ - Пловдив <http://riokozpd.com/>, РЗИ - Стара Загора <https://www.rzi-starazagora.org/>

Прекъсванията на работата на апаратурата, обслужваща пунктове за мониторинг, недостатъчният резерв от анализатори, пробовземни устройства и резервни части, необходим за целите на лабораторното отчитане на данните и калибриране на уредите са предпоставка за пропуски при функционирането на системата за мониторинг и осигуряване на достоверни и своевременни данни, които предпоставки създават рискове за ефективността на мониторинговата система.

Забавянето на публикуването на годишните национални доклади за състоянието на околната среда и неиздаването на годишни бюлетени за състоянието на околната среда не дава възможност за формиране на реална ежегодна оценка за качеството на атмосферния въздух. Не се осъществява ефективно информиране на населението, във възможно най-кратки срокове след изтичане на календарната година, което би предотвратило рискове за здравето, произтичащи от замърсяването на атмосферния въздух.

III. Ефективност и ефикасност на предприетите мерки от националните и местни власти за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух

1. Осигурена финансова обезпеченост на мерките

1.1. Предвидени източници за финансиране на мерки⁵⁹⁴

В документите за стратегическо планиране и програмиране на национално и на общинско ниво в повечето случаи се залагат само източници на финансиране, но не е определен размерът на необходимите средства по отделните мерки. Основните източници за финансиране на планираните дейности са от републиканския бюджет, общинските бюджети, банкови заеми, публично-частно партньорство и средства с източник Европейския съюз, включително и по Оперативна програма „Околна среда“ и средства от други източници.

В Националната програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни окиси, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух – 2007 г. няма предвидени финансови средства за реализация на програмата. Към Програмата е приложен план-график с мерки, без да са посочени финансови средства, като за изпълнители на конкретни мерки са посочени операторите на горивни инсталации, оператори на рафинерии, Изпълнителна агенция “Автомобилна администрация” и др.⁵⁹⁵

Общинските програми за КАВ се финансират чрез приетите годишни бюджети на общините. Отчитането на изпълнението на бюджета на общините не се извършва по програми, а по дейности и видове разходи. Тази практика на отчитане не дава възможност да се проследява размера на изразходваните средства за всяка от изпълнените мерки, както и за самата програма.⁵⁹⁶

За осигуряване на финансиране на мерките насочени към подобряване КАВ, включени в стратегическите документи на национално и на общинско ниво няма планирани конкретни суми, което води до липса на финансиране или недофинансиране на планираните мерки. Липсата на финансови разчети с конкретни суми създава риск за своевременното и адекватно финансово обезпечаване на планираните мерки и изпълнението им по начин, който ще доведе до постигане на целите заложен в стратегическите документи.

⁵⁹⁴ Одитно доказателство № 45

⁵⁹⁵ Одитно доказателство № 9

⁵⁹⁶ Одитни доказателства № 20, 21, 22, 25

1.2. Обезпеченост на мерките с финансови средства⁵⁹⁷

Държавният бюджет е източник за финансиране на дейността на структурите от системата на МОСВ, в чиито функции са включени и мониторинга и управлението на дейността по КАВ. Със средства от държавния бюджет се осигуряват разходите за работна заплата на заетите с дейността и за текущи разходи като консумативи за дейността, както и някои инвестиционни разходи. Разходите за придобиване на основни средства за мониторинг, контрол и докладване на КАВ са минимални през одитирания период.

В структурата на разходите с екологично предназначение за опазване и възстановяване на околната среда по основни направления на национално ниво през 2015 г. най-голям е дялът на усвоените средства за управление на отпадъците – 44,3 на сто, следван от тези за пречистване и отвеждане на отпадъчните води – 40,3 на сто и за опазване чистотата на въздуха – 8,4 на сто. За периода от 2011 г. - 2015 г. се наблюдава намаляване на относителният дял на разходите за направление „въздух“ в общите разходи, въпреки тенденцията за увеличаване на размера им.⁵⁹⁸

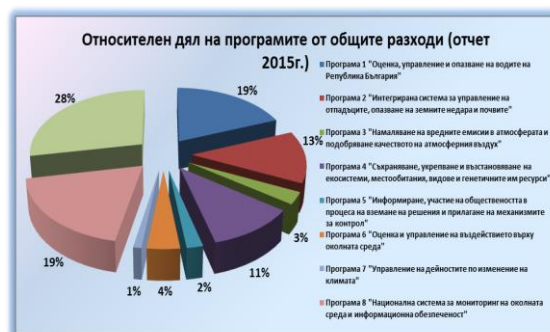
МОСВ прилага програмен формат на бюджет, в който се планират разходите по политики и програми.⁵⁹⁹ Разходите за опазване чистотата на въздуха се предвиждат по две политики – Политика в областта на опазването и ползването на компонентите на околната среда с Програма "Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух" и в Политика в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна безопасност с Програма "Национална система за мониторинг на околната среда и информационна безопасност".⁶⁰⁰

За одитирания период са изготвени 3 отчета⁶⁰¹ за изпълнението на политиките и програмите, съобразени с програмния формат на бюджета на МОСВ. От информацията, съдържаща се в отчетите, извършените разходи по програмата КАВ не се променят, а за НСМОС намаляват с два пункта, без да е променен обхвата на функциите и отговорностите. Анализът на разходите за одитирания период е посочен в Приложение № 8 от доклада.⁶⁰² Отчетените разходи са показани във фигурите с №№ 13, 14 и 15.

Фигура № 13



Фигура № 14



⁵⁹⁷ Одитно доказателство № 45

⁵⁹⁸ Одитно доказателство № 43 Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда за 2017 г. <http://eea.government.bg/bg/soer/2015>

⁵⁹⁹ Чл. 13, раздел IV и VIII от „Вътрешни правила за организация на бюджетния процес в МОСВ“

⁶⁰⁰ Одитни доказателства № № 9, 12

⁶⁰¹ Отчет за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми на Министерството на околната среда и водите към 31.12.2014 г.; Отчет за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми на Министерството на околната среда и водите към 31.12.2015 г. и Отчет за степента на изпълнение на утвърдените политики и програми на Министерството на околната среда и водите към 30.06.2016 г.

⁶⁰² Одитни доказателства № № 9, 12 и Приложение № 8 от доклада

Фигура № 15



През 2014 г., 2015 г. и 2016 г. отчетените разходи по Програма „Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух“ са в размер 3 на сто от всички отчетени разходи по бюджета на МОСВ за периода. Отчетените разходи по Програма „Национална система за мониторинг на околната среда“ за 2014 г. и 2015 г. са в размер 19 на сто, а за 2016 г. намаляват на 17 на сто от всички отчетени разходи по бюджета на МОСВ за периода.⁶⁰³

В Отчета за изпълнението на Целите на МОСВ за 2014 г., 2015 г., 2016 г. няма посочени финансови параметри за реализиране на мерки, свързани с компонент „Въздух“. През одитирания период МОСВ⁶⁰⁴, не са реализирани проекти, свързани с мониторинга и управлението на КАВ, финансирани от ПУДООС.⁶⁰⁵

Разходите на национално ниво за направление „Въздух“ за 2014 г. са в размер на 470,7 млн. лв. или 14,15 на сто и за 2015 г. са 261,9 млн. лв. или 8,44 на сто от всички разходи за опазване на околната среда на национално ниво.⁶⁰⁶

Повечето от уредите за измерване и всички мобилни автоматични станции са доставени по проекти, финансирани със средства от Европейския съюз.⁶⁰⁷ По Оперативна Програма „Околна среда 2014-2020“ се изпълнява проект „Създаване на информационна система за докладване на данни за качеството на атмосферния въздух като част от Националната система за мониторинг на КАВ в реално време“ на обща стойност 699 997,70 лв. В ИАОС през одитирания период са извършени минимални инвестиции с източник държавен бюджет за обновяване, повишаване на качеството и разширяване на средствата за измерване, мониторинг, докладване, финансирани са основно разходи, свързани с възнаграждения на персонала и издръжка. Анализът на разходите за одитирания период е посочен в Приложение № 8 от доклада.⁶⁰⁸

За дейностите по политиката за подобряване КАВ и на НСМОС са отделени значително по-малко финансови средства от тези по други бюджетни програми на МОСВ. Минималните разходи за инвестиции от държавния бюджет, насочени към обновяване, повишаване на качеството и разширяване на средствата за измерване, мониторинг и докладване в ИАОС са предпоставка за риск от неточно, непълно и ненавременно изпълняване на функции, свързани с мониторинга и докладване на КАВ.

По ОП „Околна среда 2007-2013 г.“ са предоставени и изразходвани средства, свързани с мерки за подобряване на КАВ. До края на 2016 г. по ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ не са усвоени средства.

1.2.3. Финансиране на общински мерки за подобряване на качеството на атмосферния въздух⁶⁰⁹

Основен проблем за изпълнение на общинските програми за подобряване на КАВ е осигуряване на финансов ресурс. В програмите за подобряване на КАВ не са определени средствата, необходими за реализация на повечето мерки. Посочен е източник на средства

⁶⁰³ Одитни доказателства № № 9,11,12

⁶⁰⁴ Одитно доказателство № 12

⁶⁰⁵ Одитно доказателство № 12

⁶⁰⁶ Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда за 2017 г. <http://eea.government.bg/bg/soer/2015>

⁶⁰⁷ Одитно доказателство № 12

⁶⁰⁸ Одитни доказателства № № 9, 12 и Приложение № 8 от доклада

⁶⁰⁹ Одитни доказателства № 21, 22, 24

от оперативни програми само по някои от мерките. При такова планиране не се гарантира осигуряване на достатъчен а понякога и на какъвто и да е финансов ресурс за изпълнение на мерките. Не са търсени други източници, като например публично-частни партньорства, външни за страната източници и дръги.⁶¹⁰

За мерките изпълнявани от Столична община за одитирания период са изразходвани средства в размер на 1 295 283 515 лв. с източник собствени средства, банкови заеми и средства от ЕС. Община Пловдив отчита изразходвани средства общо в размер на 51 097 377 лв., които средства са използвани за мерки и дейности в областта на компонент „въздух“ от програмата за околната среда на общината. От Община Стара Загора за изпълнение на мерките за периода 2014 г – 2016 г. са изразходвани 81 157 820 лв.⁶¹¹

По оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.“ са предоставени и изразходвани средства, свързани с мерки за подобряване на КАВ в размер на 273 278 153 лв. Финансираните проекти за подобряване на качеството на атмосферния въздух съставляват 8,5 на сто от всички средства по ОПОС 2007 – 2013, като проектите на Столична община съставляват 6,21 на сто от всички средства. По Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“ са предвидени 50 млн. евро за подобряване качеството на атмосферния въздух, от които до края на 2016 г. все още няма сключени договори с общини, като бенефициенти за безвъзмездна помощ. Данните за финансиране по ОПОС са показани в таблици № 5 и № 6 от Приложение № 8 към доклада.⁶¹²

Общинските програми за КАВ се финансират чрез приетите годишни бюджети на общините. Отчитането на изпълнението на бюджета на общините не се извършва по програми, а по по дейности и видове разходи. Тази практика на отчитане не дава възможност да се проследява размерът на изразходваните средства за всяка от изпълнените мерки, както и за самата програма.

Очакваните резултати за решаване на проблемите с КАВ в трите общини, обект на одита не са постигнати, независимо от отделените средства за осъществяване на дейности по опазване чистотата на атмосферния въздух.

2. Ефективност и ефикасност при изпълнение на мерките⁶¹³

2.1. Атмосферното замърсяване представлява риск за човешкото здраве, особено в големите градове. За да има положителни тенденции в качеството на атмосферния въздух, трябва да се изпълняват активни политики на национално и регионално равнище и да се предприемат мерки на всички нива. За подобряване КАВ са предприети мерки от националните и местни власти в областта на опазване чистотата на въздуха. Изпълнени са мерки по отношение на хармонизиране на националното законодателство с европейското. Направени са промени в Закона за чистотата на атмосферния въздух в посока на засилване контрола от централната власт по отношение отговорността на общините за подобряване на качеството на въздуха на тяхната територия.

В годишните доклади за състоянието на здравето на гражданите в Република България, във връзка с изпълнение на Националната здравна стратегия за 2015 г., като рисков фактор е посочено замърсяването на атмосферния въздух, който е един от „основните предотвратими фактори с неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве и влияние върху структурата на заболяемостта“. Не са посочени данни и липсват анализи, доказващи корелацията между замърсяването на атмосферния въздух и заболяемостта на населението. От НЦОЗА не е извършвана оценка на здравния риск на

⁶¹⁰ Одитни доказателства №№ 20, 21, 22, 24

⁶¹¹ Одитни доказателства №№ 20, 24, 21, 22 <http://ope.moew.government.bg/bg>

⁶¹² Одитно доказателство № 34

⁶¹³ Одитно доказателство № 58

населението при неблагоприятно въздействие на „фактор въздух“, свързана с ефективността на мерките на национално/регионално ниво за подобряване на КАВ. Няма инициатива от страна на националните, регионалните и местни институции за оценка и анализ за влиянието на замърсяването на атмосферния въздух върху човешкото здраве.⁶¹⁴

На национално ниво няма извършен скрининг на заболяванията на дихателните пътища и респираторни заболявания, който да оцени каква част от болестите на дихателната система са причинени от нарушеното качество на атмосферния въздух.

2.2. С цел ограничаване здравния риск на населението и съответно достигане на нормативните нива на замърсителите в общините с нарушено качество на атмосферния въздух се изпълняват мерки, предвидени в програми за управление на КАВ.

2.2.1. Столична община е район, в който ФПЧ₁₀, ФПЧ_{2,5} и ПАВ са замърсителите, които са проблем за територията на София⁶¹⁵. С изпълнението на мерки по Програмата за КАВ на Столична община за периода 2011-2014 г., насочени към азотните оксиди са постигнати целите за достигане на нормата за опазване на човешкото здраве. Нивата на фини прахови частици превишават установените норми, формирани от емисиите на битовия сектор, автомобилния транспорт и промишлеността.⁶¹⁶ За одитирания период изпълняваните от Столична община мерки са относими към показателите ФПЧ₁₀ и азотен диоксид. Част от мерките са свързани с изпълнението на проекти, които имат за цел подобряването на инфраструктурата и градската среда на Столична община, които не могат да бъдат отнесени единствено към подобряване на КАВ, а третират и въпроси свързани с енергийната ефективност, мобилност, образование и др. При изпълнението на мерките от Програмата за КАВ са изразходвани средства на стойност 1 295 283 515 лв. Анализът на получените резултати показва, че има системни превишавания на пределно допустимите концентрации по показател ФПЧ₁₀ и ПАВ, главно през зимните месеци, когато е отоплителният сезон. По показател ФПЧ_{2,5} за одитирания период средногодишната норма от 25 µg/m³ е превишена само през 2014 г. Анализите на Столичната регионална здравна инспекция (СРЗИ) за КАВ и здравния статус на населението в град София през 2014 г., 2015 г. и 2016 г. показват, че няма категорични данни за пряка връзка между качеството на атмосферния въздух и здравното състояние на населението в гр. София.⁶¹⁷

От Столична община са изпълнявани мерки за намаляване на замърсяването с ФПЧ₁₀ и азотен диоксид. Вследствие на изпълнените мерки, замърсителят азотен диоксид не нарушава КАВ на територията на Столична община. Постигнато е намаляване на замърсяването на наднормените нива на ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2,5}, но все още не е достигната нормата за опазване на човешкото здраве.

2.2.2. Община Пловдив е район, в който нивата на замърсителите ФПЧ₁₀, ФПЧ_{2,5}, ПАВ, NO₂ нарушават КАВ. Общината изпълнява мерки за периода 2014 г. и 2015 г., насочени към показатели фини прахови частици под 2,5 микрона (ФПЧ_{2,5}) и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух. Изпълняват се и мерки от общата Програма за опазване на околната среда на община Пловдив, влияещи и към намаляване на замърсяването на въздуха с ФПЧ₁₀. За изпълнението на мерките са изразходвани средства в размер на 51 097 377 лв.⁶¹⁸ За одитирания период в пунктовете за измерване на територията на гр. Пловдив са регистрирани превишения на средноденонощната норма (СДН) и средната годишна норма (СГН) на ФПЧ₁₀ и съответно

⁶¹⁴ Одитно доказателство № 14

⁶¹⁵ Одитни доказателства №№ 7, 35

⁶¹⁶ Регионален доклад за състоянието на околната среда през 2016 година на РИОСВ - София

⁶¹⁷ Одитни доказателства №№ 7, 15.1, 20, 24, 36, 37

⁶¹⁸ Одитни доказателства №№ 3, 4, 21

превишаване на нормите за опазване на човешкото здраве.⁶¹⁹ При направения сравнителен анализ на регистрираните през 2015 г. и 2016 г. средноденонощни стойности и превишения на СДН за опазване на човешкото здраве се наблюдава тенденция към увеличаване на регистрираните превишения на СДН на ФПЧ₁₀, което индикира, че изпълняваните компенсаторни мерки от плана за действие към Програмата за опазване на околната среда на община Пловдив за периода 2014-2020 г., не са ефективни и целта за намаляване замърсяването по показател ФПЧ₁₀ не е постигната. За периода не са превишени нормите за опазване на човешкото здраве по показатели ФПЧ_{2,5}, серен диоксид и азотен диоксид. В докладите на РЗИ – Пловдив за влиянието на атмосферния въздух върху здравето на населението на град Пловдив през 2014 г., 2015 г. и 2016 г. не са посочени доказателства и анализи за пряка връзка между КАВ и заболяемостта на населението. Голяма част от мерките за подобряване качеството на атмосферния въздух се изпълняват, но е необходимо заложените цели в програмата за КАВ да се реализират изцяло, за да се ограничи до минимум здравния риск, особено за чувствителните групи от населението⁶²⁰. Констатира се, че с изпълнението на мерките за намаляване нивото на ФПЧ₁₀, ФПЧ_{2,5} ПАВ и NO₂ и подобряване на КАВ не са постигнати очакваните резултати, въпреки значителните подобрения.⁶²¹

От община Пловдив са изпълнявани мерки за намаляване на нивата на замърсителите на атмосферния въздух. Степента на изпълнение на заложените мерки не е достатъчна за постигане на очакваните резултати и ефекти за подобряване на КАВ.

2.2.3. Община Стара Загора е район с нарушено КАВ, в следствие на превишаване на нормите за вредни вещества по показател ФПЧ₁₀ и азотен диоксид. Община Стара Загора изпълнява мерки, заложи за изпълнение за 2014 г. и 2015 г. в „Програма за намаляване на нивата на азотен диоксид и достигане на установените норми в община Стара Загора за периода 2013-2015 г.“ и актуализирана Програма за намаляване на вредните емисии в атмосферния въздух (ФПЧ₁₀) и достигане установените норми на територията на град Стара Загора.⁶²² В Община Стара Загора за изпълнение на мерките за периода 2014 г – 2016 г. са изразходвани средства в размер на 81 157 820 лв. Реализираните мерки през 2014 г. насочени към азотния диоксид имат добра резултатност спрямо показателя, поради нерегистрирани превишения на средночасовата норма. Постигнати са очакваните резултати за намаляване на емисиите, намаляване на броя на превишенията на средночасовата норма, поддържане на средногодишната концентрация под средногодишната норма и намаляване на регистрираните най-високи средночасови концентрации. За одитирания период е постигнато намаление на средногодишната концентрация на ФПЧ₁₀, но все още не е достигната установената норма по отношение на броя на превишенията на средноденонощната стойност. Изпълняваните мерки по отношение на ФПЧ₁₀, не дават съществена резултатност и не допринасят за достигане на утвърдените норми в установените срокове. От РЗИ – Стара Загора не е установена пряка корелационна зависимост между замърсяването на атмосферния въздух и регистрираните болестите на дихателната система в Старозагорска област.⁶²³

Изпълнените мерките от Община Стара Загора за периода 2014 г. – 2016 г. допринасят за подобряване на КАВ по отношение на показателите за азотен диоксид и ФПЧ₁₀, но не се постига трайно решаване на проблема за достигане на нормите на

⁶¹⁹ Над допустимите 35 пъти в рамките на календарната година

⁶²⁰ Хора с хронични респираторни заболявания, бременни, възрастни лица над 65 години, деца и подрастващи

⁶²¹ Одитни доказателства №№ 3, 4, 15.2, 21, 36, 38

⁶²² Одитни доказателства №№ 6, 22

⁶²³ Одитни доказателства №№ 5, 6, 15.3, 22, 36, 39

средногодишната концентрация за показател ФПЧ₁₀.

При планирането и реализирането на мерките за подобряване на качеството на атмосферния въздух следва общините да са водещи чрез приемането и изпълнението на стратегии, програми и планове в областта на качеството на атмосферния въздух. Практиката при планиране и при отчитане на мерките не включва изискването за представяне на резултати от извършен анализ разходи-ползи, които да оценява ефективността на всяка една мярка. Общинските програми са формални, без осигурено финансиране, не са релевантни и не постигат достатъчен ефект за опазване чистотата на атмосферния въздух.

Причините за влошеното качество на атмосферния въздух в страната имат социално-икономически характер и са свързани с високата енергийна бедност на населението, тъй като основен източник на замърсяването е битовото отопление през зимния сезон. Незадоволителното изпълнение на мерки за намаляване на замърсяването от пътен транспорт допринася за повишените нива на замърсявания в големите градове на страната. Провежданата социална политика за предоставяне на целеви помощи за отопление на лица с ниски доходи също не е насочена към осигуряване на щадящи природата горива и решаване на проблемите за КАВ в големите градове. Този проблем е посочен от администрациите и на трите одитирани общини.

Изпълняваните програми за подобряване на КАВ в гр. София, гр. Пловдив и гр. Стара Загора допринасят за намаляване на замърсителите в атмосферния въздух, но не постигат задоволителен и траен резултат за решаване на проблемите с наднормените нива на ФПЧ₁₀.

За дейностите по бюджетните програми за подобряване КАВ и на НСМОС са отделени значително по-малко финансови средства отколкото по други програми на МОСВ. Общините често не разполагат с достатъчно финансови средства за реализиране на адекватни мерки за подобряване на КАВ и не се възползват достатъчно от възможността да реализират проекти и дейности в областта на опазване чистотата на въздуха със средства от източници извън общинския бюджет.

Липсата на анализ на разходите и ползите, когато се планират и изпълняват мерки за подобряване на КАВ, както и недостигът на финансови средства за реализирането им са предпоставки предприетите мерки от националните и местните власти за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух да не са достатъчно ефективни и ефикасни.

Причините за влошеното качество на атмосферния въздух в страната имат социално-икономически характер и са свързани с високата енергийна бедност на населението, тъй като основен източник на замърсяването е битовото отопление през зимния сезон. Незадоволителното изпълнение на мерки за намаляване на замърсяването от пътен транспорт допринася за повишените нива на замърсявания в големите градове на страната.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Държавната политика по опазване чистотата на атмосферния въздух е свързана с постигане и поддържане на качество на въздуха, в съответствие с определените от законодателството изисквания и осъществяване на отговорностите на Република България по ангажиментите за прилагане на европейските директиви и международните споразумения. Своевременното формулиране и провеждане на активна и целенасочена политика за опазване чистотата на въздуха е предпоставка за подобряване на факторите на жизнената среда, поддържане на природните екосистеми и опазване здравното състояние на населението.

КАВ е повлияно от множество фактори, които се проявяват по специфичен начин в отделните населени места. От една страна значителна роля за изпълнението на мерките е дейността на общините насочена към опазване чистотата на атмосферния въздух. От друга страна основна роля има МОСВ, подпомагайки местните власти при разработването на общински програми за намаляване на емисиите на вредни вещества за населените места, където са регистрирани превишения на установените норми и контролира тяхното изпълнение.

При извършването на одита са идентифицирани пропуски, оказващи влияние за предприемането на ефективни и ефикасни мерки от националните и местни власти за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух в големите градове.

1. В областта на системата за управление качеството на атмосферния въздух през одитирания период:

- разпределението и обхвата на районите за оценка и управление на КАВ на територията на страната не са променени;

- броят на пунктовете за мониторинг в големите градове, обект на одита не е променян, независимо от разрастващата се инфраструктура, нарастващата средна гъстота на населението, развиващата се индустрия и бързо увеличаващият се автомобилен транспорт, водещи до динамично променяща се градска среда. Осъществени са промени в градовете София и Пловдив на местоположението на по един пункт за мониторинг без да е обоснован изборът на новите площадки;

- към министъра на околната среда и водите не е създаден консултативен съвет за управление на КАВ;

- съществуват пропуски при определянето на отговорности на местно ниво във връзка с осъществяване на дейностите по провеждането на политиката в областта на опазване чистотата на въздух. Кметовете на трите общини, в които са извършени проверки на място, не са предприели достатъчно действия за определяне на отговорности във връзка с изпълнение на програмите за управление на качеството на атмосферния въздух в съответната община;

- между всички ангажирани структури няма достатъчна съгласуваност на действията и активност от Министерството на околната среда и водите при осъществяването на взаимодействието и комуникацията;

- съществуват пропуски при осъществяване на комуникация и обмен на информация между общините с нарушено качество на атмосферния въздух, по отношение изпълнението на мерките в програмите за качество на атмосферния въздух;

- не е спазено нормативното изискване на чл. 75 от Закона за опазване на околната среда за разработване и внасяне за приемане от Народното събрание на Национална стратегия за околната среда, като средство за постигане на целите и принципите на закона;

- съществуват пропуски при планиране и отчитане на изпълнението на мерките и оценката на индивидуалния принос на всяка от тях за подобряване на качеството на атмосферния въздух, както и тяхната ефективност. При докладване на изпълнението

мерките не се отчитат самостоятелно спрямо заложените индикатори за изпълнение, отчитат се с обобщени постигнати резултати за годината, без да се отчита индивидуалният напредък от изпълнението им;

- няма разумна увереност, че акумулираните суми от глоби и имуществени санкции постъпващи по бюджета на общините се разходват за дейности за подобряване на КАВ;

- от министъра на околната среда и водите не са налагани глоби на кметове и длъжностни лица във връзка с неизпълнение на задължения за изготвяне и изпълнение на програми за подобряване на качеството на атмосферния въздух.

2. В областта на системата за мониторинг и докладване на КАВ през одитирания период:

- функционират минималния брой и вид пунктове за мониторинг във всеки район за оценка и управление качеството на атмосферния въздух по нормативните изисквания;

- има прекъсване на режима на работата на част от пунктовете за мониторинг, дължащо се на наложителни премествания, технически проблеми и лоши метеорологични условия;

- не се поддържа необходимия размер резерв от анализатори и пробовземни устройства за пунктовете за мониторинг, който да гарантира осигуряване на изпълнението на нормативните изисквания за минимум регистрирани данни от пунктовете за мониторинг;

- техниката обслужваща повечето от пунктовете за мониторинг е остаряла и на места непригодна да извършва необходимите измервания;

- забавя се издаването на националните доклади за състоянието на околната среда с почти две години, поради предоставянето на информация от Националният статистически институт за раздели „Емисии на вредни вещества и качество на атмосферен въздух“, „Изменение на климата“ и „Отпадъци и материални ресурси“;

- не се осъществява информиране на населението за качеството на атмосферния въздух в най-кратки срокове и в случаите на превишения на праговете;

- не се изготвят самостоятелни отчети за дейността на Националната система за мониторинг;

- не са извършвани скринингови оценки за установяване на зависимост между замърсяването на атмосферния въздух и здравното състояние на населението на страната.

3. В областта на предприетите мерки за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух от националните власти и от местната власт на градовете София, Пловдив и Стара Загора за одитирания период:

- отделени са значително по-малко финансови средства за дейностите по политиката за подобряване КАВ и на НСМОС от тези по други бюджетни програми на МОСВ;

- отчетени са минимални разходи за инвестиции от държавния бюджет, насочени към обновяване, повишаване на качеството и разширяване на средствата за измерване, мониторинг и докладване в ИАОС;

- липсват финансови разчети с конкретни суми за реализация на националните и общински стратегии, програми, планове и няма обвързаност с приеманите финансови прогнози и годишни бюджети на национално и на местно ниво;

- няма планирани конкретни суми за осигуряване на финансиране на мерките насочени към подобряване КАВ включени в стратегическите документи на национално и на общинско ниво;

- общините не разполагат с достатъчно финансови средства за реализиране на адекватни мерки за подобряване на КАВ и не се възползват достатъчно активно от възможността да реализират проекти и дейности в областта на опазване чистотата на въздуха със средства от източници извън общинския бюджет;

- изпълняваните общински програми за подобряване на КАВ в градовете София, Пловдив и Стара Загора допринасят за намаляване на замърсителите в атмосферния въздух, но не постигат задоволителен и траен резултат за решаване на проблемите с наднормените нива на ФПЧ_{10} ;

- на национално ниво няма извършен скрининг на заболяванията на дихателните пътища и респираторни заболявания, който по категоричен начин да докаже пряка зависимост на болести на дихателната система, причинени от нарушеното качество на атмосферния въздух.

Политиката на националните и местни власти по опазване чистотата на атмосферния въздух е насочена към постигане и поддържане на качество на въздуха, в съответствие с определените от националното законодателство изисквания и осъществяване на отговорностите на Република България по ангажиментите за прилагане на европейските директиви и международните споразумения.

Мерките на национално и общинско равнище не са насочени към основните източници на замърсяване – битово отопление на твърдо гориво, стария автомобилен парк и инфраструктурата, което е предизвикателство предприетите мерки за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух в големите градове да са ефективни и ефикасни. Въпреки положените усилия и вложените немалко средства, до края на одитирания период НСМОС не осигурява необходимата информация за $\text{ФПЧ}_{2,5}$, това е замърсителят, който най-много влияе върху човешкото здраве.

ПРЕПОРЪКИ

В резултат от извършения одит на изпълнението ефективност и ефикасност на мерките предприети от националните и местните власти за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух в големите градове за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2016 г. се дават следните препоръки:

I. На министъра на околната среда и водните

1. Да се обмисли възможността за промяна на местоположението и броя на пунктовете за мониторинг, с цел осигуряване на максимално покритие на замърсените зони в населените места, в които са разположени и оптимално отчитане нивата на замърсителите и техните източници, влияещи върху КАВ.⁶²⁴

2. С цел ефективно провеждане на държавната политика по опазване чистотата на атмосферния въздух да се предприемат действия за подпомагане на ангажираните местни структури за споделяне на опит по отношение на изпълнението на мерките от програмите за управление на КАВ и на осъществяваните дейности за борба срещу замърсяването на атмосферния въздух.⁶²⁵

3. За осигуряване на достатъчно условия за ефективно провеждане на политиката и управлението на качеството на атмосферния въздух да се предприемат действия за създаване консултативен съвет към министъра на околната среда и водите за компонент „въздух“, съгласно изискванията на чл. 12, ал. 1, т. 2 от ЗООС.⁶²⁶

⁶²⁴ „Констатации и оценки”, раздел I, т. 1, подточка 1.2., п.т. 1.2.2 и

⁶²⁵ „Констатации и оценки”, раздел I, т. 2, подточка 2.3., п.т. 2.3.2.

⁶²⁶ „Констатации и оценки”, раздел I, т. 2, подточка 2.3., п.т. 2.3.3.

4. За постигане на целите на Закона за опазване на околната среда и на принципите за опазване на околната среда и осигуряване на последователност и обвързаност на действията на националните и местните власти да се предприемат действия за разработване/актуализиране на националната стратегия за опазване на околната среда и план за действие към нея, в съответствие с нормативните изисквания на чл. 75 от ЗООС.⁶²⁷

5. С цел дисциплиниращо действие да се подобри контролната и санкционна дейност на МОСВ върху дейността на кметовете и длъжностните лица в общините, по отношение на разработване/актуализиране и изпълнение на адекватни, ефективни и ефикасни програми за управление на качеството на атмосферния въздух.⁶²⁸

6. Да се организира и контролира изпълнението на изискванията на Заповед № РД-66 от 28.01.2013 г. на министъра на околната среда и водите

6.1. От РИОСВ - София изготвянето и представянето в МОСВ на ежемесечни доклади на регистрираните нивата на ФПЧ₁₀ и/или на ФПЧ_{2,5} от пунктовете за мониторинг на територията на РИОСВ – София за всяко тримесечие, и на доклади за зимен и летен период за състоянието на КАВ в контролираната от тях територия по показатели ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2,5}.⁶²⁹

6.2. От РИОСВ – София и от РИОСВ – Стара Загора да се осъществяват функциите и задълженията на регионален диспечерски пункт.⁶³⁰

7. Да упражни контрол за изготвяне и публикуване на годишен бюлетин за състоянието на околната среда, съгласно нормативното изискване на чл. 147, ал. 6 от Закона за опазване на околната среда.⁶³¹

8. При изготвянето на националните програми, с мерки отнасящи се до подобряване качеството на атмосферния въздух да се осигури адекватен ред и контрол, с цел постигане на яснота за необходимия финансов ресурс за изпълнението им, както и за референтните стойности на индикаторите за изпълнение.⁶³²

9. С цел намаляване на броя и продължителността на прекъсванията на режима на работа на автоматичните измервателни станции да се предприемат действия за осигуряване на финансиране за подновяване на апаратурата на пунктовете за мониторинг, с които разполага Националната система за мониторинг на околната среда.⁶³³

10. Да се предприемат действия за организиране на информационна кампания по националните медии, съвместно с местните власти на общини с нарушено КАВ за осъществяване на информираност на населението за рисковете за здравето, вследствие от замърсения въздух. Във връзка с намаляване на вредните емисии на атмосферните замърсители в кампанията да са представени конкретни мерки за предприемане от населението, съобразени със сезона, атмосферните условия, източниците на замърсяване, и други фактори, влияещи върху КАВ.⁶³⁴

⁶²⁷ „Констатации и оценки”, раздел I, т. 3, подточка 3.1., п.т. 3.1.1.

⁶²⁸ „Констатации и оценки”, раздел I, т. 3, подточка 3.4., п.т. 3.4.1.

⁶²⁹ „Констатации и оценки”, раздел II, т. 2 подточка 2.1., п.т. 2.1.3.

⁶³⁰ „Констатации и оценки”, раздел II, т. 1, подточка 1.2., п.т.1.2.1.

⁶³¹ „Констатации и оценки”, раздел II, т. 2, подточка 2.4., п.т.2.4.1.

⁶³² „Констатации и оценки”, раздел III, т. 1, подточка 1.1.

⁶³³ „Констатации и оценки”, раздел II, т. 1, подточка 1.2., п.т.1.2.2.

⁶³⁴ „Констатации и оценки”, раздел II, т. 2, подточка 2.2., п.т.2.2.2.2.

II. На изпълнителния директор на Изпълнителна агенция по околна среда:

1. Да се предприемат мерки и действия за поддържане на необходимия резерв от анализатори и пробовземни устройства, необходими за дейността на отдел „Калибровка“ в дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“ към ИАОС.⁶³⁵

2. Да се изготвя и публикува годишен бюлетин за състоянието на околната среда, съгласно нормативното изискване на чл. 147, ал. 6 от Закона за опазване на околната среда.⁶³⁶

III. На директора на Регионална инспекция по околната среда и водите – София:

1. Регионална инспекция по околната среда и водите – София да изпълнява задълженията на регионален диспечерски пункт за РОУКАВ „Агломерация – София“.⁶³⁷

2. Да се изготвят ежемесечни доклади на регистрираните нивата на ФПЧ₁₀ и/или на ФПЧ_{2,5} от пунктовете за мониторинг на територията на РИОСВ – София за всяко тримесечие, както да се изготвят и доклади за зимен и летен период за състоянието на КАВ в контролираната от тях територия по показатели ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2,5}. Докладите да се изпращат до дирекциите и в срок, определени в заповед Заповед № РД-66 от 28.01.2013 г. на министъра на околната среда и водите.⁶³⁸

IV. На директора на Регионална инспекция по околната среда и водите – Пловдив:

1. Регионалната инспекция по околната среда и водите – Пловдив, като компетентен орган по смисъла на „Инструкция за разработване на програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества, в районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, в които е налице превишаване на установените норми“, да осъществи контрол за изпълнение на условието по чл. 2, ал. 2, т. 2 от Инструкцията за включването на представители на Регионална здравна инспекция – Пловдив в програмния съвет за оценка и управление на КАВ на община Пловдив.⁶³⁹

V. На директора на Регионална инспекция по околната среда и водите – Стара Загора:

1. Регионалната инспекция по околната среда и водите – Стара Загора, като компетентен орган по смисъла на Инструкция за разработване на програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества, в районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, в които е налице превишаване на установените норми“ да осъществи контрол за изпълнение на условието по чл. 2, ал. 2, т. 2 от Инструкцията за включването на представители на на Регионална здравна инспекция – Стара загора в програмния съвет за оценка и управление на КАВ на община Гълъбово.⁶⁴⁰

⁶³⁵ „Констатации и оценки“, раздел II, т. 1, подточка 1.2., п.т.1. 2.1.

⁶³⁶ „Констатации и оценки“, раздел II, т. 2, подточка 2.4., п.т.2.4.1.

⁶³⁷ „Констатации и оценки“, раздел II, т. 1, подточка 1.2., п.т.1.2.1.

⁶³⁸ „Констатации и оценки“, раздел II, т. 2 подточка 2.1., п.т. 2.1.3.

⁶³⁹ „Констатации и оценки“, раздел I, т. 2, подточка 2.2., п.т. 2.2.1.

⁶⁴⁰ „Констатации и оценки“, раздел I, т. 2, подточка 2.2., п.т. 2.2.1.

2. Регионална инспекция по околната среда и водите – Стара загора да изпълнява задълженията на регионален диспечерски пункт за за РОУКАВ „Югоизточен“.⁶⁴¹

VI. На кмета Столична община:

1. Да се предприемат действия за организиране на информационна кампания по националните и местни медии, съвместно с МОСВ за осъществяване на информираност на населението за рисковете за здравето, вследствие от замърсения въздух на територията на общината. Във връзка с намаляване на вредните емисии на атмосферните замърсители в кампанията да са представени конкретни мерки за предприемане от населението, съобразени със сезона, атмосферните условия, източниците на замърсяване, и други фактори, влияещи върху КАВ.⁶⁴²

VII. На кмета община – Пловдив:

1. Да се предприемат действия за определяне на отговорности за управление КАВ в община Пловдив.⁶⁴³

2. Да се осигури адекватен ред и контрол при разработване на мерките в общинските програми за КАВ, с цел постигане на яснота за необходимия финансов ресурс за изпълнението им, както и за референтните стойности на индикаторите за изпълнение.⁶⁴⁴

3. Да се предприемат действия за организиране на информационна кампания по националните и местни медии, съвместно с МОСВ за осъществяване на информираност на населението за рисковете за здравето, вследствие от замърсения въздух на територията на общината. Във връзка с намаляване на вредните емисии на атмосферните замърсители в кампанията да са представени конкретни мерки за предприемане от населението, съобразени със сезона, атмосферните условия, източниците на замърсяване, и други фактори, влияещи върху КАВ.⁶⁴⁵

VIII. На кмета община Стара Загора:

1. Да се предприемат действия за определяне на отговорности за управление КАВ в община Стара Загора.⁶⁴⁶

2. Да се осигури адекватен ред и контрол при разработване на мерките в общинските програми за КАВ, с цел постигане на яснота за необходимия финансов ресурс за изпълнението им, както и за референтните стойности на индикаторите за изпълнение.⁶⁴⁷

3. Да се предприемат действия за организиране на информационна кампания по националните и местни медии, съвместно с МОСВ за осъществяване на информираност на населението за рисковете за здравето, вследствие от замърсения въздух на територията на общината. Във връзка с намаляване на вредните емисии на атмосферните замърсители в кампанията да са представени конкретни мерки за предприемане от населението, съобразени със сезона, атмосферните условия, източниците на замърсяване, и други фактори, влияещи върху КАВ.⁶⁴⁸

⁶⁴¹ „Констатации и оценки”, раздел II, т. 1, подточка 1.2., п.т.1.2.1.

⁶⁴² „Констатации и оценки”, раздел II, т. 2, подточка 2.2., п.т.2.2.2.2.

⁶⁴³ „Констатации и оценки”, раздел I, т. 2, подточка 2.2., п.т. 2.2.2.

⁶⁴⁴ „Констатации и оценки”, раздел III, т. 1, подточка 1.1.

⁶⁴⁵ „Констатации и оценки”, раздел II, т. 2, подточка 2.2., п.т.2.2.2.2.

⁶⁴⁶ „Констатации и оценки”, раздел I, т. 2, подточка 2.2., п.т. 2.2.2.

⁶⁴⁷ „Констатации и оценки”, раздел III, т. 1, подточка 1.1.

⁶⁴⁸ „Констатации и оценки”, раздел II, т. 2, подточка 2.2., п.т.2.2.2.2.

На основание чл. 50, ал. 2 от Закона за Сметната палата, в срок до 31.12.2019 г. министърът на околната среда и водите, изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по околна среда, директорите на РИОСВ в гр. София, гр. Пловдив и гр. Стара Загора, кметовете на Столична община, община Пловдив и община Стара Загора следва да предприемат мерки за изпълнение на препоръките и да уведомят писмено за това председателя на Сметната палата.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 48, ал. 1 от Закона за Сметната палата с Решение № 148 на Сметната палата от 22.06.2017 г. (Протокол № 22).

В подкрепа на констатациите са събрани 59 броя одитни доказателства, които се намират в Сметната палата на адрес гр. София, ул. „Екзарх Йосиф” № 37.

ОДИТНИ ВЪПРОСИ, КРИТЕРИИ И ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ОЦЕНКА

Основен въпрос: Ефективни и ефикасни ли са предприетите мерки за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух в големите градове?

№ по ред	Специфични въпроси	Подвъпроси	Критерии	Показатели
1.	Ефективна ли е системата за управление качеството на атмосферния въздух?	1.1. Оценяват ли се рисковете по отношение качеството на атмосферния въздух?	<p>установени ли са основните замърсители и техните източници, влияещи върху КАВ в големите градове⁶⁴⁹</p> <p>идентифицирани ли са най-засегнати области по географско разположение и по групи източници на замърсяване на въздуха⁶⁵⁰</p> <p>наличие на методология за оценка на риска за КАВ, която да се прилага за изграждане на мониторинговата система за КАВ и да е база за осъществяване на политиката на МОСВ и за контрол от РИОСВ⁶⁵¹</p>	<p>- ясно определени показатели характеризиращи КАВ</p> <p>- дефинирани норми по отношение на замърсителите на атмосферния въздух</p> <p>- регламентираны райони за оценка и управление на КАВ</p> <p>- изпълнени изисквания на нормативната уредба</p> <p>- създадената методология за оценка на риска по отношение КАВ да е предпоставка за изграждане на мониторингова система за КАВ и осъществяване на политиката на МОСВ в областта на КАВ</p>
		1.2. Изградена ли е ефективна система за управление на КАВ?	<p>определени отговорни органи и функциониращо оперативно ръководство⁶⁵²</p> <p>прилагат се адекватни процеси и процедури⁶⁵³</p> <p>ефективни взаимовръзки между структурите и звената, ангажирани в системата за управление на КАВ⁶⁵⁴</p>	<p>- ясно определени отговорни органи на всички нива по хоризонтала и вертикала</p> <p>- работеща система за координация и комуникация: одобрена процедура, създадено структурно звено, определени междуведомствени работни групи с участие на експерти, спазени срокове за изисквани/представяни документи</p>

⁶⁴⁹ Глава осма на ЗООС, чл. 4, ал. 1 от ЗЧАВ, Ежедневни бюлетини за КАВ на интернет страницата на ИАОС, Актуализирани общински програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми, Директиви на ЕП и на Съвета

⁶⁵⁰ Наредба № 7/3.05.1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух, Наредба № 11/2007 г. за норми на арсен, кадмий, никел и ПАВ в атмосферния въздух, Наредба № 12/2010 г. за норми на серен диоксид, азотен диоксид ФПЧ, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, Директиви на ЕП и на Съвета

⁶⁵¹ Добра практика

⁶⁵² Глава първа, раздел II и Глава девета от ЗООС; Глава пета от ЗЧАВ

⁶⁵³ Глава първа, раздел II и Глава девета от ЗООС; Глава пета от ЗЧАВ

⁶⁵⁴ Глава първа, раздел II и Глава девета от ЗООС; Глава пета от ЗЧАВ

				<p>- осъществени взаимовръзки: своевременен обмен на информация и координация между структурите и звената, отговорни за изпълнение на дейностите, наличие на пропуски; нарушения и затруднения, изградени системи за своевременно информиране на населението</p>
		<p>1.3. Предприети ли са действия за реализиране на политиката за борба срещу замърсяване на атмосферния въздух?</p>	<p>предвидени адекватни мерки за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух⁶⁵⁵</p> <p>заложили санкции при несъответствие⁶⁵⁶</p> <p>ефективност от прилагането на санкциите</p>	<p>- съответствие на заложените мерки с националните и общински цели и стратегии</p> <p>- ясно дефинирани и изпълними мерки с измерими индикатори за изпълнение</p> <p>- адекватно национално законодателство, съобразено с нормите и законовата регулация на ЕС в областта санкции при неспазване на законодателството по отношение на КАВ</p> <p>- предвидени санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда – компонент въздух над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения</p> <p>- брой извършени проверки</p> <p>- брой установени административни нарушения</p> <p>- брой съставени АУАН</p> <p>- брой наложени наказателни постановления</p> <p>- брой наложени санкции</p> <p>- брой платени санкции</p> <p>- брой обжалвани в съда санкции</p>

⁶⁵⁵ Програма на правителството за стабилно развитие на Република България за периода 2014-2018 г.; Национална програма за развитие България 2020; Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух – 2007 г.; Общински програми за качество на атмосферния въздух за общини с нарушено качество на атмосферния въздух

⁶⁵⁶ Чл. 69, Глава десета от ЗООС, Глава седем от ЗЧАВ; Наредбата за вида, размера и реда за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения; Наредба за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол; Наредба № 16 от 12.08.1999г. за ограничаване на емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини; Наредба № 6 от 26 март 1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници

				<ul style="list-style-type: none"> - брой отменени от съда санкции - брой предадени на НАП санкции за принудително събиране - размер на събрани средства от санкции по години и по органи, налагащи санкции
2.	Ефективна ли е системата за мониторинг и докладване на КАВ?	2.1. Изградена ли е система за мониторинг на КАВ в страната?	<p>нормативни изисквания към системата⁶⁵⁷</p> <p>осигурено ли е непрекъснато функциониране на системата за мониторинг⁶⁵⁸</p> <p>качество на данните и на информацията⁶⁵⁹</p>	<ul style="list-style-type: none"> - изпълнени изисквания на нормативната уредба за изграждане на системата за мониторинг на КАВ - брой изградени пунктове за мониторинг (ПМ) и промени в месторазположението им - брой осигурени лицензирани изпитвателни лаборатории за набиране и анализ на проби от околната среда - режим на работа на пунктовете за мониторинг и изпитвателните лаборатории: брой работещи пунктове/ лаборатории; брой неработещи пунктове/ лаборатории - функциониращ механизъм за осъществяване на мониторинг: брой заявки за набиране и анализ на проби от околната среда извършени от лабораториите на ИАОС, брой проведени измервания на емисии от неподвижни източници, брой утвърдени годишни графици за функциониране на мобилни станции за контрол на КАВ - изготвени ежедневни бюлетини за КАВ в страната, - изготвени тримесечни и годишни бюлетини за състоянието на околната среда в Република България - обмен на информация за състоянието на

⁶⁵⁷ ЗООС, ЗЧАВ, наредби, инструкции, Устройствени правилници на МОСВ, ИАОС, РИОСВ и общини

⁶⁵⁸ ЗООС, ЗЧАВ, наредби, инструкции, Устройствени правилници на МОСВ, ИАОС, РИОСВ и общини

⁶⁵⁹ ЗООС, ЗЧАВ, наредби, инструкции, Устройствени правилници на МОСВ, ИАОС, РИОСВ и общини

		2.2. Осигурено ли е своевременно и надеждно докладване за КАВ?	<p>достоверност и съпоставимост на информацията⁶⁶⁰</p> <p>публичност на докладите⁶⁶¹</p> <p>спазване срокове за докладване⁶⁶²</p>	<p>околната</p> <ul style="list-style-type: none"> - режим на работа на пунктовете за мониторинг и изпитвателните лаборатории: брой работещи пунктове/ лаборатории; брой неработещи пунктове/ лаборатории - съпоставимост на данни и информация - брой изготвени национални и регионални доклади за състоянието на околната среда - брой доклади до ЕАОС и други международни институции; - ежедневно публикуване на бюлетини за КАВ, публикуване на тримесечни бюлетини и годишни бюлетини за състоянието на околната среда на интернет страницата на ИАОС и МОСВ - публикуване на национални и регионални доклади за състоянието на околната среда на интернет страницата на МОСВ и ИАОС - създаден и актуален публичен регистър на изпускането и преноса на замърсители и осигурен интернет достъп до него - спазени срокове за публикуване на данни за изпускането и преноса на замърсители - спазени срокове за изготвяне, представяне и докладване на докладите за околната среда до национални и европейски институции - редовно актуализиране на информация и достъпност до гражданите
3.	Ефективни и ефикасни ли са предприятиите	3.1. Осигурена ли е финансова безопасност на	предвидени надеждни източници за финансиране ⁶⁶³	безопасност на мерките с надеждни източници на финансиране

⁶⁶⁰ ЗООС, ЗЧАВ, наредби, инструкции, Устройствени правилници на МОСВ, ИАОС, РИОСВ и общини

⁶⁶¹ ЗООС, ЗЧАВ, наредби, инструкции, Устройствени правилници на МОСВ, ИАОС, РИОСВ и общини

⁶⁶² ЗООС, ЗЧАВ, наредби, инструкции, Устройствени правилници на МОСВ, ИАОС, РИОСВ и общини

	мерки за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух?	мерките за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух?	обезпеченост с финансови средства ⁶⁶⁴	<ul style="list-style-type: none"> - предвидени средства: по програми за подобряване на КАВ в Закона за държавния бюджет (2014 г. 2015 г. и 2016 г.), по проекти с източник ОПОС, ПУДООС, НДЕФ и др., по общински бюджети и програми за подобряване на КАВ - осигурена достатъчна финансова обезпеченост на реализиране на мерките за подобряване на КАВ на национално и общинско ниво - относителен дял на средствата от национално, общинско и финансиране от ЕС
		3.2. Постигната ли е ефективност и ефикасност при изпълнение на мерките?	<p>изразходвани средства за реализиране на предприетите мерки⁶⁶⁵</p> <p>ползи от вложените средства⁶⁶⁶</p> <p>постигнати очаквани ефекти от предприетите мерки⁶⁶⁷</p>	<ul style="list-style-type: none"> размер на планирани и усвоени финансови средства по всяка мярка - извършени окончателни плащания по всяка мярка - просрочени плащания по всяка мярката - общ размер на изразходваните финансови средства за мерките - планирани, но неусвоени средства по мерките - брой изпълнени мерки - брой мерки в процес на изпълнение - брой неизпълнени

⁶⁶³ Закон за държавния бюджет на Република България за 2014 г., 2015 г. и 2016 г.; Закон за публичните финанси; Утвърден бюджет на МОСВ по политики и програми

⁶⁶⁴ Закон за държавния бюджет на Република България за 2014 г., 2015 г. и 2016 г.; Закон за публичните финанси; Утвърден бюджет на МОСВ по политики и програми

⁶⁶⁵ Програма на правителството за стабилно развитие на Република България за периода 2014-2018 г.; Национална програма за развитие България 2020 и Тригодишни планове за действие за изпълнението ѝ с Приложение 1: Матрица с мерки за изпълнението на НПР България 2020; Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух – 2007 г.; Общински програми за качество на атмосферния въздух за общини с нарушено качество на атмосферния въздух; Националната здравна стратегия 2020 и План за действие за изпълнение на Националната здравна стратегия 2020; Оперативна Програма „Околна среда 2014-2020“ – финансиране на проекти за подобряване на качеството на въздуха и за общини

⁶⁶⁶ Програма на правителството за стабилно развитие на Република България за периода 2014-2018 г.; Национална програма за развитие България 2020 и Тригодишни планове за действие за изпълнението ѝ с Приложение 1: Матрица с мерки за изпълнението на НПР България 2020; Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух – 2007 г.; Общински програми за качество на атмосферния въздух за общини с нарушено качество на атмосферния въздух; Националната здравна стратегия 2020 и План за действие за изпълнение на Националната здравна стратегия 2020; Оперативна Програма „Околна среда 2014-2020“ – финансиране на проекти за подобряване на качеството на въздуха и за общини

⁶⁶⁷ Програма на правителството за стабилно развитие на Република България за периода 2014-2018 г.; Национална програма за развитие България 2020 и Тригодишни планове за действие за изпълнението ѝ с Приложение 1: Матрица с мерки за изпълнението на НПР България 2020; Национална програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух – 2007 г.; Общински програми за качество на атмосферния въздух за общини с нарушено качество на атмосферния въздух; Националната здравна стратегия 2020 и План за действие за изпълнение на Националната здравна стратегия 2020; Оперативна Програма „Околна среда 2014-2020“ – финансиране на проекти за подобряване на качеството на въздуха и за общини

				<p>мерки</p> <ul style="list-style-type: none"> - относителен дял на изпълнението/ неизпълнението на предприетите мерки - обоснованост на разпределението на средствата по мерките - постигнати резултати за намаляване на основните замърсители на атмосферния въздух - постигнати цели за подобряване на КАВ - намаляване заболяемостта на населението от болести на дихателната система
--	--	--	--	---

ПОКАЗАТЕЛИ И НОРМИ ЗА КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА КАВ	НОРМИ ЗА КАВ	НОРМАТИВНО ОСНОВАНИЕ		
		НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	ЕВРОПЕЙСКО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	УКАЗАНИЯ ЗА КАВ НА СЗО, 2005 г.
1. Фини прахови частици	<p>ФПЧ₁₀ СДН – 50 мкг/м³ – да не бъде превишавана повече от 35 пъти в рамките на една КГ СГН – 40 мкг/м³ (нормите да са спазени към 01.01.2005 г.)</p> <p>ФПЧ_{2,5} <u>Етап 1:</u> СГН – 25 мкг/м³ – 20% на 11.06.2008 г., намаляващи линейно на 01.01.2009 г. и на всеки 12 месеца след това, за да достигне 0% към 01.01.2015 г. (нормата да бъде спазена към 01.01.2015 г.) <u>Етап 2:</u> СГН – 20 мкг/м³ (нормата трябва да бъде спазена към 01.01.2020 г.)</p>	<p><i>Наредба</i> № 12 от 15 юли 2010 г. за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух</p>	<p><i>Директива</i> 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа</p>	<p>ФПЧ₁₀ СДН – 50 мкг/м³ СГН – 20 мкг/м³ ФПЧ_{2,5} СДН – 25 мкг/м³ СГН – 10 мкг/м³</p>
2. Серен диоксид	<p>СЧН – 350 мкг/м³ – да не бъде превишавана повече от 24 пъти в рамките на една календарна година (нормата да се спази към 01.01.2005 г.) СДН – 125 мкг/м³ – да не бъде превишавана повече от 3 пъти в рамките на една КГ (нормата да се спази към 01.01.2005 г.) Норма за опазване на природните екосистеми (за 1 календарна година и зима) 20 мкг/м³ Алармен праг – 500 µg/m³</p>	<p><i>Наредба</i> № 12 от 15 юли 2010 г. за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух</p>	<p><i>Директива</i> 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа</p>	<p>10-минутна норма – 500 мкг/м³ СДН – 20 мкг/м³</p>
3. Азотен диоксид и/или азотни оксиди	<p>СЧН за NO₂ – 200 мкг/м³ – да не бъде превишавана повече от 18 пъти в рамките на една КГ (нормата да се спази към 01.01.2010 г.) СГН за NO₂ – 40 мкг/м³ (нормата да е спазена към 01.01.2010 г.). Норма за опазване на</p>	<p><i>Наредба</i> № 12 от 15 юли 2010 г. за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух</p>	<p><i>Директива</i> 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа</p>	<p>СЧН за NO₂ – 200 мкг/м³ СГН за NO₂ – 40 мкг/м³</p>

	растителността за една календарна година (NO+NO ₂) – 30 мкг/м ³ Алармен праг за азотен диоксид – 400 µg/m ³			
4. Въглероден оксид	Максимална осемчасова средна стойност в рамките на денонощието – 10 мг/м ³ (нормата трябва да бъде спазена към 01.01.2005 г.)	<i>Наредба № 12</i> от 15 юли 2010 г. за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух	<i>Директива 2008/50/ЕО</i> на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа	-
5. Озон	Краткосрочни целеви норми /горни оценъчни прагове за опазване на човешкото здраве – максимална 8-часова средна стойност в рамките на денонощието – 120 мкг/м ³ , да не се превишава в повече от 25 дни на календарната година, осреднено за тригодишен период (нормата да бъде спазена към 01.01.2010 г.) КЦН/ГОП за опазване на растителността – АОТ40 (изчислен от средночасови стойности) за периода от май до юли – 18 000 мкг/м ³ .h, осреднено за петгодишен период (нормата да бъде спазена към 01.01.2010 г.) Праг за информиране на населението (ПИН) за период на осредняване 1 час – 180 µg/m ³ Праг за предупреждаване на населението за период на осредняване 1 час – 240 µg/m ³	<i>Наредба № 12</i> от 15 юли 2010 г. за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух	<i>Директива 2008/50/ЕО</i> на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа	8-часова норма – 100 мкг/м ³
6. Олово (аерозол)	СГН – 0,5 мкг/м ³ (нормата трябва да бъде спазена към 01.01.2005г.)	<i>Наредба № 12</i> от 15 юли 2010 г. за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух	<i>Директива 2008/50/ЕО</i> на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа	-
7. Бензен	СГН – 5 мкг/м ³ (100%) на 13.12.2000 г., намалява на 01.01.2006 г. и на всеки 12 месеца след това с 1 мкг/м ³ до достигане на 0% към 01.01.2010 г. (нормата трябва да бъде спазена към 01.01.2010 г.)	<i>Наредба № 12</i> от 15 юли 2010 г. за норми на серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух	<i>Директива 2008/50/ЕО</i> на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа	-

8. Полициклични ароматни въглеводороди - бензо(а)пирен	Целева норма – 1 нг/м ³	Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми за арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух	Директива 2004/107/ЕО на ЕП и на съвета от 15.12.2004 г., относно съдържанието на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух	-
9. Тежки метали – кадмий и никел	Кадмий: Целева норма – 5 нг/м ³ Никел Целева норма – 20 нг/м ³	Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми за арсен, кадмий, живакникел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух	Директива 2004/107/ЕО на ЕП и на съвета от 15 декември 2004 г., относно съдържанието на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух	-
10. Арсен	Целева норма – 6 нг/м ³	Наредба № 11 от 14.05.2007 г. за норми за арсен, кадмий, живакникел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух	Директива 2004/107/ЕО на ЕП и на съвета от 15 декември 2004 г., относно съдържанието на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух	-

ОСНОВНИ ЗАМЪРСИТЕЛИ НА СТРАНАТА ЗА ПЕРИОДА 2014 – 2016 Г.

1. Бензо(а)пирен Годишно

No.	Место.	Год.	Замър.	Крит.	Брой монит. пункта	Брой пунктове с измервания над допустимо ниво (1ng/m3)	Процент на превишение	Средна стойност на всички пунктове	Диапазон на средногодишни стойности		Брой пунктове със стойност над 5 ng/m3
							(колона 7/6)		Мин.	Макс.	
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-	-8-	-9-	-10-	-11-	-12-
1.	България	2014	Б(а)П във ФПЧ ₁₀	СГН	15	9	60	1,27	0	3,02	0
		2015	Б(а)П във ФПЧ ₁₀	СГН	15	10	66,67	1,31	0	2,9	0
		2016	Б(а)П във ФПЧ ₁₀	СГН	15	10	66,67	1,8	0,03	3,8	0
1.1.	София	2014	Б(а)П във ФПЧ ₁₀	СГН	3	2	66,67	1,5	0,05	2,28	0
		2015	Б(а)П във ФПЧ ₁₀	СГН	3	2	66,67	0,97	0,01	0,161	0
		2016	Б(а)П във ФПЧ ₁₀	СГН	3	2	66,67	1,77	0,03	3,63	0
1.2.	Пловдив	2014	Б(а)П във ФПЧ ₁₀	СГН	1	1	100	1,52	1,52	1,52	0
		2015	Б(а)П във ФПЧ ₁₀	СГН	1	1	100	2,8	2,8	2,8	0
		2016	Б(а)П във ФПЧ ₁₀	СГН	1	1	100	3,2	3,2	3,2	0
1.3.	Стара Загора	2014	Б(а)П във ФПЧ ₁₀	СГН	*						
		2015	Б(а)П във ФПЧ ₁₀	СГН	*						
		2016	Б(а)П във ФПЧ ₁₀	СГН	*						

2. ФПЧ₁₀ Годишно

No.	Место.	Год.	Замър.	Крит.	Брой монит. пункта	Брой пунктове с измервания над допустимо ниво (40 µg/m ³)	Процент на превишение (колона 7/6)	Средна стойност на всички пунктове	Диапазон на средногодишни стойности		Брой пунктове със стойност над 50 µg/m ³
									Мин.	Макс.	
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-	-8-	-9-	-10-	-11-	-12-
1.	България	2014	ФПЧ ₁₀	СГН	47	24	51,06	40,71	10,04	64,09	6
		2015	ФПЧ ₁₀	СГН	48	15	31,25	36,4	9,27	69,8	3
		2016	ФПЧ ₁₀	СГН	46	13	28,26	34,2	9,61	61,26	2
1.1.	София	2014	ФПЧ ₁₀	СГН	7	5	71,43	44,27	32,59	52,96	1
		2015	ФПЧ ₁₀	СГН	7	2	28,57	34,67	15,96	41,78	0
		2016	ФПЧ ₁₀	СГН	7	2	28,57	34,71	15,37	41,13	0
1.2.	Пловдив	2014	ФПЧ ₁₀	СГН	2	1	50	42,06*	42,06*	42,06*	0
		2015	ФПЧ ₁₀	СГН	2	1	50	39,72*	39,72*	39,72*	0
		2016	ФПЧ ₁₀	СГН	2	2	100	47,74	42,82	52,67	1
1.3.	Стара Загора	2014	ФПЧ ₁₀	СГН	1	1	100	41,94	41,94	41,94	0
		2015	ФПЧ ₁₀	СГН	1	**	**	**	**	**	**
		2016	ФПЧ ₁₀	СГН	1	0	0	31,34	31,34	31,34	0

Забележка: Данните са само от АИС Каменица - Пловдив. Данните от АИС Бая Старинна, гр. Пловдив са под изискуемия минимум за осредняване (90%). Данните са под изискуемия минимум за осредняване (90%). В графа 6 са включени всички пунктове за мониторинг, включително с данни под 90%.

3. ФПЧ₁₀ Дневно

No.	Место.	Год.	Замър.	Крит.	Брой монит. пункта	Брой пунктове с измервания над допустимо ниво (35 пъти)	Процент на превишение (колона 7/6)	Средна стойност на всички пунктове	Диапазон на средноденонощни стойности		Брой пунктове със стойност над 70 дни
									Мин.	Макс.	
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-	-8-	-9-	-10-	-11-	-12-
1.	България	2014	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	47	37	78,72	40,71	0,22	409,41	25
		2015	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	48	36	75,00	36,4	0,09	326,9	15
		2016	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	46	33	71,74	34,2	0,08	345,05	13
1.1.	София	2014	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	7	6	85,71	44,27	3,8	409,41	4
		2015	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	7	6	85,71	34,67	1,18	279,44	3
		2016	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	7	6	85,71	34,71	0,77	329,4	2
1.2.	Пловдив	2014	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	2	2	100	42,06	6,46	185,74	2
		2015	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	2	2	100	39,72*	5,35	234,64	0
		2016	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	2	2	100	47,74	5,88	245,8	2

				календарна та година							
1.3.	Стара Загора	2014	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишени е на СДН в календарна та година	1	1	100	41,91	29,61	119,26	0
		2015	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишени е на СДН в календарна та година	1	1	100	**	4,9	181,59	0
		2016	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишени е на СДН в календарна та година	1	1	100	31,34	5,29	199,08	0

Забележка: Данните са само от АИС Каменица, гр. Пловдив. Данните от АИС Бая Старинна, гр. Пловдив са под изискуемия минимум за осредняване (90%). Данните са под изискуемия минимум за осредняване (90%). В графа 7 са брой пунктове с превишения на средноденоношната норма (50 µg/m³) над 35 пъти за календарна година.

4. ФПЧ_{2.5} Годишно

No.	Место.	Год.	Замър.	Крит.	Брой монит. пункта	Брой пунктове с измервания над допустимо ниво 25 µg/m ³	Процент на превишение	Средна стойност на всички пунктове	Диапазон на средногодишни стойности		Брой пунктове със стойност над 30 µg/m ³
							колона 7/6		Мин.	Макс.	
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-	-8-	-9-	-10-	-11-	-12-
1.	Българ ия	2014	ФПЧ _{2.5}	СГН	10	4	40	19,57	5,84	29,79	0
		2015	ФПЧ _{2.5}	СГН	10	3	30	19,92	4,82	35,77	1
		2016	ФПЧ _{2.5}	СГН	10	1	10	15,73	4,50	26,00	0
1.1.	София	2014	ФПЧ _{2.5}	СГН	2	1	50	20,07	11,43	28,71	0
		2015	ФПЧ _{2.5}	СГН	2	0	0	16,75	8,93	24,57	0
		2016	ФПЧ _{2.5}	СГН	2	0	0	14,76	7,38	22,14	0
1.2.	Пловди в	2014	ФПЧ _{2.5}	СГН	1	1	100	29,79	29,79	29,79	0
		2015	ФПЧ _{2.5}	СГН	1	1	100	29,35	29,35	29,35	0
		2016	ФПЧ _{2.5}	СГН	1			*			
1.3.	Стара Загора	2014	ФПЧ _{2.5}	СГН	1	0	0	15,88	15,88	15,88	0
		2015	ФПЧ _{2.5}	СГН	1	0	0	16,73	16,73	16,73	0
		2016	ФПЧ _{2.5}	СГН	1	0	0	17,93	17,93	17,93	0

Забележка: Данните са под изискуемия минимум за осредняване (90%). В графа 6 са включени всички пунктове за мониторинг, включително с данни под 90%.

5. NO₂ Годишно

No.	Место.	Год.	Замър.	Крит.	Брой монит. пункта	Брой пунктове с измервания над допустимо ниво 40 µg/m ³	Процент превишени е	Средна стойност на всички пунктове	Диапазон на средногодишни стойности		Брой пунктове със стойност над 50 µg/m ³
							колона 7/6		Мин.	Макс.	
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-	-8-	-9-	-10-	-11-	-12-
1.	България	2014	NO ₂	СГН	39	0	0	18,91	1,83	39,92	0
		2015	NO ₂	СГН	38	3	7,89	19,14	1,03	54,85	1
		2016	NO ₂	СГН	37	3	8,11	19,97	1,94	49,84	0
1.1.	София	2014	NO ₂	СГН	6	0	0	28,12	21,46	31,88	0
		2015	NO ₂	СГН	6	1	16,67	26,29	3,02	44,22	0
		2016	NO ₂	СГН	6	0	0	24,62	5	33,4	0
1.2.	Пловдив	2014	NO ₂	СГН	2	0	0	31,68	23,45	39,92	0
		2015	NO ₂	СГН	2	1	50	40,42	25,99	54,85	1
		2016	NO ₂	СГН	2	1	50	38,42	27	49,84	0
1.3.	Стара	2014	NO ₂	СГН	1	0	0	14,24	14,24	14,24	0

	Загора	2015	NO ₂	СГН	1			*			
		2016	NO ₂	СГН	1	0	0	17,24	17,24	17,24	0

Забелжка: Данните са под изискуемия минимум за осредняване (90%). В графа 6 са включени всички пунктове за мониторинг, включително с данни под 90%.

6. SO₂ Дневно

No.	Место.	Год.	Замър.	Крит.	Брой монит.пункта	Брой регистрирани данни	Брой превишения на ПС за СДН (125µg/м3)	Брой превишения на ГОП (75µg/м3)	Средна концентрация за периода (µg/м3)	Диапазон на средноденовни стойности	
										Мин.	Мак.
-1-	-2-	-3-	-4-	-5-	-6-	-7-	-8-	-9-	-10-	-11-	-12-
1.	България	2014	SO ₂	СДН	42	12054	5	48	10,10	0	201,93
		2015	SO ₂	СДН	41	12187	15	57	9,53	0	406,95
		2016	SO ₂	СДН	40	12359	20	68	9,4	0	215,23
1.1.	София	2014	SO ₂	СДН	6	2133	0	0	6,77	0	69,22
		2015	SO ₂	СДН	6	2098	0	0	7,23	0	64,08
		2016	SO ₂	СДН	6	2106	0	0	6,66	0	73,86
1.2.	Пловдив	2014	SO ₂	СДН	2	722	0	2	14,61	0	82,36
		2015	SO ₂	СДН	2	705	0	0	12,11	0,68	37,97
		2016	SO ₂	СДН	2	729	0	0	11,3	0,08	41,99
1.3.	Стара Загора	2014	SO ₂	СДН	1	357	0	0	12,59	3,8	46,98
		2015	SO ₂	СДН	1	250	0	0	*	5,62	62,81
		2016	SO ₂	СДН	1	342	0	0	13,02	2,47	64,35

Забелжка: Данните са под изискуемия минимум за осредняване (90%). В графа 6 са включени всички пунктове за мониторинг, включително с данни под 90%.

7. Данни на НСИ към 31.01.2018 г. за „Емисии на вредни вещества в атмосферата“

Замърсители	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Серни окиси (SO _x)	387	514	329	194	187	140
Азотни окиси (NO _x)	129	147	136	116	122	124
Непетанови летливи органични съединения	287	289	298	285	275	273
Метан (CH ₄)	691	748	739	734	701	677
Въглероден окис (CO)	371	409	482	340	316	314
Въглероден двуокис (CO ₂)	49857	59316	54558	45834	48603	49919
Двуазотен окис (N ₂ O)	46	47	46	44	37	38
Амоняк (NH ₃)	51	48	46	42	32	31

1 Поради извършени закръгляния някои числа превишават или не изчерпват съставните им.
2 Емисиите са изчислени съгласно последното издание на методиката CORINAIR.

Изпълнение на мерки и цели за подобряване качеството на атмосферния въздух на националните власти, Столична Община, Община Пловдив и Община Стара Загора

1.1. Мерки и цели на национални власти

На най-високо национално ниво, мерките за подобряване качеството на атмосферния въздух за периода са разписани в „Национална Програма за Развитие на България 2020“ и „Тригодишен план за действие за изпълнение на НПР БГ2020 2014г. – 2016г.“. Изпълнението на заложените мерки в Тригодишните планове за действие за изпълнение на НПР БГ2020 за всеки тригодишен период се отчита в следващия тригодишен план (пример: изпълнението на мерките в „Тригодишен план за действие за изпълнение на НПР БГ2020 2014г. – 2016г.“ се отчита в „Тригодишен план за действие за изпълнение на НПР БГ2020 2015г. – 2017г.“.

Изпълнението на заложените мерки се отчита в ход на изпълнение, като се посочват извършените действия и тяхната резултатност, но няма окончателно отчитане на изпълнението на нито една мярка за подобряване на качеството за атмосферния въздух за периода. Липсата на отчитане на изпълнението на мерките след приключване на изпълнението на предвидените дейности не позволява да бъде анализирана крайната степен на изпълнение, приноса на всяка мярка към подобряване на КАВ, както и индивидуалната им ефективност. В тригодишните планове има отчети за степента на изпълнение на всяка мярка в хода на изпълнението ѝ, както следва:

Таблица 1.1

Година	Мярка	Изпълнение
2014	Изпълнение на мерките от Националната програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух, приета с РМС No261/23.04.2007 г.	Предприети са ЗИД на Закона за чистотата на атмосферния въздух и Наредба за норми за допустими емисии на серен диоксид, азотни оксиди и прах, изпускани в атмосферата от големи горивни инсталации. Приета е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 16 от 12 август 1999 г. за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини. Приключи изграждането, със средства от програма ИСПА, на серочистиращите инсталации на ТЕЦ „Марица-Изток 2“ за блокове 5 и 6.
	Изпълнение на мерките за постигане изискванията на новата Директива 2010/75/ЕО, относно емисиите от промишлеността	Приети са ЗИД на Закона за чистотата на атмосферния въздух, Наредба за норми за допустими емисии на серен диоксид, азотни оксиди и прах, изпускани в атмосферата от големи горивни инсталации и НИД на Наредба № 7 от 21.10.2003 г. за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в околната среда, главно в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации. С промените в нормативната уредба е намалена и административната тежест за бизнеса, посредством създаването на възможност за обмяната на документи и информация по Закона за чистотата на атмосферния въздух по електронен път, както и премахване на съгласувателния режим по утвърждаването от РИОСВ на доклада за резултатите от собствени измервания на операторите. Изпратен е до Европейската комисия (ЕК) окончателен вариант на Преходния национален план за големи горивни инсталации.
	Изпълнение на мерките от общинските програми по чл. 27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух за управление на качеството на атмосферния въздух в райони с нарушено качество на въздуха	Предприети са мерки за подпомагане на общинските власти в провеждане на дългосрочна устойчива политика за подобряване качеството на атмосферния въздух. Всички 30 общини имат актуализирани и приети програми по чл. 27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух. Някои от мерките, заложили в общинските програми, включват: Проекти за повишаване на енергийна ефективност на общински сгради, училища, детски градини; Дейности по възстановяване на съществуващите и създаване на нови тревни площи, засаждане на дървета, обновяване на растителността и др.; Преустановяване използване на луга или пясък през зимния период;

		Увеличаване на паркоместата в синя зона, обособяване на паркинги; Ремонт на улична мрежа и асфалтиране на улици; Ръчно и машинно метене и измиване на улична мрежа; Газификация; Частична подмяна на автобусите, обслужващи линиите от градския и крайградския транспорт.
2015	Изпълнение на мерките от Националната програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух, приета с ПМС №261/23.04.2007 г.	Изготвен е проект на ЗИД на Закона за чистотата на атмосферния въздух с цел транспониране изискванията на Директива 2012/33/ЕС за изменение на Директива 1999/32/ЕО по отношение съдържанието на сярата в корабните горива. Изготвен е проект на ПМС за изменение и допълнение на нормативни актове на МС, с което се изменя и допълва Наредбата за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол. По този начин ще бъде изпълнен ангажимент към Европейската комисия за транспониране на посочената директива и ще се създаде основание за прекратяване на стартиралата наказателна процедура. От друга страна, установяването на по-ниски норми за съдържание на сярата в корабните горива ще доведе до по-ниски емисии на вредни вещества в атмосферата и съответно подобро качество на атмосферния въздух в зоните на влияние. Приета е Наредба за изменение и допълнение на Наредба №16 от 12 август 1999 г. за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини с цел подобряване практическото прилагане на разпоредбите, които се отнасят до проверките на ефективността на улавяне на бензиновите пари на системите, съответстващи на Етап II на улавяне на бензиновите пари при зареждане на моторни превозни средства на бензиноколонките. През 2013 г. са въведени официално в експлоатация сероочистващите инсталации за блок 5 и 6 на ТЕЦ „Марица Изток 2” (финансирани по програма ИСПА) и сероочистващата инсталация на блок 5 на ТЕЦ „Република“. Продължава работата по разработването на мерките от пакет „Въздух“, свързани с опазване чистотата на атмосферния въздух: Директива относно националните тавани за емисии, с по-строги национални тавани за емисиите на шест основни замърсителя на въздуха; Директива за намаляване на замърсяването от средните горивни инсталации; Изменен Гьотеборгски протокол от 1999 г. към Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния. След приемането на актовете от пакета от ЕК предстои транспонирането им в националното законодателство.
	Изпълнение на мерките за постигане изискванията на новата Директива 2010/75/ЕО, относно емисиите от промишлеността	Приети са ЗИД на Закона за чистотата на атмосферния въздух (изм. и доп. ДВ. бр.102 от 21 декември 2012 г.), Наредба за норми за допустими емисии на серен диоксид, азотни оксиди и прах, изпускани в атмосферата от големи горивни инсталации (ПМС №354 от 28.12.2012 г.) и НИД на Наредба № 7 от 21.10.2003 г. за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в околната среда, главно в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации, с които се транспонира Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването), по отношение на контрола на емисиите от големи горивни инсталации и определени инсталации с използване на разтворители. С промените в нормативната уредба е намалена и административната тежест за бизнеса, посредством създаването на възможност за обмяната на документи и информация по Закона за чистотата на атмосферния въздух по електронен път. Изпратен е до Европейската комисия (ЕК) окончателен вариант на Преходния национален план за големи горивни инсталации, съгласно чл.32 на Директива 2010/75/ЕС за индустриалните емисии. С Решение на ЕК от 31.03.2014 г. Планът е одобрен. Изготвят се Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 27.06.2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии и Наредба за изменение и допълнение на Наредба § 6 от 26.03.1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници. Приключването на работата по последните два документа е в зависимост от приемането на Директива за намаляване на замърсяването от средните горивни инсталации, предвид, че промените в Наредба № 1 и Наредба № 6 трябва да бъдат съобразени с изискванията на тази директива.
	Изпълнение на мерките от общинските програми по чл.	

	<p>27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух за управление на качеството на атмосферния въздух в райони с нарушено качество на въздуха</p>	<p>С цел прилагане на установените норми за нивата на фини прахови частици (ФПЧ10) и прекратяване на наказателна процедура срещу България на Европейската комисия за неспазване на нормите на ФПЧ10 в 29 общини са предприети адекватни, активни и последователни мерки за подпомагане на общинските власти в провеждане на дългосрочна устойчива политика за подобряване качеството на атмосферния въздух. В резултат на положените усилия от МОСВ и оказаното съдействие на заинтересованите страни, всички 29 общини имат актуализирани и приети програми по чл. 27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух: Благоевград, Асеновград и Куклен (обща програма), Русе, Стара Загора, Несебър, Добрич, Плевен, Враца, Монтана, Девня, Варна, Бургас, Сливен, Пазарджик, Смолян, Ловеч, Пловдив, Велико Търново, София, Видин, Шумен, Раднево, Гълъбово, Перник, Димитровград, Кърджали, Горна Оряховица, Пирдоп и Хасково.</p> <p>За подпомагане на общините при изпълнението на програмите, е планирано да бъдат предприети допълнителни мерки за ограничаване на емисиите на вредни вещества от битовото горене (в т.ч. приемане на вече разработени проекти на ЗИД на Закона за чистотата на атмосферния въздух и на Наредба за качеството на твърдите горива, използвани за битово отопление от населението). Целта е ограничаване на съдържанието на сяра и пепел в твърдите горива, пускани на пазара за бита. Очаква се прилагането на мярката да доведе до намаляване на емисиите на вредни вещества, отделяни при използването на твърди горива за битово отопление от населението, и оттам – до подобряване качеството на въздуха. Обявена е процедура по ОПОС 2007-2013 г. BG161PO005/13/1.50/0 1/35 „Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух чрез осигуряване на екологични превозни средства на градския транспорт” (индикатив- на стойност: 494 млн. лв.).</p>
<p>2016</p>	<p>Изпълнение на мерките от Националната програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух, приета с РМС No261/23.04.2007 г.</p>	<p>Изготвен е проект на ЗИД на Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) с цел транспониране изискванията на Директива 2012/33/ЕС за изменение на Директива 1999/32/ЕО по отношение съдържанието на сяра в корабните горива. С ПМС № 327 от 17.10.2014 г. са приети промени в Наредбата за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол, които имат за цел: - транспониране на основните изисквания на Директива 2012/33/ЕС за изменение на Директива 1999/32/ЕО на Съвета по отношение на съдържанието на сяра в корабните горива. Останалите изисквания на директивата ще бъдат транспонирани чрез Закон за изменение и допълнение на ЗЧАВ; - актуализиране на методите за изпитване на различни показатели за качество на автомобилните бензини и дизеловото гориво, наложено от изменените стандарти за тези горива; отмяна на стартиралата с официално уведомително писмо от Европейската комисия наказателна процедура за нетранспониране на Директива 2012/33/ЕС. С приемането на ПМС е изпълнен ангажимент към Европейската комисия за транспониране на посочената директива и ще се създаде основание за прекратяване на стартиралата наказателна процедура. От друга страна, установяването на по-ниски норми за съдържание на сяра в корабните горива ще доведе до по-ниски емисии на вредни вещества в атмосферата и съответно подобро качество на атмосферния въздух в зоните на влияние. В допълнение, ще бъдат актуализирани методите за изпитване на някои от показателите за качество на автомобилните бензини и дизелово-то гориво, което ще подобри контрола върху качеството на тези горива. Приета е през 2013 г. Наредба за изменение и допълнение на Наредба №16 от 12 август 1999 г. за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини с цел подобряване практическото прилагане на разпоредбите, които се отнасят до проверките на ефективността на улавяне на бензиновите пари на системите, съответстващи на Етап II на улавяне на бензиновите пари при зареждане на моторни превозни средства на бензиноколонките. Изготвя се проект на НИД на Наредба № 16 с цел транспониране на Директива 2014/99/ЕС на Комисията от 21 октомври 2014 г. за изменение, с цел привеждане в съответствие с техническия прогрес, на Директива 2009/126/ЕО относно Етап II на улавянето на бензиновите пари при зареждането на моторни превозни средства на бензиностанции. Разработен проект на НИД на Наредба №6 от 26.03.1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни</p>

		<p>източници. Стартирали са дейностите по изпълнение на обществена поръчка с предмет "Актуализиране на 17 секторни ръководства за прилагане на Наредба №7 от 21.10.2003 г. за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в околната среда, главно в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации". През 2013 г. са въведени официално в експлоатация сероочистващите инсталации за блокове 5и 6 на ТЕЦ „Марица Изток 2” (финансирани по програма ИСПА) и сероочистващата инсталация на блок 5 на ТЕЦ „Република“. Продължава работата по документите от Пакета мерки на Европейската комисия за качество на атмосферния въздух– анализ на предложенията на ЕК за национални тавани за България за емисиите на определени вредни вещества в атмосферния въздух и изготвяне на национални позиции. Пакетът от мерки на Европейската комисия включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Директива за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители и за изменение на Директива 2003/35/ЕО. - Директива за ограничаване на емисиите във въздуха на определени замърсители, изпускани от средни горивни инсталации. - Проект на Решение на Съвета за ратификация на изменението на Гьотеборгския протокол от 1999г. към Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния.
	<p>Изпълнение на мерките за постигане изискванията на новата Директива 2010/75/ЕО, относно емисиите от промишлеността</p>	<p>Приети са ЗИД на ЗЧАВ (изм. и доп. ДВ. бр.102 от 21 декември 2012 г.), Наредба за норми за допустими емисии на серен диоксид, азотни оксиди и прах, изпускани в атмосферата от големи горивни инсталации (ПМС №354 от 28.12.2012 г.) и НИД на Наредба № 7 от 21.10.2003 г. за норми за допустими емисии на летливи органични съединения, изпускани в околната среда, главно в атмосферния въздух в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации, с които се транспонира Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността, по отношение на контрола на емисиите от големи горивни инсталации и определени инсталации с използване на разтворители. С промените в нормативната уредба е намалена и административната тежест за бизнеса, посредством създаването на възможност за обмяната на документи и информация по ЗЧАВ по електронен път. Изпратен е до Европейската комисия (ЕК) окончателен вариант на Преходния национален план за големи горивни инсталации, съгласно чл.32 на Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността . С Решение на ЕК от 31.03.2014 г. Планът е одобрен. Изготвят се Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 27.06.2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии и Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 6 от 26.03.1999 г. за реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници. Приключването на работата по последните два документа е в зависимост от приемането на Директива за намаляване на замърсяването от средните горивни инсталации, предвид, че промените в Наредба № 1 и Наредба № 6 трябва да бъдат съобразени с изискванията на тази директива.</p>
	<p>Изпълнение на мерките от общинските програми по чл. 27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух за управление на качеството на атмосферния въздух в райони с нарушено качество на въздуха</p>	<p>С цел прилагане на установените норми за нивата на фини прахови частици (ФПЧ10) и прекратяване на наказателна процедура срещу България на Европейската комисия за неспазване на нормите на ФПЧ10 в 29 общини са предприети мерки за подпомагане на общинските власти в провеждане на дългосрочна устойчива политика за подобряване качеството на атмосферния въздух. В резултат на положените усилия от МОСВ и оказаното съдействие на заинтересованите страни, всички 29 общини имат актуализирани и приети програми по чл. 27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ): Благоевград, Асеновград и Куклен (обща програма), Русе, Стара Загора, Несебър, Добрич, Плевен, Враца, Монтана, Девня, Варна, Бургас, Сливен, Пазарджик, Смолян, Ловеч, Пловдив, Велико Търново, София, Видин, Шумен, Раднево, Гълъбово, Перник, Димитровград, Кърджали, Горна Оряховица, Пирдоп и Хасково.</p>

		<p>Сроковете на действие на програмите изтичат в периода 2013- 2015г. Поради непостигане на предвиденото съответствие с нормите се налага актуализация на онези компоненти от програмите, които е необходимо да бъдат променени с оглед отразяване на проблема, както и изготвяне на нови програми, в които да бъдат заложили за изпълнение мерки за период след края на действие на настоящите програми. За подпомагане на общините при изпълнението на програмите, се планира да бъдат предприети мерки за ограничаване на емисиите на вредни вещества от битовото горене (в т.ч. приемане на вече разработени проекти на ЗИД на ЗЧАВ и на Наредба за качеството на твърдите горива, използвани за битово отопление от населението). Целта е ограничаване на съдържанието на сярна и пепел в твърдите горива, пускани на пазара за бита. Очаква се прилагането на мярката да доведе до намаляване на емисиите на вредни вещества, отделяни при използването на твърди горива за битово отопление от населението, и оттам – до подобряване качеството на въздуха.</p> <p>Предвижда се ОПОС 2014-2020 г. да финансира: преглед и анализ на общинските програми за качеството на атмосферния въздух и подпомагане за последващото им изготвяне/преработване и контрол; мерки, адресиращи замърсяването от битово отопление и обществен транспорт, в т.ч. подмяна на стационарни индивидуални и многофамилни домакински горивни устройства на твърдо гориво, поставяне на филтри за прахови частици на индивидуални горивни инсталации, мерки за алтернативно отопление на жилищни райони, намаляване използването на конвенционални горива в обществен транспорт, замяна на изпускателните устройства (retrofitting) на превозните средства на градския транспорт и др.</p>
--	--	--

1.2. Мерки от Националната програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух – 2007 г.

Ангажиментите на България за 2010 г. нивата на емисиите на серен диоксид да са 856 kt и на азотен диоксид да са 266 kt по Директива 2001/81/ ЕО (836 kt) и по Гьотеборгски протокол към Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния (КТЗВДР) са изпълнени.

Заложените цели по Националната програма до 2010 и до 2015 г. за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух са изпълнени.

Атмосферни замърсители	Емисии през 2014 г.	Емисии през 2015 г.	Ангажимент по Директива 2001/81/ЕО	Ангажимент по Гьотеборгски протокол към КТЗВДР	Цели по Националната програма, приета с Решение № 261 на МС от 23.04.2007г.		
			2010г.	2010г.	2010 г.	2015 г.	2020 г.
<i>SO_x (като SO₂)</i>	189	142	836	856	380	300	250
<i>NO_x (като NO₂)</i>	133	132	247	266	247	247	247
<i>NMVOС</i>	99	93	175	185	175	175	175
<i>NH₃</i>	31	34	108	108	108	108	108

Мерки от Националната програма

Година	Мярка	Изпълнение
постоянно до 2015 г.	Мерки за ограничаване емисиите на серен диоксид: - контрол на изграждането и своевременното въвеждане на сероочистващи инсталации на	- изградени са и са въведени сероочистващи инсталации на ТЕЦ Марица-Изток 2” за блокове 5 и 6; - изградени са и са въведени сероочистващи инсталации на ТЕЦ „Република“ блок 5; - приети промени в Наредбата за изискванията за

	<p>ТЕЦ;</p> <p>- ограничаване на натоварването и извеждане от експлоатация на ТЕЦ, които не изпълняват мерки за намаляване на емисиите;</p> <p>- намаляване съдържанието на вредни (сяра) в течните горива.</p>	<p>качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол.</p> <p>Нивата на емисиите на SO₂ към 31.12.2015 г. са 142 kt, които са по-ниски от ангажиментите на страната. Емисиите на SO₂ намаляват с 87 % за 2015 г. в сравнение с базовата 1990 г., като през 2015г. емисиите от всички големи горивни инсталации намаляват с 38 хил. тона в сравнение 2014 г. - от 113 хил. тона до 75 хил. тона. На територията на страната през 2015 г. не са регистрирани нарушения на КАВ по отношение на допустим брой превишения на нормите за съдържание на SO₂ в атмосферния въздух, освен в гр. Гълъбово - 3 броя превишения на алармения праг и 2 броя в гр. Перник.</p>
постоянно до 2015 г.	<p>Мерки за ограничаване емисиите на азотни оксиди:</p> <p>- поетапно обновяване на МПС за превоз на товари и пътници чрез лицензирането им;</p> <p>- контрол по прилагане на изискванията за извършване на периодични прегледи за проверка на техническата изправност на пътните превозни средства;</p> <p>- поетапна реконструкция на горивните уредби на ТЕЦ за преминаване от твърди и течни горива към природен газ</p>	<p>- приета е наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-32 от 16.12.2011 г. за периодичните прегледи за проверка на техническата изправност на пътните превозни средства за контрол на емисии на отработени газове и по-строги изисквания към контролно-техническите пунктове за извършване на периодични прегледи на техническата изправност на пътните превозни средства;</p> <p>- за повечето ТЕЦ в страната са направени реконструкции на разпалващите уредби на парогенераторите за разпалване с природен газ – ТЕЦ от комплекс „Марица Изток“, ТЕЦ в гр. София, гр. Русе, гр Бургас.</p> <p>Нивата на емисиите за NO₂ към 31.12.2015 г. са 132 kt, които са по-ниски от ангажиментите на страната. Емисиите на NO₂ намаляват с 51 % за 2015 г. в сравнение с базовата 1990 г., което основно се дължи на редуцираните емисии от ТЕЦ и в по-малка степен от автомобилния транспорт. Транспортът емитира над 40 % от общото количество на азотните оксиди за 2015 г.</p>

1.3. Цели на администрацията на Министерство на околната среда и водите

В годишните цели на администрацията на Министерството на околната среда и водите (МОСВ) за предвидени краткосрочни мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух с период на изпълнение една година. Изпълнението на дейности по мерките се отчита в годишните отчети за изпълнение на целите на МОСВ за съответната година.

Таблица 1.3

Година	Цел	Изпълнение
2014	<p>Провеждане на дългосрочна устойчива политика за подобряване качеството на атмосферния въздух</p>	<p>Актуализирани и приети с решения на съответните общински съвети програми с извършена моделна оценка на приноса на източниците на емисии към нивата на замърсяване и определени мерките за достигане на нормите за качество на атмосферния въздух (КАВ). МОСВ отчита, че са изпълнени заложените в общинските програми мерки за периода, както и че са изпълнени поетите от страната ангажименти за достигане на национални тавани за определени замърсители, подобряване на качеството на атмосферния въздух в населените места и намаляване на трансграничния пренос на замърсители.</p>
2015	<p>Изпълнение на Приоритет 15.1. „Опазване на природата, смекчаване на неблагоприятните климатични изменения и устойчив икономически растеж чрез енергийна и ресурсна ефективност“ на Програмата</p>	<p>Актуализирани и приети с решения на съответните общински съвети програми с извършена моделна оценка на приноса на източниците на емисии към нивата на замърсяване и определени мерките за достигане на нормите за качество на атмосферния въздух (КАВ). МОСВ отчита, че са изпълнени заложените в общинските програми мерки за периода. Извършени проучвания и анализ относно възможностите за законодателни промени. Регистриране на устойчиво спазване на определената норма за КАВ в населени места с регистрирани превишения на нормите за серен диоксид с цел прекратяване на наказателната процедура. Също така отчита, че са</p>

	правителството.	изпълнени поетите от страната ангажименти за достигане на национални тавани за определени замърсители, подобряване на качеството на атмосферния въздух в населените места и намаляване на трансграничния пренос на замърсители.
2016	Намаляване на емисиите на вредни вещества и подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на цялата страна.	Актуализирани са и са приети с решения на съответните общински съвети програми с извършена моделна оценка на приноса на източниците на емисии към нивата на замърсяване и определени мерките за достигане на нормите за качество на атмосферния въздух (КАВ). Извършени са проучвания и анализ относно възможностите за законодателни промени. Регистрирано е устойчиво спазване на определената норма за КАВ в населени места с регистрирани превишения на нормите за серен диоксид с цел прекратяване на наказателната процедура. Въведени са изискванията на Директива (ЕС) 2015/1480 за изменение на няколко приложения към Директива 2004/107/ЕО и Директива 2008/50/ЕО, в които са определени правила относно референтните методи, валидирането на данни и местоположението на точките за вземане на проби при оценяване на качеството на атмосферния въздух. Подобрена е контролната дейност по отношение емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници и като резултат от това е подобро качество на атмосферния въздух.
	Облекчаване на достъпа на обществеността до наличната информация за околната среда.	Актуализирана и прецизирана е терминологията и разпоредбите по отношение на реда и начина за измерване на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обекти с неподвижни източници. Въведени са изискванията на Директива (ЕС) 2014/99 с цел привеждане в съответствие с техническия прогрес, на Директива 2009/126/ЕО относно Етап II на улавянето на бензиновите пари при зареждането на моторни превозни средства на бензиностанции. Транспонирани са на част от изискванията на Директива (ЕС) 2015/2193 за ограничаване на емисиите във въздуха на определени замърсители, изпускани от средни горивни инсталации. Също така е осигурено докладването на данни за КАВ на национално ниво до ЕАОС и ЕК съгласно изискванията на европейското и националното законодателство.

2.1. Столична Община

Столична Община отчита, че до края на 2014г. са изпълняване мерки от „Програма за намаляване на нивата на емисиите и достигане на установените норми на ФПЧ и азотен диоксид на територията на Столична Община за периода 2011-2014г.“. Голяма част от заложените мерки са с постоянен характер и се изпълнявали регулярно през целия период. През 2015г. е изработен Проект на „Програма за управлението на качеството на атмосферния въздух на Столична Община за периода 2015г. – 2020г.“, но съответната програма се приема и въвежда в действие през 2017г. Поради тази причина, изброените долу мерки от програмата на общината за периода 2011-2014г. са се изпълнявали до края на 2016г.

Таблица 2.1

Период	Мерки ФПЧ10 и NO2	Изпълнение
2014г. - 2016г.	<ul style="list-style-type: none"> - Sf_i_1_PM / Sf_i_1_NO: Предоставяне на информация за състоянието на КАВ и провеждане на информационна кампания за вредното влияние на отоплението с твърдо гориво за насърчаване газоснабдяването на домакинствата и преминаване на отопление с природен газ. Разясняване на правилата на енергийната ефективност - Sf_i_2_PM / Sf_f_1_NO: Стимулиране използването на екологично чисти горива, био-горива и екологични превозни средства. Въвеждане на „зелени поръчки“ - Sf_i_4_PM: Повишаване на привлекателността на обществения транспорт - комфорт, честота, чистота, атрактивна цена. - Sf_i_5_PM / Sf_i_3_NO: Координация между участниците в процесите по градоустройствено планиране, опазване на 	Изпълняваните за периода мерки са относими към показателите ФПЧ10 и азотен диоксид. Част от мерките са свързани с изпълнението на проекти, които има за цел подобряването на инфраструктурата и градската среда на Столична Община, като посочените суми за изразходвани финансови средства за реализиране на мерките, не могат да бъдат отнесени единствено към подобряване на КАВ, а третират и въпроси свързани с енергийната ефективност, мобилност, образование

<p>околната среда, енергийна ефективност, намаляване на трафика и шума, възобновяеми енергийни източници и био-горива</p> <p>- Sf_t_1_PM / Sf_t_7_NO: Енергийно реновиране на сградния фонд и изграждане на за оползотворяване на ВЕИ в 15 училища, 36 детски заведения, 4 административни сгради</p> <p>- Sf_t_13_PM / Sf_r_4_NO: Изготвяне и изпълнение на проекти за повишаване на енергийна ефективност и подмяна на отоплителни инсталации в 12 училища, 15 детски заведения, 2 административни сгради, 2 обществени сгради общински сгради</p> <p>- Sf_t_14_PM / Sf_t_6_NO: Изготвяне и изпълнение на проекти за повишаване на енергийна ефективност и подмяна на отоплителни инсталации в 18 училища, 15 детски заведения, 2 административни сгради, 1 социално заведение, 1 обществена сграда</p> <p>- Sf_t_3_PM / Sf_t_1_NO: Възстановяване и поддържане на зелена вълна на светофарно регулираните кръстовищата, поетапно при реконструкция</p> <p>- Sf_t_6_PM / Sf_t_3_NO: Изграждане на кръстовища на две нива</p> <p>- Sf_t_8_PM: Създаване на нови тревни площи за сметка на площи – потенциални източници на прах</p> <p>- Sf_t_9_PM: Увеличаване на уличното озеленяване и използването на рекултивационни мрежи</p> <p>- Sf_t_9_PM: Увеличаване на озеленяването (паркове, градини, зелени площи , улични насаждения и междублокови пространства</p> <p>- Sf_r_1_PM: Транспорт на насипни товари да се извършва при задължително използване на подходящи покривала</p> <p>- Sf_r_2_PM: Ежедневен контрол и налагане на глоби за неправилно паркиране в зелени площи</p> <p>- Sf_r_4_PM: Поддържане на бази данни за интензивност на движението по основните булеварди съгласно инструкцията за разработване на програми за вредни вещества, в районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, в които е налице превишаване на установените норми</p> <p>- Sf_r_5_PM: Въвеждане на изисквания за подобряване на енергийните характеристики при ремонт на общински сгради</p> <p>- Sf_r_6_PM: Въвеждане на изискване за екологично топлоснабдяване при одобряване на проекти и издаване на строителни разрешения</p> <p>- Sf_r_7_PM: Контрол на състоянието на строителната площадка, съгласно изискванията на ЗУТ с цел да не се допускат неорганизиран прахови емисии</p> <p>- Sf_r_8_PM: Осъществяване на контрол за възстановяване на улици и тротоари след прокопаването им във връзка с ремонт или изграждане на елементи от техническата инфраструктура.</p> <p>- Sf_r_9_PM: Контрол върху състоянието на ходовата част на специализираната строителна техника</p> <p>- Sf_r_10_PM: Да се забрани със заповед и се извършва контрол по заповедта по обгаряне на стърнища и др. зелени площи. Да се въведе регистър на автомивките, автосервизите и др. малки обекти, потенциални източници на аерозоли от ПАВ, прах и газове</p> <p>- Sf_t_12_PM: Текущ и основен ремонт на пътната настилка на най-натоварените транспортни артерии</p> <p>- Sf_t_16_PM: Въвеждане на система за почистване на тротоари и др. обществени места от нападали листа със специализирана техника »Прахосмукачка«</p> <p>- Sf_t_17_PM: Не се допуска използване на пясъчно солни смеси за зимно почистване и поддържане в границите на урбанизираната територия</p> <p>- Sf_t_18_PM: Увеличаване честотата на миене на уличната мрежа в т.ч. вътрешно- кварталните улици, в сравнение с всяка предходна година</p> <p>- Sf_t_19_PM: Създаване на зелени пояси по периферията на натоварени пътни артерии на града.</p> <p>- Sf_r_12_PM: Въвеждане на механизъм за ефективен контрол на озеленяването и покриването на площадките на търговски, производствени и др. обекти в бизнес и индустриалните зони при издаване на разрешения за строеж.</p>	<p>и др.</p> <p>Столична Община отчитат, че при реализацията на мерките заложили за изпълнение, повечето мерки целят намаляването на емисиите от различни сектори, като фокусът са секторите които имат значим принос към общата концентрация на ФПЧ10 в атмосферния въздух. Поради факта, че повечето от мерките са били в ход на изпълнение през целия период, няма ясно разграфена отчетност относно ежегодната степен на изпълнение. Липсата на индивидуално годишно отчитане на изпълнението на мерките не позволява да бъде анализиран годишния принос на всяка мярка към подобряване на КАВ, както и индивидуалната годишна ефективност.</p>
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - Sf_f_2_PM / Sf_i_4_NO: Актуализиране на общинската програма по енергийна ефективност с включване на отоплението в домакинствата. - Sf_f_4_PM / Sf_i_7_NO: Разработване на план за действие за стимулиране използването на нови технологии за отопление. Стимулиране използването на ВЕИ, включително ВЕИ – отопление с био-горива. Актуализация и конкретизиране на общинската програма за устойчиво използване на ВЕИ. - Sf_t_21_PM / Sf_t_10_NO: Привеждане на автобусния парк на СКГТ в съответствие с евростандартите - Sf_t_23_PM / Sf_t_12_NO: Изграждане на система от велосипедни алеи на територията на общината - Sf_t_24_PM / Sf_t_13_NO: Изграждане на метро - Етап III, Лот 1 - „бул. Цариградско шосе – Дружба – Летище” и Лот 2 - ж.к. Младост 1 – Бизнеспарк в ж.к. Младост 4 - Sf_t_24_PM / Sf_t_13_NO: Изпълнение на дейности за подобряване качеството на атмосферния въздух чрез закупуване и доставка на 10 метровлака - Sf_t_24_PM / Sf_t_13_NO: Изграждане на метро - Участък от Линия 2 МС „Джеймс Баучер” – МС „Витоша” - Sf_t_24_PM / Sf_t_13_NO: Изграждане на метро - Етап I – бул. Владимир Вазов – ЦГЧ – ул. Житница - Sf_r_13_PM / Sf_r_6_NO: Оптимизиране на транспортната дейност на обществения транспорт чрез намаление на броя автобуси по линията на софийското метро - Sf_r_14_PM / Sf_r_7_NO: Въвеждане на диференцирани такси за паркиране или други икономически средства за избягване на задръстванията в централната градска част - Sf_f_5_PM: Увеличаване дела на дейност ”Механизирано метене на улични платна” за сметка на дейност ”Ръчно метене”. - Sf_t_22_PM / Sf_t_11_NO: Изграждане на система за управление на трафика в гр.София - Допълнителя мярка, относима към ФПЧ: Завод за механично-биологично третиране на отпадъци с производство на RDF, Инсталация за биологично третиране “Хан Богров” 	
--	---	--

2.2. Община Пловдив

Мерки за 2014г. и 2015г.

Мерките за ФПЧ2.5 и ПАВ на Община Пловдив са заложили в „Програма за достигане на нормативни нива по показатели фини прахови частици под 2.5 микрона (ФПЧ2.5) и полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) в атмосферния въздух на територията на Община Пловдив с План за действие за периода 2014г. – 2015г.“.

По препоръка на РИОСВ-Пловдив, Програмният съвет за оценка и управление на КАВ на територията на Община Пловдив е утвърдил допълнителни мерки за намаляване на замърсяването на въздуха с ФПЧ10 за изпълнение от структурите на общинската администрация през 2014г., които не са заложили в програмата на общината.

Таблица 2.2

Стратегически Документ	Мерки	Изпълнение
„Програма за достигане на нормативни нива по показатели фини прахови частици под 2.5 микрона (ФПЧ2.5) и полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ)	- Pd_i_1.5: Информирани за ползите от енергийното обновяване на жилищата, оказване на помощ и насърчаване участието в проекта за обновяване на жилищните сгради BG161PO001-1.2.01-0001 "Енергийно подпомагане на българските домове" – осигурена е финансова помощ до 50% от стойността на бюджета за обновяване на съответната сграда като разходите за обследване за установяване на техническите характеристики на сградата,	При отчитане на степента на изпълнение на заложените мерки от Община Пловдив се констатира, че докато всички мерки са изпълнени в срок и спрямо заложените индикатори за изпълнение, изпълнението на мерките за намаляване на нивата на замърсителите не са постигнали очакваните резултати. Община

<p>в атмосферния въздух на територията на Община Пловдив с План за действие за периода 2014г. – 2015г.“</p>	<p>включително изготвяне на технически паспорт и обследване за енергийна ефективност, както и разходите за проектните мениджъри се покриват изцяло</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pd_i_1.6: Разработване на проект за медийна кампания, информираща за състоянието на КАВ и опасностите за човешкото здраве при изгаряне на твърди горива и отпадъци от домакинствата, насърчаваща централното отопление, електроенергията, пр.газ и ВИ и реализацията му - Pd_r_1.4: Създаване на регистрационна система за метеорологичните условия в дните с измерени високи нива на прахови частици с визуализация на данните на интернет страницата на общината - Pd_r_1.5: Изготвяне на предложение чрез АСЕКОБ и НСОРБ за въвеждане в България на нормативна регулация на емисиите с малка мощност (10-500 kW) в комунално-битовия сектор, т.н. ”ниска емисия” - Pd_t_1.1: Искане за предприемане на действия за ограничаване на емисиите от горивния източник в ДП "Фонд Затворно дело" към Министерството на правосъдието - Pd_r_1.6: Инициране въвеждането на “гореща линия” за сигнали при неправомерно изпускане на емисии от комунално-битовото отопление - Pd_r_1.7: При съгласуване на проекти за реконструкция и възстановяване на обекти, елементи на културното наследство да се прилагат изискванията за енергийна ефективност с използване на ВЕ като допълващ източник; проследяване на изпълнението им - Pd_f_1.1: Стимулиране и промотиране на енергийното обновяване на битово-комунални сгради и използването на ВЕ чрез преференции в местната данъчна система - Pd_r_1.8: Медийно партньорство с "Топлофикация Пловдив" ЕАД за провеждане на акция за завръщане на бившите абонати; предложение към "Топлофикация Пловдив" ЕАД за въвеждане на промоционален механизъм при завръщане на клиенти - Pd_r_1.9: Медийно партньорство със "Ситигаз България" ЕАД за провеждане на акция за привличане на абонати - Pd_r_1.10: Въвеждане на изискване за регистрация по EMAS (чл. 134, ал. 1 от ЗООС и Регламент (ЕО) № 1221/2009) на асфалтовите бази на територията на общината и изпълнителите на обществени поръчки за поддръжка и ремонт на транспортната мрежа с полагане на асфалтови покрития - информиране на засегнатите лица - Pd_r_1.11: Разработване на стратегия и план за действие от "Топлофикация Пловдив" ЕАД за завръщане на бившите абонати чрез установяване на трайна привлекателност на услугата; ежегодно представяне на отчет за изпълнението и постигнатия напредък - Pd_r_1.12: Разработване на стратегия и план за действие от "Ситигаз България" ЕАД за привличане на абонати; ежегодно представяне на отчет за изпълнението и постигнатия напредък 	<p>Пловдив отчита, че факторите с определяща роля във формирането на качеството на атмосферния въздух на територията на общината са такива, върху които общината няма пряко влияние и към момента на изпълнение на мерки не може ефективно да упражни такова, а именно – значителният дял на битовото отопление и регионалния фон при формирането на градския фон на общината, метеорологичната обстановка в района и инверсионните състояния на климата през студеното полугодие.</p> <p>Община Пловдив отчита, че за да се постигнат очакваните ефекти от изпълнението на заложените мерки са необходими комплекси действия на локално, областно и национално ниво, предвид характера на разглежданите замърсители, както и промени в нормативната база относно „ниските емисии“. Също така се отчита, че се изисква предприемането на действия относно реализацията на регулатори, технически и образователно-информационни промени за увеличаване на възможността на общинската администрация да увеличи въздействието си върху замърсяването от комунално-битовото отопление на твърди горива.</p>
<p>Утвърдени от Програмен съвет допълнителни мерки</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да се ограничи спирането на лични автомобили на неразрешените за тази цел места на територията на всички административни райони с индикатор за изпълнение – брой реализирани санкции - Подмяна на съществуващата инфраструктурна паважна настилка с асфалтобетонена с индикатор за изпълнение – брой ремонтирани участъци в квадратни метри - Ефективно поддържане на чистотата на 	

	<p>съществуващата инфраструктура чрез машинно миене и метене с индикатор за изпълнение – периодичност на измиване според категорията на улиците</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ефективен контрол на Пловдивски Общински инспекторат върху физически и юридически лица извършващи дейности имащи отношение към качеството на атмосферния въздух на територията на Общината с индикатор за изпълнение – брой наложени АУАН - Озеленяване на незатревени площи с цел намаляване на вторичния унос на праховите частици с индикатор за изпълнение – брой декоративна растителност - Оптимизация на циклите на светофарни уредби с цел увеличаване на пропускателната способност на кръстовища и намаляване на престоя на МПС с индикатор за изпълнение – периодично измерване при произлязла необходимост от оптимизация - Въвеждане в експлоатация на автобуси с екологосъобразност EURO 4 или над EURO 4 с индикатор за изпълнение – брой въведени автобуси - Намаляване на участието на товарния транспорт в движението в централната градска част и засилване на контрола от страна на сектор „Пътна полиция“ за неспазване на ограниченията за движение на товарни МПС с индикатор за изпълнение – брой установени нарушения - Ежедневно предоставяне на информация на населението за състоянието на КАВ и факторите, които го обуславят с индикатор за изпълнение – брой информирани за годината 	
--	--	--

Мерки за 2016г.

Към края на 2016г. Община Пловдив има разработени две отделни програми за подобряване на качеството на атмосферния въздух с планове за действие към тях за постигане на нормативните стойности за замърсителите ФПЧ10, ФПЧ2.5, азотен диоксид и полициклични ароматни въглеводороди, приети с Решение № 223, взето с Протокол №15 от 16.06.2011 г. и Решение № 373, взето с Протокол №17 от 17.10.2013 г. на Общински съвет-Пловдив. И двете програми са с изтекъл период на действие, като по това време се изпълняват компенсаторни мерки, приети от членовете на Програмен съвет за оценка и управление на КАВ на територията на Община Пловдив, на заседание проведено на 21.03.2014г. и са в сила до приемане нова разработка/актуализация и план за действие.

Община Пловдив отчита, че възложената за разработване през 2014 г. актуализация на една от програмите, касаеща актуален анализ, причини за замърсяването, инвентаризация и дисперсионно моделиране за замърсителите ФПЧ10 и азотен диоксид е била с неактуални, неадекватни и релевантни за формулиране и изпълнението на мерки от 2016 г. нататък. Предвид утвърдената от МОСВ Индикативната годишна програма по Оперативна програма "Околна среда" 2014-2020 г. и Стратегически план за изпълнение на Приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“, и процедура № BG16M1OP002-5.002 „Разработване/Актуализация на общинските програми за качеството на атмосферния въздух“ Община Пловдив е кандидатствала с проектно предложение, касаещо разработване/актуализация на Програма за подобряване КАВ на територията на Община Пловдив за и План за действие за периода до 2023 г. Също така, кмета на Община Пловдив е кандидатствал за изготвянето на една комплексна програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух и достигане на нормативните стойности по показателите ФПЧ10, ФПЧ 2,5, азотен диоксид и полициклични ароматни въглеводороди.

2.3. Община Стара Загора

Мерките за изпълнение на Община Стара Загора за 2014г. - 2016г. са заложили в „Програма за намаляване на нивата на азотен диоксид и достигане на установените норми в община Стара Загора за периода 2013-2015 г.“:

Таблица 2.3

Година	Мерки	Изпълнение
2014г.	<p>Мерки за ФПЧ10:</p> <ul style="list-style-type: none"> - StZ_Lt_Pr_t_1 : Привеждане на дейностите в съответствие с НДНТ - StZ_Lt_Pr_a_1: Стриктен контрол върху дейността на строителните фирми - StZ_Lt_Pr_a_2: Ежегодна актуализация на списъци на фирмите и предприятията на територията на Община Стара Загора - StZ_Lt_Pr_a_3: Стриктен контрол на емисиите на производствени предприятия. Въвеждане на изискване към производствените предприятия да извършват ежегодни собствени периодични измервания на емисиите от акредитирани лаборатории - StZ_Lt_Tr_i_1: Обществена кампания за насърчване на велосипедния транспорт - StZ_Lt_Tr_i_2: Информационна кампания и въвеждане на стимули за насърчване на използването на обществен транспорт - StZ_Lt_Tr_t_1: Реализиране на проект „Интегриран градски транспорт” по ОП “Регионално развитие”, включително разширяване на тролейбусната мрежа на градския транспорт - StZ_Lt_Tr_t_2: Въвеждане на система за управление на трафика. - StZ_Lt_Tr_t_3: Обновяване на автобусния парк за обществен превоз на пътници - StZ_Lt_Tr_t_4: Преасфалтиране на улици и модернизация на инфраструктурата - StZ_Lt_Tr_t_5: Изграждане на съоръжения за паркиране. Стриктен контрол за неправилно паркиране. - StZ_Lt_Tr_t_6: Изграждане на велосипедни алеи - StZ_Lt_Tr_t_7: Внедряване на системата “Зелена вълна” по най-натоварените градски пътни артерии - StZ_Lt_Tr_t_8: Благоустройство на крайпътните и междублоковите пространства - StZ_Lt_Tr_t_9: Периодично метене и миене на основните пътни артерии на гр.Стара Загора от натрупания прах. - StZ_Lt_Dh_t_1: Поетапна газификация на гр.Стара Загора - StZ_Lt_Dh_t_2: Саниране на панелните жилищни блокове - StZ_Lt_Dh_i_1: Информационна кампания за разясняване на населението правилата за енергийната ефективност - StZ_Sh_Dh_i_2: Кампания за запознаване на обществеността с въздействието на основните замърсители върху здравето на хората и възможностите за лично участие в намаляването на вредните емисии - StZ_Sh_Dh_i_3: Поддържане на системата за информиране на населението за КАВ чрез светлинни табла в реално време - StZ_Lt_Dh_a_1: Поддържане на система за ежегодна актуализация на изразходваните количества горива за битово отопление. - StZ_Lt_Dh_a_2: Актуализация на Програма за намаляване нивата на замърсителите и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух. - StZ_Lt_Dh_a_3: Поддържане електронна база данни за КАВ - StZ_Lt_Dh_a_4: Издаване на еко-бюлетин за КАВ - StZ_Lt_Dh_a_5: Ежегоден доклад за изпълнение на Програмата за намаляване на нивата на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми за вредни вещества. <p>Мерки за NO2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - StZ_R_G_a_7: Периодичен анализ на данните от Прогностичен модул за предвиждане на инверсионни и други неблагоприятни за разсейването на замърсителите в атмосферния въздух метеорологични процеси - StZ_R_Tr_a_6: Прилагане на съвременни изисквания за EURO 	<p>Община Стара Загора отчита, че реализираните мерки през 2014 г. имат добра резултатност спрямо показателя азотен диоксид, като не е регистрирано нито едно превишение на средночасовата норма от 200 µg/m³, а най-високата измерена средночасова концентрация е 75,35 µg/m³. Средногодишната стойност на показателя за 2014 г. е 14,24 µg/m³, която е по-ниска от средногодишната стойност за 2013 г. - 16,26 µg/m³. Тази стойност е значително под нормата за опазване на човешкото здраве. Съгласно индикаторите за оценка на изпълнението на Програмата по отношение на показателя азотен диоксид са постигнати очакваните резултати, а именно намаляване на емисиите, намаляване на броя на превишенията на средночасовата норма, поддържане на средногодишната концентрация под средногодишната норма и намаляване на регистрираните най-високи средночасови концентрации.</p> <p>По отношение на ФПЧ10, Община Стара Загора отчита, че мерките за този компонент не са довели до същата резултатност, както при азотен диоксид, видимо от превишаването на допустимите норми по показателя. Всички превишения на допустимите норми през 2014г. са регистрирани през зимния период. От всичките предвидени в програмата мерки за снижаване на консумацията на дърва и въглища за горене за битово отопление, са изпълнени са единствено мерки в местен мащаб, тези които Община Стара Загора счита, че са от компетентите на общината. Не са реализирани никакви регионални или национални мерки.</p> <p>Изпълнението единствено на местни мерки за ФПЧ10 не допринася достатъчно за достигане на утвърдените норми в установените срокове и са недостатъчни за решаване на проблема. Община Стара Загора счита, че е необходимо е да бъде</p>

	<p>стандарт при провеждането на обществени поръчки за транспортни услуги</p> <ul style="list-style-type: none"> - StZ_R_Tr_a_7: Ограничаване на движението на лични автомобили в ЦГЧ при неблагоприятни метеорологични условия и завишена концентрация на азотен диоксид спрямо обичайната за последните дни. - StZ_R_Tr_i_1: Въвеждане на стимули за замяна на автомобилите с други средства за придвижване в централната градска част. - StZ_Tr_t_11: Хигиенно миене на уличната мрежа в община Стара Загора - StZ_R_Tr_t_12: Поддържане на подходящо оптимизирана транспортната схема в община Стара Загора - StZ_R_Tr_t_13: Поетапно намаляване на дела на използваните обществените автобуси с дизелови двигатели за сметка на автобусите използващи друг вид гориво- бензин или газ, с цел подобряване на качеството на въздуха в община Стара Загора 	<p>извършен нов цялостен анализ на програмата за намаляване на нивата на ФПЧ10. Общината е предложила на база извършените анализи и оценки да се включат нови, адекватни към местните условия мерки за подобряването на качеството на въздуха по отношение на фините прахови частици.</p>
<p>2015г.</p>	<p>Мерки за ФПЧ10:</p> <ul style="list-style-type: none"> - StZ_Lt_Pr_t_1: Привеждане на дейностите в съответствие с НДНТ - StZ_Lt_Pr_a_1: Стриктен контрол върху дейността на строителните фирми - StZ_Lt_Pr_a_2: Ежегодна актуализация на списъци на фирмите и предприятията на територията на Община Стара Загора - StZ_Lt_Pr_a_3: Стриктен контрол на емисиите на производствени предприятия. Въвеждане на изискване към производствените предприятия да извършват ежегодни собствени периодични измервания на емисиите от акредитирани лаборатории. - StZ_Lt_Tr_i_1: Обществена кампания за насърчаване на велосипедния транспорт - StZ_Lt_Tr_i_2: Информационна кампания и въвеждане на стимули за насърчаване на използването на обществения транспорт - StZ_Lt_Tr_t_1: Реализиране на проект „Интегриран градски транспорт” по ОП “Регионално развитие”, включително разширяване на тролейбусната мрежа на градския транспорт - StZ_Lt_Tr_t_2: Въвеждане на система за управление на трафика. - StZ_Lt_Tr_t_3: Обновяване на автобусния парк за обществен превоз на пътници - StZ_Lt_Tr_t_4: Преасфалтиране на улици и модернизация на инфраструктурата - StZ_Lt_Tr_t_5: Изграждане на съоръжения за паркиране. Стриктен контрол за неправилно паркиране. - StZ_Lt_Tr_t_6: Изграждане на велосипедни алеи - StZ_Lt_Tr_t_7: Внедряване на системата “Зелена вълна” по най-натоварените градски пътни артерии - StZ_Lt_Tr_t_8: Благоустройство на крайпътните и междублоковите пространства - StZ_Lt_Tr_t_9: Периодично метене и миене на основните пътни артерии на гр.Стара Загора от натрупания прах. - StZ_Lt_Dh_t_1: Поетапна газификация на гр.Стара Загора - StZ_Lt_Dh_t_2: Саниране на панелните жилищни блокове - StZ_Lt_Dh_i_1: Информационна кампания за разясняване на населението правилата за енергийната ефективност - StZ_Sh_Dh_i_2: Кампания за запознаване на обществеността с въздействието на основните замърсители върху здравето на хората и възможностите за лично участие в намаляването на вредните емисии - StZ_Sh_Dh_i_3: Поддържане на системата за информиране на населението за КАВ чрез светлинни табла в реално време - StZ_Lt_Dh_a_1: Поддържане на система за ежегодна актуализация на изразходваните количества горива за битово отопление. - StZ_Lt_Dh_a_2: Актуализация на Програма за намаляване нивата на замърсителите и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух - StZ_Lt_Dh_a_3: Поддържане електронна база данни за КАВ - StZ_Lt_Dh_a_4: Издаване на еко-бюлетин за КАВ - StZ_Lt_Dh_a_5: Ежегоден доклад за изпълнение на Програмата за намаляване на нивата на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми за вредни вещества. <p>Мерки за NO2:</p>	<p>При отчитане на изпълнение на мерките за 2015г., Община Стара Загора представя почти идентичен отчет с този от предходната година. Отново е подчертана добрата резултатност на изпълнените мерки за компонент азотен диоксид, която е видна от нито едно регистрирано превишение на средночасовата норма на показателя, както и че средногодишната стойност на показателя е под нормата за опазване на човешкото здраве. Също така, отново е отчетено, че предприетите мерки за ФПЧ10 не са били ефективни в достигането на средноденоношните и средногодишните норми. Отчетено е, че от всичките предвидени в програмата мерки за снижаване на консумацията на дърва и въглища за горене за битово отопление за 2015г., общината е изпълнявала единствено „меки мерки“.</p> <p>След изтичането на срока на предходната програма на Община Стара Загора е разработена и приета нова актуализирана програма за КАВ. Следните мерки за заложи за изпълнение за 2016г. в Актуализирана Програма за намаляване на вредните емисии в атмосферния въздух (ФПЧ10) и достигане установените норми на територията на град Стара Загора с период на действие: 2016г. – 2020г. година:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - StZ_R_G_a_7: Периодичен анализ на данните от Прогностичен модул за предвиждане на инверсионни и други неблагоприятни за разсейването на замърсителите в атмосферния въздух метеорологични процеси - StZ_R_Tr_a_6: Прилагане на съвременни изисквания за EURO стандарт при провеждането на обществени поръчки за транспортни услуги - StZ_R_Tr_a_7: Ограничаване на движението на лични автомобили в ЦГЧ при неблагоприятни метеорологични условия и завишена концентрация на азотен диоксид спрямо обичайната за последните дни. - StZ_R_Tr_i_1: Въвеждане на стимули за замяна на автомобилите с други средства за придвижване в централната градска част. - StZ_Tr_t_11: Хигиенно миене на уличната мрежа в община Стара Загора - StZ_R_Tr_t_12: Поддържане на подходящо оптимизирана транспортната схема в община Стара Загора - StZ_R_Tr_t_13: Поетапно намаляване на дела на използваните обществените автобуси с дизелови двигатели за сметка на автобусите използващи друг вид гориво- бензин или газ, с цел подобряване на качеството на въздуха в община Стара Загора 	
<p>2016г.</p>	<p>Мерки за ФПЧ10:</p> <ul style="list-style-type: none"> - StZ_Sh_Dh_r_1 : Проучване на възможностите за въвеждане на изисквания към качеството на предлаганите на пазара твърди горива, на територията на Община Стара Загора. - StZ_Sh_Dh_t_1: Подготвяне на проекти за обновяване на общите части и саниране на многофамилни жилищни сгради. - StZ_Sh_Dh_t_2: Газифициране на битовия сектор – поетапно увеличаване броя на домакинствата, отопляващи се с газ от централен източник. - StZ_Sh_Dh_i_1: Провеждане на информационна кампания за насърчаване използването на горива с ниски емисии на ФПЧ; - StZ_Sh_Dh_i_2: В дни с неблагоприятни условия за разсейване на емисиите от ФПЧ информирани на населението и призоваване за използване на алтернативни източници на отопление напр. електрическо. - StZ_Sh_Dh_r_2: Проучване на възможностите за въвеждане на данъчни облекчения за жилищни имоти, които са оборудвани за отопление само с газ или електричество. - StZ_Sh_Tr_a_1: Повишаване контрола върху изпълнението на дейностите по мокро метене и миене на уличната мрежа и обществените територии. - StZ_Sh_Tr_a_2: При възлагане на обществени поръчки за ремонт на улици да се поставя условие да не се използват въздуходувки за почистване преди асфалтиране, а да се използва машинно метене със събиране на праха. - StZ_Sh_Tr_t_1: Реализиране на инвестиционни проекти за подобряване на съществуващата транспортна схема. - StZ_Sh_Tr_t_2: Подмяна на част от общинския авто парк с електро/хибридни МПС - StZ_Lt_Dh_t_1: Поетапно изпълнение на проекти за обновяване на общите части и саниране на многофамилни жилищни сгради, вкл. прилагане на мерки за повишаване енергийната ефективност на обществени сгради - StZ_Lt_Dh_t_2: Газификация на жилищни и обществени сгради - StZ_Lt_Dh_a_2: Издаване на еко-бюлетин за КАВ - StZ_Lt_Dh_a_3: Поддържане на система за информиране на населението за КАВ чрез информационни табла в реално време. - StZ_Lt_Dh_i_1: Поддържане на интернет страница (http://www.starazagora.bg/) за информация в реално време с пунктовете за наблюдение и контрол КАВ на територията на Община Стара Загора - StZ_Lt_Dh_a_4: Актуализация на Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух на Община Стара Загора. - StZ_Lt_Dh_a_5: Ежегоден доклад за изпълнение на Програмата за подобряване качеството на атмосферния въздух на Община Стара Загора. - StZ_Lt_Tr_t_1: Системно машинно миене на основната улична 	<p>В изпълнение на мерките, Община Стара Загора отчита, че е постигнато намаление на средногодишната концентрация на ФПЧ10. Регистрираната през 2016 год. средногодишна стойност от 31,34 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ е по-ниска от допустима средногодишна норма от 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, но и че не е достигната установената норма по отношение на броя на превишенията на средноденонощната стойност. Регистрирани превишения на средноденонощната норма са 62 на брой, при допустим брой 35 превишения годишно</p> <p>Не е представена по-задълбочена информация относно изпълнението на мерките, като горепосочената информация е повторена като отчетен резултат за всички изпълнение мерки във всички сектори. Община Стара Загора има кратко описание за извършените дейности по част от мерките, но липсва детайлна информация относно степента на изпълнение. Отчетено е, че няма извършени никакви дейности по изпълнението на част от мерките, без да е представена информация относно неизпълнението им.</p>

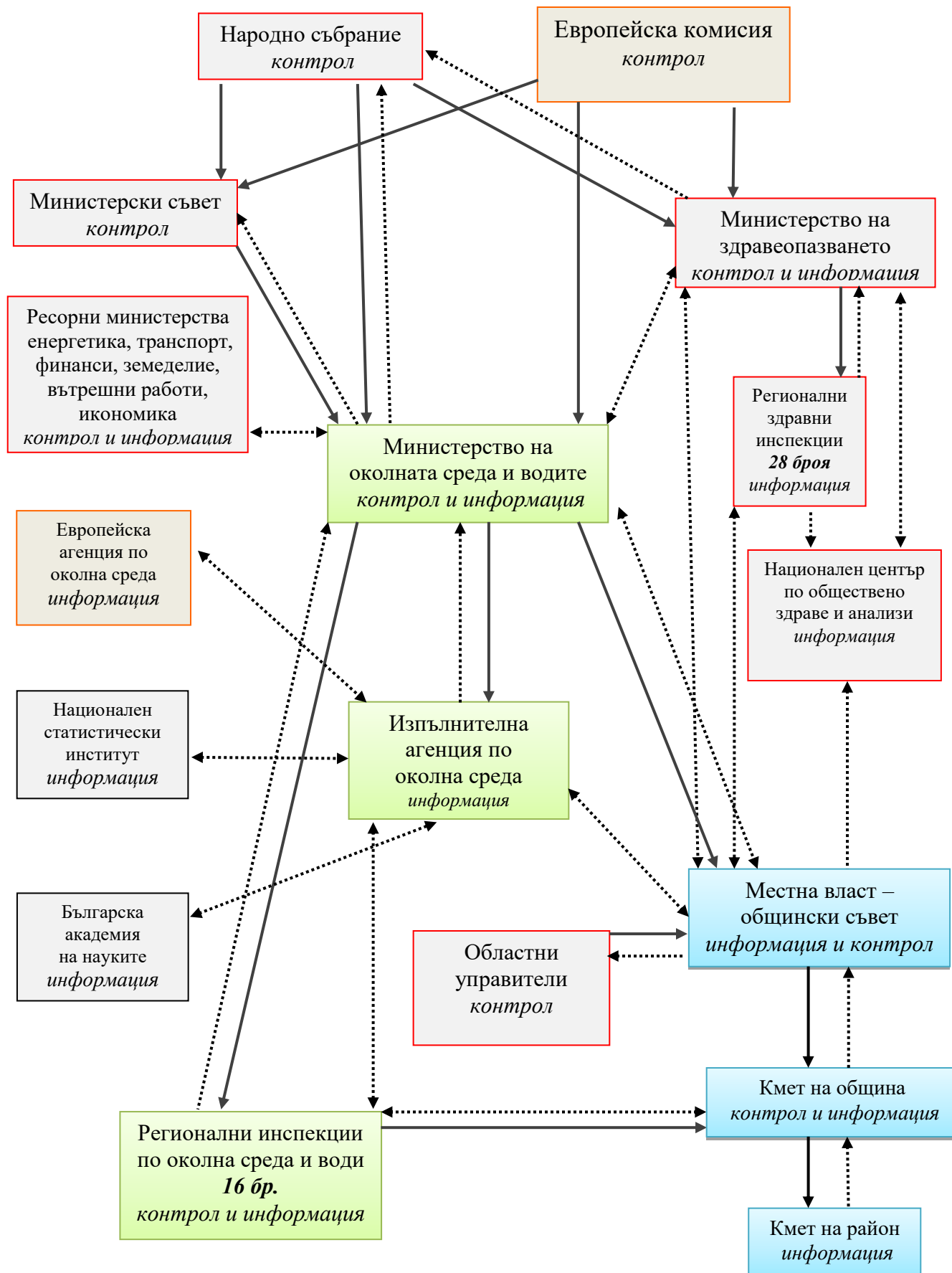
	<p>мрежа на града, в т.ч. периодично ръчно почистване на уличните регули, по които се е натрупал значителен пътен нанос.</p> <ul style="list-style-type: none"> - StZ_Lt_Tr_a_1: Осъществяване на контрол за възстановяване на улици и тротоари при ремонт/изграждане на елементи на техническата инфраструктура с цел недопускане на замърсяване на прилежащите площи и територии с кал и други замърсявания, водещи до увеличаване на пътния нанос или ветрово запрашване - StZ_Lt_Tr_a_2: Осъществяване на проверки за спазването на мерки за недопускане на замърсяване от строежите, вкл. по спазването на маршрутите за транспортиране на отпадъците от строителни обекти - StZ_Lt_Tr_a_3: Стриктен контрол за неправилно паркиране, особено в зелените площи. - StZ_Lt_Tr_a_4: При провеждане на обществени поръчки, търгове за транспортни услуги и закупуване на транспортни средства в обществения транспорт, да се въведе задължително изискване към превозните средства, които да отговарят на европейската нормативна уредба за вредни емисии от двигателите и използване на възобновяеми енергийни източници в градския транспорт. - StZ_Lt_Tr_i_1: Провеждане на информационна кампания и насърчаване използването на обществения транспорт, в т.ч. и велосипедния транспорт. - StZ_Lt_Tr_t_3: Разширяване на велосипедната мрежа на територията на град Стара Загора. - StZ_Lt_Tr_t_4: Изграждане/реконструкция/рехабилитация на пътната и уличната мрежа в Общината. - StZ_Lt_Tr_t_5: Благоустройство и озеленяване на крайпътните и междублоковите пространства, с цел защита от прах и газове. - StZ_Lt_Pr_t_1: Използване на НДНТ при дейността на промишлените предприятия с цел ограничаване замърсяването на атмосферния въздух и в съответствие с принципите на устойчивото развитие - StZ_Lt_Pr_t_2: Контрол на емисиите във въздуха, както и на заложените условия в комплексните разрешителни за експлоатация на промишлените предприятия 	
--	--	--

Заклучение

Изпълнението на мерките на национално ниво е отчетено по-подробно в сравнение с общинското отчитане. Не всички мерки на национално ниво имат заложен количествени индикатори за изпълнение, като за част от тях за заложените качествени такива. Независимо от което, до голяма степен заложените мерки за периода на национално ниво са изпълнени спрямо заложените индикатори за изпълнение. Констатира се, че мерките на национално ниво – мерките в НПР БГ2020, както и заложените в целите на администрацията на МОСВ са с почти идентичен характер и са разписани без категорична разлика за трите години. Също важи и за отчетеното изпълнение на дейности по мерките. Докато се докладва напредък по отношение борба със замърсяването на атмосферния въздух, отчитането на изпълнението на мерките в този формат не позволява да се оцени индивидуалния принос, степента на изпълнение или ефективността на всяка мярка.

Силно затруднена е оценката на изпълнението на мерките на общините. Изпълнението на мерките на Столична Община, Община Пловдив и Община Стара Загора не са самостоятелно отчетени спрямо заложените индикатори за изпълнение, а постигнатите резултати за част от, или всичките, мерки за годината са обобщени. В случай, когато изпълнението на дадена мярка продължава по-дълго от една календарна година, не е отчетена степента на изпълнение за всяка година. За повечето мерки не са подробно отчетени предприетите действия, а когато извършените такива са посочени и отсъстват детайлни описания. Комбинацията на тези фактори не позволяват да се даде категорична оценка относно ефективността и полезността на изпълнението на мерките на трите общини. Докато отчетената резултатност на съвкупността от мерки не показва напредък в борбата със замърсяването на атмосферния въздух, неструктурираното и неконкретно отчитане на предприетите мерки не позволява да бъде извършен качествен анализ на тяхното индивидуално изпълнение и реален принос.

Основни участници в системата за управление на качеството на атмосферния въздух в България



Глоби и санкции по компонент „Въздух“

Таблица № 1 Наложени санкции по чл. 69 от ЗООС

Година	Показател	Наложени текущи санкции НП		Наложени еднократни санкции НП		брой издадени заповеди за промяна на наложени санкции				Събрани суми	Предадени на НАП	
		брой	лв.	брой	лв.	отмяна	намаляване	спиране	възобновяване	лв.	брой	лв.
2014	ОБЩО (по чл. 69 от ЗООС)	184	278 207	33	696 285	164	108	58	48	2 753 641	39	697 159
2014	В т.ч.: за замърсяване на атмосферния въздух	46	37 125	10	190 215	47	53	38	33	980 253	10	14 609
2014	В т.ч.: за неприятни миризми	1	5 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	относителен дял на санкции за замърсяване на атмосферния въздух	0.25	0.13	0.30	0.27	0.29	0.49	0.66	0.69	0.36	0.26	0.02
2015	ОБЩО (по чл. 69 от ЗООС)	170	222 096	40	2 748 212	145	75	53	41	2 122 162	30	1 097 280
2015	В т.ч.: за замърсяване на атмосферния въздух	39	52 548	13	879 202	35	41	30	25	1 186 737	8	97 488
2015	В т.ч.: за неприятни миризми	1	5 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	относителен дял на санкции за замърсяване на атмосферния въздух	0.23	0.24	0.33	0.32	0.24	0.55	0.57	0.61	0.56	0.27	0.09
2016	ОБЩО (по чл. 69 от ЗООС)	173	3 000 564	43	3 046 964	146	88	48	31	1 915 391	39	4 124 451
2016	В т.ч.: за замърсяване на атмосферния въздух	39	45 088	12	531 479	34	35	31	22	1 104 033	4	23 419
2016	В т.ч.: за неприятни миризми	1	5 000	0	0	0	0	4	4	36 129	0	0
	относителен дял на санкции за замърсяване на атмосферния въздух	0.23	0.02	0.28	0.17	0.23	0.40	0.65	0.71	0.58	0.10	0.01
общо за периода	ОБЩО (по чл. 69 от ЗООС)	527	3 500 867	116	6 491 462	455	271	159	120	6 791 194	108	5 918 889
	В т.ч.: за замърсяване на атмосферния въздух	124	134 761	35	1,600 896	116	129	99	80	3 271 023	22	135 515
	В т.ч.: за неприятни миризми	3	15 000	0	0	0	0	4	4	36 129	0	0
	относителен дял на санкции за замърсяване на атмосферния въздух	0.24	0.04	0.30	0.25	0.25	0.48	0.62	0.67	0.48	0.20	0.02

Източник: Писмо № изх. 50-00-17 от 23.06.2017 г. на директора на дирекция ПОС на МОСВ
<http://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/kontrolna-dejnost/riosv/globi-i-sankcii/page/2/>

Таблица № 2 Наложени глоби и имуществени санкции по ЗЧАВ

Година		АУАН		НП- ГЛОБИ		НП - ИМУЩЕСТВЕНИ САНКЦИИ		СЪБРАНИ СУМИ	ПРЕДАДЕНИ НА НАП	
		ОБЩ БРОЙ	ПРЕКРАТЕНИ	БРОЙ	ЛВ.	БРОЙ	ЛВ.	ЛВ.	БРОЙ	ЛВ.
2014	<i>ОБЩО (за нарушени екологични норми и изисквания)</i>	931	40	268	250 350	562	2 813 800	1 272 054	351	837 397
2014	ЗЧАВ	85	2	13	9 400	71	103 900	162 980	18	17 600
2014	<i>относителен дял</i>	<i>0.09</i>	<i>0.05</i>	<i>0.05</i>	<i>0.04</i>	<i>0.13</i>	<i>0.04</i>	<i>0.13</i>	<i>0.05</i>	<i>0.02</i>
2015	<i>ОБЩО (за нарушени екологични норми и изисквания)</i>	990	102	356	356 780	548	2 610 700	1 451 246	269	775 100
2015	ЗЧАВ	87	5	14	6 200	71	61 800	65 335	12	27 400
2015	<i>относителен дял</i>	<i>0.09</i>	<i>0.05</i>	<i>0.04</i>	<i>0.02</i>	<i>0.13</i>	<i>0.02</i>	<i>0.05</i>	<i>0.04</i>	<i>0.04</i>
2016	<i>ОБЩО (за нарушени екологични норми и изисквания)</i>	965	56	291	240 550	613	11 270 250	1 753 033	396	935 080
2016	ЗЧАВ	116	6	7	2 400	105	117 650	113 757	23	18 200
2016	<i>относителен дял</i>	<i>0.12</i>	<i>0.11</i>	<i>0.02</i>	<i>0.01</i>	<i>0.17</i>	<i>0.01</i>	<i>0.06</i>	<i>0.06</i>	<i>0.02</i>
общо за периода	<i>ОБЩО (за нарушени екологични норми и изисквания)</i>	2 886	198	915	847 680	1 723	16 694 750	4 476 334	1 016	2 547 577
общо за периода	ЗЧАВ	288	13	34	18 000	247	283 350	342 071	53	63 200
общо за периода	<i>относителен дял</i>	<i>0.10</i>	<i>0.07</i>	<i>0.04</i>	<i>0.02</i>	<i>0.14</i>	<i>0.02</i>	<i>0.08</i>	<i>0.05</i>	<i>0.02</i>

Източник: Писмо № изх. 50-00-17 от 23.06.2017 г. на директора на дирекция ПОС на МОСВ
<http://www.moew.government.bg/bg/ministerstvo/kontrolna-dejnost/riosv/globi-i-sankcii/page/2/>

Таблица № 3 Събрани суми от глоби и имуществени санкции по ЗООС

Структура	Постъпили приходи от глоби и санкции във връзка с компонент "Въздух"		
	2014 г.	2015 г.	2016 г.
ИАОС	0,00	0,00	0,00
РИОСВ Благоевград	2 573,12	2 602,75	1 758,48
РИОСВ Бургас	139 903,97	288 806,70	65 525,82
РИОСВ Варна	23 707,17	34 131,55	37 372,51
РИОСВ Велико Търново	57 941,16	21 192,84	132 195,06
РИОСВ Враца	158,39	1 482,63	779,23
РИОСВ Монтана	162,55	494,62	430,35
РИОСВ Пазарджик	354,60	289,80	330,60
РИОСВ Перник	0,00	66 465,88	1 143,20
РИОСВ Плевен	12 200,00	15 629,44	1 856,81
РИОСВ Пловдив	24 989,86	9 611,30	20 226,72

РИОСВ Русе	1 175,00	9 602,00	7 417,00
РИОСВ Смолян	2 065,39	778,12	978,75
РИОСВ Стара Загора	8 211,52	6 501,26	5 571,06
РИОСВ София	2 479,63	16 949,74	1 975,88
РИОСВ Хасково	17 678,00	1 076,00	1 177,00
РИОСВ Шумен	2 074,40	4 880,40	4 746,61
ОБЩО	295 674,76	480 495,03	283 485,08

Забележка: 20% от постъпилите суми от санкции в МОСВ, наложени съгл. Чл.69 от ЗООС и свързани със замърсяване на атмосферния въздух над допустимите норми

Източник: Писмо на дирекция „Финансово управление“ на МОСВ изх. № 50-00-24/07.08.2017г., т. 10 и приложение „Spravka Smetna palata„

Таблица № 4 Наложени санкции за неизпълнение на задължения за изготвяне и изпълнение на програми за КАВ по чл. 27 от ЗЧАВ

Структура	Наложени санкции във връзка с неизпълнение на задължения за изготвяне и изпълнение на програми за подобряване на качеството на атмосферния въздух, съгласно чл. 42а, ал.1, ал.2 и ал.3 във връзка с чл.27 от ЗЧАВ		
	2014 г.	2015 г.	2016 г.
ИАОС	0	0	0
РИОСВ Благоевград	0	0	0
РИОСВ Бургас	0	0	0
РИОСВ Варна	0	0	0
РИОСВ Велико Търново	0	0	0
РИОСВ Враца	0	0	0
РИОСВ Монтана	0	0	0
РИОСВ Пазарджик	0	0	0
РИОСВ Перник	0	0	0
РИОСВ Плевен	0	0	0
РИОСВ Пловдив	0	0	0
РИОСВ Русе	0	0	0
РИОСВ Смолян	0	0	0
РИОСВ Стара Загора	0	0	0
РИОСВ София	0	0	0
РИОСВ Хасково	0	0	0
РИОСВ Шумен	0	0	0
ОБЩО	0	0	0

Източник: Писмо на дирекция „Финансово управление“ на МОСВ изх. № 50-00-24/07.08.2017г., т. 10 и приложение „Spravka Smetna palata„

Таблица № 5 Издадени заповеди за принудителни административни мерки

<i>Риосв</i>	<i>2014 г.</i>	<i>2015 г.</i>	<i>2016 г.</i>	<i>общо за периода 2014 - 2016 г.</i>
Благоевград	3	3	2	8
Бургас	4	11	2	17
Варна	7	6	3	16
Велико Търново	1	2	12	15
Враца	1	2	1	4
Монтана	0	0	0	0
Пазарджик	0	0	0	0
Перник	1	0	10	11
Плевен	5	5	5	15
Пловдив	2	3	3	8
Русе	1	2	7	10
Смолян	0	0	1	1
София		3	1	4
Стара Загора	0	1	3	4
Хасково	0	0	1	1
Шумен	1	1	4	6
ОБЩ БРОЙ	26	39	55	120

Източник: Писмо № изх. 50-00-17 от 23.06.2017 г. на директора на дирекция ПОС на МОСВ

ЧЕК - ЛИСТ ЗА РЕГИСТРИРАНИ И ПУБЛИКУВАНИ ДАННИ ОТ НСМОС ЗА КАВ								
РЕГИСТРИРАНИ ДАННИ ОТ НСМОС - ИАОС					ПУБЛИКУВАНИ ДАННИ - 3 - МЕСЕЧНИ БЮЛЕТЕНИ			
№.	Место.	Год.	Замър.	Критерий	Брой монит. пункта	Брой изм. над доп. ниво (35 пъти - 50 µg/m ³)	Брой монит. пункта по 3-месечия	Брой измервания над допустимо ниво (35 пъти - 50 µg/m ³)
1.	България	2014	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	47	37	1-во 3-месечие - 46* 2-ро 3-месечие - 42** 3-то 3-месечие - 43*** 4-то 3-месечие - 44****	1-во 3-месечие - 27 2-ро 3-месечие - 0 3-то 3-месечие - 0 4-то 3-месечие - 16
		2015	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	48	36	1-во 3-месечие - 45 2-ро 3-месечие - 44* 3-то 3-месечие - 48** 4-то 3-месечие - 48***	1-во 3-месечие - 15 2-ро 3-месечие - 1 3-то 3-месечие - 0 4-то 3-месечие - 14
		2016	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	46	33	1-во 3-месечие - 44* 2-ро 3-месечие - 44** 3-то 3-месечие - 44*** 4-то 3-месечие - 44****	1-во 3-месечие - 10 2-ро 3-месечие - 0 3-то 3-месечие - 0 4-то 3-месечие - 8
1.1.	София	2014	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	7	6	1-во 3-месечие - 7 2-ро 3-месечие - 7 3-то 3-месечие - 7 4-то 3-месечие - 7	1-во 3-месечие - 5 2-ро 3-месечие - 0 3-то 3-месечие - 0 4-то 3-месечие - 2
		2015	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	7	6	1-во 3-месечие - 7 2-ро 3-месечие - 7 3-то 3-месечие - 7 4-то 3-месечие - 8*	1-во 3-месечие - 0 2-ро 3-месечие - 0 3-то 3-месечие - 0 4-то 3-месечие - 3
		2016	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	7	6	1-во 3-месечие - 7 2-ро 3-месечие - 7 3-то 3-месечие - 7 4-то 3-месечие - 7	1-во 3-месечие - 1 2-ро 3-месечие - 0 3-то 3-месечие - 0 4-то 3-месечие - 0
1.2.	Пловдив	2014	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	2	2	1-во 3-месечие - 2 2-ро 3-месечие - 2 3-то 3-месечие - 1 4-то 3-месечие - 2	1-во 3-месечие - 2 2-ро 3-месечие - 0 3-то 3-месечие - 0 4-то 3-месечие - 1
		2015	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	2	2	1-во 3-месечие - 2 2-ро 3-месечие - 2 3-то 3-месечие - 3* 4-то 3-месечие - 2	1-во 3-месечие - 2 2-ро 3-месечие - 0 3-то 3-месечие - 0 4-то 3-месечие - 0
		2016	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	2	2	1-во 3-месечие - 2 2-ро 3-месечие - 2 3-то 3-месечие - 2 4-то 3-месечие - 2	1-во 3-месечие - 1 2-ро 3-месечие - 0 3-то 3-месечие - 0 4-то 3-месечие - 1
1.3.	Стара Загора	2014	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	1	1	1-во 3-месечие - 1 2-ро 3-месечие - 1 3-то 3-месечие - 1 4-то 3-месечие - 1	1-во 3-месечие - 1 2-ро 3-месечие - 0 3-то 3-месечие - 0 4-то 3-месечие - 0
		2015	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	1	1	1-во 3-месечие - 1 2-ро 3-месечие - 0 3-то 3-месечие - 1 4-то 3-месечие - 1	1-во 3-месечие - 0 2-ро 3-месечие - 0 3-то 3-месечие - 0 4-то 3-месечие - 0
		2016	ФПЧ ₁₀	Брой дни в превишение на СДН в календарната година	1	1	1-во 3-месечие - 1 2-ро 3-месечие - 1 3-то 3-месечие - 1 4-то 3-месечие - 1	1-во 3-месечие - 1 2-ро 3-месечие - 0 3-то 3-месечие - 0 4-то 3-месечие - 0

Източници на информация: Национална система за контрол качеството на атмосферния въздух в реално време

ЗАБЕЛЕЖКИ: В графа 7 и 9 са брой пунктове с превишения на средноденонощната норма (50 µg/m³) над 35 пъти за календарна година.

ЗА 2014 Г. В БЪЛГАРИЯ:

* Поради технически проблем с прахомера на ДОАС Остра могила и АИС „Шумен” няма данни за първо тримесечие на 2014 г.

** Поради технически проблем с анализаторите за ФПЧ₁₀ на АИС „Шумен”, Витиня ЕС₁, Юндола ЕС₂, ДОАС Никопол и ДОАС Остра могила няма данни за второ тримесечие на 2014 г.

*** Поради технически проблем с анализаторите за ФПЧ10 на Витиня ЕС1, Юндола ЕС2, Баня Старинна, Копитото и ДОАС Остра могила няма данни за трето тримесечие на 2014 г.

**** Поради технически проблем с анализаторите за ФПЧ10 на Витиня ЕС1, Юндола ЕС2, АИС „Несебър” и ДОАС “Остра могила” няма данни за четвърто тримесечие на 2014 г.

ЗА 2015 Г. В БЪЛГАРИЯ:

* Поради технически проблем няма достатъчен брой данни за следните пунктове: “ДОАС - Ръжена“, „ Гълъбово”, “Пирдоп“ и „Бургас ДОАС-РИОСВ“.

** от 02.09.2015 г. АИС "Баня Старинна" е преместена на нова площадка - АИС "ж.к. Тракия" поради технически проблем няма данни от 08.07 до 09.09.2015 г. от АИС „Видин“ и от 01.08 до 09.09.2015 г. от АИС „ОУ Хан Аспарух“ – Добрич от 06.08.2015 г. АИС "Смолян" е преместена на нова площадка - АИС „Библиотеката" поради комуникационен проблем няма достатъчен брой данни за пункт “ДОАС - Ръжена

*** от 02.10.2015г. АИС „Орлов мост" София е преместена на нова площадка - АИС „Младост” София от 02.11.2015г. АИС „Шахтьор” Перник е преместена на нова площадка АИС „Перник -център” поради комуникационен проблем няма достатъчен брой данни за пункт “ДОАС - Ръжена“

ЗА 2016 Г. В БЪЛГАРИЯ:

* Поради комуникационен проблем няма достатъчен брой данни за пункт “ДОАС - Ръжена“

** Поради технически причини няма достатъчно данни за ФПЧ10 от ДОАС „Ръжена“. Поради технически причини няма данни за ФПЧ10 от КФС „Рожен“ за периода от 26.04.2016г. до 01.06.2016г.

*** Поради технически причини няма данни за ФПЧ10 от АИС „Надежда“ за периода от 01.07.2016г. до 18.08.2016г. Поради технически причини няма данни за ФПЧ10 от АИС „Плевен“ за периода от 12.09.2016г. до 30.09.2016г. Поради технически причини няма данни за ФПЧ10 от ДОАС „Свищов“ за периода от 01.08.2016г. до 25.08.2016г. Поради технически причини няма данни за ФПЧ10 от АИС „Благоевград“ за периода от 01.08.2016г. до 23.08.2016г. Поради технически причини няма данни за ФПЧ10 от АИС „Смолян-Библиотеката“ за периода от 18.07.2016г. до 18.08.2016г. Поради технически причини няма достатъчно данни за ФПЧ10 от ДОАС „Ръжена“. Поради технически причини няма данни за ФПЧ10 от Витиня – ЕС1

**** Поради технически причини няма данни за ФПЧ10 от АИС „Надежда“ за периода 23.09-27.10.2016г и 8-28.11.2016г. Поради технически причини няма данни за ФПЧ10 от АИС „Плевен“ за периода 12.09-30.11.2016г. Поради технически причини няма достатъчно данни за ФПЧ10 от ДОАС „Ръжена“. Поради технически причини няма данни за ФПЧ10 от АИС „Сливен“ за периода 15.09- 27.09.2016г. Поради технически причини няма данни за ФПЧ10 от Витиня – ЕС1

ЗА 2014 Г. В СОФИЯ:

* от 02.10.2015г. АИС „Орлов мост" София е преместена на нова площадка - АИС „Младост” София

ЗА 2015 Г. В ПЛОВДИВ:

* от 02.09.2015 г. АИС "Баня Старинна" е преместена на нова площадка - АИС "ж.к. Тракия"

Методи за анализ

Дейността на Националната система за *контрол на качеството на атмосферния въздух /ККАВ/* се регламентира със заповед на Министъра на околната среда и водите № 66/28.01.2013 г. В тази заповед са определени броят и видът на пунктовете, съответните контролирани атмосферни замърсители, методите и средствата на измерване.

Контролът по показател фини прахови частици /ФПЧ10 и ФПЧ2.5/ се извършва в изпълнение на изискванията на законодателството:

- В *европейското законодателство*, изискванията за контрол на ФПЧ10 и ФПЧ2.5 са разписани в директива 2008/50/ЕО за по-чист въздух за Европа и директива 2015/1480 за изменение на няколко приложения към директива 2004/107/ЕО и Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, в които са определени правила относно референтните методи, валидирането на данни и местоположението на точките за вземане на проби при оценяване на качеството на атмосферния въздух;

- В *националното законодателство*, тези изисквания са въведени чрез Наредба №12 от 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, обн.ДВ, бр. 58 от 30 юли 2010 г. и нейното изменение и допълнение, обн.ДВ, брой 48 от 2017 г.

Измерването на ФПЧ в България се осъществява по референтен и нереферентните методи.

Референтният метод е регламентиран в БДС EN 12341, където измерването се осъществява с пробовземни апарати на филтър и последващ гравиметричен анализ при спазване на всички изискванията на стандарта.

Нереферентните методи са измерване с анализатори, работещи на принципа на β абсорция и нефелометрия, оптични и др. методи, регламентирани в БДС EN 16450, които предоставят индикативни данни в реално време на всеки час и валидна 24 часова стойност, каквато е и нормата за измерване на ФПЧ.

Европейското и национално законодателство допускат използването на нереферентните методи за измерване на ФПЧ след демонстриране на еквивалентност с референтен метод, т.е. след като се демонстрира, че тези системи отговарят на целите за качество на данните за непрекъснати измервания. Изискванията са посочени в „Ръководство за демонстриране на еквивалентност на методи за мониториране на атмосферния въздух“ на европейската комисия.

1. Планирани и отчетени разходи по програми на бюджета на МОСВ (2014г., 2015г., 2016г.)

1.1. Планирани и отчетени разходи по програми – 2014г.

Наименование на областта на политика /бюджетната програма (в лева)	Закон 2014 (ПМС № 3 от 2014 г.)	Уточнен План 2014 г.	Отчет към 31.12.2014	Относителен дял на програмата от общите разходи (ЗДБ 2014)	Относителен дял на програмата от общите разходи (уточнен план 2014)	Относителен дял на програмата от общите разходи (отчет 2014)
Програма 1 «Оценка, управление и опазване на водите на Република България»	7459300,00	9,277,134	9,219,379	0.17	0.20	20,00%
Програма 2 «Интегрирана система за управление на отпадъците, опазване на земните недара и почвите»	2354300,00	3,905,139	3,876,154	0.05	0.08	9,00%
Програма 3 «Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух»	1293500,00	1,206,961	1,176,033	0.03	0.03	3,00%
Програма 4 «Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси»	6153700,00	6,028,122	5,915,421	0.14	0.13	13,00%
Програма 5 «Национална система за мониторинг на околната среда»	8970200,00	8,638,756	8,393,198	0.20	0.19	19,00%
Програма 6 «Информирание, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол»	1099500,00	1,161,171	1,118,347	0.03	0.03	2,00%
Програма 7 «Оценка и управление на въздействието върху околната среда»	3037400,00	2,650,777	2,629,538	0.07	0.06	6,00%
Програма 8 «Управление на дейностите по изменение на климата»	530700,00	521,296	500,537	0.01	0.01	1,00%
Бюджетна програма „Администрация“	13055700,00	12,610,825	12,464,995	0.30	0.27	28,00%
Общо разходи	43954300,00	46,000,181	45,293,602	1.00	1.00	1.00

1.2. Планирани и отчетени разходи по програми – 2015г.

Клас.код на прог.	Наименование на областта на политика /бюджетната програма	Закон 2015/ ПМС № 8 от 2015 г.	Уточ. План 2015 г.	Отчет към 31.12.15	Отн. дял на прог. от общи разходи (ЗДБ 2015 г).	Отн. дял на прог. от общи разходи (уточ. план 2015 г.)	Отн. дял на прог. от общи разходи (отчет 2015 г.)
1.1.1900	Програма 1 "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	5,712,899	9,334,307	9,277,975	0.13	0.19	19,00%
2.1.1900	Програма 2 "Интегрирана система за управление на отпадъците, опазване на земните недара и почвите"	2,646,100	6,751,364	6,436,162	0.06	0.13	13,00%
3.1.1900	Програма 3 "Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух"	1,343,900	1,305,588	1,296,189	0.03	0.03	3,00%
4.1.1900	Програма 4 "Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси"	5,752,200	5,545,145	5,498,124	0.13	0.11	11,00%
5.1.1900	Програма 5 "Информирание, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол"	1,107,700	929,595	913,479	0.03	0.02	2,00%
6.1.1900	Програма 6 "Оценка и управление на въздействието върху околната среда"	2,642,100	2,204,675	2,188,762	0.06	0.04	4,00%
7.1.1900	Програма 7 "Управление на дейностите по изменение на климата"	562,00	415,928	354,304	0.01	0.01	1,00%
1.2.1900	Програма 8 "Национална система за мониторинг на околната среда и информационна безопасност"	9,115,000	9,489,669	9,471,624	0.21	0.19	19,00%
1900.03.00	Бюджетна програма „Администрация“	14,600,001	14,216,806	13,914,738	0.34	0.28	28,00%
	Общо разходи	43,481,900	50,193,077	49,351,357	1.00	1.00	1.00

1.3. Планирани и отчетени разходи по програми – 2016г.

Клас. код на прог.	Наименование на областта на политика /бюджетната програма (в лева)	Закон 2016/(ПМС № 380 от 2015 г.)	Уточ. План 2016 г.	Отчет към 31.12.16	Отн. дял на прог. от общи разходи, (ЗДБ 2016 г.)	Отн. дял на прог. от общи разходи (уточ. план 2016 г.)	Отн. дял на прог. от общи разходи (отчет 2016 г.)
1.1.1900	Програма 1 "Оценка, управление и опазване на водите на Република България"	5,808,900	10,031,207	10,005,073	0.13	0.21	21,00%
2.1.1900	Програма 2 "Интегрирана система за управление на отпадъците, опазване на земните недара и почвите"	2,706,100	4,686,256	4,463,955	0.06	0.10	9,00%
3.1.1900	Програма 3 "Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух"	1,363,900	1,383,305	1,378,723	0.03	0.03	3,00%
4.1.1900	Програма 4 "Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси"	5,882,200	6,292,424	6,279,253	0.13	0.13	13,00%
5.1.1900	Програма 5 "Информирание, участие на обществеността в процеса на вземане на решения и прилагане на механизмите за контрол"	1,157,700	985,736	977,278	0.03	0.02	2,00%
6.1.1900	Програма 6 "Оценка и управление на въздействието върху околната среда"	2,662,100	2,742,651	2,732,242	0.06	0.06	6,00%
7.1.1900	Програма 7 "Управление на дейностите по изменение на климата"	582	555,68	554,126	0.01	0.01	1,00%
1.2.1900	Програма 8 "Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост"	9,415,000	7,972,758	7,972,173	0.21	0.17	17,00%
1900.03.00	Бюджетна програма „Администрация“	14,904,000	13,419,826	13,358,325	0.34	0.28	28,00%
	Общо разходи	44,481,900	48,069,843	47,721,148	1.00	1.00	1.00

2. Финансиране на дейността на ИАОС

2.1. Планирани и отчетени разходи по видове (2014г., 2015г., 2016г.)

РАЗХОДИ	2014 год.		2015 год.		2016 год.	
	Уточнен план	Отчет	Уточнен план	Отчет	Уточнен план	Отчет
Заплати,възнаграждения и др. за персонала	5,410,294	5,390,144	5032762	5,030,862	4,954,977	4,954,612
Издръжка	3,833,732	3,830,229	4675000	4,671,141	4,001,546	3,998,952
Платени данъци, такси и административни санкции	98,183	73,267	0	0	0	0
Придобиване на нефинансови активи	84,9	84,898	372682	372,669	35,36	35,329
общо:	9,427,109	9,378,538	10,080,444	10,074,672	8,991,883	8,988,893

2.2. Структурата на разходите на ИАОС по години (2014г., 2015г., 2016г.)

Разходи	Отчет 2014г.	Отчет 2015г.	Отчет 2016г.
Заплати,възнаграждения и др. за персонала	5390144,00	5030862,00	4954612,00
Издръжка	3830229,00	4671141,00	3998952,00
Платени данъци, такси и админ. санкции	73267,00	0,00	0,00
Придобиване на нефинансови активи	84898,00	372669,00	35329,00
общо:	9,378,538	10,074,672	8,988,893

3. Финансиране на РИОСВ

3.1. Структура на разходите РИОСВ-София по години (2014г., 2015г., 2016г.)

	2014г.	2014г. отн. дял	2015г.	2015г. отн. дял	2016г.	2016г. отн. дял
Заплати и възнаграждения и др. за персонала	683726,00	71.8%	635230,00	76.3%	602288,00	68.8%
Издръжка	266209,00	28,00%	197684,00	23.7%	256449,00	29.3%
Данъци, такси и др.	2,00	0.2%	0,00	0,00%	3982,00	0.5%
Придобиване на нефинансови активи	0,00	0,00%	0,00	0,00%	12478,00	1.4%

3.2. Структура на разходите РИОСВ-Пловдив по години (2014г., 2015г., 2016г.)

	2014г.	2014г. отн. дял	2015г.	2015г. отн. дял	2016г.	2016г. отн. дял
Заплати и възнаграждения и др. за персонала	546044,00	84,70%	513639,00	77,20%	543536,00	75,60%
Издръжка	96045,00	14,90%	117803,00	17,70%	168200,00	23,40%
Данъци, такси и др.	2901,00	0.4%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Придобиване на нефинансови активи	0,00	0,00%	34291,00	5,20%	6792,00	0,90%

3.3. Структура на разходите РИОСВ-Стара Загора по години (2014г., 2015г., 2016г.)

	2014г.	2014г. отн. дял	2015г.	2015г. отн. дял	2016г.	2016г. отн. дял
Заплати и възнаграждения и др. за персонала	585621,00	83,80%	521704,00	76,30%	558992,00	72,60%
Издръжка	108988,00	15,60%	142143,00	20,80%	187889,00	24,40%
Данъци, такси и др.	3996,00	0,60%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Придобиване на нефинансови активи	0	0,00%	19544,00	2,90%	22707,00	3,00%

4. Разходи за предприети мерки на национално ниво

4.1. Национален Доклад – 2017г.

Направления	2015 г.		2014 г.	
	общо	%	общо	%
За отпадъчните води	1249,50	40,28%	1058,20	31,81%
Оборотно водоснабдяване	35,70	1,15%	42,70	1,28%
За въздуха	261,90	8,44%	470,70	14,15%
За опазване на почвата и подпочвените води	46,20	1,49%	26,99	0,81%
За горите	7,00	0,23%	13,90	0,42%
За опазване на биологичното разнообразие и защитените територии и обекти	45,10	1,45%	11,30	0,34%
За ловно- и рибностопански мероприятия	1,30	0,04%	4,40	0,13%
За отпадъците	1374,50	44,31%	1532,10	46,06%
За шума	0,17	0,01%	0,10	0,00%
За научноизследователска дейност	1,90	0,06%	7,10	0,21%
За апаратура за мониторинг и контрол	53,70	1,73%	109,80	3,30%
Други разходи в т.ч. за административна, просветна и образователна дейност, оценка на въздействието върху околната среда	25,30	0,82%	49,20	1,48%
общо:	3102.274	100.00	3326.490	100.00

5. Финансиране на общински мерки за подобряване на КАВ по ОП „Околна среда 2007-2013г. по приоритетна ос 1 „Подобряване на развитието на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води и подобряването на качеството на атмосферния въздух“

(лева)

Проект	общо изплатено	по ГОДИНИ		
		2013	2014	2015
БДФП № BG161PO005-1.0.12-0003-S0001 (метровлакове - Столична община)	80,160,817.43	64,138,600.12	16,022,217.31	
БДФП № BG161PO005-1.0.12-0004-S0001 (трамваи - Столична община)	59,635,255.78	53,026,865.28		6,608,390.50
БДФП № BG161PO005-1.0.12-0002-S0001 (автобуси - Столична община)	59,611,002.00		57,850,283.48	1,760,718.52
БДФП № BG161PO005-1.0.12-0001-S0001 (Бургас, Варна, Стара Загора и Плевен - замяна на съществуващите тролейбуси с нови)	73,871,077.77	32,218,120.63	41,423,297.96	229,659.18
общо:	273,278,152.98	149,383,586.03	115,295,798.75	8,598,768.20

Източник: Писмо изх. № 50-00-26/11.08.2017г. на ГД Оперативна програма „Околна среда“ – отговор и приложения по т.1 (РД-И-14)

6. Изразходвани финансови средства на национално ниво за подобряване на КАВ по ОП „Околна среда 2007-2013 г. по приоритетна ос 1 „ Подобряване на развитието на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води и подобряването на качеството на атмосферния въздух“

(лева)

Приоритет	Общ размер на финансовите средства - евро	Общ размер на финансовите средства - лева	относителен дял от общо средства по ОПОС (лева)
Приоритетна ос 1: Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води и подобряване на качеството на атмосферния въздух	1,208,666,204.00	2,363,945,621.77	0.7363
<i>в това число за подобряване на качеството на атмосферния въздух- всички проекти</i>		273,278,152.98	0.0851
<i>в това число за подобряване на качеството на атмосферния въздух- проекти на Столична община</i>		199,407,075.21	0.0621
Приоритетна ос 2: Подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци	295,584,935.00	578,113,883.42	0.1801
Приоритетна ос 3: Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие	92,647,344.00	181,202,454.82	0.0564
Приоритетна ос 4: Техническа помощ	44,724,667.00	87,473,845.46	0.0272
общо:	1,641,623,150.00	3,210,735,805.46	1.0000

Източник: Писмо изх. № 50-00-26/11.08.2017г. на ГД Оперативна програма „Околна среда“ – отговор и приложения по т.1 (РД-И-14) и <https://www.eufunds.bg/operativni-programi/okolna-sreda> - Оперативна програма „Околна среда 2007-2013“

ПУНКТОВЕ ЗА МОНИТОРИНГ ЗА ПЕРИОДА 2004 – 2017 Г.
В ГРАДОВЕТЕ СОФИЯ, ПЛОВДИВ, СТАРА ЗАГОРА И ГЪЛЪБОВО

Заповед/ брой пунктове	гр. София	гр. Пловдив	гр. Стара Загора	гр. Гълъбово
№ РД-1372 от 31.12.2004 г.	1. Ръчен пункт „Ул. Козлодуй” се закрива Продължава редовната експлоатация на: 2. Ръчен пункт Кремиковци – „Гара Яна” – П 3. Ръчен пункт „ИАОС- Павлово” - ГФ/Т 4. АИС „Надежда”- ГФ 5. АИС „Дружба” - ГФ 6. АИС „Орлов мост” – Т 7. АИС „Хиподрума” - ГФ	Продължава редовната експлоатация на: 1. Ръчен пункт „Бл. Гигант”- Т 2. АИС „Евмолпия” - ГФ	Продължава редовната експлоатация на: 1. Ръчен пункт „РИОСВ” 2. „АИС „Операта”	1. Продължава редовната експлоатация на ръчен пункт „Гълъбово”
Общ брой пунктове за мониторинг в т.ч. РП и АИС, обслужвани от НСМОС	2 РП 4 АИС	1 РП 1 АИС	1 РП 1 АИС	1 РП
№ РД-264 от 28.03.2007 г.	Продължава редовната експлоатация на: 1. Ръчен пункт Кремиковци – „Гара Яна” – П 2. Ръчен пункт „ИАОС – Павлово” – ГФ/Т 3. АИС „Надежда” – ГФ	Продължава редовната експлоатация на: 1. Ръчен пункт „Бл. Гигант” - Т 2. АИС „Евмолпия” - ГФ	Продължава редовната експлоатация на: 1. Ръчен пункт „РИОСВ” - ГФ 2. АИС „Операта” се премества и функциите ѝ се изпълняват от АИС	1. Продължава редовната експлоатация на ръчен пункт „Гълъбово” като АИС – П/ГФ Редовната

	<p>4. АИС „Дружба” – ГФ 5. АИС „Орлов мост” – Т 6. АИС „Хиподрума” – ГФ</p> <p>Редовната експлоатация на АИС „Кремиковци” (П) в Столична община се осъществява съгласно условията в комплексното разрешително за инсталацията</p>		„Зелен клин” - ГФ	експлоатация на АИС „ТЕЦ Марица Изток 1” се осъществява съгласно условията в комплексното разрешително за инсталацията – П/ГФ
Общ брой пунктове за мониторинг в т.ч. РП и АИС, обслужвани от НСМОС	2 РП 4 АИС	1 РП 1 АИС	1 РП 1 АИС	1 РП
№ РД-694 от 09.10.2008 г.	<p>Продължава редовната експлоатация на:</p> <p>1. Ръчен пункт „ИАОС-Павлово” – ГФ/Т 2. Ръчен пункт Кремиковци – „Гара Яна” – П 3. АИС „Надежда” – ГФ 4. АИС „Дружба” – ГФ 5. АИС „Орлов мост” – Т 6. АИС „Хиподрума” – ГФ</p> <p>Въведена е в експлоатация нова АИС: 7. „Копитото” – София -област - ИГФ</p> <p>Редовната експлоатация на АИС „Кремиковци” в Столична община се осъществява съгласно условията в</p>	<p>Продължава редовната експлоатация на:</p> <p>1. Ръчен пункт „Бл. Гигант” - Т* 2. АИС „Евмолпия” - ГФ</p>	<p>Продължава редовната експлоатация на:</p> <p>1. Ръчен пункт „РИОСВ” - ГФ 2. АИС „Зелен клин” - ГФ</p>	<p>1. Продължава редовната експлоатация на АИС „Гълъбово” – П/ГФ</p> <p>Редовната експлоатация на АИС „ТЕЦ Марица Изток 1” се осъществява съгласно условията в комплексното разрешително за инсталацията – П/ГФ</p>

	комплексното разрешително за инсталацията - П			
Общ брой пунктове за мониторинг в т.ч. РП и АИС, обслужвани от НСМОС	2 РП 5 АИС	1 РП 1 АИС	1 РП 1 АИС	1 АИС
№ РД-1085 от 20.12.2010 г.	Продължава редовната дейност на: 1. Ръчен пункт „Гара Яна” – П 2. АИС „Надежда” – ГФ 3. АИС „Дружба” – ГФ 4. АИС „Орлов мост” – Т 5. АИС „Хиподрума” – ГФ 6. АИС „Копитото” – София-област – ИГФ Въведена е в експлоатация 7. АИС „ИАОС – Павлово”, на мястото на ръчен пункт „ИАОС – Павлово” - ГФ/Т	Продължава редовната експлоатация на действащите АИС: 1. „Каменица” – ГФ 2. „Баня Старинна” - Т	1. Продължава редовната дейност на ръчния пункт „РИОСВ” – ГФ 2. Продължава редовната експлоатация на действащия АИС „Зелен клин” - ГФ	1. Продължава редовната експлоатация на АИС „Гълъбово” – П/ГФ Редовната експлоатация на АИС „ТЕЦ Марица Изток 1” се осъществява съгласно условията в комплексното разрешително за инсталацията – П/ГФ
Общ брой пунктове за мониторинг в т.ч. РП и АИС, обслужвани от НСМОС	1 РП 6 АИС	2 АИС	1 РП 1 АИС	1 АИС
№ РД-66 от 28.01.2013 г.	Продължава редовната дейност на: 1. Ръчен пункт „Гара Яна” – П	Продължава редовната експлоатация на действащите:	Продължава редовната дейност на: 1. Ръчен пункт „РИОСВ”	1. Продължава редовната експлоатация на

	2. АИС „Надежда” – ГФ 3. АИС „Дружба” – ГФ 4. АИС „Орлов мост” – Т 5. АИС „Хиподрума” – ГФ 6. АИС „Копитото” – София - област – ИГФ 7. АИС „ИАОС – Павлово” – ГФ/Т <hr/> През 2015 г. АИС „Орлов мост” е преместена в ж.к.„Младост”, поради налагащи се инфраструктурни промени	1. АИС „Каменица” – ГФ 2. АИС „Баня Старинна” - Т	– ГФ 2. АИС „Зелен клин” - ГФ	АИС „Гълъбово” – П/ГФ Редовната експлоатация на АИС „ТЕЦ Марица Изток 1” се осъществява съгласно условията в комплексното разрешително за инсталацията – П/ГФ
Общ брой пунктове за мониторинг в т.ч. РП и АИС, обслужвани от НСМОС	1 РП 6 АИС	2 АИС	1 РП 1 АИС	1 АИС

Източници: Заповед № РД-1372 от 31.12.2004 г., Заповед РД-264 от 28.03.2007 г., Заповед № РД-694 от 09.10.2008 г., Заповед № РД-1088 от 20.12.2010 г., Заповед № РД-66 от 28.01.2013 г. на министъра на околната среда и водите

*Дейността на ръчния пункт „Бл. Гигант” в Пловдив продължава до въвеждане в експлоатация на АИС „Баня Старинна”.

Съкращения:

ПМ – пункт за мониторинг

РП- ръчен пункт

АИС – автоматична измервателна станция

Т- транспортно ориентиран пункт

ИГФ – извънградски фонов пункт

ГФ – градски фонов пункт

П- промишлено ориентиран пункт

Приложение № 10

ПРОМЕНИ В МЕСТОПОЛОЖЕНИЕТО И БРОЯ НА ПУНКТОВЕ ЗА МОНИТОРИНГ ЗА ПЕРИОДА 2004 г. – 2016 г.

Заповеди на министъра на околната среда и водите и брой пунктове за мониторинг съгласно заповедите	Откриване/закриване на ръчни пунктове за мониторинг	Откриване/закриване на пунктове за мониторинг използващи ДОАС методи на измерване	Откриване/закриване на АИС	Преместване на пунктове за мониторинг
Брой пунктове за мониторинг от 2004 г.	Ръчни пунктове за мониторинг: 25	Пунктове за мониторинг (ДОАС): 2	АИС (в т.ч. АИС за мониторинг на КАВ за опазване на екосистеми): 18	
№ РД-1372 от 31.12.2004 г.	<p>Закриване на:</p> <p>1. гр. София, ул. „Козлодуй”</p> <p>2. с. Полски Градец – „Полски градец”. Заменя се от промишлено ориентиран/градски фонов пункт за мониторинг, съгласно условията от комплексното разрешително за експлоатация на „Полски градец”/ТЕЦ „Марица изток 2”, община Раднево.</p> <p>3. гр. Златица – „Златица”</p> <p>4. гр. Куклен – „Куклен”</p> <p>Заменя се от промишлено ориентиран пункт, съгласно условие 9.5 от комплексното разрешително за експлоатация на КЦМ Пловдив АД</p>	<p>Откриване на:</p> <p>1. ДОАС „ЕКО 1” в с. Могила</p> <p>2. ДОАС „РИОСВ” в гр. Бургас</p>	<p>Закриване на:</p> <p>1. Действащата АИС „Кооппром” в гр. Варна се премества на ул. „Батак” и става ръчен пункт за мониторинг „Ул. Батак”</p>	<p>1. Действащата АИС „Кооппром” в гр. Варна се премества на ул. „Батак” и става ръчен пункт за мониторинг „Ул. Батак”</p>

	Откриване на: 1. Действащата АИС „Кооппром” в гр. Варна се премества на ул. „Батак” и става ръчен пункт за мониторинг „Ул. Батак”			
Общо ПМ: 45 броя	Закрити ръчни ПМ: 4 бр. Открити ръчни ПМ: 1 бр.	Открити ПМ ДОАС : 2 бр. Закрити ПМ ДОАС: 0 бр.	Открити АИС: 0 бр. Закрити АИС: 1 бр.	Преместени ПМ: 1 бр.
№ РД-264 от 28.03.2007 г.	Закриване на: 5. гр. Димитровград – „Марийно” 6. гр. Бургас – „Камено” 7. „Гълъбово”- гр. Гълъбово (дейността на РП „Гълъбово” в гр. Гълъбово се осъществява от АИС „Гълъбово”) Откриване на: 1. РП „Раднево” в гр. Раднево (закрит през 2010 г.)	Откриване на: 3. „ДОАС N” в гр. Никопол 4. „ДОАС S” в гр. Свищов 5. „ДОАС R1-РИОСВ” в гр. Русе 6. „ДОАС R2-ЖИТИ” в гр. Русе 7. „ДОАС R3- Хлебна мая” в гр. Русе 8. „ДОАС S1” в гр. Силистра 9. „ДОАС S2” в гр. Силистра	Откриване на: 1. Дейността на РП „Гълъбово” в гр. Гълъбово се осъществява от АИС „Гълъбово” 2. Действащата АИС „Димова махала” в гр. Перник се премества на кръстовище „Шахтьор” и се открива АИС „Шахтьор” Закриване на: 2. АИС „Димова махала” в гр. Перник	2. Действащата АИС „Димова махала” в гр. Перник се премества на кръстовище „Шахтьор” – АИС „Шахтьор”
Общо ПМ: 51 броя	Закрити ръчни ПМ: 3 бр. Открити ръчни ПМ: 1 бр.	Открити ПМ ДОАС: 9 бр. Закрити ПМ ДОАС: 0 бр.	Открити АИС: 2 бр. Закрити АИС: 1 бр.	Преместени ПМ: 1 бр.
№ РД-694 от 09.10.2008 г.	Закриване на:	Откриване на:	Откриване на:	3. АИС „Операта” в гр. Стара Загора се премества

	<p>8. гр. Кърджали – „КОС” (АИС „Студен кладенец” в гр. Кърджали осъществява дейността на РП „КОС”)</p> <p>9. гр. Горна Оряховица – „Г. Оряховица” (АИС „Г. Оряховица” в гр. Г. Оряховица осъществява дейността на РП „Г. Оряховица”)</p> <p>10. гр. Плевен – „РЛ” (АИС „Плевен” в гр. Плевен осъществява дейността на РП „РЛ”)</p> <p>11. гр. Шумен – „Шумен” (АИС „Шумен” в гр. Шумен осъществява дейността на РП „Шумен”)</p> <p>12. гр. Благоевград – „РИОСВ” (Дейността на РП „РИОСВ” в гр. Благоевград се осъществява от АИС „Благоевград”)</p>	<p>10. “ДОАС – Ръжена” в с. Ръжена</p> <p>11. “ДОАС – Остра Могила” в с. Остра могила</p>	<p>3. Дейността на РП „РИОСВ” в гр. Благоевград се осъществява от АИС „Благоевград”</p> <p>4. АИС „Операта” в гр. Стара Загора се премества и дейността ѝ се осъществява от АИС „Зелен клин”</p> <p>5. Открита е АИС „Студен кладенец” в гр. Кърджали</p> <p>6. Открита е АИС „Г. Оряховица” в гр. Г. Оряховица</p> <p>7. Открита е АИС „Плевен” в гр. Плевен</p> <p>8. Открита е АИС „Шумен” в гр. Шумен</p> <p>9. Открита е АИС „Копитото” в гр. София</p> <p>Закриване на:</p> <p>3. АИС „Операта” в гр. Стара Загора</p> <p>4. АИС „Евмолпия” в гр. Пловдив</p>	<p>и дейността ѝ се осъществява от АИС „Зелен клин”</p> <p>4. АИС „Студен кладенец” в гр. Кърджали осъществява дейността на РП „КОС”</p>
Общо ПМ: 55 броя	Закрити ръчни ПМ: 5 бр.	Открити ПМ ДОАС:	Открити АИС: 7 бр.	Преместени ПМ: 2 бр.

	Открити ръчни ПМ: 0 бр.	2 бр. Закрити ПМ ДОАС: 0 бр.	Закрити АИС: 2 бр.	
№ РД-1085 от 20.12.2010 г.	<p>Закриване на: 13. гр. Никопол – „ОНС”</p> <p>14. гр. Асеновград – „Асеновград”</p> <p>15. гр. Раднево – „Раднево”</p> <p>16. „Ул. Батак”- гр. Варна (Дейността на РП „Ул. Батак” в гр. Варна се осъществява от АИС „ул. Батак”)</p> <p>17. „Бл. Гигант” – гр. Пловдив (Дейността на РП „Бл. Гигант” се осъществява от АИС „Баня Старинна” в гр. Пловдив)</p> <p>18. София (ИАОС) – „Павлово” (Дейността на РП „ИАОС/Павлово” в гр. София се осъществява от АИС „ИАОС/Павлово”)</p>	<p>Закриване на: 1. “ДОАС R1-РИОСВ” в гр. Русе</p>	<p>Откриване на: 11. Дейността на РП „Бл. Гигант” се осъществява от АИС „Баня Старинна” в гр. Пловдив.</p> <p>12. Дейността на РП „РИОСВ” в гр. Смолян се осъществява от АИС „Смолян”.</p> <p>13. Дейността на РП „Л. Каравелов” в гр. Видин се осъществява от АИС „Видин”</p> <p>14. Дейността на РП „Ул. Батак” в гр. Варна се осъществява от АИС „Ул. Батак”</p> <p>15. Дейността на РП „ИАОС/ Павлово” в гр. София се осъществява от АИС „ИАОС/Павлово”</p> <p>16. Дейността на АИС „Евмолпия” в гр. Пловдив се осъществява от АИС „Каменица”</p> <p>Закриване на: 5. АИС „Евмолпия” в гр.</p>	<p>5. РП „Бл. Гигант” се премества и дейността му се осъществява от АИС „Баня Старинна” в гр. Пловдив.</p> <p>6. РП „РИОСВ” в гр. Смолян се премества и дейността му се осъществява от АИС „Смолян”</p> <p>7. РП „Л. Каравелов” в гр. Видин се премества и дейността му се осъществява от АИС „Видин”</p> <p>8. През 2010 г. АИС „Евмолпия” в гр. Пловдив е преместена и дейността ѝ се осъществява от АИС „Каменица”</p>

			Пловдив	
Общо ПМ: 54 броя	Закрити ръчни ПМ: 6 бр. Открити ръчни ПМ: 0 бр.	Закрити ПМ - ДОАС: 1 бр. Открити ПМ - ДОАС: 0 бр.	Открити АИС: 6 бр. Закрити АИС: 1 бр.	Преместени ПМ: 4 бр.
№ РД-66 от 28.01.2013 г.	Закриване на: 19. гр. Враца – „РИОСВ”	Закриване на: 2. ДОАС R2-ЖИТИ” в гр. Русе 3.”ДОАС R3- Хлебна мая” в гр. Русе 4. “ДОАС S2” в гр. Силистра <hr/> „ДОАС-Остра могила“ в с. Остра могила не отчита измервания от месец април 2015 г., поради възникнал пожар и невъзстановяване на пункта за мониторинг от пораженията „ДОАС ЕКО 1“ – с. Могила не отчита измервания от началото на 2015 г., поради възникнала авария и невъзстановяване на пункта за мониторинг.	Закриване на: 6. АИС „Орлов мост” в гр. София 7. Закриване на АИС „Баня Старинна” в гр. Пловдив 8. АИС „Шахтьор” в гр. Перник 9. АИС „Смолян” в гр. Смолян 10. АИС „Добрич” в гр. Добрич Откриване на: 17. АИС „Ж.к. Младост”, гр. София 18. Откриване на АИС „Ж. к. Тракия” в гр. Пловдив 19. Откриване на АИС „Център” в гр. Перник 20. АИС „Библиотека” в гр. Смолян	9. През 2015 г. АИС „Орлов мост” в гр. София е преместена в ж.к.„Младост”, поради налагащи се инфраструктурни промени – строителство на линия 1 на метрото 10. През 2015 г. АИС „Баня Старинна” в гр. Пловдив е преместена в ж.к. „Тракия” 11. АИС „Шахтьор” в гр. Перник е преместена в централната градска част на Перник 12. АИС „Смолян” в гр. Смолян е преместена на площадка в район „Градската библиотека” 13. АИС „Плевен” в гр. Плевен е преместена в училищния двор на НУ „Патриарх Ефтимий” на ул. „Патриарх Ефтимий” № 3 14. АИС „Добрич” в гр. Добрич е преместена и

			21. АИС „ОУ Хан Аспарух” в гр. Добрич	функционира АИС „ОУ Хан Аспарух”
Общо ПМ: 50 броя	Закрити ръчни ПМ: 1 бр. Открити ръчни ПМ: 0 бр.	Открити ПМ ДОАС : 0 бр. Закрити ПМ ДОАС: 3 бр.	Открити АИС: 5 бр. Закрити АИС: 5 бр.	Преместени ПМ: 6 бр.
Общ брой действащи пунктове за мониторинг за периода 2013 г. - 2017 г.	Брой ръчни пунктове за мониторинг : 9	Брой пунктове за мониторинг (ДОАС): 7	Брой АИС (в т.ч. АИС за мониторинг на КАВ за опазване на екосистеми): 34	
Промени на ПМ за периода 2004 г. -2013 г. съгласно заповедите на министъра на околната среда и водите	Общо закрити ръчни пунктове 19 броя; Открити ръчни пунктове 1 брой; Заменени РП с АИС 9 броя; Заменени РП с АИС, действащи съгласно условията от комплексно разрешително на оператори 2 броя	Общо открити ПМ - ДОАС 11 броя Общо закрити ПМ - ДОАС 4 броя	Открити АИС - 20 броя Закрити АИС -10 броя	Преместени ПМ – 14 броя

Източници: Заповед № РД-1372 от 31.12.2004 г., Заповед РД-264 от 28.03.2007 г., Заповед № РД-694 от 09.10.2008 г., Заповед № РД-1088 от 20.12.2010 г., Заповед № РД-66 от 28.01.2013 г. на министъра на околната среда и водите

Съкращения:

ПМ – пункт за мониторинг

РП- ръчен пункт

АИС – автоматична измервателна станция

Т- транспортноориентиран

ИГФ – извънградски фонов

ГФ – градски фонов

П- промишлено ориентиран

АПУ – автоматизирани пробовземни устройства

Опис на одитните доказателства към одитен доклад № 0300100417

№	Одитни доказателства	Брой листа
Папка № 1		318 + 3 CD
1.	<p>1. Писмо с Вх. № 8002 от 13.03.2017г. от Одитен екип до ИАОС и Писмо-отг. с Изх. № 821 от 21.03.2017г. от ИАОС до Одитен екип</p> <p>Имейл от 05. 05. 2017г. от Одитен екип до ИАОС и Писмо-отг. с Изх. № 1400 от 11.05.2017г. от ИАОС до Одитен екип</p>	14 + 2 CD
	<ul style="list-style-type: none"> - 1.1. Заповед № РД-66 от 28.01.2013г. на МОСВ - 1.2. Имейл от 21.03.2017г. от ИАОС до Одитен екип - 1.3. Имейл от 28.03.2017г. от ИАОС до Одитен екип - 1.4. 1 бр. CD – „ОД Одити на изпълнението – атмосферен въздух“ - 1.5. 1 бр. CD – справка – таблица одит „ефективност и ефикасност на мерките“ 	
2.	<p>2. Писмо с Вх. № 50-00-32 от 18.10.2017г. от Одитен екип до Дир. ОЧВ и Писмо-отг. с Изх. № 50-00-32 от 01.11.2017г. от Дир. ОЧВ до Одитен екип</p>	135
	<p>Точка 1</p> <p>- 2.1.. Писмо от дирекция „ОЧВ“ до дирекция „ПАО“ относно Проект на Решение на Министерския съвет за приемане на Тригодишен план за действие за изпълнението на Националната програма за развитие: България 2020 в периода 2017-2019г.; Кратка информация относно изпълнението на мерките от Тригодишния план за действие 2014-2016г.; Кратка информация относно изпълнението на мерките от Тригодишния план за действие 2015-2017г.</p> <p>Точка 3</p> <p>- 2.2. Писмо на МОСВ Изх. №05-08-1147/10.02.2014г.; 2. Писмо на МОСВ Изх. №04-00-106/13.01.2014г. до ведомства и организации; 3. Писмо на МОСВ Изх. №04-00-478/12.02.2014г. до ведомства</p> <p>Точка 4</p> <p>- 2.3. Извадка от доклада на Националният статистически институт от преброяването през 2011г.</p> <p>Точка 5</p> <p>- 2.4. Писмо от дирекция „ОЧВ“ до дирекция „КВЕСМС“ за представяне на нотификационната документация в Европейската комисия, което е извършено чрез Постоянното представителство на Република България към Европейския съюз.</p> <p>- 2.5. Писмо до дирекция „КВЕСМС“ от 26.09.2011г.</p> <p>Точка 6</p> <p>- 2.6. Заповед №РД-881/18.11.2014г. на МОСВ и съгласувателно писмо на дирекция „ОЧВ“ за Националния доклад за 2013 г.; Заповед № РД-769/23.11.2015г. на МОСВ и съгласувателно писмо на дирекция „ОЧВ“ за Националния доклад за 2014г.; Заповед №РД-684/25.11.2016г. на МОСВ и съгласувателно писмо на дирекция „ОЧВ“ за Националния доклад за 2015г.</p> <p>Точка 7</p> <p>- 2.7. Длъжностни характеристики на експертите в дирекция „ОЧВ“ за одитирания период 2014-2016г.</p>	

	<p>Точка 8</p> <p>- 2.8. Протокол от приемането на отчет по Договор № Д-30-25/20.03.2017г. между Министерство на околната среда и водите (МОСВ) и Национален институт по метеорология и хидрология – БАН (НИМХ - БАН), за определяне на гранична стойност на концентрацията на SO₂ от АИС в гр. Гълъбово, при достигането на която да започне намаляване на емисиите от операторите на ТЕЦ от енергиен басейн „Марица-изток“.</p> <p>- 2.9. Протокол от приемането на отчет по Договор № Д-30-24/20.03.2017г. между Министерство на околната среда и водите (МОСВ) и Национален институт по метеорология и хидрология – БАН (НИМХ - БАН), за създаване на алгоритъм за „Съветващ модул“, който да може да бъде интегриран в съществуващата СРП за ТЕЦ от енергиен басейн „Марица-изток“.</p> <p>Точка 9</p> <p>- 2.10. Документи налични в дирекция „ОЧВПЗ“, относно Споразумението със Световна банка</p> <p>Точка 10</p> <p>- 2.11. Заповеди на Министерство на здравеопазването</p>	
3.	3. РД-И-28 Паметна записка – РИОСВ Пловдив от 25.09.2017 г	20
4.	4. РД-И-33 Паметна записка – Община Пловдив – 26.09.2017г. и 27.09.2017г.	54
5.	5. РД-И-40 Паметна записка – РИОСВ Стара Загора – 27.09.2017г. – 29.09.2017г.	41
6.	6. РД-И-41 Паметна записка – Община Стара Загора – 28.09.2017г.	38
7.	7. РД-И-49 Паметна записка – РИОСВ София – 11.10.2017г.	16 + 1 CD
Папка № 2		403 + 1 CD
8.	8. Писмо с Вх. № 12832 от 14.06.2017г. от Одитен екип до ИАОС и Писмо-отг. с Изх. № 1777 от 26.06.2017г. от ИАОС до Одитен екип	474 + 1 CD
	<p>Точка 1</p> <p>- 8.1. 1 бр. CD – приложение към Писмо с Изх. № 1777 на ИАОС – „Единен подход за осигуряване и контрол на качество на измерванията на нивата на замърсители в атмосферния въздух“</p> <p>Точка 2</p> <p>- 8.2. Заповед № РД-66 от 28.01.2013 на МОСВ</p> <p>- Заповед № РД-1372 от 31.12.2004 г. на МОСВ</p> <p>- Заповед РД-264 от 28.03.2007 г. на МОСВ</p> <p>- Заповед № РД-694 от 09.10.2008 г. на МОСВ</p> <p>- Заповед № РД-1088 от 20.12.2010 г. на МОСВ</p> <p>- Заповед № РД-66 от 03.02.2011 г. на МОСВ</p> <p>- Заповед № РД-207 от 13.03.2014 г. на МОСВ</p> <p>- Заповед № РД-551 от 24.07.2015 г. на МОСВ</p> <p>- Писмо № изх. № 12-00-1379 от 24.10.2011 г. на МОСВ</p> <p>- 8.3. Програма за дейността на калибровъчна лаборатория през 2014г.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - 8.4. Календарен график за калибриране на средствата за контрол КАВ през 2014 - 8.5. Програма за дейността на калибровъчна лаборатория през 2015г. - 8.6. Програма за дейността на калибровъчна лаборатория през 2016г. - 8.7. Програма за дейността на калибровъчна лаборатория през 2017г. Точка 3 - 8.8. Заповед № РД-42 от 19.01.2017 на МОСВ - 8.9. Заповед № РД-736 от 05.11.2015 на МОСВ - 8.10. Заповед № РД-470 от 14.06.2012 на МОСВ - 8.11. Докладна Записка с Вътр. № 375 от 27.12.2016 до Изп. Дир. ИАОС - 8.12. Доклад с Вътр. № 372 от 08.11.2016 до Изп. Дир. ИАОС - 8.13. Доклад с Вътр. № 366 от 07.11.2016 до Изп. Дир. ИАОС - 8.14. Доклад с Вътр. № 335 от 01.11.2016 до Изп. Дир. ИАОС - 8.15. Доклад с Вътр. № 258 от 11.10.2016 до Изп. Дир. ИАОС - 8.16. Доклад с Вх. № 93-00-3378 от 21.07.2016 до Изп. Дир. ИАОС - 8.17. Доклад с Вх. № 93-00-3154 от 16.06.2016 до Изп. Дир. ИАОС - 8.18. Доклад с Вх. № 93-00-804 от 11.03.2016 до Изп. Дир. ИАОС - 8.19. Доклад в Вх. № 93-00-729 от 16.03.2016 до Изп. Дир. ИАОС - 8.20. Доклад в Вх. № 93-00-404 от 07.03.2016 до Изп. Дир. ИАОС - 8.21. Доклад с Вх. № 93-00-317 от 23.02.2016 до Изп. Дир. ИАОС - 8.22. Писмо – Доклад с Изх. № 5091 от 29.12.2016 от ИАОС до МОСВ - 8.23. Писмо – Доклад с Изх. № 4323 от 18.10.2016 от ИАОС до МОСВ - 8.24. Писмо – Доклад с Изх. № 04-00-3246 от 30.06. 2016 от ИАОС до МОСВ - 8.25. Писмо – Док. Записка с Изх. № 04-00-888 от 06.04.2016 от ИАОС до МОСВ - 8.26. Писмо – Доклад с Изх. № 04-00-423 от 02.06.2016 от ИАОС до МОСВ - 8.27. Писмо – Доклад с Изх. № 04-00-124 от 11.02.2016 от ИАОС до МОСВ - 8.28. Доклад с Вх. № 93-00-1143 от 21.12.2015 до Изп. Дир. ИАОС - 8.29. Доклад с Вх. №. 93-00-11427 от 07.11.2015 до Изп. Дир. ИАОС - 8.30. Доклад с Вх. №. 04-00-457 от 23.12.2015 до Изп. Дир. ИАОС - 8.31. Доклад с Вх. № 93-00-11175 от 05.11.2015 до Изп. Дир. ИАОС - 8.32. Доклад с Вх. № 93-00-11156 от 06.11. 2015 до Изп. Дир. ИАОС - 8.34. Доклад с Вх. № 93-00-11120 от 28.10.2015 до Изп. Дир. ИАОС - 8.35. Доклад с Вх. № 93-00-111075 от 14.10.2015 до Изп. Дир. ИАОС - 8.36. Доклад с Вх. № 03-00-10460 от 02.10.2015 до Изп. Дир. ИАОС - 8.37. Доклад с Вх. № 93-00-10265 от 25.06.2015 до Изп. Дир. ИАОС - 8.38. Доклад с Вх. № 93-00-10035 от 08.06.2015 до Изп. Дир. ИАОС - 8.39. Доклад с Вх. № 93-00-7387 от 15.04.2015 до Изп. Дир. ИАОС - 8.40. Доклад в Вх. № 93-00-2770 от 05.05.2015 до Изп. Дир. ИАОС - 8.41. Доклад с Вх. № 93-00-1069 от 06.03.2015 до Изп. Дир. ИАОС - 8.42. Писмо – Доклад с Изх. № 04-00-11349 от 04.12.2015 от ИАОС до МОСВ - 8.43. Писмо – Доклад с Изх. № 04-00-11076 от 16.10.2015 от ИАОС до МОСВ - 8.44. Писмо – Доклад с Изх. № 04-00-10209 от 02.07.2015 от ИАОС до МОСВ - 8.45. Писмо – Доклад с Изх. № 04-00-3007 от 27.03.2015 от ИАОС до МОСВ 	
---	--

<p>- 8.46. Писмо – Доклад с Изх. № 04-00-7453 от 12.03.2015 от ИАОС до МОСВ</p> <p>- 8.47. Писмо – Доклад с Изх. № 04-00-1134 от 09.02.2015 от ИАОС до МОСВ</p> <p>- 8.48. Писмо – Доклад с Изх. № 04-00-11742 от 28.11.2014 от ИАОС до МОСВ</p> <p>- 8.49. Писмо – Доклад с Изх. № 04-00-11274 от 10.10.2014 от ИАОС до МОСВ</p> <p>- 8.50. Писмо – Доклад с Изх. № 04-00-10401 от 27.06.2014 от ИАОС до МОСВ</p> <p>- 8.51. Писмо – Доклад с Вх. № 12-00-878 от 23.06.2014 от ИАОС до МОСВ</p> <p>- 8.52. Писмо – Доклад с Изх. № 04-00-9962 от 19.05.2014 от ИАОС до МОСВ</p> <p>- 8.53. Писмо – Доклад с Изх. № 04-00-9186 от 04.04.2014 от ИАОС до МОСВ</p> <p>- 8.54. Писмо – Доклад с Изх. № 04-00-1398 от 04.02.2014 от ИАОС до МОСВ</p> <p>- 8.55. Доклад с Вх. № 93-00-11662 от 30.12.2014 до Изп. Дир. ИАОС</p> <p>- 8.56. Доклад с Вх. № 93-00-11510 от 17.12.2014 до Изп. Дир. ИАОС</p> <p>- 8.57. Доклад с Вх. № 93-00-11673 от 24.11.2014 до Изп. Дир. ИАОС</p> <p>- 8.58. Доклад с Вх. № 93-00-11367 от 28.11.2014 до Изп. Дир. ИАОС</p> <p>- 8.59. Доклад с Вх. № 93-00-11509 от 07.11.2014 до Изп. Дир. ИАОС</p> <p>- 8.60. Доклад с Вх. № 93-00-11262 от 09.10.2014 до Изп. Дир. ИАОС</p> <p>- 8.61. Доклад с Вх. № 93-00-11197 от 12.10.2014 до Изп. Дир. ИАОС</p> <p>- 8.62. Доклад с Вх. № 93-00-11196 от 02.10.2014 до Изп. Дир. ИАОС</p> <p>- 8.63. Доклад с Вх. № 93-00-10564 от 10.07.2014 до Изп. Дир. ИАОС</p> <p>- 8.64. Доклад с Вх. № 93-00-10224 от 10.06.2014 до Изп. Дир. ИАОС</p> <p>- 8.65. Доклад с Вх. № 93-00-10814 от 12.08.2014 до Изп. Дир. ИАОС</p> <p>- 8.66. Доклад с Вх. № 93-00-10835 от 14.08.2014 до Изп. Дир. ИАОС</p> <p>- 8.67. Доклад с Вх. № 93-00-10147 от 03.06.2014 до Изп. Дир. ИАОС</p> <p>- 8.68. Доклад с Вх. № 93-00-9776 от 07.05.2014 до Изп. Дир. ИАОС</p> <p>- 8.69. Доклад с Вх. № 93-00-9299 от 08.04.2014 до Изп. Дир. ИАОС</p> <p>Точка 10</p> <p>- 8.70. Заповед № РД-50 от 31.01.2011 на МОСВ</p> <p>- 8.71. Програма за изпълнение на изискванията на единния подход през 2017г.</p> <p>- 8.72. Доклад с Вътр. № 28 от 12.01.2017 до Изп. Дир. ИАОС</p> <p>- 8.73. Писмо с Изх. № 93-00-8966 от 25.04.2015 от Изп. Дир. ИАОС до Отдел “РЛ”</p> <p>- 8.74. Бюджет на неопределеността (ФПЧ)</p> <p>Точка 12</p> <p>- 8.75. Проект BG16M10P002-5.001-0001 “Създаване на информационна система за докладване на данни за качеството на атмосферния въздух като част от Националната система за мониторинг на КАВ в реално време” за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма “Околна среда 2014-2020г.”</p> <p>- 8.76. Договор № 3320 от 09.11.2016 между ИАОС и “Инфо-Логика” ООД</p> <p>Точка 14</p> <p>- 8.78. Заповед № РД-04-80 от 15.07.2016 на МОСВ</p> <p>- 8.79. Проектно предложение BG16M10P002-5.001-0001 за “Създаване</p>	
---	--

	<p>на информационна система за докладване на данни за качеството на атмосферния въздух като част от Националната система за мониторинг на КАВ в реално време”</p> <p>- 8.80. Технически отчет № 7 към Договор № BG16M10P002-5.001-0001-C01</p> <p>- 8.81. Финансов отчет № 7 към Договор № BG16M10P002-5.001-0001-C01</p> <p>- 8.82. Електронно писмо от 25.08.2017 от ИАОС Корекция на Разпределение на дела на емисиите на ФПЧ10 по основните групи източници</p>	
Папка № 3 и Папка № 4		653 + 1 CD
9.	<p>9. Писмо с Вх. № 50-00-17 от 02.06.2017г. от Одитен екип до Дир. „ПОС“ и Писмо-отг. с Изх. № 50-00-17 от 23.06.2017г. от Дир. „ПОС“ до Одитен екип</p> <p>Писмо допълнение към от 22.11.2017 г. Писмо с Изх. № 50-00-17 от 23.06.2017г. от Дир. „ПОС“ с Приложение таблица Консултативни съвети</p>	653 + 1 CD
	<p>- 9.1. План за действие 2015-2020 г.</p> <p>- 9.2. Приоритетни Дейности в Националната Политика по Опазване на Околната Среда (до 2014г.)</p> <p>- 9.3. Отчет на дейността на МОСВ в изпълнение на програма „Държавност, развитие, справедливост“ за периода юни 2013г. – май 2014г.</p> <p>- 9.4. Четвърти отчет на МОСВ за изпълнение на Управленска програма на правителството към април 2014г.</p> <p>- 9.5. Програма „Държавност, развитие, справедливост“</p> <p>- 9.6. Отчет на дейността на МОСВ в изпълнение на програма „Държавност, развитие, справедливост“ за периода януари - април 2014г.</p> <p>- 9.7. Цели на администрацията (МОСВ) за 2014г.</p> <p>- 9.8. Чернова на Национална стратегия за адаптация за периода до 2030г.</p> <p>- 9.9. Отчет на Дейността на МОСВ за двугодишен период на управление на правителството на България (ноември 2014г. – ноември 2016г.)</p> <p>- 9.10. Предстоящи приоритети в политиката по опазване на ОС, съгласно Програмата за стабилно развитие на България 2014-2018г.</p> <p>- 9.11. Отчет за дейността в периода „100 дни“ управление на правителството за стабилно развитие на България</p> <p>- 9.12. Отчет на дейността на МОСВ в изпълнение на програма „Държавност, развитие, справедливост“ за периода 02.06 – 30.06.2014г.</p> <p>- 9.13. Отчет на дейността на МОСВ в изпълнение на програма „Държавност, развитие, справедливост“ за периода 01.07 – 31.07.2014г.</p> <p>- 9.14. Краткосрочни приоритети за 2015г. в политиката по опазване на ОС, съгласно Програмата за стабилно развитие на България 2014-2018г.</p> <p>- 9.15. Отчет на дейността на МОСВ в изпълнение на програма „Държавност, развитие, справедливост“ за периода 13.01 – 24.01.2014г.</p> <p>- 9.16. Отчет на дейността на МОСВ в изпълнение на програма „Държавност, развитие, справедливост“ за февруари 2014г.</p> <p>- 9.17. Отчет на дейността на МОСВ в изпълнение на програма</p>	

<p>„Държавност, развитие, справедливост“ за март 2014г. - 9.18. Отчет на дейността на МОСВ в изпълнение на програма „Държавност, развитие, справедливост“ за април 2014г. - 9.19. Отчет на дейността на МОСВ в изпълнение на програма „Държавност, развитие, справедливост“ за май 2014г. Точка 4 - 9.20. Заповед № РД-549 от 24.07.2015 на МОСВ - 9.21. Имейл от Мариела Григорова до Ганя Христова, относно РГ за „ОЧВ Горива информация“ - 9.22. Заповед № РД01-139 от 01.03.2016 на МТСП - 9.23. Заповед № РД-16-682 от 12.08.2015 на МИ - 9.24. Заповед № 314Ф-716 от 03.08.2016 на МФ - 9.25. Предложение за структура на проекта на Националната програма за действие по околна среда и здраве 2015-2016г. - 9.26. Заповед № РД-16-329 от 27.04.2015 на МИ - 9.27. Заповед № РД-885 от 07.12.2007 на МОСВ - 9.28. Заповед № РД-16-1036 от 26.11.2015 на МИ - 9.29. Заповед № РД01-765 от 02.11.2016 на МТСП - 9.30. Заповед № РД-678 от 24.11.2016 на МОСВ Санкции - 9.31. Писмо – анализ за 2015г. от отдел „ККД“ до Дир. ПОС - 9.32. Обобщена справка за планирана контролна дейност на РИОСВ за 2015 г. (Excel таблица) - 9.33. Справка за административно-наказателна отговорност и принудителни административни мерки за 2014г., санкции по чл. 69 от ЗООС, жалби и сигнали (Excel таблици) - 9.34. Предприети наказателни мерки от РИОСВ за 2015г. (Excel таблици) - 9.35. Наложени санкции от РИОСВ за 2015г. по законов ред (Excel таблици) - 9.36. Заповед № РД-123 от 14.02.2013г. на МОСВ - 9.37. Изпълнение на плана за контролна дейност на РИОСВ за 2015г. по категории (Excel таблици) - 9.38. Извършени извънредни проверки от РИОСВ за 2015г. (Excel таблици) - 9.39. Наложени санкции по чл. 69 от ЗООС за 2015г. (Excel таблици) - 9.40. Обобщена контролна дейност на РИОСВ за 2015г. (Excel таблици) - 9.41. Отчет за наложените санкции и глоби от РИОСВ по нормативни документи, свързани с опазване на околната страна за 2015г. (Excel таблици) - 9.42. Обжалване глоби и имуществени санкции по ЗЧАВ през 2014г. (Excel таблици) - 9.43. Обжалвани санкции по чл. 69 от ЗООС за атмосферен въздух за 2014г. (Excel таблица) - 9.44. Обжалвани наказателни постановления за 2015г. по закони (Excel таблици) - 9.45. Обобщена справка – изпълнение на плана за контролната дейност по компоненти и фактори на околната среда на 2015г. (Excel таблици) - 9.46. Преведени суми от санкции към общините за 2015г. (Excel таблица)</p>	
--	--

<p>- 9.47. Справка за жалби и сигнали, зелен телефон и ел. поща (Excel таблици)</p> <p>- 9.48. Обжалвани наказателни постановления за 2016г. по ЗООС (Excel таблица)</p> <p>- 9.49. Обжалвани наказателни постановления за 2016г. по закони (Excel таблици)</p> <p>- 9.50. Писмо-Указания с Изх. № 11-00-99 от 26.06. 2017г. от МОСВ до РИОСВ</p> <p>- 9.51. Справка за административно-наказателна отговорност и принудителни административни мерки за 2015 г., санкции по чл. 69 от ЗООС, жалби и сигнали (Excel таблици)</p> <p>- 9.52. Справка за административно-наказателна отговорност и принудителни административни мерки за 2016 г., санкции по чл. 69 от ЗООС, жалби и сигнали (Excel таблици)</p> <p>- 9.53. Писмо изх. № 11-00-99/26.06.2017 г. на заместник-министър на околната среда и водите</p> <p>Точка 5</p> <p>- 9.51. Преглед на изпълнение на политиката за повишаване на екологичното съзнание и култура</p> <p>- 9.52. Отчет към 31.12.2015 на 2-рия план за действие за намаляване с 20% на административната тежест от законодателството, което съдържа национални и транспонирани европейски изисквания, за периода 2012-2014г.</p> <p>- 9.53. Доклад за състоянието на националната сигурност на България през 2015г.</p> <p>- 9.54. Чернова на проект за Петнадесети Национален Доклад относно мерките за приемане и приетите разпоредби в съответствие с член „С“ на Европейската социална харта (от България към Съвета на Европа)</p> <p>Точка 6</p> <p>- 9.55. Заповед № РД-975 от 27.12.2013 на МОСВ</p> <p>- 9.56. Протокол от петото редовно заседание на Обществения съвет към Министъра на околната среда и водите на тема „Приоритети и политики на МОСВ през 2014 година“</p> <p>- 9.57. Протокол от проведена среща на Тематична група „Климатични промени“ към Обществен съвет на МОСВ от 13.09.2016г.</p> <p>- 9.58. Писмо с Изх. № 0209-27 от 10.03.2016 от МОН до МОСВ</p> <p>- 9.59. Доклад с Изх. № 95-00-2346 от 15.12.2014 на Отдел „ОВОС и ЕО“</p> <p>- 9.60. Чернова на Правилник за функциите, задачите и състава на Висшия Експертен Екологичен Съвет</p> <p>- 9.61. Заповед № РД-681 от 05.09.2014г. на МОСВ</p> <p>- 9.62. Заповед № РД-953 от 13.12.2014г. на МОСВ</p> <p>- 9.63. Доклад с Изх. № 95-00-1021 от 16.02.2016 на Зам. Министър на МОСВ</p> <p>- 9.64. Писмо с Изх. № 05-08-133 от 07.01.2016 от МОСВ до Директори РИОСВ</p> <p>- 9.65. План за контролна дейност на РИОСВ през 2016г.</p> <p>- 9.66. Писмо с Изх. № 05-08-777 от 28.01.2016 от МОСВ до Директори РИОСВ</p> <p>- 9.67. Годишен отчет за дейността на РИОСВ през 2015г.</p> <p>- 9.68. Писмо с Изх. № 95-00-89 от 18.01.2016 от Дир „ОЧВ“ до Дир. „ПОС“</p>	
---	--

<ul style="list-style-type: none"> - 9.69 Имейл от Ваня Димитрова до всички РИОСВ от 01.02.2016г. - 9.70 Писмо с Изх. № 95-00-2242 от 03.02.2014 на Дир. „ПОС“ към други дирекции - 9.71. Имейл от Елена Якимова от 13.12.2014г. - 9.72. Имейл от Елена Якимова от 22.12.2014г. - 9.73. Писмо с Изх. № 05-08-268 от 13.01.2015 от МОСВ до Директори РИОСВ - 9.74. Указания за изготвяне на годишен план за контролната дейност на РИОСВ - 9.75. План за контролната дейност на РИОСВ през 2015г. - 9.76. Писмо с Изх. № 05-08-777 от 30.01.2015 от МОСВ до Директори РИОСВ - 9.77. Указания за изготвяне на годишен отчет за дейността на РИОСВ за 2014г. - 9.78. Доклад от 14.02.2014 на Дир. „ПОС“ за утвърждаване на плановете за контролна дейност на 16те РИОСВ за 2014г. - 9.79. Писмо с Изх. № 05-08-375 от 13.01.2014 от МОСВ до Директори РИОСВ - 9.80. Имейл от Ваня Димитрова от 14.01.2014г. - 9.81. Писмо с Изх. № 05-08-756 от 22.07.2014г. от МОСВ до Директори РИОСВ - 9.82. Писмо с Изх. № 95-00-2262 от 10.12.2013 от Дир. „ПОС“ до др. Директори - 9.83. Имейл от Радостина Кандиларова от 21.12.2013г. - 9.84. Писмо от Дир. „ОЧВ“ в отговор на писмо с изх. № 95-00-2262 от 10.12.2013 - 9.85. Заповед № РД-305 от 13.05.2015 на МОСВ - 9.86. Заповед № РД-456 от 06.07.2011 на МОСВ - 9.87. Писмо с Изх. № 95-00-1145 от Дир. „ПОС“ до Директори РИОСВ - 9.88. Имейл от Отдел „ККД“ от 15.05.2015г. - 9.89. Заповед № РД-893 от 24.11.2014 на МОСВ - 9.90. Писмо с Изх. № 05-08-2697 от 28.07.2015 от МОСВ до Директори РИОСВ - 9.91. Заповед № РД-68 от 27.01.2015 на МОСВ - 9.92. Заповед № РД-179 от 18.03.2015 на МОСВ - 9.93. Заповед № РД-171 от 04.04.2016 на МОСВ - 9.94. Заповед № РД-528 от 21.09.2016 на МОСВ Точка 10 - 9.95. Заповед № РД-585 от 11.08.2015 на МОСВ - 9.96. Заповед № 43 от 02.02.2015 на ИАОС - 9.97. Заповед № РД-144 от 17.03.2016 на МОСВ - 9.98. Заповед № РД-180 от 18.03.2015 на МОСВ - 9.99. Заповед № РД-266 от 01.04.2014 на МОСВ - 9.100. Заповед № РД-667 от 23.08.2012 на МОСВ - 9.101. Приложение към Заповед № РД-667 от 23.08.2012 на МОСВ - 9.102. Заповед № РД-913 от 07.12.2012 на МОСВ - 9.103. Заповед № РД-353 от 25.05.2009 на МОСВ - 9.104. Писмо с Изх. № 05-08-195 от 19.03.2014 от Дир. ПОС до Директори РИОСВ - 9.105. План за Действие за минимизиране на заплахите и рискове за 	
---	--

	<p>околна сред на България, свързани с обстановката в Украйна от март 2014 г.</p> <p>- 9.106. Вътрешни правила за Дирекция „Политики по Околната Среда“ за възлагане и изпълнение на задачите от служителите в Дирекция „ПОС“ от октомври 2015г.</p> <p>- 9.107 Писмо с Изх. № 50-00-35 от 24.11.2017г. от Дир. ПОС до Одитен екип</p> <p>- 9.108. Заповед № РД-128 от 27.05.2014г. на Регионална инспекция – Пловдив за назначаване на състав на Експертния екологичен съвет (ЕЕС)</p> <p>- 9.109. Заповед № ЕЕС-002 от 11.09.2013г. на РИОСВ София за назначаване на състав на ЕЕС</p> <p>- 9.110. Заповед № 204 от 20.10.2015г. на РИОСВ Стара Загора за назначаване на състав на ЕЕС</p> <p>- 9.111. Утвърдени от министъра на ОСВ със Заповед РД-667/23.08.2012 г. Раздел II от Указания за действия при възникнали аварийни ситуации, свързани със замърсяване на компонентите на околната среда и Заповед РД-68/27.01.2015 г., Раздел I от Указания за действия при възникнали аварийни ситуации, свързани със замърсяване на компонентите на околната среда</p>	
Папка № 5		344 + 3 CD
10.	<p>10. Писмо с Вх. № 50-00-9 от 09.06.2017г. от Одитен екип до Дир. „ОЧВ“ и Писмо-отг. с Изх. № 50-00-9 от 04.07.2017г. от Дир. „ОЧВ“ до Одитен екип с писмо допълнение от 23.11.2017 г. към Писмо с Изх. № 50-00-9 от 04.07.2017г. от Дир. „ОЧВ“</p>	244+ 2 CD
	<p>- 10.1. Заповед № РД-996 от 20.12.2001 на МОСВ</p> <p>- 10.2. Заповед № РД-969 от 21.12.2013 на МОСВ</p> <p>- 10.3. Заповед № РД-66 от 28.01.2013 ма МОСВ</p> <p>- 10.4. Заповед № РД-766 от 05.10.2012 на МОСВ</p> <p>- 10.5. Заповед № РД-68 от 27.01.2015 на МОСВ</p> <p>- 10.6. Писмо с Изх. № 95-00-3149 от 21.07.2016 от Дир. ОЧВ до Мин. МОСВ</p> <p>- 10.7. Писмо с Изх. № 05-08-6746 от 13.11.2014 от Дир. ОЧВ до Директори РИОСВ</p> <p>- 10.8. Писмо с Изх. № 05-08-6746 от 13.01.2015 от Дир. ОЧВ до Директори РИОСВ</p> <p>- 10.9. Писмо с Изх. № 91-00-31 от 18.05.2016 от МОСВ до Кметове на Община Кърджали, Хасково, Пазарджик и Сливен</p> <p>- 10.10. Писмо с Изх. № 05-08-400 от 31.05.2016 от Дир. ОЧВ до РИОСВ – София</p> <p>- 10.11. Писмо с Изх. № 08-00-4502 от 27.07.2016 от МОСВ до Община Сливен</p> <p>- 10.12. Писмо с Изх. № 08-00-729 от 01.06.2016 от МОСВ до Община Плевен</p> <p>- 10.13. Писмо с Изх. № 05-08-3583 от 25.10.2016 от МОСВ до Община Ст. Загора</p> <p>- 10.14. Писмо с Изх. № 08-00-3167 от 29.10.2015 от МОСВ до Община Шумен</p> <p>- 10.15. Писмо с Изх. № 08-00-3174 от 24.11.2015 от МОСВ до Община Русе</p> <p>- 10.16. Писмо с Изх. № 91-00-69 от 16.03.2016 от МОСВ до Община</p>	

	<p>Монтана</p> <ul style="list-style-type: none"> - 10.17. Писмо с Изх. № 08-00-902 от 20.07.2016 от МОСВ до Община Г. Оряховица - 10.18. Писмо с Изх. № 08-00-696 от 29.03.2016 от МОСВ до Община Благоевград - 10.19. Писмо с Изх. № 08-00-317 от 16.03.2016 от МОСВ до Община Бургас - 10.20. Писмо с Изх. № 08-00-4502 от 29.10.2015 от МОСВ до Община Гълъбово - 10.21. Писмо с Изх. № 08-00-477 от 17.02.2016 от МОСВ до Община Видин - 10.22. Заповед № РД-129 от 18.02.2015 на МОСВ - 10.23. Писмо с Изх. № 12-00-1843 от 14.12.2015 от Дир. ОЧВ до Дир. КВЕСМС - 6.24. Писмо с Изх. № 95-00-1749 от 12.12.2-16 от Дир. ОЧВ до Дир. КВЕСМС - 10.25. Заповед № РД-171 от 04.04.2016 на МОСВ - 10.26. Заповед № РД-549 от 24.07.2015 на МОСВ - 10.27. Заповед № РД-268 от 28.04.2015 на МОСВ - 10.28. Заповед № РД-548 от 05.01.2016 на МОСВ - 10.29. Заповед № РД-08-115 от 10.03.2016 на МТИТС - 10.30. Заповед № РД-08-414 от 31.07.2015 на МТИТС - 10.31. Заповед № РД-551 от 24.07.2015 на МОСВ - 10.32. Писмо с Изх. № 12-00-121 от 02.02.2015 на Дир. ОЧВ до ИАОС - 10.33. Писмо с Изх. № 12-00-77 от 15.01.2016 на Дир. ОЧВ до ИАОС - 10.34. Заповед № РД- 687 от 25.11.2016 на МОСВ - 10.35. Заповед № РД- 353 от 29.05.2009 на МОСВ - 10.36. Писмо с Изх. № 08-00-104 от 26.01.2017 от МОСВ до Кметове на Общини - 10.37. 1 бр. СД – приложение към Писмо с Изх. № 08-00-104 от 26.01.2017 - 10.38. Писмо с Изх. № 12-00-1428 от 16.11.2016 от Дир. ОЧВ до РИОСВ - 10.39. 1 бр. СД – приложение към Писмо с Изх. № 12-00-1428 от 16.11.2016 - 10.40. Писмо с Изх. № 95-00-1815 от 02.10.2014 от Дир. ОЧВ до Дир. КВЕСМС - 10.41. Писмо с Изх. № 95-00-4243 от 05.10.2015 от Дир. ОЧВ до Дир. КВЕСМС - 10.42. Списък на общини с действащи програми или в процес на актуализация на програмите по време на одитирания период - 10.43. Писмо с Изх. № 95-00-338 от 10.02.2015 на Дир. ОЧВ до Дир. БФС - 10.45. Писмо с Изх. № 12-00-91 от 08.02.2016 на Дир. ОЧВ до Дир. ФУ - 10.46. Писмо с Изх. № 12-00-1025 от 13.02.2017 на Дир. ОЧВ до Дир. ФУ 	
11.	11. Писмо с Вх. № 50-00-9 от 10.03.2017 от Одитен екип до Министър на ОСВ и Писмо-отг. с Изх. № 50-00-9 от 23.03.2017г. от МОСВ до Одитен екип	92
	<ul style="list-style-type: none"> - 11.1. Заповед № РД-996 от 20.12.2001г. на МОСВ - 11.2. Заповед № РД-969 от 21.12.2013г. на МОСВ 	

	<ul style="list-style-type: none"> - 11.3. Заповед № РД-766 от 05.10.2012г. на МОСВ - 11.4. Писмо с Изх. № 08-00-104 от 26.07.2017г. от МОСВ до Общини - 11.5. Писмо с Изх. № 12-00-1428 от 16.11.2016г. от Дир. ОЧВ до РИОСВ - 11.6. Допълнение към Писмо с Изх. № 50-00-9 от 23.03.2017г. от МОСВ до Одитен екип - 11.7. Решение № 1083 от 28.12.2012г. на Министерски съвет - 11.8. Заповед № РД-171 от 04.04.2016г. на МОСВ - 11.9. Писмо с Изх. № 12-00-620 от 08.04.2015г. от МОСВ до Държавна агенция за метрологичен и технически надзор - 11.10. Заповед № РД-548 от 05.10.2016г. на МОСВ - 11.11. Заповед № РД-545 от 04.07.2015г. на МОСВ - 11.12. Заповед № РД-09-22 от 13.01.2017г. на МЗХ - 11.13. Писмо с Вх. № 04-00-2013 от 24.10.2017г. от МЗХ до МВР, МТИТС, МИ, МОСВ - 11.14. Писмо с Изх. № 04-00-2013 от 17.11.2017г. от Зам. Мин. на ОСВ до Министър на ОСВ - 11.15. Писмо с Вх. № 12-00-1812 от 22.12.2014г. от ИАОС до Дир. ОЧВ - 11.16. Писмо с Изх. № 12-00-1812 от 05.01.2015г. от Дир. ОЧВ до ИАОС - 11.17. Писмо с Изх. № 33-00-115 от 18.05.2015г. от МОСВ до Национален Статистически Институт - 11.18. Писмо с Изх. № 33-00-234 от 20.07.2016г. от МОСВ до Български Институт по Метрология - 11.19. Инструкция за взаимодействие между Министерството на околната среда и водите и Агенция „Митници“ за повишаване на ефективността на контрола, осъществяван по Закона за защита на вредното въздействие на химичните вещества и смеси и Закона за чистотата на атмосферния въздух - 11.20. Заповед № РД-695 от 30.11.2016г. на МОСВ - 11.21. Писмо с Изх. № ОВОС-51 от 12.09.2015г. от Дир. ОЧВ до Дир. ПД - 11.22. Заповед № РД-759 от 16.11.2017г. на МОСВ 	
12.	12. Писмо с Вх. № 50-00-24 от 18.07.2017г. до Одитен екип до Дир. „Финансово Управление“ и Писмо-отг. с Изх. № 50-00-24 от 07.08.2017г. от Дир. „Финансово Управление“ до Одитен екип	8 + 1 CD
	- 12.1. CD 1: Справки „въздух“ за одит от СП	
Папка № 6 и Папка № 7		801 + 3 CD
13.	13. РД-И-48 Паметна записка – Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) – 10.10.2017г. – 11.10.2017г	803 + 3 CD
	Точка 1 <ul style="list-style-type: none"> - 13.1. Заповед № 271 от 21.11.2012г. на ИАОС - 13.2. Заповед № 380 от 23.12.2016г. на ИАОС - 13.3. Заповед № 96 от 25.04.2012г. на ИАОС Точка 2 <ul style="list-style-type: none"> - 13.3. Проект на Заповед № 66 от 28.01.2013г. на ИАОС с приложение Точка 3	

	<p>- 13.4. Заповед № 70 от 01.04.2013г. на ИАОС</p> <p>Точка 4</p> <p>- 13.5. Писма от ИАОС до МОСВ за утвърждаване на графици за 2-14г., 2015г., 2016г.</p> <p>Точка 5</p> <p>- 13.6. 1 бр. CD с финансови данни за ИАОС за периода 2014-2016г. (включително баланси, бюджетни прогнози, справки и др.)</p> <p>Точка 6</p> <p>- 13.7. Отчети за степента на изпълнение на политиката в областта на Националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост и на Програма „Национална система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост“ за 2014г., 2015г. и 2016г.</p> <p>- 13.8. Протоколи от изпитване на недостиг на линейност и Протоколи от тримесечно калибриране за периода 2014г. - 2016г.</p> <p>Точка 7</p> <p>- 13.9. Заповеди от 2014г., 2015г. и 2016г. на Министъра на ОСВ за Националния доклад за състояние и опазван на околната среда</p> <p>Точка 8</p> <p>- 13.10. Сертификати за акредитация на Калибровъчна лаборатория валиден до 31.12.2015г. от Българска служба по акредитация</p> <p>Точка 9</p> <p>- 13.11. Заповед № 81 от 01.04.2010г. на ИАОС</p> <p>- 13.12. Заповед № 62 от 14.03.2013г. на ИАОС</p> <p>- 13.13. Заповед № 16 от 16.01.2013г. на ИАОС</p> <p>Точка 10</p> <p>- 13.14. Доклади за изпълнение на изискванията на единния подход за осигуряване и контрол на качеството на измерванията на нивата на замърсители в атмосферния въздух</p> <p>Допълнение</p> <p>- 13.15. Протоколи на срещи на работни групи относно предложения за площадки за преместване на АИС Орлов мост</p> <p>- 13.16. 1 бр. CD – Данни за транспортните натоварвания по бул. Ал. Малинов в ж-к. „Младост“</p> <p>- 13.17. 1 бр. CD – Сервизно договори за поддръжка</p> <p>- 13.18. Писмо изх. № 12МН871(2) от 06.02.2013 г. на община Пловдив</p>	
Папка № 8		496 + 7 CD
14.	14. Писмо с Изх. № 08-54-17 от 12.09.2017г. от Одитен екип до НЦОЗА и Писмо-отг. с Изх. № 2040 от 21.09.2017г. от НЦОЗА до Одитен екип	13 + 1 CD
	<p>- 14.1. Годишен доклад за състоянието на здравето на гражданите и изпълнението на Национална Здравна Стратегия за 2013г.</p> <p>- 14.2. Годишен доклад за състоянието на здравето на гражданите и изпълнението на Национална Здравна Стратегия за 2015г.</p> <p>- 14.3. 1 бр. CD – „Годишни доклади за състоянието на здравето на гражданите за 2013г. и 2015г“</p>	
15.1.	15.1. Писмо с Изх. № 04-10-19 от 25.08.2017г. от Одитен екип до РИОСВ София и Писмо-отг. с Изх. № 5686 от 12.09.2017. от РИОСВ София до Одитен екип	39 + 1 CD
	<p>- 15.1.1. Годишен отчет на РИОСВ София за 2014г. (Excel таблици)</p> <p>- 15.1.2. Годишен отчет на РИОСВ София за 2015г. (Excel таблици)</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - 15.1.3. Годишен отчет на РИОСВ София за 2016г. (Excel таблици) - 15.1.4. Констативен Протокол № ОЧАВОХВ –ХК-20 от 02.09.2015г. на РИОСВ София - 15.1.5. Информация за оповестяване на населението при превишаване на праг за информиране на населението озон - 15.1.6. Писмо с Вх. № 08-00-7915 от 25.08.2014г. от Столична Община до РИОСВ София - 15.1.7. Отчет на Столична Община за изпълнение на Програма за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за фини прахови частици и азотен диоксид и управление на качеството на атмосферния въздух в Столична Община и изразходените финансови средства - 15.1.8. Отговор на РИОСВ София на въпроси на Одитен екип - 15.1.9.. Писмо с Изх. № 04-00-1953 от 23.06.2010г. от РИОСВ София до Столична Община - 15.1.10. Писмо с Изх. № 08-00-84 от 06.01.2015г. от РИОСВ София до Столична Община - 15.1.11. План за контролната дейност на РИОСВ София през 2014г. - 15.1.12. План за контролната дейност на РИОСВ София през 2015г. - 15.1.13. План за контролната дейност на РИОСВ София през 2016г. - 15.1.14. Справка за наложени санкции във връзка с компонент "Въздух" (при увреждане или при замърсяване на околната среда – компонент въздух над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения) - 15.1.15. Протокол от заседание на Програмен съвет на Столична Община от 13.01.2014г. за разработване на Програма за намаляване на нивата на замърсители на атмосферния въздух на територията на Столична Община - 15.1.14. Протокол от заседание на Програмен съвет на Столична Община от 08.05.2015г. за актуализиране на Програма за качеството на атмосферния въздух на Столична Община - 15.1.15. Решение № СО-19-ЕО/2017г. от 17.05.2017г. на РИОСВ София - 15.1.16. Писмо с Изх. № 04-00-1563 от 13.02.2015г. от РИОСВ София до МОСВ - 15.1.17. Заповед № СО-17-РД09-368 от 30.03.2017г. на Столична Община - 15.1.18. 1 бр. CD – „РИОСВ София“ <p>Точка 6</p> <ul style="list-style-type: none"> - 15.1.19. Заповед № СО15-РД-09-01-142/16.04.2015 г. и Заповед № РД-09-01-1/03.01.2011 г. на кмета на СО за назначаване на Програмен съвет и Заповед https://www.sofia.bg/documents/20182/307334/Z.SOA15-RD-09-01-142-16.04.2015.pdf/48651e36-476d-47a7-ad29-e012c9512a10 	
15.2.	<p>15.2. Писмо с Изх. № 04-10-17 от 25.08.2017г. от Одитен екип до РИОСВ Пловдив и Писмо-отг. с Изх. № 2340 от 08.09.2017г. от РИОСВ Пловдив до Одитен екип</p>	17 + 1 CD
	<ul style="list-style-type: none"> - 15.2.1. Писмо с Изх. № М-73 от 24. 02. 2014г. от РИОСВ Пловдив до МОСВ с Доклад за превишение на средночасови норми на серен диоксид - 15.2.2. Писмо с Изх. №. М-87 от 27.02.2015г. от РИОСВ Пловдив до МОСВ с Доклад за превишение на средночасовата норма за азотен диоксид 	

<ul style="list-style-type: none"> - 15.2.3. Писмо с Изх. № М-26 от 27.01.2017г. от РИОСВ Пловдив до МОСВ с Доклад за превишение на средночасовата норма за азотен диоксид - 15.2.4. Отчети за 2013г. на РИОСВ Пловдив за състоянието на качеството на атмосферния въздух в контролираната от РИОСВ Пловдив територия, по показатели, по периоди от годината - 15.2.5. Отчети за 2014г. на РИОСВ Пловдив за състоянието на качеството на атмосферния въздух в контролираната от РИОСВ Пловдив територия, по показатели, по периоди от годината - 15.2.6. Отчети за 2015г. на РИОСВ Пловдив за състоянието на качеството на атмосферния въздух в контролираната от РИОСВ Пловдив територия, по показатели, по периоди от годината - 15.2.7. Писмо с Вх. № М-245 от 25.05.2010г. от Дир. ПОС до РИОСВ Пловдив - 15.2.8. Писмо с Вх. № 2140 от 25.07.2017г. от ОД МВР Пловдив до РИОСВ Пловдив - 15.2.9. Писмо с Изх. № 2140 от 02.08.2017г. от РИОСВ Пловдив до ОД МВР Пловдив - 15.2.10. Справка за емисионни измервания по категории за 2014г. (Excel таблици) - 15.2.11. Справка за емисионни измервания по категории за 2015г. (Excel таблици) - 15.2.12. Справка за емисионни измервания по категории за 2016г. (Excel таблици) - 15.2.13. Годишен отчет за дейността на РИОСВ Пловдив за 2014г. - 15.2.14. Годишен отчет за дейността на РИОСВ Пловдив за 2015г. - 15.2.15. Годишен отчет за дейността на РИОСВ Пловдив за 2016г. - 15.2.16. План за контролна дейност на РИОСВ Пловдив за 2014г. и съпътстващи документи (Excel таблици) - 15.2.17. План за контролна дейност на РИОСВ Пловдив за 2015г. и съпътстващи документи (Excel таблици) - 15.2.18. План за контролна дейност на РИОСВ Пловдив за 2016г. и съпътстващи документи (Excel таблици) - 15.2.19. Инструкция от МОСВ за планиране и отчитане на контролната дейност на регионалните инспекции по околната среда и водите - 15.2.20. Писмо с Изх. № 16-ВК-845 от 12.05.2016г. от Община Пловдив до регионални институции относно провеждане на заседание на програмен съвет за оценка и управление на КАВ на територията на Община Пловдив - 15.2.21. Писмо с Изх. № 16-ПС-253 от 15.12.2016г. от Община Пловдив до РИОСВ Пловдив - 15.2.22. Писмо с Изх. № 15-ПС-114 от 12.06.2015г. от Община Пловдив до РИОСВ Пловдив, РД ПБЗН-МВР Пловдив със Заповед № 1507-1458 от 05.06.2015г. - 15.2.23. Писмо с Изх. № 05-08-6746 от 13.11.2014г. от Дир. ОЧВ до РИОСВ - 15.2.24. Писмо с Изх. № 2930 от 05.12.2014г. от РИОСВ Пловдив до Община Пловдив - 15.2.25. Писмо с Изх. № 15-МН-555-1 от 19.01.2016г. от Община Пловдив до РИОСВ Пловдив и МОСВ - 15.2.26. Писмо с Изх. № 91-00-31 от 22.04.2015г. от МОСВ до Община 	
--	--

	<p>Пловдив и РИОСВ Пловдив</p> <ul style="list-style-type: none"> - 15.2.27. Договори, кореспонденция и съпътстващи документи по изготвянето, разработването и актуализирането на Програма за опазване на околната среда на територията на Община Пловдив 2014-2020г., за 2014г., 2015г. и 2016г. - 15.2.28. Отчет за сигнали постъпили по „зелен телефон“ за 2014г., 2015г. и 2016г. (Excel таблици) - 15.2.29. Отчет по „Програма за оказване на околната среда на територията на Община Пловдив 2014г.-2020г.“ за 2014г. (версия №1) - 15.2.30. Отчет по „Програма за оказване на околната среда на територията на Община Пловдив 2014г.-2020г.“ за 2015г. (версия №1) - 15.2.31. Отчет по „Програма за оказване на околната среда на територията на Община Пловдив 2014г.-2020г.“ за 2016г. (версия №4) - 15.2.32. Справка за наложени санкции във връзка с компонент „въздух“ - 15.2.33. 1бр. CD – „РИОСВ-Пловдив-приложения“ 	
15.3.	<p>15.3. Писмо с Изх. № 04-10-28 от 25.08.2017г. от Одитен екип до РИОСВ Стара Загора и Писмо-отг. с Изх. № РД-05-4217/08.09.2017г. от РИОСВ Стара Загора до Одитен екип</p>	98 + 1 CD
	<ul style="list-style-type: none"> - 15.3.1. Справка за наложени санкции във връзка с компонент „въздух“ - 15.3.2. Планове за дейността на направление ОЧАВВФФ за 2014-2016г. - 15.3.3. Ежемесечни доклади от РИОСВ Стара Загора до МОСВ относно ежемесечно докладване за нивата на замърсители на атмосферния въздух, таблици с регистрираните нива на замърсителите по пункт за мониторинг и ежемесечно предоставяне на информация до Европейската комисия във връзка с допълнително мотивирано становище по процедура за нарушение № 2009/2135 относно нивата на серен диоксид в гр. Гълъбово и съпътстващи документи за периода 2014г. - 2016г. - 15.3.4. Шестмесечни доклади за нивата на фини прахови частици (ФПЧ10 и ФПЧ2.5) за РОУКАВ Стара Загора, Гълъбово, Казанлък и Сливен през зимните и летни периоди 2014г – 2016г. - 15.3.5. Писмо с Изх. № 05-08-1062 от 11.02.2015г. от Дир. ОЧВ до РИОСВ Стара Загора - 15.3.6. Заповед № РД-68 от 27.01.2015г. на МОСВ - 15.3.7. Описи на качеството на атмосферния въздух на територията на Стара Загора за 2014г. – 2016г. <p>Точка 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - 15.3.8. Годишни отчети за дейността на РИОСВ Стара Загора за 2014г. – 2016г. и съпътстващи документи - 15.3.9. Планове за контролната дейност на РИОСВ Стара Загора за 2014г. – 2016г. и съпътстващи документи - 15.3.10. Писма и Писма-отговори между РИОСВ Стара Загора и общини в Област Стара Загора за предоставяне на достъп до обществена информация - 15.3.11. Оповестяване, информация за превишаване и предписание за регистрирано превишаване на алармен праг на серен диоксид на 26.10.2016г.; 29.12.2015г.; 07.07.2014г. - 15.3.12. Вътрешни правила за предоставяне на информация по ЗДОИ - 15.3.13. Постъпили в РИОСВ Стара Загора заявления по ЗДОИ за 	

<p>периодите 01.01.2014г. – 30.06.2014г.; 01.07.2014г. – 31.12.2014г.; 01.01.2015г. – 30.06.2015г.; 01.07.2015г. – 31.12.2015г.; 01.01.2016г. – 30.06.2016г.; 01.07.2016г. – 31.12.2016г.</p> <p>- 15.3.14. Заповеди, писма, протоколи, становища за заседания на програмен съвет за 2014г. – 2016г.</p> <p>- 15.3.15. Писмо с Изх. № 91-00-31 от 22.04.2015г. от МОСВ до Община Стара Загора и РИОСВ Стара Загора</p> <p>- 15.3.16. Писмо с Изх. № 91-00-69 от 08.10.2015г. от МОСВ до Община Стара Загора и РИОСВ Стара Загора</p> <p>- 15.3.17. Писмо с Изх. № КОС-09-1500 от 28.03.2016г. от РИОСВ Стара Загора до Община Гълъбово</p> <p>- 15.3.18.. Писмо с Изх. № КОС-09-1500 от 28.03.2016г. от РИОСВ Стара Загора до Община Стара Загора</p> <p>- 15.3.19. Писмо с Изх. № КОС-09-3852 от 27.11.2014г. от РИОСВ Стара Загора до Община Гълъбово</p> <p>Точка 8</p> <p>- 15.3.20.. Писмо с Изх. № РД-05-3684 от 01.02.2016г. от РИОСВ Стара Загора до Дир. ОЧВ</p> <p>- 15.3.21. Писмо с Изх. № РД-05-5204 от 04.10.2016г. от РИОСВ Стара Загора до Дир. ОЧВ</p> <p>- 15.3.22.. Писмо с Изх. № КОС-09-490 от 28.01.2016г. от РИОСВ Стара Загора до Община Гълъбово</p> <p>- 15.3.23. Писмо с Изх. № КОС-09-3684 от 16.11.2016г. от РИОСВ Стара Загора до Община Стара Загора</p> <p>- 15.3.24. Писмо с Изх. № КОС-09-48 от 24.01.2015г. от РИОСВ Стара Загора до Община Гълъбово</p> <p>- 15.3.25.. Писмо с Изх. № КОС-09-48 от 24.01.2015г. от РИОСВ Стара Загора до Община Стара Загора</p> <p>- 15.3.26. Писмо с Изх. № КОС-09-279 от 18.01.2017г. от РИОСВ Стара Загора до Община Гълъбово</p> <p>- 15.3.27. Писмо с Изх. № КОС-09-279 от 18.01.2017г. от РИОСВ Стара Загора до Община Стара Загора</p> <p>- 15.3.28. Изпълнение през 2014 г. на мерките за подобряване на КАВ, включени в плана за действие към „Актуализирана програма за намаляване на нивата на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми за вредни вещества в района на Стара Загора с период на действие 2011 - 2015 год.” и съпътстващи документи</p> <p>- 15.3.29. Информация за реализираните за подобряване на КАВ в Община Гълъбово за 2014г. и съпътстващи документи</p> <p>- 15.3.30. Изпълнение през 2015 г. на мерките за подобряване на КАВ, включени в плана за действие към „Актуализирана програма за намаляване на нивата на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми за вредни вещества в района на Стара Загора с период на действие 2011 - 2015 год.” и съпътстващи документи</p> <p>- 15.3.31. Отчети за 2015г. и 2016г. за изпълнение на мерките, залегнали в Плана за действие към Общинската програма за намаляване нивата на замърсителите и достигане на установените норми за вредни вещества в атмосферния въздух на община Гълъбово с период на действие 2014-2018 г.</p> <p>- 15.3.32. Изпълнение през 2016 г. на мерките за подобряване на КАВ,</p>	
--	--

	<p>включени в плана за действие към Актуализирана Програма за намаляване на вредните емисии в атмосферния въздух (ФПЧ10) и достигане установените норми на територията на град Стара Загора с период на действие: 2016 – 2020 година</p> <ul style="list-style-type: none"> - 15.3.33. Формуляри за Програма КАВ на Община Гълъбово (Excel таблици) - 15.3.34. Формуляри за Програма КАВ на Община Стара Загора (Excel таблици) - 15.3.35. Писмо с Изх. № КОС-09-1181 от 22.03.2016г. от РИОСВ Стара Загора до Община Стара Загора - 15.3.36. Писмо с Изх. № РД-09-3684 от 16.11.2016г. от РИОСВ Стара Загора до Община Стара Загора - 15.3.37. Доклади от извършени комплексни проверки за 2014г. – 2016г. - 15.3.38. Извънредни и планови констативни протоколи и доклади за 2014г. – 2016г. - 15.3.39. Отчет за контролната дейност на РИОСВ Стара Загора по опазване чистотата на атмосферния въздух и врени физични фактори за 2014г. - 15.3.40.. Справки за измервания през 2014г.-2016г. (Excel таблици) - 15.3.41.. Отчет за контролната дейност на РИОСВ Стара Загора по опазване чистотата на атмосферния въздух и врени физични фактори за 2015г. и 2016г. - 15.3.42. Справка за контролна дейност и контролни обекти за 2014г. - 2016г.(Excel таблици) - 15.3.43. Указания от МОСВ до РИОСВ за разработване на план за контролна дейност за 2014г.- 2016г. и съпътстващи документи - 15.3.44.. Инструкция от МОСВ за планиране и отчитане на контролната дейност на регионалните инспекции по околната среда и водите - 15.3.45. Сигнални постъпили на „зелен телефон“, констативни протоколи от извършени проверки, предписания при превишаване на алармения праг на серен диоксид в гр. Гълъбово и съпътстващи документи за 2014г. -2016г. - 15.3.46. Заповед, писма и констативни протоколи за извършена съвместна проверка от РИОСВ Стара Загора и РЗИ Стара Загора по сигнал в с. Християново - 15.3.47. Заповед, писма и констативни протоколи за извършена съвместна проверка от РИОСВ Стара Загора и РЗИ Сливен по сигнал в гр. Нова Загора - 15.3.48. Годишен доклад за регионалното състояние на околната среда по компоненти за 2014г. – 2016г. - 15.3.49. Презентация на тема „Система за ранно предупреждение за възникване на замърсяване, следствие на неблагоприятни метеорологични условия“ (PowerPoint презентация) <p>Точка 6</p> <ul style="list-style-type: none"> - 15.3.50 Заповед № 10-00-302/11.02.2013 г. на кмета на община Стара Загора за определяне членовете на Програмен съвет за управление на КАВ; Протоколи от 01.04.2015 г. и от 14.04.2016 г. от проведени заседания на Програмният съвет на Община Стара Загора 	
16.	16. РД-И-50 Работен документ – за документирание на резултатите от изпълнените одитни процедури – извадка за директни проверки	209

	на извършени проверки в оператори във връзка с осъществената контролна дейност на РИОСВ София	
17.	17. РД-И-31 Работен документ за документиране резултатите от изпълнените одитни процедури – проверка на място в Пунктове за мониторинг на територията на гр. Пловдив	2
18.	18. РД-И-38 Работен документ за документиране резултатите от изпълнените одитни процедури – проверка на място в Пунктове за мониторинг на територията на гр. Стара Загора	40
19.	19. РД-И-39 Работен документ за документиране резултатите от изпълнените одитни процедури – проверка на място в Пунктове за мониторинг на територията на гр. Гълъбово	9
20.	20. Писмо с Изх. № 07-03-10 от 25.08.2017г. от Одитен екип до Столична Община и Писмо-отг. с Изх. № СОА17-ФИ17-175-[1] от 01.09.2017г. от Столична Община до Одитен екип	69 + 3 CD
	<p>- 20.1. 1 бр. CD – „Устройствени правилници“</p> <p>- 20.2. 1 бр. CD - „Програма КАВ 2015г. – 2020г.“</p> <p>- 20.3. 1 бр. CD - „Отчет по Дир. 2008/50/ЕО за референтната 2014г.“</p> <p>Точка 3</p> <p>- 20.4. Справка за изпълнението на мерките от Програмата за КАВ на Столична Община 2011-2014г.</p> <p>- 20.5. Писмо с Изх. № СОА16-ДИ05-3141 от 15.08.2016г. от Столична Община до РИОСВ София</p> <p>Точка 4</p> <p>- 20.6. Писмо с Изх. № СОА16-ДИ05-3141[3] от 28.09.2016г. от Столична Община до РИОСВ София</p> <p>- 20.7. Заповед № СОА17-РД91-270 от 24.07.2017г. на Столична Община</p> <p>Точка 7</p> <p>- 20.8. Писмо с Вх. № СОА17-ФИ17-175-[7] от Столичен Инспекторат до Столична Община с копие до Одитен екип</p> <p>Точка 8</p> <p>- 20.7. Писмо с Изх. № 6701-1521-[1] от 30.12.2015г. от Столична Община до Столична РЗИ, РИОСВ София, Областен Управител на Област София-град</p> <p>Точка 9</p> <p>- 20.8. Писмо с Изх. № 08-00-47 от 29.01.2016г. от РИОСВ София до Столична Община</p> <p>Точка 10</p> <p>- 20.9. Писмо с Изх. № 04-00-502 от 03.06.2016г. от РИОСВ София до Столична Община с приложено становище на Дир. ОЧВ във връзка с актуализирана на Програма за КАВ на Столична Община 2015-2020г.</p> <p>Точка 11</p> <p>- 20.10. Писмо с Изх. № СОА16-ДИ04-1653 от 10.06.2016г. от Столична Община до МОСВ</p> <p>Точка 12</p> <p>- 20.11. Писмо с Изх. № 05-08-400 от 24.06.2016г. от МОСВ до Столична Община</p> <p>Точка 13</p> <p>- 20.12. Писмо с Изх. № СОА16-ДИ05-4674[1] от 06.12.2016г. от Столична Община до РИОСВ София</p>	
Папка № 9 и Папка № 10		737 + 1 CD

21.	21. Писмо с Изх. № 07-02-457 от 03.07.2017г. от Одитен екип до Община Пловдив и Писмо-отг. с Изх. № 17 РЗК 737(1) от 13.07.2017 от Община Пловдив до Одитен екип.	737 + 1 CD
	<ul style="list-style-type: none"> - 21.1. CD 1: Одит Пловдив към Писмо с Изх. № 17 РЗК 737 от 13.07.2017 - 21.2. Заповед № 150А 3456 от 29.12.2015 на Община Пловдив - 21.3. Решение № 252 взето с Протокол № 14 от 01.08.2014 на Общински съвет – Пловдив - 21.4. Решение № 147 взето с Протокол № 7 от 16.05.2013 на Общински съвет – Пловдив - 21.5. Решение № 373 взето с Протокол № 17 от 17.10.2013 на Общински съвет – Пловдив - 21.6. Решение № 368 взето с Протокол № 26 от 23.09.2010 на Общински съвет – Пловдив - 21.7. Заповед № РД-541 от 26.05.2004 на МОСВ - 21.8. Решение № 188 взето с Протокол № 11 от 12.06. 2008 на Общински съвет – Пловдив - 21.9. Решение № 67 взето с Протокол № 8 от 17.03.2011 на Общински съвет – Пловдив - 21.10. Решение № 251 взето с Протокол № 14 от 01.08.2014 на Общински съвет – Пловдив - 21.11. Решение № 315 взето с Протокол № 22 от 03.08.2010 на Общински съвет – Пловдив - 21.12. Решение № 15 взето с Протокол № 2 от 29.01.2015 на Общински съвет – Пловдив - 21.13. Решение № 347 взето с Протокол № 13 от 28.07.2016 на Общински съвет – Пловдив - 21.14. Решение № 223 взето с Протокол № 15 от 16.06.2011 на Общински съвет – Пловдив - 21.15. Заповед № РД-XX от XX.XX.2015 на Община Пловдив - 21.16. Заповед № РД-04-1106 от 07.05.2012 на Община Пловдив - 21.17. Писмо с Изх. № 16 РЗК 336 от 30.03.2016 от Общ. Пловдив до РИОСВ Пловдив и Общински съвет – Пловдив - 21.18. Отчет по Програма за опазване на околната среда на територията на Община Пловдив, 2014-2020г.; Отчетен период 2015 година - 21.19. Писмо с Изх. № 15 РЗК 330 от 31.03.2015 от Общ. Пловдив до РИОСВ Пловдив и Общински съвет – Пловдив - 21.20. Отчет по Програма за опазване на околната среда на територията на Община Пловдив, 2014-2020г. - 21.21. Отчет по изпълнение на мерки от ПРОГРАМА за достигане на нормативните нива по показателите фини прахови частици под 2,5 микрона (ФПЧ2.5) и полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) в атмосферния въздух на територията на Община Пловдив с План за действие за периода 2014-2015г. - 21.22. Отчет по изпълнение на “Програма за развитие, поддържане и опазване на зелената система на Община Пловдив”; отчетен период: 2014 година - 21.23. Решение № 7 взето с Протокол № 1 от 23.01.2014г. на Общински съвет – Пловдив - Писмо с Изх. № 17 РЗК 381 от 29.03.2017 от Общ. Пловдив до РИОСВ Пловдив и Общински съвет – Пловдив 	

<p>- 21.24. Отчет по Програма за опазване на околната среда на територията на Община Пловдив, 2014-2020г.; Отчетен период: 2016 година</p> <p>- 21.25. Решение на Общински съвет Пловдив: (№ 199 взето с Протокол №10 от 28.05.2009; № 204 взето с Протокол № 10 от 31.05.2012; Решение № 500 взето с Протокол № 22 от 20.12.2012; Решение № 367 взето с Протокол № 18 от 13.11.2014; Решение № 198 взето с Протокол № 10 от 28.05.2009; Решение № 427 взето с Протокол № 18 от 25.10.2012; Решение № 498 взето с Протокол № 22 от 20.12.2012; Решение № 366 взето с Протокол № 18 от 13.11.2014; Решение № 60 взето с Протокол № 3 от 25.02.2016; Решение № 225 взето с Протокол № 11 от 11.06.2009; Решение № 501 взето с Протокол № 22 от 20.12.2012; Решение № 129 взето с Протокол № 7 от 24.04.2014; Решение № 196 взето с Протокол № 11 от 04.06.2015; Решение № 499 взето с Протокол № 22 от 20.12.2012; 9.39. Решение № 197 вето с Протокол № 11 от 04.05.2015; Решение № 215 взето с Протокол № 12 от 10.07.2014)</p> <p>- 21.26. Договор за възлагане на Обществена поръчка от 09.04.2002 с обект: <i>Разработка на Етап 1 от проект “Местна система за наблюдение и прогнозиране /моделиране/ замърсяването на въздушния басейн на територията на Община Пловдив”</i></p> <p>- 21.27. Писмо с Изх. № В1040847 от 15.11.2001 от Община Пловдив до МОСВ и ИАОС</p> <p>- 21.28. Писмо с Изх. № 61-00-2658 от 27.11.2001 от МОСВ до Община Пловдив</p> <p>- 21.29. Писмо с Изх. № 5494 от 30.10.2001 от РИОСВ Пловдив до Община Пловдив</p> <p>- 21.30. Договор № 14 ДГ 535 от 14.05.2014 за Анализ и обслужване на системата за Управление на Качеството на Атмосферния Въздух в Община Пловдив</p> <p>- 21.31. Договор № 15 ДГ 470 от 28.05.2015 за Анализ и обслужване на обектите на системата на Управление на КАВ</p> <p>- 21.32. Договор № 16 ДГ 502 от 10.06.2016 за Анализ и абонаментно обслужване на изградената Местна система за наблюдение и прогнозиране /моделиране/ замърсяване на атмосферния въздух на територията на Община Пловдив</p> <p>- 21.33. Договор № 13 ДГ 878 от 05.09.2013 за Разработване и внедряване на единен WEB базиран информационен портал за мониторинг на околна среда за нуждите на Община Пловдив</p> <p>- 21.34. Техническо задание: Разработване и внедряване на единен WEB базиран информационен портал за мониторинг на околна среда за нуждите на Община Пловдив</p> <p>- 21.35. Техническо Предложение и Методология: Разработване и внедряване на единен WEB базиран информационен портал за мониторинг на околна среда за нуждите на Община Пловдив</p> <p>- 21.36. Писмо с Изх. № 14 РЗК 74 от 20.01.2014 от Община Пловдив до МОСВ, МЗ, ИАОС и Басейнова Дирекция – ИБР</p> <p>- 21.37. Писмо с Изх. № 08-00-9 от 11.03.2014 от МЗ до Община Пловдив</p> <p>- 21.38. Писмо с Изх. № 08-00-983 от 17.03.2014 от МОСВ до Община Пловдив</p> <p>- 21.39. Писмо с Изх. № 08-00-452 от 27.01.2014 от ИАОС до Община</p>	
---	--

<p>Пловдив</p> <ul style="list-style-type: none"> - 21.40. Договор 15 ДГ 291 от 01.04.2015 за Абонаментна поддръжка на единен WEB базиран информационен портал за мониторинг на околна среда за нуждите на Община Пловдив - 21.41. Договор 16 ДГ 307 от 08.04.2016 за Абонаментна поддръжка на единен WEB базиран информационен портал за мониторинг на околна среда за нуждите на Община Пловдив - 21.42. Заповед № 16 ОА 217 от 01.02.2016 на Община Пловдив - 21.43. Заповед № 15 ОА 2144 от 11.08.2015 на Община Пловдив - 21.44. Стратегия за Управление на Риска в Община Пловдив; Версия 2.4 от 11.08.2015 - 21.45. Стратегия за Управление на Риска в Община Пловдив; Версия 2.5 от 01.02.2016 - 21.46. Заповед № 12 ОА 1934 от 14.08.2012 на Община Пловдив - 21.47. Стратегия за Управление на Риска в Община Пловдив; Версия 2.3 от 14.08.2012 - 21.48. Решение № 293 взето с Протокол № 18 от 09.10.2008 на Община Пловдив - 21.49. Заповед № 12 ОА 2885 от 26.11.2012 на Община Пловдив - 21.50. Заповед № 16 ОА 2217 от 24.08.2016 на Община Пловдив - 21.51. Длъжностна Характеристики - 21.52. Заповед № РД-17-721 от 13.07.2017 на Община Пловдив - 21.53. Заповед № РД-12-16 от 13.01.2012 на Община Пловдив - 21.54. Заповед № 17 РД 09-246 от 10.07.2017 на Община Пловдив - 21.55. Заповед № 13 РД 09-38 от 25.01.2013 на Община Пловдив - 21.56. Заповед № 46 РОА-40 от 19.01.2016 на Община Пловдив - 21.57. Заповед № 610 от 29.12.2011 на Община Пловдив - 21.58. Заповед № 6-Z17-305 от 07.07.2017 на Община Пловдив - 21.59. Заповед № 6-Z15-170 от 02.06.2015 на Община Пловдив - 21.60. Решение № 309 взето с Протокол № 14 от 02.08.2012 на Община Пловдив - 21.61. Решение № 270 взето с Протокол № 17 от 14.07.2011 на Община Пловдив - 21.62. Правилник за организацията и дейността на Пловдивски общински инспекторат към Община Пловдив от 14.07.2011 - 21.63. Решение № 97 взето с Протокол № 5 от 21.03.2013 на Община Пловдив - 21.63. Решение № 338 взето с Протокол № 15 от 17.09.2015 на Община Пловдив - 21.64. Решение № 273 взето с Протокол № 10 от 16.06.2016 на Община Пловдив - 21.65. Решение № 34 взето с Протокол № 3 от 05.02.2015 на Община Пловдив - 21.66. Решение № 4 взето с Протокол № 1 от 23.01.2014 на Община Пловдив - 21.67. Договор № 15 ДГ 144 от 27.02.2015 за Разработване на “Доклад за изпълнение на пилотен проект за техническо решение за намаляване на замърсяването в атмосферния въздух от изгарянето на твърди горива в битовия сектор в Община Пловдив” - 21.68. Техническо задание и пълно описание на предмета на услугата Доклад за изпълнение на пилотен проект за техническо решение за намаляване на замърсяването в атмосферния въздух от изгарянето на 	
--	--

	твърди горива в битовия сектор” на територията на Община Пловдив - 21.69. Писмо с Изх. № 15 МН 555 от 01.09.2015 от Община Пловдив до Главен Директор на ГД ОПОС и Ръководител на ОПОС - 21.70. Писмо с Изх. № 08-00-3216 от 04.08.2015 от Главен Директор на ГД ОПОС и Ръководител на ОПОС до Общини	
Папка № 11		500 + 1 CD
22.	22. Писмо с Изх. № 07-02-462 от 04.07.2017 от Одитен екип до Община Стара Загора и Писмо-отг. с Изх. № 10-11-7707 от 14.07.2017 на Община Стара Загора до Одитен екип и Писмо-отг. с Изх. № 10-11-12360 от 16.11.2017г. от Община Стара Загора до Одитен екип	500 + 1 CD
	<ul style="list-style-type: none"> - 22.1. CD 1: Одит на мерки за КАВ на Община Стара Загора - 22.2. Изпълнение през 2016г. на мерките за подобряване на КАВ, включени в плана за действие към Актуализирана Програма за намаляване на вредните емисии в атмосферния въздух (ФПЧ10) и достигане установените норми на територията на град Стара Загора с период на действие: 2016-2020г. - 22.3. Препис-Извлечение от Протокол № 21 от заседание на Общински съвет Стара Загора, проведено на 27.04.2017г. - 22.4. Изпълнение през 2015г. на мерките за подобряване на КАВ, включени в плана за действие към “Актуализирана програма за намаляване на нивата на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми за вредни вещества в района на Стара Загора с период на действие 2011-2015г.” - 22.5. Препис-Извлечение от Протокол № 9 от заседание на Общински съвет Стара Загора, проведено на 28.04.2016г. - 22.6. Изпълнение през 2014г. на мерките за подобряване на КАВ, включени в плана за действие към “Актуализирана програма за намаляване на нивата на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми за вредни вещества в района на Стара Загора с период на действие 2011-2015г.” - 22.7. Препис-Извлечение от Протокол № 44 от заседание на Общински съвет Стара Загора, проведено на 30.04.2015г. - 22.8. Длъжностна Характеристика за Главен Експерт на Експертно ниво 5 в Община Стара Загора към Дир. “Транспорт. Чистота и Екология”, Отдел “Екология”, Длъжностно ниво 9 - 22.9. Устройствен Правилник на Общинска администрация Стара Загора от 01.12.2015г, изм. и доп. 28.01.2016г., в сила от 01.01.2016г. - 22.10. Устройствен Правилник на Общинска администрация на Община Стара Загора от 01.02.2012г, изм. и доп. от 01.01.2013г., изм. и доп. от 01.07.2013г. - 22.11. Препис-Извлечение от Протокол № 59 от заседание на Общински съвет Стара Загора, проведено на 20.09.2011г. - 22.12. Актуализирана Програма за намаляване на нивата на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми за вредни вещества - 22.13. Препис-Извлечение от Протокол № 24 от заседание на Общински съвет Стара Загора, проведено на 25. 07.2013г. - 22.14. Програма за намаляване на нивата на азотен диоксид и достигане на установените норми на община Стара Загора за периода 2013-2015г. - 22.15. Препис-Извлечение от Протокол №17 от заседание на 	

	Общински съвет Стара Загора, проведено на 22.12.2016г. - 22.16. Актуализирана Програма за намаляване на вредните емисии в атмосферния въздух (ФПЧ10) и достигане установените норми на територията на град Стара Загора, с период на действие 2016-2020г. - 22.17. Изпълнение през 2014г. и 2015г. на мерките за подобряване на КАВ, включени в плана за действие към „Актуализирана програма за намаляване на нивата на замърсители в атмосферния въздух и достигане на установените норми за вредни вещества в района на Стара Загора с период на действие 2011-2015г.“ - 22.18. Изпълнение през 2016г. на мерките за подобряване на КАВ, включени в плана за действие към Актуализирана Програма за намаляване на вредните емисии в атмосферния въздух (ФПЧ10) и достигане установените норми на територията на град Стара Загора с период на действие 2016-2020г.	
Папка № 12		441 + 4 CD
23.	23. Писмо с Вх. № 50-00-31 от 18.10.2017г. от Одитен екип до Дир. ПОС и Писмо-отг. с Изх. № 50-00-31 от 23.10.2017г. от Дир. ПОС до Одитен екип	22
	Точка 1 - 23.1. Длъжностна характеристика Точка 2 - 23.2. Длъжностни характеристики Точка 3 - 23.3. Разходи за опазване и възстановяване на околната среда през 2010г. – 2015г.	
24.	24. Писмо с Изх. № 08-54-17 от 18.10.2017г. от Одитен екип до Столична Община и Писмо-отг. с Изх. № СОА17-ФИ17-227-[2] от 31.10.2017г. от Столична Община до Одитен екип Писмо с Изх. № СОА17-ФИ17-227-[4] от 06.11.2017г. от Столична Община до Одитен екип	11
	- 24.1. Таблична справка за изпълнение на мерките за подобряване на качеството на атмосферния въздух (фини прахови частици и азотни оксиди) за периода 2014-2016г.	
25.	25. Работен документ за проучване на санкциите, отнасящи се до замърсяването на въздуха при несъответствие с определение норми	27
26.	26. РД-И-46 Работен документ за документиране на резултатите от изпълнените одитни процедури – проверка на място в Пунктове за мониторинг на територията на гр. София	4
27.	27. РД-И-45 Работен документ за документиране на резултатите от изпълнените одитни процедури – проверка на място в Централна лаборатория София	2
28.	28. РД-И-29 Работен документ за документиране резултатите от изпълнените одитни процедури – проверка на място в РИОСВ Пловдив	25
29.	29. РД-И-35 Работен документ за документиране резултатите от изпълнените одитни процедури – проверка на място в РИОСВ Стара Загора	2
30.	30. РД-И-30 Работен документ за документиране резултатите от изпълнените одитни процедури – проверка на място в Регионална лаборатория Пловдив	2

31.	31. РД-И-36 Работен документ за документиране резултатите от изпълнените одитни процедури – проверка на място в Регионална лаборатория Стара Загора	7
32.	32. РД-И-44 Работен документ за документиране на резултатите от изпълнените одитни процедури – проверка на място в РИОСВ София	2
33.	33. РД-И-37 Работен документ за документиране резултатите от изпълнените одитни процедури – проверка на място в РИОСВ Стара Загора	18
34.	34. Писмо с Вх. № 50-00-26 от 02.08.2017г. от Одитен екип до ГД ОПОС и Писмо-отг. с Изх. № 50-00-26 от 11.08.2017г. от ГД ОПОС до Одитен екип	7 + 1 CD
	- 34.1. CD 1: Към Писмо с Изх. № 50-00-26	
35.	35. РД-И-11 Работен документ за анализ и оценка на най-засегнатите области по географско разположение и по групи източници на замърсяване на въздуха	28
36.	36. РД-И-24 Работен документ за документиране на превишенията на максимални допустими прагове и норми за Бензо(а)пирени, ФПЧ10 (дневни и годишни), ФПЧ2.5, NO2 и SO2 за периода 2014г. - 2016г. за страната и градовете София, Пловдив и Стара Загора	4
37.	37. Писмо с Изх. № 08-54-17 от 12.09.2017г. от Одитен екип до Столична РЗИ и Писмо-отг. с Изх. № 15-00-55 от 19.09.2017г. от Столична РЗИ до Одитен екип	71 + 1 CD
	- 37.1. Писмо с Изх. № 07-00-125 от 16.06.2015г. от Столична РЗИ до Столична Община - 37.2. Анализ на качеството на атмосферния въздух и здравния статус на населението в град София през 2014г. - 37.3. Писмо с Изх. № 07-00-145 от 22.06.2016г. от Столична РЗИ до Столична Община - 37.4. Анализ на качеството на атмосферния въздух и здравния статус на населението в град София през 2015г. - 37.5. Писмо с Изх. № 07-00-137 от 20.06.2017г. от Столична РЗИ до Столична Община - 37.6. Анализ на качеството на атмосферния въздух и здравния статус на населението в град София през 2016г. - 37.7. Заповед № СО15-РД-09-01-142 от 16.04.2015г. на Столична Община за назначение на Програмен съвет - 37.8. Писмо с Изх. № 07-00-20 от 01.02.2016г. от Столична РЗИ до Столична Община със становище по проект на Програма за КАВ на Столична Община - 37.9. Писмо с Изх. № 32-00-276 от 07.12.2016г. от Столична РЗИ до Столична Община - 37.8. Писмо с Изх. № 07-00-13 от 23.02.2016г. от Столична РЗИ до Столична Община - 37.9. Заповед № СОА16-РД91-453 от 22.10.2016г. на Столична Община за назначение на Експертен съвет - 37.10. 1 бр. CD – „Столична РЗИ“	

38.	38. Писмо с Изх. № 08-54-17 от 12.09.2017г. от Одитен екип до РЗИ Пловдив и Писмо-отг. с Изх. № РД-136988 от 19.09.2017г. от РЗИ Пловдив до Одитен екип	38 + 1 CD
	- 38.1. Резултати от изпитване на атмосферен въздух – Пункт РЗИ за 2014г. - 2016г. по месеци - 38.2. Доклади за влиянието на атмосферния въздух върху здравето на населението на гр. Пловдив през 2014г. – 2016г.	
39.	39. Писмо с Изх. № 08-54-17 от 12.09.2017г. от Одитен екип до РЗИ Стара Загора и Писмо-отг. с Изх. № ВП-1083 от 21.09.2017г. от РЗИ Стара Загора до Одитен екип	171 + 1 CD
	Точка 1 - 39.1. Протоколи за контрол на атмосферния въздух 01.01.2014г. – 31.03.2014г.; 01.02.2015г. – 31.12.2015г.; 01.01.2016г. – 31.12.2016г. Точка 2 - 39.2. Писмо с Изх. № 10-11-3571 от 28.03.2016г. от Община Стара Загора до РЗИ Стара Загора - 39.3. Писмо с Изх. № 10-11-2474 от 27.02.2014г. от Община Стара Загора до РЗИ Стара Загора - 39.4. Заповед № 10-00-302 от 11.02.2013г. на Община Стара Загора за определяне на Програмен съвет Точка 3 - 39.5. Писмо с Изх. № РД-05-5840 от 26.10.2016г. от РИОСВ Стара Загора до РЗИ Стара Загора - 39.6. Писмо с Изх. № РД-05-5833 от 26.20.2016г. от РИОСВ Стара Загора до РЗИ Стара Загора - 39.7. Писмо с Изх. № РД-05-463 от 07.07.2014г. от РИОСВ Стара Загора до РЗИ Стара Загора - 39.8. Писмо с Изх. № РД-05-7387 от 29.12.2015г. от РИОСВ Стара Загора до РЗИ Стара Загора - 39.9. Констатация за превишаване на алармения праг на серен диоксид в гр. Гълъбово на 26.20.2016г. Точка 4 - 39.10. Писмо с Изх. № ВП-788 от 30.06.2017г. от РЗИ Стара Загора до МЗ - 39.11. Доклад за влиянието на атмосферния въздух върху здравето на населението в наблюдаваните населени места през 2016г. - 39.12. Писмо с Изх. № ВП-912 от 12.07.2016г. от РЗИ Стара Загора до МЗ - 13.13. Доклади за влиянието на атмосферния въздух върху здравето на населението в наблюдаваните населени места през 2014г. и 2015г. - 13.14. Писмо с Изх. № ВП-1036 от 23.06.2015г. от РЗИ Стара Загора до МЗ Точка 5 - 13.15. Писмо с Изх. № КОС-09-5122 от 16.09.2016г. от РИОСВ Стара Загора до РЗИ Стара Загора - 13.16. Констативен протокол за извършена проверка от 20.09.2016г. - 13.17. Стандартна процедура за оперативна дейност при възникване на екологични произшествия, аварии и бедствия - 13.18. 1 бр. CD	
Папка № 13		267

40.	40. Писмо с Изх. № 01-02-39 от 24.11.2017г. от Одитен екип до Народното събрание и Писмо-отг. с Изх. № АД-724-00-14 от 30.11.2017г. от Народното събрание до Одитен екип	267
	40.1. Писмо с № 02-01-80 от 15.05.2009г. от Министър-председател до Председател на Народното събрание 40.2. Решение № 353 от 2009г. на Министерския съвет проект на Решение на Народното събрание за приемане на Национална стратегия за приемане на Национална стратегия за околна среда 2009-2018г. и на План за действие към нея 40.3. Проект на Национална стратегия за околна среда 2009-2018г. и План за действие към нея	
Папка № 14		627
41.	41. РД-И-09 Работен документ за анализ и оценка на основните замърсители и техните източници, влияещи върху КАВ в големите градове	16
42.	42. РД-И-59 Работен документ за документиране на степента на изпълнение на мерките за подобряване на КАВ на национално ниво, Столична Община, Община Пловдив и Община Стара Загора е периода 2014г.-2016г.	24
43.	43. Писмо с Вх. № 50-00-26 от 02.08.2017г. от Одитен екип до Дир. „КВЕСМС“ и Писмо-отг. с Изх. № 50-00-26 от 11.08.2017г. от Дир. КВЕСМС“ до Одитен екип	3
44.	44. РД-И-15 Работен документ за документиране на поставените цели, приоритети и мерки в областта на опазването на чистотата на атмосферния въздух в периода 2014-2016г.	67
45.	45. РД-И-17 Работен документ за проверка на обезпечеността на мерките с финансови средства	35
46.	46. РД-И-20 Работен документ за анализ и оценка на определените отговорни органи, изградената и функционираща система за координацията и комуникацията между участниците	65
47.	47. РД-И-25 Работен документ за документиране на поставените цели, приоритети и мерки в областта на опазването на чистотата на атмосферния въздух на Столична Община в периода 2014-2016г.	11
48.	48. РД-И-26 Работен документ за документиране на поставените цели, приоритети и мерки в областта на опазването на чистотата на атмосферния въздух на Община Пловдив в периода 2014-2016г.	6
49.	49. РД-И-27 Работен документ за документиране на поставените цели, приоритети и мерки в областта на опазването на чистотата на атмосферния въздух на Община Стара Загора в периода 2014-2016г.	15
50.	50. РД-И-32 Работен документ за документиране резултатите от изпълнените одитни процедури – извадка за директни проверки на извършени проверки в оператори във връзка с осъществената контролна дейност на РИОСВ Пловдив	102
51.	51. РД-И-34 Паметна записка – Община Пловдив – 27.09.2017г.	283
Папка № 15		544
52.	52. РД-И-42 Паметна записка – Община Стара Загора – 28.09.2017г.	56

53.	53. РД-И-43 Работен документ за документиране резултатите от изпълнените одитни процедури – извадка за директни проверки на извършени проверки в оператори във връзка с осъществената контролна дейност на РИОСВ Стара Загора	330
54.	54. РД-И-47 Работен документ – Изградена система за мониторинг на КАВ в страната	36
55.	55. РД-И-60 Работен документ за анализ и оценка на предвидените мерки за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух	14
56.	56. РД-И-54 Работен документ за анализ на определени и приложени санкции 56.1. РД-И-54-1 Работен документ за извършени директни проверки на контролната дейност на РИОСВ- София, РИОСВ – Пловдив, РИОСВ – Стара Згора 56.2. РД-И-54-2 Работен документ за извършени директни проверки на обжалвани наказателни постановления, издадени от РИОСВ- София, РИОСВ – Пловдив, РИОСВ – Стара Згора	46
57.	57. РД-И-55 Работен документ за анализ и оценка на докладване качеството на атмосферния въздух	49
58.	58. РД-И-56 Работен документ за анализ и оценка на постигнатата ефективност и ефикасност при изпълнение на мерките	8
59.	59. РД-И-57 Работен документ за анализ и оценка на определените отговорни органи, изградената и функционираща система за координацията и комуникацията между участниците	26
	<i>общо</i>	6 225 + 23 CD

ПРОТОКОЛ № 22

от извънредно заседание на Сметната палата, проведено на 22.06.2018 г.

На заседанието присъстваха: Цветан Цветков, председател на Сметната палата, Горица Грънчарова-Кожарева и Тошко Тодоров, заместник-председатели на Сметната палата и проф. Георги Иванов, член на Сметната палата.

Отсъства: Емил Евлогиев.

Приети одитни доклади	Мотиви при гласуване „против“
<p>По т. 3: Одитен доклад № 0300100417 за извършен одит изпълнението „Ефективност и ефикасност на мерките предприети от националните и местните власти за борба срещу основните източници на замърсяване на атмосферния въздух в големите градове“, за периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2016 г. Начин на гласуване: Цветан Цветков, председател на СП – за Горица Грънчарова-Кожарева, зам.-председател на СП – за Тошко Тодоров, зам.-председател на СП – за Проф. Георги Иванов, член на СП – за Против – 0</p>	<p>.....</p>